BUITENGEBIED NEDERWEERT

GEMEENTE NEDERWEERT

TOELICHTING

- ○ voorontwerp
- ○ ontwerp
- ● vastgesteld door de gemeenteraad van Nederweert d.d. 24 november 2009

24 november 2009
074403524:0.4!
110502.700137.001

ARCADIS

Inhoud

1 Inleiding 5
1.1 Waarom deze integrale herziening? 5
1.2 De opzet van het bestemmingsplan 6
1.3 Opbouw van deze toelichting (leeswijzer) 7
1.4 Planbegrenzing 7
1.5 Digitalisering bestemmingsplan 7
1.6 Deregulering 8

2 Beschrijving van het plangebied 9
2.1 Ontstaan van het landschap 9
2.2 Water 12
2.3 Natuur 14
2.4 Cultuurhistorie en archeologie 14
2.5 Landbouw 16
2.5.1 Landbouwstructuur 16
2.5.2 Bedrijfsomvang 17
2.5.3 Verwachte ontwikkelingen in de landbouw 18
2.6 Recreatie 20
2.7 Overige functies 21
2.7.1 Wonen 21
2.7.2 Niet-agrarische bedrijven 21
2.7.3 Bijzondere en maatschappelijke functies 21
2.7.4 Infrastructuur 21
2.7.5 Nutsvoorzieningen 21

3 Beleidsuitgangspunten per thema 22
3.1 Algemeen 22
3.2 Gebiedskwaliteiten 25
3.2.1 Bescherming van gebiedskwaliteiten 25
3.2.2 Ontwikkeling van gebiedskwaliteiten 27
3.3 Cultuurhistorie en archeologie 29
3.4 Landbouw 30
3.4.1 Bouwvlaktoekenning 30
3.4.2 Intensieve veehouderij 32
3.4.3 Nieuwvestiging 35
3.4.4 Uitbreiding 37
3.4.5 Teeltondersteunende voorzieningen 41
3.4.6 Huisvesting Arbeidsmigranten 42
3.4.7 Nevenactiviteiten 42
3.4.8 Hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijven 43
3.5 Recreatie 44
3.5.1 Bouwvlaktoekenning 44
3.5.2 Afschaffing WOR 44

3.5.3 Nieuwvestiging 44
3.5.4 Uitbreiding 45
3.5.5 Kanalenviersprong 45
3.6 Niet-agrarische bedrijven 45
3.6.1 Bouwvlaktoekenning 45
3.6.2 Nieuwvestiging 46
3.6.3 Uitbreiding 46
3.6.4 Bedrijfswoningen 46
3.6.5 Flexibiliteit 46
3.7 Wonen in het buitengebied 47
3.7.1 Toekenning bestemming 47
3.7.2 Nieuwvestiging 47
3.7.3 Ontwikkelingsmogelijkheden 48
3.7.4 Woningsplitsing 49
3.7.5 Afsplitsing bedrijfswoning van agrarisch bedrijf 50
3.7.6 Mantelzorg 51
3.8 Nieuwe initiatieven en wijzigingen 51
3.9 Overige functies in het buitengebied 52
3.10 Ruimtelijke ordening en milieu 53
3.10.1 Algemeen 53
3.10.2 Rioolwaterzuiveringsinstallatie 54
3.10.3 Geluidszones 54
3.10.4 Stiltegebieden 54
3.10.5 Akoestisch onderzoek 55
3.10.6 Waterparagraaf 55
3.10.7 Bodemonderzoek 58
3.10.8 Duurzaamheid 58
3.10.9 Gebiedsvisie Wet geurhinder en veehouderij 60
3.10.10 Externe veiligheid 61
3.10.11 Luchtkwaliteit 63
3.10.12 Infrastructuur 64

4 Gebiedsbestemmingen en verbeeldingen 65
4.1 Gemeentelijke uitgangspunten 65
4.2 Bestemmingsplansystematiek 65
4.3 Gebiedsbestemmingen 65
4.3.1 Natuur 66
4.3.2 Agrarisch gebied met meerwaarde 66
4.3.3 Agrarisch gebied 67
4.4 Kwaliteitsbijdrage 67

5 Toelichting op de planregels 74
5.1 Algemeen 74
5.2 Nadere toelichting op de planregels 75

6 Uitvoering en handhaving 84
6.1 Uitvoering 84
6.1.1 Economische uitvoerbaarheid 84
6.1.2 GREX-wet 84

6.2 Handhaving 85

7 Vooroverleg en inspraak 86
7.1 Vooroverleg 86
7.2 Inspraak 87

Bijlage 1 Leeswijzer 88

Bijlage 2 Beleidskaders 90

Bijlage 3 Achtergrondinformatie aanvragen ontheffing Flora- en faunawet 109

Bijlage 4 Plan-MER Intensieve veehouderij ten behoeve van bestemmingsplan buitengebied 110

Colofon 111

Separate bijlage

Onderbouwing van nieuwe initiatieven (onderzoeken, bedrijfsontwikkelingsplannen en BOM+-overeenkomsten)

Nota van zienswijzen, d.d. 17 november 2009

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 WAAROM DEZE INTEGRALE HERZIENING?

De gemeente Nederweert is voornemens om het vigerende bestemmingsplan buitengebied 1998 te herzien. In het kader van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro) moeten gemeenten zorg dragen voor het actueel houden van hun bestemmingsplannen. Bestemmingsplannen die ouder zijn dan tien jaar worden in de herziene wet bevroren, waardoor er geen vergunningverlening meer mogelijk is totdat een herziening van het plan is gerealiseerd. Tevens is het vigerende bestemmingsplan in het licht van recente ontwikkelingen als het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (op 2 juni 2004 in werking getreden) en nieuw beleid als het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (2006) aan een algehele integrale herziening toe.

Bij deze integrale herziening is inhoudelijk rekening gehouden met:
- nota's en visies op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau;
- recente ontwikkelingen in het plangebied;
- nieuwe eisen ten aanzien van de vormgeving. Hierbij wordt gedoeld op gestandaardiseerde planregels en digitale plankaarten (verbeelding), gebaseerd op objectgerichte vlakken en voorzien van een codering zoals omschreven in het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening (IMRO).

Naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen en beleid heeft het college van B&W op 17 augustus 2004 een Plan van Aanpak opgesteld om het bestemmingsplan buitengebied te herzien. Redenen voor het opstellen van een Plan van Aanpak waren onder meer de vaststelling van het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg, deelname van een groot aantal bedrijven aan de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken en de wens om gebruik te maken van mogelijkheden voor ontwikkelingsplanologie. Naar aanleiding hiervan is in 2005 een 'Kwaliteitsprogramma' vastgesteld. Doel hiervan was om (vooruitlopend op het nieuwe bestemmingsplan buitengebied) nieuw flexibel, toekomstgericht ruimtelijk beleid te 'ontwerpen'. Met het nieuwe beleid is het mogelijk om in bepaalde delen van het buitengebied onder bepaalde condities ruimte te bieden aan ontwikkelingen, mits de ruimtelijke kwaliteit van die gebieden daarmee wordt versterkt en / of daaraan geen afbreuk wordt gedaan.

In het Kwaliteitsprogramma is de volgende zonering voor het buitengebied opgenomen:
- te Behouden, waar ingezet wordt op behoud en herstel van aanwezige waarden;
- te Versterken, waar bestaande waarden worden gerespecteerd en waar mogelijk worden versterkt;
- Respectvol te ontwikkelen, waar ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn en de vitaliteit en leefbaarheid van het platteland verbeterd moet worden;

- landbouwontwikkelingsgebieden, waar ontwikkelingsruimte is voor intensieve veehouderij.

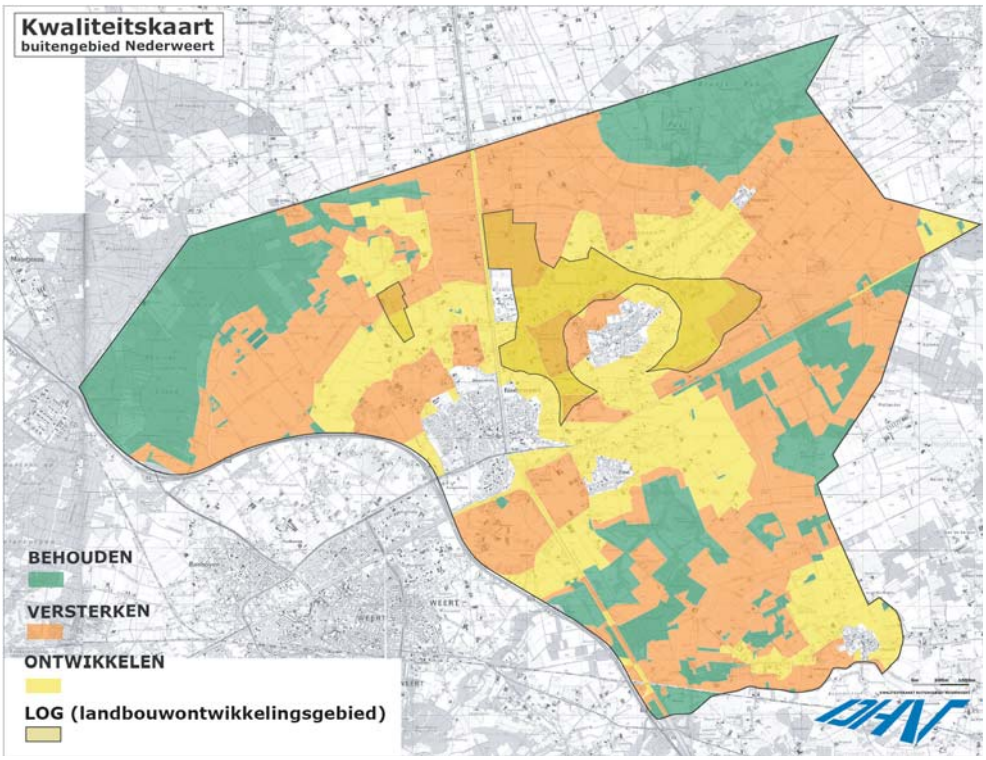

Deze zonering vormt een zeer belangrijke basis voor voorliggend bestemmingsplan.
In hoofdstuk 4 is toegelicht hoe de zonering uit het Kwaliteitsprogramma is vertaald in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Nederweert.

Het opstellen van het bestemmingsplan buitengebied is gestart met het opstellen van een ontwikkelingskader. In het ontwikkelingskader komen alle onderwerpen aan bod die relevant zijn in het buitengebied van de gemeente Nederweert. In dit ontwikkelingskader staat per thema het volgende beschreven:

- Beleid van hogere overheden.
- Beleid zoals geformuleerd in het Kwaliteitsprogramma.
- Uitgangspunten van de gemeente met toelichting.

De uitgangspunten vormen de basis voor voorliggend bestemmingsplan. Deze uitgangspunten komen terug in hoofdstuk 3 van deze toelichting. Het ontwikkelingskader is door de gemeenteraad op 18 december 2007 vastgesteld.

1.2 DE OPZET VAN HET BESTEMMINGSPLAN

Het bestemmingsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- planregels[1];
- bijlagen bij planregels:
  - Lijst van functieaanduidingen;

[1] De term 'planregels' is in lijn met de nieuwe regels van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2008 (SVBP) de nieuwe term voor 'voorschriften' (de term die in het verleden werd gebruikt voor de juridische bepalingen van een bestemmingsplan).

- Staat van niet-agrarische bedrijven;
- Staat van recreatiebedrijven;
- Staat van bedrijfsactiviteiten;
- Lijst van rijksmonumenten, cultuurhistorisch waardevolle panden en gemeentelijke monumenten;
- Kaart landschapselementen.

▪ verbeelding[2].

Het plan gaat vergezeld van deze toelichting inclusief bijlagen.

1.3 OPBOUW VAN DEZE TOELICHTING (LEESWIJZER)

Deze toelichting bestaat uit de volgende onderdelen:

- een beschrijving van het plangebied;
- beleidsuitgangspunten per thema;
- gebiedsbestemmingen en verbeelding;
- toelichting op de planregels;
- uitvoering en handhaving;
- financiële paragraaf;
- inspraak en het vooroverleg.

In de beschrijving van het plangebied zijn de aanwezige gebiedswaarden alsmede de aanwezige functies in het gebied beschreven. Deze beschrijving is opgenomen in hoofdstuk 2. Op basis van de kenmerken van het gebied, de wensen van gemeente en het vigerende beleid voor het buitengebied zijn per thema de beleidsuitgangspunten voor het buitengebied geformuleerd. Deze staan in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 geeft aan hoe de visie en uitgangspunten aan de basis hebben gelegen bij de totstandkoming van de gebiedsbestemmingen. Dit hoofdstuk gaat verder in op de plansystematiek. Hoofdstuk 5 bestaat uit de toelichting op het juridische gedeelte van het plan. De artikelen worden hier kort toegelicht. Hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoering en de handhaving en hoofdstuk 7 verwijst naar de inspraak- en overlegreacties en de daarop ingenomen standpunten.

1.4 PLANBEGRENZING

Dit plan beslaat het buitengebied van de Gemeente Nederweert. Hiertoe behoren niet de bebouwde kommen van de kernen Nederweert, Ospel, Eind en Leveroy. Ook de nieuw te ontwikkelen woongebieden bij de kernen vallen buiten het bestemmingsplan buitengebied. Buiten de kernen heeft de gemeente ervoor gekozen om het gebied waarbinnen de laatste ruimte voor ruimte woningen worden gebouwd buiten het plangebied te laten. Dit om te voorkomen dat er verwarring ontstaat over de te doorlopen procedures. De procedures voor het ruimtelijk plan van de woningen zijn immers nog niet afgerond. Tot slot valt het bedrijventerrein Aan Veertien buiten het plangebied van dit bestemmingsplan buitengebied.

1.5 DIGITALISERING BESTEMMINGSPLAN

Per 1 januari 2010 treedt de digitale paragraaf van de Wro in werking. Dit houdt in dat ruimtelijke instrumenten, waaronder bestemmingsplannen, in digitale vorm beschikbaar moeten worden gesteld.
Voorliggend bestemmingsplan is digitaal raadpleegbaar en uitwisselbaar. Het plan kan op een eenvoudige manier worden uitgewisseld met andere overheden zoals de provincie.

[2] De term 'verbeelding' is in lijn met de nieuwe regels van de SVBP de nieuwe term voor 'plankaart' (de term die in het verleden werd gebruikt voor de kaartweergave van een bestemmingsplan).

De nieuwe digitale systematiek heeft weliswaar gevolgen voor het vertrouwde kaartbeeld en de opbouw van de planregels, maar sluit naadloos aan bij de in de toekomst aan een bestemmingsplan te stellen eisen.

Het bestemmingsplan is opgesteld conform de eisen van de SVBP 2008. In hoofdstuk 4 is de plansystematiek van dit bestemmingsplan nader toegelicht. In bijlage 1 is een leeswijzer opgenomen.

1.6 DEREGULERING

De gemeente Nederweert wil dat de burger op een snellere wijze dan nu het geval is duidelijkheid krijgt over wat wel en niet mogelijk is. Om dit te bereiken streeft de gemeente naar minder regels en eenvoudigere procedures. In dit kader dient vanaf 1 november 2008 voor alle beleidsregels, algemene verbindende voorschriften en beleidsplannen, -nota's en -adviezen een dereguleringstoets te worden uitgevoerd. De dereguleringstoets bevat de volgende aanwijzingen (voor zover van toepassing op het bestemmingsplan 'Buitengebied Nederweert'):

- Tot het tot stand brengen van nieuwe of wijziging van bestaande regels wordt alleen besloten indien vooraf nut en noodzaak is komen vast te staan.
- De na te streven beleidsdoelen worden zo concreet en nauwkeurig mogelijk vastgesteld.
- Onderzocht wordt of de gekozen beleidsdoelen alleen door middel van overheidsinterventie en om dwingende redenen van algemeen belang noodzakelijk is.
- De mogelijkheden worden tegen elkaar afgewogen.
- Er wordt rekening gehouden met de neveneffecten van de regeling en de lasten voor locale overheid en burgers.
- Tot het treffen van een regeling wordt niet besloten dan nadat is nagegaan of handhaving in voldoende mate te realiseren valt.
- Er wordt indien nodig voorzien in procedurele waarborgen of rechtsbescherming.

Het opstellen van een bestemmingsplan 'Buitengebied Nederweert' is verplicht op grond de Wet ruimtelijke ordening. De gemeente is deels vrij in de keuze van de beleidsdoelen, deels worden deze door rijks- en provinciale regelgeving bepaald. De doelen zijn vastgelegd in het Kwaliteitsprogramma landelijk gebied en Ontwikkelingskader bestemmingsplan 'Buitengebied Nederweert'. Het bestemmingsplan 'Buitengebied Nederweert' maakt meer ontwikkelingen mogelijk dan het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 1998'. De lasten voor de lokale overheid nemen wel toe omdat het bepalen van een kwaliteitsbijdrage en het maken van afspraken hierover leidt tot een toename van de administratieve lasten. Daar staat tegenover dat dit leidt tot meer ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied en een verbetering van de kwaliteit van het buitengebied. Bij het opstellen van de regels is rekening gehouden met de handhaafbaarheid. Regels die in het huidige bestemmingsplan 'Buitengebied 1998' niet handhaafbaar blijken of die niet nodig bleken te zijn, zijn geschrapt of aangepast. Zowel tegen het bestemmingsplan 'Buitengebied Nederweert' zelf als tegen het gebruik van ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden is rechtsbescherming mogelijk.

HOOFDSTUK 2 Beschrijving van het plangebied

2.1 ONTSTAAN VAN HET LANDSCHAP

Geomorfologie

CENTRALE SLENK

Zuid-Limburg maakt deel uit van het Ardenner Massief, een gebergte dat langzaam over miljoenen jaren wordt opgeheven. Door het steeds dieper insnijden van rivieren en beken is het heuvelachtige landschap in Zuid-Limburg ontstaan.
Terwijl de bodem in Zuid-Limburg wordt opgeheven, daalt de bodem in Midden-Limburg. Het grondgebied van Nederweert bevindt zich in het dalingsgebied dat de Centrale Slenk wordt genoemd. De Centrale Slenk wordt in het zuiden begrensd door de Feldbiss breuklijn (die ter hoogte van Sittard van het zuidoosten naar het noordwesten loopt) en in het noorden door de Peelrandbreuk.

RIVIERTERRASSEN

Het landschap van Noord- en Midden-Limburg wordt gekenmerkt door rivierterrassen. Rivierterrassen ontstaan door afwisseling van erosie en sedimentatie als gevolg van klimaatwisselingen over miljoenen jaren. In perioden van extreme kou lag de zeespiegel tientallen meters lager dan nu, waardoor de huidige Noordzee voor een groot deel droog kwam te liggen. Rivieren konden daardoor sneller stromen en zich dieper in het landschap inslijten. In warmere perioden (tussen de ijstijden) steeg het zeeniveau, waardoor rivieren minder diep in het landschap schuurden. Doordat deze erosie-sedimentatiecyclus zich meerdere malen herhaalt, ontstaat er een terrassenlandschap.

Bodem

DEKZANDLANDSCHAP

Het terras waarop het grondgebied van Nederweert gelegen is, is tijdens de laatste ijstijd vrijwel geheel bedekt met dekzand. Het dekzandlandschap bestaat voornamelijk uit ovale dekzandruggen, gelegen tussen nattere gebieden.

VEENVORMING

Rond Nederweert is het landschap voor belangrijke mate beïnvloed door hoogveenvorming. In vochtige klimaatperioden werd regenwater door het laagveen vastgehouden zodat het veenpakket kon doorgroeien tot boven de grondwaterspiegel. De ontoegankelijke moerassen werden een bron voor talrijke beken die nu nog vanuit de Peel wegstromen. Voorbeelden van dergelijke beken zijn de Grote Molenbeek, de Elsbeek en de Roggelse beek.

Voor de exploitatie van turf uit hoogveen was ontwatering van de Peel noodzakelijk. Daarnaast werden kanalen en vaarten aangelegd ten behoeve van de afvoer van turf. Deze watergangen onttrokken nog meer water aan het gebied.

Aangezien het watervasthoudend vermogen (van essentieel belang voor hoogveen) verdween, leidde de exploitatie van turf tot een versnelde afbraak van het aanwezige hoogveen. In de gebieden Mariapeel en de Groote Peel zijn nog restanten aanwezig van het oude hoogveen.
De gronden met fijn zand en de veengronden zijn terug te vinden op de bodemkaart.

Afbeelding 1.1

Bodemkaart met grondwatertrappen

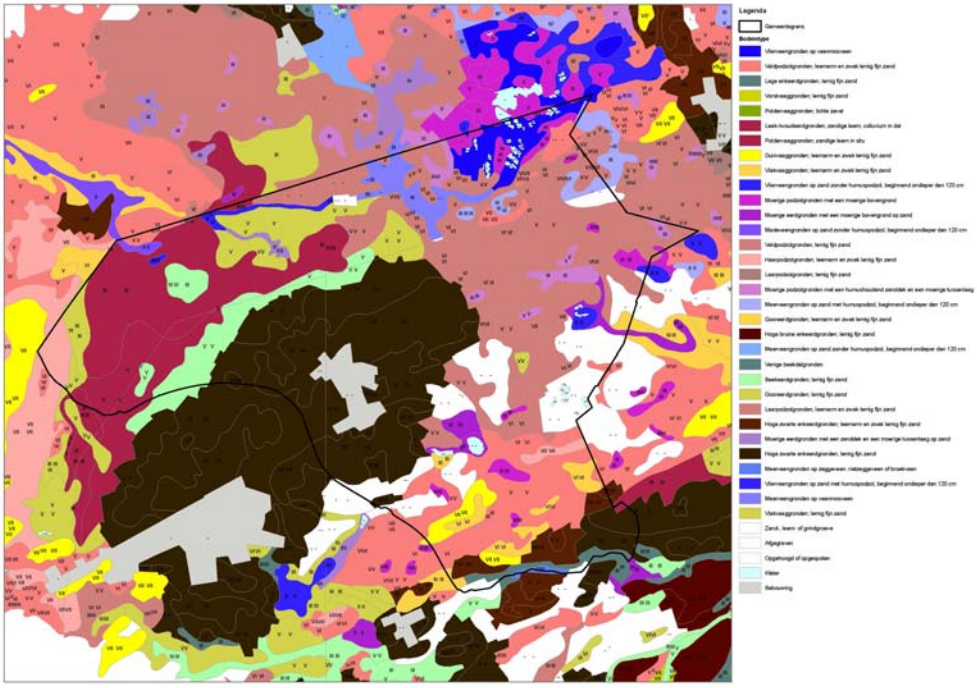

Ontginningsgeschiedenis

Alleen op de hoger gelegen dekzandruggen konden bouwlanden met aan de rand boerderijen worden aangelegd. Deze bouwlanden zijn herkenbaar op onderstaande kaart. Hier zijn ook de nederzettingen Nederweert en Leveroy ontstaan. Langs de beken in de dekzandgebieden lagen wat graslanden. Het overgrote deel van het buitengebied van Nederweert bestond uit heidevelden, kleine bossen, stuifzanden en vennen. Tussen 1890 en 1990 is het grootste deel van deze gronden ontgonnen.

Afbeelding 2.2

Type cultuurlandschap in de gemeente Nederweert (Provincie Limburg)

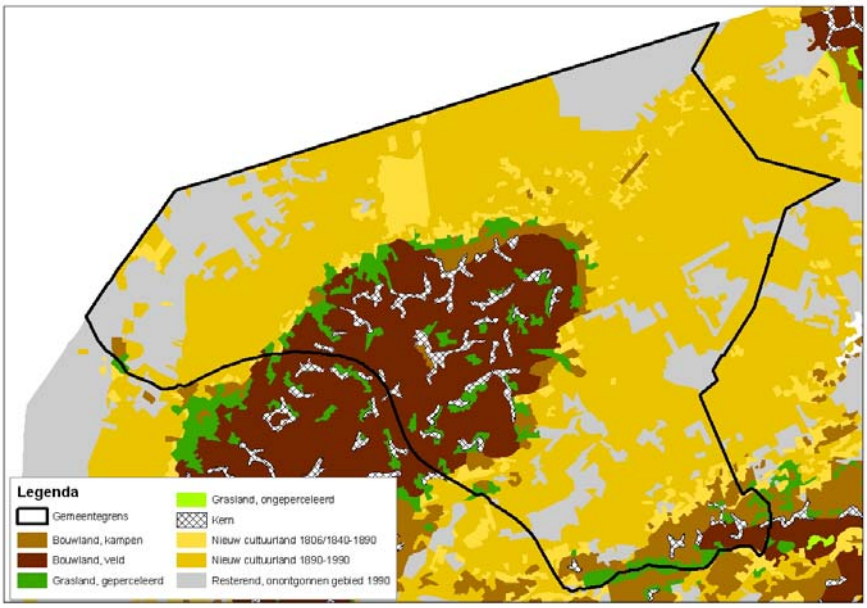

NEDERWEERT

Nederweert heette oorspronkelijk Meerfelt, of, later, Weert van den nedersten eynde. Dit laatste is later verbasterd in Nederweert. Nederweert was oorspronkelijk verbonden aan de schepenbank van Weert. Ergens in de loop van de 14de eeuw werd Nederweert van Weert afgescheiden. In 1419 wordt voor het eerst melding gemaakt van een eigen schepenbank en heerlijkheid. De heerlijkheid bleef bestaan tot 1795.

ONTWIKKELING BOS

Eind 19de eeuw nam de oppervlakte bos in Limburg toe. Productiebos (naaldhout) werd op grote schaal aangeplant om zo de heidevelden rendabeler te maken. Rond landhuizen werden meer afwisselende landgoedbossen aangelegd en op de stuifzandgronden werden met name dennen aangeplant om de stuifzanden te beteugelen. Vanaf het begin van de 20ste eeuw werd het door de introductie van kunstmest mogelijk om heidevelden en bossen tot cultuurland om te vormen. Daarnaast werden houtwallen in de kleinschalige kampenlandschappen gekapt zodat het landschap een meer open karakter kreeg.

JONGE ONTGINNINGEN

In de tweede helft van de 20ste eeuw stond de ontwikkeling van de landbouw in het teken van intensivering en schaalvergroting. Ruilverkavelingen zorgden voor een omvorming van het cultuurlandschap; kavels werden samengevoegd en geëgaliseerd, boerderijen verplaatst, beken en sloten rechtgetrokken, houtwallen en kleine bospartijen verwijderd, vennen en holle wegen volgestort en heiderestanten ontgonnen. Dit wordt het jong ontginningslandschap genoemd. Het jong ontginningslandschap kenmerkt zich door rechtlijnige kavelstructuren, openheid en veelal laanbeplanting langs de wegen.

Afbeelding 2.3

Topografische kaart

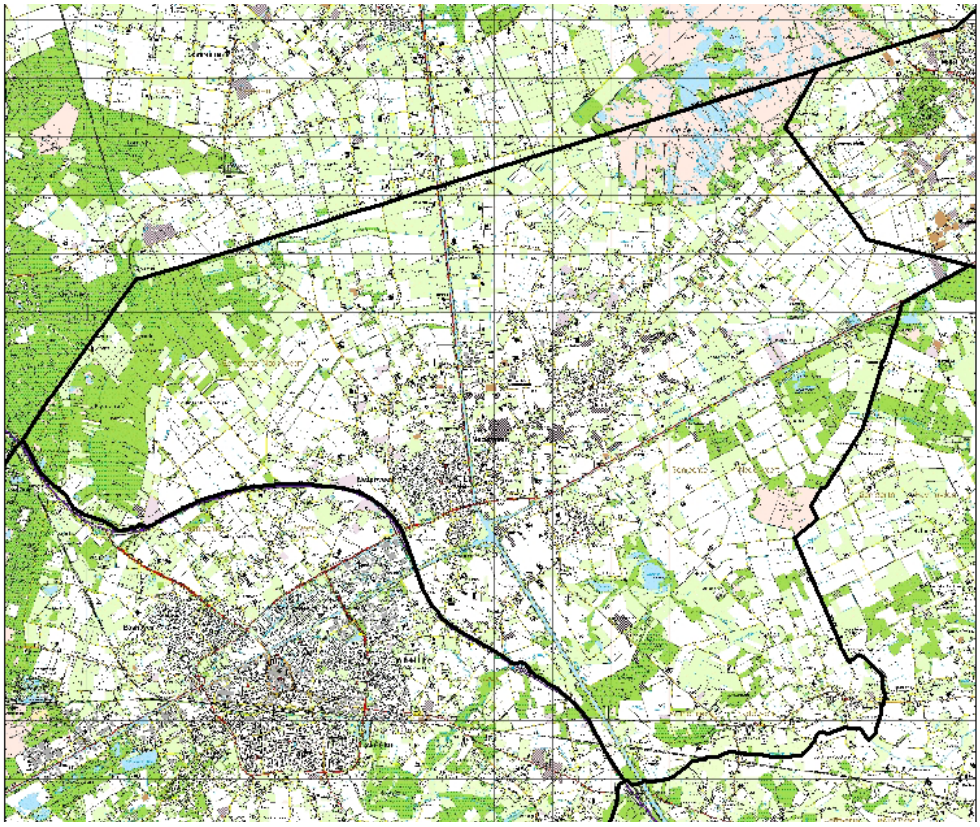

Het landschap ten noorden van Ospel en aan de rand van de Peel wordt sterk bepaald door de intensieve landbouw. Grote intensieve veehouderijen met relatief weinig groene inpassing drukken een grote stempel op de beeldkwaliteit van het buitengebied.
Het landschap ten oosten van Eind neemt een andere vorm aan. De kavels zijn veelal groter en er is ook aanzienlijk minder bedrijvigheid te vinden. In dit gebied bevinden zich ook een aantal natuurgebieden welke mede bepalend zijn voor de karakteristieke openheid.

2.2 WATER

Water was, is en blijft ook in de toekomst een sterk ordenend element in Nederweert. Op de hoge dekzandruggen kon hoog en droog worden gebouwd, zodat de natuurlijke ont- en afwatering geïntegreerd kan worden in de nieuwbouw. Om de kernen heen liggen de landbouwgronden. Hier zijn de grondwaterstanden hoger, waardoor de bebouwing minder duurzaam is. De laaggelegen beekdalen en de hoogveengebieden zijn de “natte” gebieden. Vanuit het aspect water wordt bebouwing geweerd. In bestemmingsplannen worden dergelijke gebieden planologisch beschermd.

Grondwater

Op de Bodemkaart van Nederland zijn grondwatertrappen aangegeven (zie afbeelding 1.1 - bodemkaart). Deze grondwatertrappen geven aan waar hoge en lage grondwaterstanden aanwezig zijn. De verklaring van de grondwatertrappen is weergegeven in tabel 2.1.
De aanwezigheid van grondwatertrap II en III duidt op een kwelsituatie. Grondwatertrap VI en VII komen voor bij infiltratiegebieden.

Tabel 1.1
Grondwatertrappen

Grondwatertrap	I	II	III	IV	V	VI	VII
Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (m -mv.)	<0,2	<0,4	>0,4	>0,4	<0,4	0,4-0,8	>0,8
Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (m -mv.)	<0,5	0,5-0,8	0,8-1,2	0,8-1,2	>1,2	>1,2	>1,6

Het overgrote deel van het buitengebied van Nederweert ligt in een infiltratiegebied met lage grondwaterstanden. Over het algemeen liggen de grondwaterstanden te laag voor de gewenste grondwaterafhankelijke functies natuur en landbouw in het buitengebied van Nederweert. Grondwateroverlast treedt dan ook bijna niet op, behalve soms in kleine delen van de kern Nederweert en in de kern Leveroy. Het bebouwd gebied ligt (op kern Leveroy na) in een regionaal infiltratiegebied met overwegend diepe grondwaterstanden, zodat overlast door hoge grondwaterstanden in het bebouwd gebied over het algemeen geen knelpunt van betekenis is.

Wel is er in het buitengebied van Nederweert op een aantal plaatsen sprake van verdroging. Het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime is daarbij een belangrijk instrument (GGOR). Voor het buitengebied van de gemeente Nederweert wordt, net als bij het waterbeheer, de stroomgebiedvisies gevolgd. Infiltratie draagt bij aan het herstel van het grondwatersysteem (waterconservering) en het bereiken van het GGOR. Door het herstel van het grondwatersysteem neemt de natuurlijke kwel in de lossingen en beken toe.

Oppervlaktewater

Uiteindelijk monden bijna alle stroomgebieden en beken vroeger of later uit in een beek met een specifiek ecologische functie (SEF): de Oude Graaf, de Kievitsbeek, de Aa, de Neerpeelbeek, de Tungelsroyse/Neerbeek, de Roggelse beek en de Leukerbeek. Enkele belangrijke oppervlaktewateren worden hieronder toegelicht.

KANALENSTELSEL

In de gemeente Nederweert liggen drie kanalen: de Zuid-Willemsvaart, de Noordervaart en het kanaal Wessem-Nederweert. De kanalen zorgden in vroegere tijden voor de afvoer van turf uit de Peel en vormden de verbinding tussen Maastricht en 's-Hertogenbosch. Het kanalenstelsel wordt gevoed met Maaswater. Ook het effluent van RWZI Weert wordt op het kanaal geloosd. De waterkwaliteit van het kanaalwater is matig tot slecht. Het water is eutroof, de biologische kwaliteit van in ieder geval Noordervaart is matig tot redelijk.
De Zuid-Willemsvaart en het kanaal Wessem-Nederweert hebben een belangrijke functie voor de scheepvaart. Waar voldoende ruimte is, zullen mogelijk natuurvriendelijke oevers worden gecreëerd. De Noordervaart wordt alleen gebruikt voor pleziervaart met kleine bootjes, waardoor het mogelijk is om meer natuurvriendelijke oevers te realiseren. Daarbij moet echter wel rekening gehouden worden met de functie van het kanaal voor de hengelsport.

TUNGELROYSE BEEK/NEERBEEK

De Tungelroyse beek had oorspronkelijk geen echte bovenloop. Het water sijpelde vanuit een groot gebied met heide, moeras, vennen en kleine hoogveengebieden. De verschillende stroompjes met zuur- en voedselarm water stroomden samen tot een beek. Verder stroomafwaarts stroomden zijbeken in en trad kwelwater uit in het beekdal. De beek werd hierdoor steeds breder en kreeg vanaf Tungelroy een meanderend karakter. Daar trad ook erosie en sedimentatie op. In het beekdal wisselden natte graslanden en moerasgebiedjes elkaar af. Het water werd door toestroom van kwelwater geleidelijk voedselrijker en minder zuur. De ontginning van heide en moerasgebieden, intensivering van de landbouw en toegenomen verstedelijking en verstening van het buitengebied hebben ertoe geleid dat het uittreden van grondwater in de beekdalen is afgenomen en neerslag sneller afstroomt naar de beek. De afvoer van de Tungelroyse beek in droge perioden is hierdoor afgenomen en de afvoer in tijden met veel neerslag (de zogenaamde piekafvoer) is groter geworden.
Door lozingen uit de riolen en meststoffen en bestrijdingsmiddelen uit de landbouw is de waterkwaliteit verslechterd. Bovendien is de bodem van de Tungelroyse beek in het verleden ernstig verontreinigd geraakt met de zware metalen Zink en Cadmium.
De oorzaak hiervan is het gedurende ongeveer honderd jaar lozen van vervuild water vanuit de zinkertsverwerkende industrie in Budel. Op basis van een inrichtingsvisie werkt het waterschap al enkele jaren aan de herinrichting en sanering van de Tungelroyse beek. (waterschap Peel en Maasvallei)

KIEVITSBEEK

De Kievitsbeek is een beek van een specifiek ecologische functie (SEF). Deze beek ontspringt in het noorden van de kern Nederweert en watert af op de Aa. De ruimte in de directe omgeving van de Kievitsbeek is in het POL gereserveerd voor het realiseren van robuuste ecologische verbindingen. Het recreatief medegebruik wordt versterkt en er worden ontwikkelingsmogelijkheden voor extensieve vormen van grondgebonden landbouw gecreëerd.

2.3 NATUUR

In het buitengebied van Nederweert zijn hoge natuurwaarden te vinden, onder andere in de peelrestanten de Groote Peel, De Zoom, Grote Moost, Sarsven/de Banen en landgoed het Kruis (Kruisvennen). Het gaat hier om zwakgebufferde vennen die onder de Natura 2000-wetgeving vallen.

GROOTE PEEL

In de Groote Peel is het veenlandschap nog aanwezig. Het grotendeels verveend hoogveengebied heeft veel geleden maar door eerdere vernattingsmaatregelen vindt in enkele veenputten een veelbelovende veengroei plaats. De Groote Peel is een belangrijk broedgebied voor broedvogels van hoogveenlandschap. Er komen onder meer dodaars, geoorde fuut, porseleinhoen, blauwborst en roodborsttapuit voor. Het gebied is in Nederland één van de laatste broedplaatsen van de velduil op het vaste land en de belangrijkste pleisterplaats van de kraanvogel. Daarnaast is het van belang als slaapplaats voor met name taiga- en toendrarietgans.

SARSVEN/DE BANEN

Het Sarsven en de Banen zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Het gebied is gelegen in één van de laagten die worden aangetroffen in de voedselarme zandafzettingen van het middenterras van de Maas. Plaatselijk komt moerasveen voor, variërend in diepte. Het bestaat uit een samenstel van vennen, wilgen- en gagelstruweel, elzen- en berkenbroekbos en zowel natte als drogere graslanden.

DE KRUISVENNEN

De Kruisvennen bestaan uit een complex van elzenbroekbos, wilgenstruweel en rietmoeras rond een centrale, sterk geëutrofieerde plas. Als gevolg van het lage peil van de Neerpeltbeek ten opzichte van de Kruisvennen, wordt er veel water afgevoerd en daalt de locale grondwaterstand. Daarnaast is de grondwaterstand in de Kruisvennen gedaald door het vervangen van enkele ondiepe sloten door enkele diepe hoofdleidingen. Het gebied heeft te maken met sterke verdrogingsverschijnselen (provincie Limburg).

WEERTERBOS

Het Weerterbos bestaat uit naaldbos (55 %), loofbos (42 %), productiegrasland (3 %) en vochtige heide. Vroeger aanwezige vennen waren veelal veranderd in dicht wilgenstruweel, maar enkele natuurherstelprojecten hebben ertoe geleid dat ook weer open stilstaand water in het Weerterbos voorkomt. De komende jaren zullen er geleidelijk meer vennen worden hersteld, waardoor de variatie in het moerassige bos enorm wordt vergroot. Kenmerkend voor het Weerterbos is de kleinschalige verkavelingstructuur. Het Weerterbos is aangewezen als Natura 2000-gebied.

OVERIGE NATUURGEBIEDEN

Daarnaast is er nog het bosgebied Wellenstein en natuurontwikkelingsgebied de Schoorkuilen, waar aan het herstel van de vennen wordt gewerkt, die in het verleden zijn afgedekt met een dik zandpakket.

2.4 CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

Op het grondgebied van Nederweert komen diverse cultuurhistorische waarden voor. Het gaat hier om zowel archeologie, historische bouwkunst als ook om historische geografie. Oude boerderijen, schuren, molens, kapellen, windsingels, verkavelingen, oude wegtracé's en ontwateringssystemen vertellen hun verhaal over de geschiedenis van Nederweert.

In paragraaf 2.1 is de ontginningsgeschiedenis kort beschreven. De ontginningsgeschiedenis vanaf de hoger gelegen dekzandruggen is herkenbaar op de archeologische verwachtingskaart. De archeologische verwachtingswaarden zijn rond de kernen Nederweert, Ospel en Leveroy het hoogst.

De provincie Limburg heeft de belangrijkste cultuurhistorische waarden opgenomen op de Cultuurhistorische Waardenkaart.

Afbeelding 2.4

Cultuurhistorische Waardenkaart (provincie Limburg)

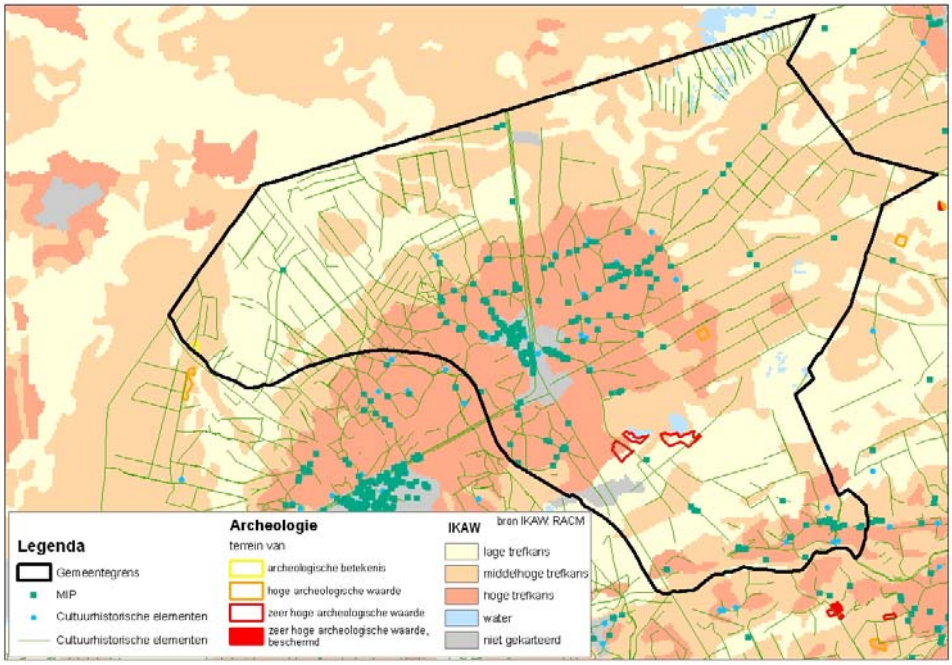

In de Tweede Wereldoorlog is de Peel-Raamstelling gerealiseerd; een verdedigingslinie tegen een mogelijke inval uit het oosten. De stelling telde zeven zware bunkers, loopgraven, gevechtsputten en andere versperringen. De Peelraamstelling loopt voor een deel over het grondgebied van Nederweert en is hier voor een deel nog intact. Langs het hele traject bevinden zich bunkers die tot een belangrijke zomerverblijfplaats voor vleermuizen ontwikkeld kunnen worden. Ten oosten van het Defensiekanaal is het gebied (oorspronkelijk schootsveld) opengebleven. Tevens is een aantal kazematten aangelegd. Enkele hiervan zijn nog overgebleven. Deze waarden dienen beschermd te zijn tegen werken en werkzaamheden als afgraven en vergraven van gronden.

In het buitengebied van Nederweert komen op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart vier archeologische monumenten voor. Het gaat hier om de volgende terreinen:

- De Banen

Terrein met sporen van bewoning (vuursteenvondsten van tijdelijke kampementen) uit het laat-paleolithicum en mesolithicum. Het betreft een rijke vuursteenvindplaats naast een oud ven die vooral bekend is vanwege vondsten van de Tjonger cultuur (www.kich.nl).

- Gebleektendijk

Terrein met sporen van bewoning uit de ijzertijd en/of Romeinse tijd. Aan het oppervlak werden slechts enkele vondsten gedaan, waaronder een Romeinse scherf.

Ook werd in twee boringen een scherf gevonden. Tevens bleek uit de boringen dat het bodemprofiel nog redelijk intact is, waardoor grondsporen die dieper reiken dan de bouwvoor (25 cm) zeker nog bewaard zijn. De omvang is vanwege de geringe vondstdichtheid moeilijk aan te geven, maar zal waarschijnlijk het hogere terreingedeelte omvatten (www.kich.nl).

- Houtsberg

Terrein met sporen van begraving (urnenveld) uit de ijzertijd. Bij egalisatiewerkzaamheden op dit terrein zijn in het verleden door kringgreppels omgeven graven blootgelegd en onderzocht. Vlak ten oosten van deze plek zijn bij graafwerk eveneens urnen gevonden. Een groot deel van het perceel is niet vergraven. Onder de 20-25 cm dikke bouwvoor is nog een B-horizont aanwezig. Het is aannemelijk dat hier nog meer graven uit de IJzertijd aanwezig zijn (www.kich.nl).

- Sarsven

Terrein met sporen van bewoning (vuursteenvondsten van tijdelijke kampementen) uit het laat-paleolithicum en mesolithicum. Het betreft een rijke vuursteenvindplaats naast een oud ven die vooral bekend is vanwege vondsten van de Tjonger cultuur (www.kich.nl).

De gemeente Nederweert is bezig met het vormen van een eigen archeologiebeleid.
Als basis hiervoor dient de op 15 september 2009 vastgestelde archeologische waarden- en beleidsadvieskaart.

2.5 LANDBOUW

In de gemeente Nederweert is de agrarische sector sterk vertegenwoordigd. . Voor de onderverdeling van de agrarische bedrijven en de gegevens uit eerdere jaren is gebruik gemaakt van de CBS-landbouwtellingen.

2.5.1 LANDBOUWSTRUCTUUR

In onderstaande tabel zijn de agrarische bedrijven in de Gemeente Nederweert gegroepeerd naar hoofdbedrijfstype. Er worden vier hoofdtypen onderscheiden: akkerbouwbedrijven, tuinbouw- en blijvende teeltbedrijven, graasdierbedrijven en hokdierbedrijven. Een bedrijf wordt tot een bepaald hoofdtype gerekend wanneer de economische omvang van de genoemde activiteit meer is dan tweederde van de totale bedrijfsomvang. Wanneer geen hoofdtype kan worden onderscheiden, wordt het bedrijf gerekend tot de combinaties (gewassen-, dier- en dierengewassencombinaties).

Tabel 2.2

Agrarische bedrijven in het buitengebied van Nederweert naar hoofdbedrijfstype

Hoofdbedrijfstype	Aantal bedrijven		
	1995	2000	2005
Hokdierbedrijven	156	138	115
Graasdierbedrijven	94	90	87
Tuinbouw- en blijvende teeltbedrijven	37	39	39
Akkerbouwbedrijven	34	39	51
Combinaties	59	51	54
Totaal	**380**	**357**	**346**

Uit de tabel blijkt dat de meeste agrarische bedrijven getypeerd worden als hokdierbedrijven (33% in 2005). Er zijn tevens een redelijk aantal graasdierbedrijven in Nederweert aanwezig (25%).

Hokdierbedrijven

Hokdierbedrijven betreft de intensieve veehouderij: de varkens- en pluimveebedrijven. Bij de hokdierbedrijven in Nederweert gaat het voornamelijk om varkenshouderijbedrijven. In totaal zijn er in Nederweert in 2005 93 bedrijven met varkens.

Graasdierbedrijven

Graasdierbedrijven zijn agrarische bedrijven met als hoofdactiviteit het houden van runderen, schapen, geiten en/of paarden. In de Gemeente Nederweert betreft het voornamelijk melkveehouderijbedrijven.

Akkerbouwbedrijven

Het aantal akkerbouwbedrijven in de gemeente Nederweert is gering (14%).

Tuinbouw- en blijvende teeltbedrijven

De tuinbouw- en blijvende teeltbedrijven vertegenwoordigen in 2003 slechts 11% van het totaal aantal agrarische bedrijven.

Combinaties

Combinaties zijn agrarische bedrijven met een combinatie van twee of meer van de vier hoofdbedrijfstypen. Op combinatiebedrijven is geen hoofdbedrijfstype te onderscheiden. In Nederweert gaat het in de meeste gevallen om gemengde veehouderijbedrijven (vaak met melkvee en varkens).

2.5.2 BEDRIJFSOMVANG

De omvang (economische betekenis) van een agrarisch bedrijf en van groepen bedrijven wordt uitgedrukt in Nederlandse grootte-eenheden (nge). Door het Landbouw-Economisch Instituut (LEI) wordt als vuistregel voor het behalen van een inkomen voor een gezinsbedrijf minimaal 70 nge aangehouden. Dit inkomen is vergelijkbaar met een CAO-loon.

Uit onderstaande tabel blijkt dat, uitgedrukt in nge, in verhouding veel kleine bedrijven kent (minder dan 40 nge). In feite zijn lang niet al deze bedrijven aan te merken als een echt bedrijf, omdat in de tellingen ook hobbymatige activiteiten zijn meegenomen.
Vandaar dat het totaal aantal "agrarische bedrijven" in deze tabel ook hoger ligt dan het aantal in tabel 2.2.

Tabel 2.3

Ontwikkeling bedrijfsomvang in gemeente Nederweert (CBS StatLine)

nge-klasse	1995	2000	2005
3-40 nge	183	157	139
40-70 nge	84	61	41
70-150 nge	134	122	103
> 150 nge	56	79	63
Totaal agrarische bedrijven	457	419	346

Uit de tabel blijkt eveneens dat het totaal aantal agrarische bedrijven in de gemeente tussen 1995 en 2005 met 111 bedrijven is gedaald. De grootste daling is te zien bij de kleinere bedrijven (tot 70 nge). Dit komt enerzijds door de schaalvergroting in de agrarische sector die noodzakelijk is voor bedrijven om in de toekomst te kunnen blijven bestaan. In 2005 kent Nederweert zelfs meer bedrijven met meer dan 150 nge dan in 1995. Daarnaast stoppen aantal bedrijven met hun bedrijfsvoering en ontstaan er nieuwe functies in het buitengebied.

De Regeling Beëindiging Veehouderijtakken en de gemeentelijke Ruimte-voor-Ruimte-regeling hebben hieraan bijgedragen. De trend - de afname van het aantal (met name kleinere) agrarische bedrijven – zet zich voort.

Bovengenoemde ontwikkeling komt overeen met de landelijke trend waarbij het aantal bedrijven afneemt en de dieraantallen gemiddeld genomen gelijk blijven. Naast het aantal bedrijven zal tevens het aantal locaties afnemen. De verwachting is dat de veehouders hun vee zullen gaan samenvoegen op één locatie door het vee van verschillende locaties over te brengen naar één locatie.

2.5.3 VERWACHTE ONTWIKKELINGEN IN DE LANDBOUW

In deze paragraaf wordt een indicatie gegeven van de mogelijke landbouwkundige ontwikkelingen in Nederweert de komende jaren. De belangrijkste ontwikkelingen waarop de landbouw in zal (moeten) spelen zijn de ontwikkelingen op de markt van de landbouwproducten, milieuhygiënische eisen, welzijnseisen voor landbouwdieren, plattelandsvernieuwing en Reconstructie. Daarnaast spelen er vanuit wet- en regelgeving nog andere ontwikkelingen die invloed hebben op de ontwikkeling van de landbouw. Deze worden hieronder kort beschreven.

Marktontwikkelingen landbouwproducten

De Nederlandse landbouw is de laatste jaren steeds meer gericht op de Europese markt. Sinds 1975 is de productie in de Europese Unie (EU) met bijna 2,5 procent per jaar gegroeid. De vraag nam in dezelfde periode toe met minder dan 1 procent per jaar. De EU ontwikkelde zich van importeur van landbouwproducten tot exporteur. Door de, in vergelijking met het wereldprijsniveau, hoge productieprijzen binnen de EU kon een belangrijk deel van de export slechts plaatsvinden door toenemende exportsubsidies. Deze subsidies betekenden een steeds grotere belasting van de Europese landbouwbegroting. Mede daardoor is voor een aantal productgroepen overgegaan op een stelsel van quota (melkveehouderij) en areaalinkrimping (akkerbouw). Als gevolg van de hervormingen van het EU-landbouwbeleid en de onderhandelingen in GATT-verband worden de verschillende subsidies aanzienlijk teruggebracht. Gestreefd wordt naar een meer zichzelf ordenende markt op wereldschaal.

Welzijnseisen

De welzijnseisen voor landbouwdieren zullen in de toekomst worden verscherpt. In de Gezondsheids- en Welzijnswet voor dieren zijn bepalingen opgenomen waarmee het welzijn en daarmee de intrinsieke waarde van een dier kunnen worden beschermd. Het gaat bij de welzijnseisen niet alleen om dierenwelzijn in enge zin, maar ook op de daarmee samenhangende economische belangen. Dierziektebestrijding en verbetering van het welzijn van de dieren betekent internationaal een sterkere economische positie. Een en ander zal zijn weerslag hebben in de voorschriften voor de huisvesting van dieren (bijvoorbeeld het verplicht gebruiken van strooisel of het verbieden van "boxen").
Op basis van de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren (1992) is het varkensbesluit met ingang van 1 augustus 2003 aangescherpt. In het Varkensbesluit worden regels gesteld met betrekking tot het houden, huisvesten en verzorgen van varkens. In 2013 moeten deze regels zijn doorgevoerd.

Plattelandsvernieuwing

In het landelijk gebied wordt steeds sterker zichtbaar dat naast de landbouw ook andere functies een plaats krijgen.

In de komende jaren zal dit proces van plattelandsvernieuwing zich in versterkte mate voortzetten. Agrariërs kunnen daarop inspelen door te verbreden. Nieuw of aanvullend inkomen kan worden verkregen uit de verwerking, verkoop en vermarkten van streekeigen producten. Ook nemen steeds meer boeren actief deel aan beheer en ontwikkeling van natuur en landschap. Andere boeren combineren recreatie en toerisme met hun bedrijf. Naast kamperen bij de boer zijn er voorbeelden denkbaar zoals boerderijrestaurants, excursies en wandel- en fietsarrangementen.

Reconstructie

Concentratiegebieden zijn gebieden die door de hoge veedichtheid te maken hebben met een opeenstapeling van milieuproblemen zoals vermesting, verzuring, fijn stof en geuroverlast. Om de problemen binnen de concentratiegebieden aan te pakken is de Reconstructiewet aangenomen. De Gemeente Nederweert ligt binnen het concentratiegebied Noord- en Midden-Limburg waarvoor een Reconstructieplan is opgesteld. Een uitgebreide beschrijving van het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg is opgenomen in bijlage 2. Een belangrijk uitgangspunt voor de toekomst is dat een hoogwaardige omgevingskwaliteit niet kan zonder goede sociale en economische vitaliteit en andersom. De kwaliteit van lucht, water, bodem, milieu, natuur en landschap moet onderhouden worden en daarvoor is onder meer een duurzame (agrarische) bedrijvigheid nodig. Anderzijds is de kwaliteit van de omgeving bepalend voor een aantrekkelijke woonomgeving, de leefbaarheid voor de burgers en het vestigingsklimaat van bedrijven.

Een belangrijk onderdeel uit de Reconstructiewet en het Reconstructieplan is het verplaatsen van intensieve veehouderijen uit gevoelige gebieden en het concentreren van intensieve veehouderijen. Het hele reconstructiegebied is hiervoor ingedeeld in drie zones (zie Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg): gebieden met perspectief voor primaire intensieve veehouderij (landbouwontwikkelingsgebieden), gebieden met perspectief voor natuur (extensiveringsgebieden) en gebieden waar natuur, landschap, cultuurhistorie, wonen en werken met elkaar zijn verweven (verwevingsgebieden).

Overig

Voorts krijgen de agrarische bedrijven te maken met onderstaande ontwikkelingen:

- De huidige Europese afspraak waarin de melkquotering (Europese maximering van de jaarlijkse melkproductie)is geregeld, kent een einddatum van 1 april 2015.
  De verwachting is dat de melkquotering na deze periode wordt afgeschaft. Doordat de instrumenten die de Europese markt beschermden worden afgebouwd, is er geen bestaansrecht meer voor melkquotering.

- De mestwetgeving kent sinds de jaren tachtig een systeem van productierechten. Met deze productierechten kan de omvang van de veestapel - en daarmee de omvang van de mestproductie – per bedrijf worden begrensd. Het doel hiervan is om op landelijk niveau verzekerd te zijn van een balans tussen enerzijds de omvang van de mestproductie en anderzijds de gebruiks- en afzetmogelijkheden voor dierlijke meststoffen. In de jaren 90 is het stelsel van varkens- en pluimveerechten opgezet. Hiermee moest worden voorkomen dat, door uitbreiding van dieraantallen, de milieukwaliteit nog verder verslechtert.
  De vraag is of het stelsel van varkens- en pluimveerechten nog steeds nodig is voor het reguleren van de mestproductie. In de Meststoffenwet staat dat het stelsel van varkens- en pluimveerechten per 1 januari 2015 te vervallen (artikel 77 Meststoffenwet).

- Op grond van artikel 26 van de Meststoffenwet is het verboden om dierrechten te verplaatsen tussen de verschillende concentratiegebieden in het oosten van het land (Gelderland en Overijssel) en het zuiden van het land (Noord-Brabant en Limburg) en naar een concentratiegebied toe. Vanaf 1 januari 2008 is het verplaatsingsverbod komen te vervallen en kunnen dierrechten vrij verplaatst worden door heel Nederland.

- Op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('AMvB-huisvesting') zijn veehouderijen verplicht om emissie-arme stallen te bouwen. In 2010 dienen de agrarische bedrijven te voldoen aan de nieuwe huisvestingseisen. In 2012 gelden deze eisen voor vergunningen die zijn verleend na 1 januari 1997.

2.6 RECREATIE

De agrarische sector is in de gemeente Nederweert dominant en beeldbepalend aanwezig. Daarnaast wordt de landschappelijke karakteristiek in de gemeente bepaald door grote natuurgebieden in het noorden van de gemeente (Groote Peel en Weerterbos) en kleinere natuurgebieden als Sarsven en de Banen in het zuiden. Het overige buitengebied wordt gekenmerkt door het ontginningenlandschap. Tussen de Peel en de dorpen is het jonge ontginningenlandschap aanwezig. Typerend zijn hier de rechtlijnige verkaveling met laanbeplanting langs de wegen. Rond de dorpen komen verschillende bebouwingslinten en essen voor. In het zuiden is het landschap kleinschalig.

Door de gemeente lopen drie kanalen (het kanaal Wessem-Nederweert, de Zuid-Willemsvaart en de Noordervaart) die op de zogenoemde 'Kanalenviersprong' samenkomen.

Wandelen, fietsen en andere vormen van extensieve buitensport zijn verreweg de belangrijkste recreatieactiviteiten in de gemeente. In principe komen de bezoekers vooral uit de eigen regio (lokale bevolking, gasten op verblijfsaccommodaties in de regio en randgemeenten zoals Weert).

Verblijfsrecreatie

Er zijn in totaal 3 hotels/logiesbedrijven in de gemeente gevestigd. De bedrijven zijn kleinschalig opgezet. Er zijn geen toeristische campings in Nederweert aanwezig. Verspreid in het gebied zijn zeven kleinschalige campings gevestigd. Het betreft vaak nevenactiviteiten. In het gebied zijn 2 groepsaccommodaties gevestigd met totaal 46 bedden. Aan het kanaal liggen passantenplaatsen in een kleine jachthaven. De laatste jaren neemt de behoefte aan meer logies toe. De komende jaren zal de verblijfsrecreatie zich dan ook verder ontwikkelen.

Dagrecreatie

Er bestaan een aantal bezienswaardigheden in het gebied op het gebied van cultureel erfgoed en musea. Voorbeelden zijn Openluchtmuseum Eynderhoof (met bovenregionale functie) of de waterkrachtcentrale Roeven op het knooppunt van de Noordervaart, de Zuid-Willemsvaart en het kanaal Wessem-Nederweert. De belangrijkste attracties zijn de bos- en heidegebieden, in het bijzonder De Groote Peel met het bezoekerscentrum Mijl op Zeven, en het recreatieterrein De Houtsberg. De Groote Peel trekt jaarlijks veel bezoekers.
De hoofdingang van de Groote Peel is in de Ospeldijk gelegen.
Er zijn (jaarlijks terugkerende) evenementen met voornamelijk een (boven)-regionaal marktbereik. Het Moulin Blues te Ospel, Fest Einder (historische optocht) en Nederweert Open Air genieten (boven)regionale bekendheid.

In Nederweert is een netwerk van recreatieve fietspaden (knooppuntensysteem) beschikbaar. Verder zijn er wandel- en ruiterpaden, maar dit is meer fragmentarisch van karakter. De peelrestanten in het zuiden van de gemeente worden recreatief ontsloten (wandel- en fietspaden). Bij herstel van de vennen wordt aandacht besteed aan dagrecreatieve elementen.

2.7 OVERIGE FUNCTIES

Deze paragraaf gaat in op de overige voorkomende functies in het buitengebied van de gemeente. Het betreft wonen, niet-agrarische bedrijvigheid, bijzondere maatschappelijke functies, infrastructuur en nutsvoorzieningen.

2.7.1 WONEN

In het buitengebied zijn verschillende clusters met woningen te onderscheiden. In veel gevallen is er sprake van clusters van woningen tegen de kern aan (kernrandzones). Daarnaast komen er ook enkele bebouwingslinten in het buitengebied voor. Buiten deze bebouwingsconcentraties komen enkele losstaande burgerwoningen in het buitengebied voor. In een groot aantal gevallen betreft het voormalige agrarische bedrijfswoningen al dan niet met daarbij behorende voormalige bedrijfsgebouwen.
Verwacht mag worden dat het aantal burgerwoningen in de toekomst verder toeneemt, gezien het aantal bedrijfsbeëindigingen. Daarmee wordt de functie wonen steeds meer van belang in het buitengebied.

2.7.2 NIET-AGRARISCHE BEDRIJVEN

In het buitengebied komt niet-agrarische bedrijvigheid voor. De aard van de andere bedrijvigheid is zeer uiteenlopend. Enkele voorbeelden van niet-agrarische functies die in het buitengebied van Nederweert voorkomen zijn: dierenpension, agrarisch toeleveringsbedrijf, tuincentrum, aannemersbedrijf, garagebedrijf, autosloopbedrijf, timmerbedrijf en transportbedrijf.

2.7.3 BIJZONDERE EN MAATSCHAPPELIJKE FUNCTIES

Bijzondere en maatschappelijke functies komen in het buitengebied van Nederweert beperkt voor. Het betreft hier onder meer een bezoekerscentrum, begraafplaatsen, kerken en molens.

2.7.4 INFRASTRUCTUUR

De externe ontsluiting van het gebied voor het autoverkeer vindt in noord-zuidrichting plaats via de rijksweg A2. Daarnaast komt een aantal wegen voor met een regionale functie. Het gaat daarbij met name om de N275 en N266.

Door de alsmaar groter wordende landbouwmachines en het transport van en naar de bedrijven is aanpassing van bepaalde lokale wegen noodzakelijk. Door fietstoerisme en de toenemende paardenrecreatie ontstaan er immers op de wegen in het buitengebied soms gevaarlijke situaties.

2.7.5 NUTSVOORZIENINGEN

In het buitengebied van Nederweert komen diverse nutsvoorzieningen voor. Het gaat hier om aardgastransportleidingen, zendmasten voor telecommunicatie en hoogspanningsleidingen.

HOOFDSTUK 3 Beleidsuitgangspunten per thema

3.1 ALGEMEEN

De visie van de gemeente Nederweert is dat het buitengebied zich ontwikkelt van een puur agrarische gemeente naar een plattelandsgemeente. Functies anders dan agrarisch (met name intensieve veehouderij) kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van het buitengebied. Vele ontwikkelingen moeten mogelijk zijn zonder dat de verschillende functies elkaar hinderen. Daarnaast moet ook de agrariër ruimte krijgen om zich in de toekomst te ontwikkelen. Dit betekent dat er een evenwicht dient te ontstaan tussen de intensieve veehouderij enerzijds en de ruimte voor de natuur, recreatie en toerisme en andere economische dragers anderzijds.

Voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied zijn het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2006, het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg en het Kwaliteitsprogramma landelijk gebied van groot belang. In het Kwaliteitsprogramma is het aspect ontwikkelingsplanologie uitgewerkt. De ontwikkelingsmogelijkheden per functie zijn hierbij afhankelijk van de gebiedskwaliteiten. De tabel op de volgende pagina geeft hier meer inzicht in (afkomstig uit het Kwaliteitsprogramma landelijk gebied).
Bovengenoemde documenten hebben de basis gevormd voor het Ontwikkelingskader dat op 18 december 2007 door de gemeenteraad is vastgesteld. In dit Ontwikkelingskader staat per thema opgenomen wat (binnen de vigerende beleidskaders) de uitgangspunten van de gemeente zijn bij het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan. Het Ontwikkelingskader is dan ook de basis voor de opzet van dit nieuwe bestemmingsplan alsmede voor voorliggend hoofdstuk.

De gemeente streeft ernaar om het bestemmingsplan ‘ontwikkelingsgericht’ te maken. Ontwikkelingen moeten mogelijk zijn wanneer tegelijkertijd de waarden van het buitengebied er per saldo op vooruit gaan. Toename van ruimtelijke kwaliteit is het uitgangspunt. Bij het toestaan van ontwikkelingen, door het verruimen van de beleidsruimte, zal dus niet alleen gecompenseerd moet worden, maar zal een ontwikkeling op gang moeten komen die is gericht op een versterking van de gebiedswaarden.
Een vertaling van dit begrip zal in het bestemmingsplan Buitengebied op lokale schaal moeten plaatsvinden. Daarbij moet het bestemmingsplan duidelijk en eenduidig zijn richting gebruikers en bewoners van het buitengebied en eveneens flexibel genoeg om in te kunnen spelen op gewenste en te verwachte ontwikkelingen. In dit hoofdstuk wordt voor de verschillende thema’s aangegeven wat de beleidsuitgangspunten van de gemeente zijn.

Tabel 3.4

Kwaliteitsdoelen per gebied voor de verschillende functies

Gebiedscategorie/ bestemming	Natuur/flora en fauna	Landbouw	Burgerwoningen	T&R	Niet-agrarische bedrijven/ overige nieuwe functies
Natuur	Behoud natuur- en bosgebieden. Ontwikkeling nieuwe natuur. Natuur heeft voorrang op alle andere ontwikkelingen.	EHS in extensiveringgebied in reconstructieplan. Geen nieuwe bedrijven. Bestaande bedrijven kunnen binnen bouwvlak uitbreiden. Geen uitbreiding van bouwvlak.	Geen nieuwe woningen. Bestaande woningen mogen uitbreiden op basis van de toetsingscriteria.	Versterken fietsknooppuntennetwerk. Versterken recreatieve waarde van de Groote Peel. Extensieve recreatie. Overige: zie niet-agrarische bedrijven/ overige nieuwe functies.	Geen nieuwbouw bedrijven/ overige nieuwe functies tenzij dit mogelijk is op basis van toetsingscriteria. Bestaande bebouwing/ gronden alleen wijzigen naar gebiedseigen functie.
Agrarisch met waarden – Ontwikkelingszone groen	Versterken bos- en natuurgebieden. Ontwikkeling nieuwe natuur. Natuur heeft voorrang op alle andere ontwikkelingen.	POG ligt deels in extensiveringsgebied van het reconstructieplan. Geen nieuwe IV-bedrijven. Wel nieuwe grondgebonden landbouw met BOM+. Voor bestaande IV-bedrijven geldt: Extensiveringsgebied: alleen uitbreiding binnen bouwvlak. Verwevingsgebied: uitbreiding bouwvlak mogelijk met BOM+.	Geen nieuwe woningen. Bestaande woningen mogen uitbreiden op basis van de toetsingscriteria.	Versterken fietsknooppuntennetwerk. Versterken recreatieve waarde van de Groote Peel. Extensieve recreatie. Overige: zie niet-agrarische bedrijven/ overige nieuwe functies.	Geen nieuwbouw bedrijven/ overige nieuwe functies tenzij dit mogelijk is op basis van toetsingscriteria. Bestaande bebouwing/gronden alleen wijzigen op basis van toetsingscriteria.
Agrarisch gebied met waarden - Esdorpen	Natuur is nevengeschikt aan agrarisch gebied. Indien mogelijk natuur versterken.	Esdorpen liggen deels in extensiveringsgebied deels in verwevingsgebied van het reconstructieplan. Geen nieuwe IV-bedrijven. Wel nieuwe grondgebonden landbouw met BOM+. Voor bestaande IV-bedrijven geldt: Extensiveringsgebied: alleen uitbreiding binnen bouwvlak. Verwevingsgebied: uitbreiding bouwvlak mogelijk met BOM+.	Geen nieuwe woningen. Bestaande woningen mogen uitbreiden op basis van de toetsingscriteria.	Versterken fietsknooppuntennetwerk. Overige: zie niet-agrarische bedrijven/ overige nieuwe functies.	Geen nieuwbouw bedrijven/ overige nieuwe functies tenzij dit mogelijk is op basis van toetsingscriteria. Bestaande bebouwing/gronden alleen wijzigen op basis van toetsingscriteria.

Agrarisch met waarden - Openheid	Behoud van landschappelijke openheid.	Geen nieuwe IV-bedrijven. Uitbreiding bouwvlak IV-bedrijven via BOM+. Nieuwbouw en uitbreiding bouwvlak grondgebonden landbouw via BOM+.	Geen nieuwe woningen. Bestaande woningen mogen uitbreiden op basis van de toetsingscriteria.	Versterken fietsknooppuntennetwerk. Overige: zie niet-agrarische bedrijven/ overige nieuwe functies.	Geen nieuwbouw bedrijven/ overige nieuwe functies tenzij dit mogelijk is op basis van toetsingscriteria. Bestaande bebouwing/gronden alleen wijzigen op basis van toetsingscriteria.
Agrarisch	Rekening houden met bestaande flora- en fauna op basis van Flora- en Faunawet.	Geen nieuwe IV-bedrijven. Uitbreiding bouwvlak IV-bedrijven via BOM+. Nieuwbouw en uitbreiding bouwvlak grondgebonden landbouw via BOM+.	Nieuwbouw woningen op basis van nota 'Bouwen in het buitengebied in het kader van Ruimte voor Ruimte'.	Versterken fietsknooppuntennetwerk	Nieuwbouw en functiewijziging bestaande bebouwing/ gronden toegestaan op basis van toetsingscriteria.

3.2 GEBIEDSKWALITEITEN

Zoals uit hoofdstuk 2 blijkt, zijn er diverse waarden in het buitengebied van Nederweert aanwezig. Het gaat hier dan om ecologische, cultuurhistorische, landschappelijke en waterhuishoudkundige waarden.

3.2.1 BESCHERMING VAN GEBIEDSKWALITEITEN

De waarden worden op diverse manieren in het bestemmingsplan beschermd.

De bescherming van waarden vindt enerzijds plaats door een vertaling in de hoofdbestemmingen en de daar geldende bouw- en gebruiksregels. Behoud, herstel en ontwikkeling van droge en natte natuurgebieden en wateren met natuurwaarden zijn specifiek bestemd. In de meeste gevallen gaat het om gronden die in eigendom zijn van natuurbeschermingsorganisaties. Op deze wijze wordt conform het Ontwikkelingskader de EHS en de POG in het bestemmingsplan vertaald. Door de bestaande bossen positief te bestemmen is verkleining van het bosareaal in principe niet mogelijk. Voorts zijn natuurwaarden in gebieden beschermd waar verweving aan de orde is van enerzijds landbouw en anderzijds natuur en landschap. De Natura 2000-gebieden (zie onderstaande afbeelding) zijn zelf niet op de verbeelding opgenomen omdat er in de planregels geen concrete koppeling met deze begrenzing wordt gelegd.

Afbeelding 3.5

Ligging van de natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en EHS) in Nederweert (POL 2006)

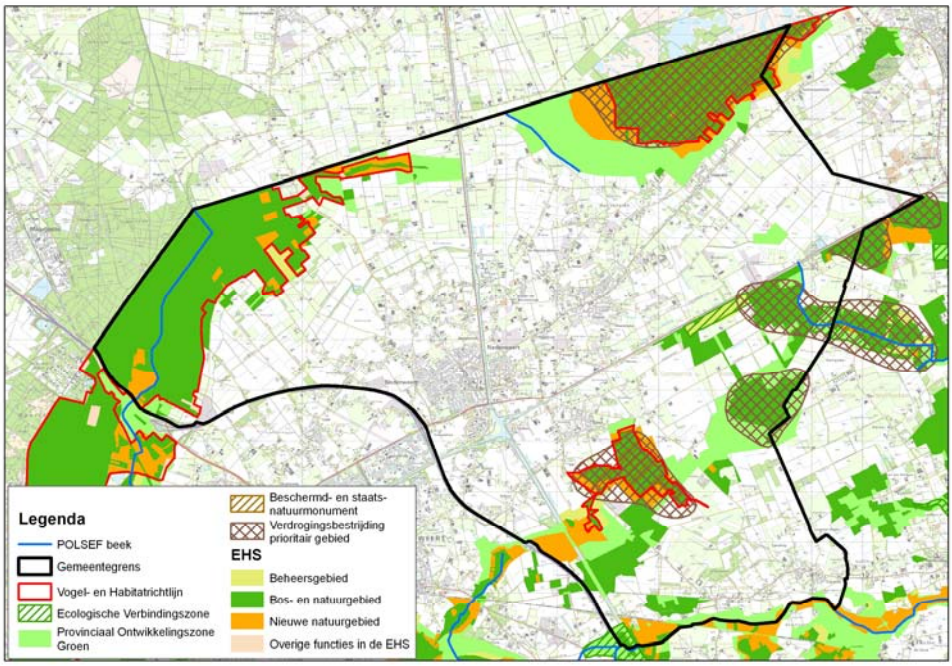

Wanneer werkzaamheden of activiteiten worden uitgevoerd die nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde dier- en plantensoorten, is de Flora en faunawet aan de orde. Onder bepaalde voorwaarden is een ontheffing of vrijstelling mogelijk van de verbodsbepalingen in deze wet. Hiervoor moet een ontheffingsaanvraag worden ingediend bij Dienst Landelijk Gebied. De formulieren voor deze aanvraag en toelichtingen hierop zijn te vinden op http://www.hetlnvloket.nl/portal/page?_pageid=122,1780644&_dad=portal&_schema=portal. Voorafgaand aan de aanvraag moet duidelijk zijn welke soorten aanwezig zijn. Het is immers niet mogelijk om "preventief" een ontheffingsaanvraag in te dienen.

Afhankelijk van de soorten en de situatie is het mogelijk om ontheffing te krijgen.
Een aanvraagformulier en een toelichting is opgenomen in bijlage 3.

De gemeente streeft naar behoud van de bestaande groenstructuur in de gemeente. Het gaat dan niet alleen om natuurwaarden, maar ook om landschapselementen.
Behoud van landschapselementen is opgenomen in de doeleindenomschrijving van de gebiedsbestemmingen. Deze landschapselementen zijn gedefinieerd doordat deze term is opgenomen in de begripsbepaling van de planregels.

De volgende definitie is opgenomen: *'punt-, lijn- en vlakelementen met een maximale grootte van 5 ha, die een groene of blauwe component bezitten, en die voor de identiteit van het landschap van algemeen belang zijn vanwege hun leeftijd (ouder dan 35 jaar) of om andere redenen, zoals hun schoonheids- of plaatselijke zeldzaamheidswaarde of hun beeldbepalende functie voor de omgeving.'*

De landschapselementen staan apart aangegeven op een kaart die als bijlage is opgenomen bij de planregels. Deze kaart betreft een actualisatie van de landschapselementen uit het oude bestemmingsplan. Er is voor gekozen om de landschapselementen niet op te nemen op de verbeelding omdat de verbeelding hierdoor onleesbaar wordt. De bescherming van landschapselementen kan daarentegen ook op een andere manier gewaarborgd worden.
Bij de afweging of ontwikkelingen niet leiden tot aantasting van de landschapselementen, maakt de gemeente gebruik van de kaart in bijlage 6 bij de planregels. In 2009 gaat de gemeente een zogenaamde 'Groene Kaart' opstellen waarin alle monumentale bomen en te beschermen bomenrijen opgenomen worden. Ook deze kaart zal meegenomen worden bij de bescherming van landschapselementen.

Naast de landschapselementen komen de gebieden met kwetsbaar reliëf in de gemeente voor. Het gaat hier om gebieden waar akkercomplexen met een karakteristieke bolle ligging gelegen zijn, alsmede om enkele dekzandruggen en laagten in de heideontginningen en enkele beekdalen met karakteristiek reliëf. Het aanlegvergunningenstelsel zorgt ervoor dat deze waarden beschermd zijn.

Ook zijn de cultuurhistorische waarden beschermd. Een nadere toelichting hierop is in een aparte paragraaf 3.3 (cultuurhistorie en archeologie) opgenomen.

Specifieke activiteiten kunnen de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden verstoren. Het aanlegvergunningenstelsel kan ervoor zorgen dat aantasting van deze aanwezige waarden tegen deze activiteiten worden beschermd. Er moet echter wel worden voorkomen dat er onnodige regelgeving ontstaat. Het is niet de bedoeling om in aanlegvergunningenstelsel regels op te nemen waar andere wet- en regelgeving als Flora- en faunawet, Keur, Boswet en Kapvergunning al in voorziet. In het aanlegvergunningenstelsel zijn regels nodig waarvoor een integrale ruimtelijke afweging noodzakelijk is (waar de overige wet- en regelgeving een sectorale afweging maakt).
Het huidige aanlegvergunningenstelsel is gescreend op onnodig aanlegvergunningplichtige werkzaamheden. Daar waar een ruimtelijke afweging nodig is, is het instrument aanlegvergunningenstelsel het enige instrument om deze afweging te maken.
In het bestemmingsplan zijn de volgende werken en werkzaamheden in het aanlegvergunningenstelsel binnen gebiedsbestemmingen Agrarisch met waarden en Natuur opgenomen:

- Afgraven.

- Ophogen.
- Egaliseren.
- Diepploegen en diepwoelen meer dan 0,5 meter.
- Aanbrengen ondergrondse leidingen.
- Aanbrengen verhardingen.
- Rooien en aanbrengen van houtopstanden.
- Het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van recreatief medegebruik.
- het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van bestaande waterlopen is aanlegvergunningplichtig binnen de bestemming Natuur.

Daarnaast zijn verschillende werken en werkzaamheden binnen dubbelbestemmingen aanlegvergunningplichtig. Op deze manier zijn de leidingen, de archeologische waarden, de hydrologisch gevoelige natuurgebieden, cultuurhistorische elementen, ecologische verbindingszone, gebieden met kwetsbaar reliëf en watergangen beschermd tegen werken en werkzaamheden die kunnen leiden tot aantasting hiervan. Ook voor veldkruizen en kapellen (via overige regels) en voor molenbiotopen (vrijwaringszone molenbiotoop) geldt een aanlegvergunningenstelsel.

Voorts worden nieuwe ontwikkelingen op een aantal aspecten getoetst zodat de waarden in de omgeving beschermd blijven. Zo mag een ontwikkeling geen hinderlijke effecten met zich meebrengen en dienen er maatregelen genomen te worden om hinderlijke effecten te voorkomen. De ontwikkeling wordt geweigerd indien door de uitvoering van het werk, danwel door (in)direct te verwachten gevolgen, blijvend afbreuk wordt gedaan aan waarden van het gebied of onevenredige nadelige effecten ontstaan, en door het stellen van voorwaarden hieraan, niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen. Onder hinderlijke effecten kan worden verstaan verkeer, geluid, stank, lichtinval, visueel/architectonisch, ecologisch en cultuurhistorisch/landschappelijk. Daarnaast mag de nieuwe ontwikkeling geen belemmering opleveren voor omliggende bedrijven.
Ook dient nieuwe bebouwing/verharding te worden ingepast in de omgeving.
De initiatiefnemer moet aangeven op welke wijze de nieuwe ontwikkelingen afgestemd worden op de specifieke omgevingskenmerken. Er moet rekening gehouden worden met: natuurlijke en landschappelijke inpassing, stedenbouwkundige inpassing en architectonische inpassing.

3.2.2 ONTWIKKELING VAN GEBIEDSKWALITEITEN

Naast bescherming van de gebiedskwaliteiten zijn er in het bestemmingsplan ook mogelijkheden opgenomen om de gebiedskwaliteiten te versterken. Enerzijds zijn er in het bestemmingsplan flexibiliteitsbepalingen opgenomen op grond waarvan ontwikkeling van bijvoorbeeld ecologische verbindingszones kan plaatsvinden. Anderzijds zijn er regels opgenomen op grond waarvan een ontwikkeling aanvaardbaar is wanneer deze gepaard gaat met een versterking van de omgevingskwaliteit (ontwikkelingsplanologie).

Flexibiliteitsbepalingen

Ten behoeve van realisatie van ecologische verbindingszones is in het bestemmingsplan een wijzigingsregel opgenomen op grond waarvan agrarische gronden kunnen worden omgezet in natuur.
Ook biedt het bestemmingsplan middels een wijzigingsregel de ruimte om binnen de (Provinciale) Ontwikkelingszone Groen natuur te ontwikkelen. Dit zijn immers juist de gebieden waar natuurontwikkeling leidt tot robuustere ecologische eenheden.

Het zijn dan ook juist de gebieden waar natuurcompensatielocaties (nodig voor rode ontwikkeling elders) gevonden kunnen worden.
In de gemeente Nederweert speelt specifiek het project Sarsven en de Banen. Dit project strekt zich uit vanaf het kanaal Wessem-Nederweert tot en met het natuurgebied de Zoom. De natuurgebieden Grote en de Kleine Moost worden ook meegenomen in dit project.
Het hoofddoel van dit project is het realiseren van een grond- en oppervlaktewaterpeil waarbij de kwaliteit van de natuur gewaarborgd is en waarbij de landbouw duurzaam (juiste grondgebruik op juiste plek) kan worden voortgezet. Bij dit integrale project wordt dus tevens gekeken naar optimaal landbouwgebruik. Het bestemmingsplan biedt met een wijzigingsbevoegdheid de mogelijkheid om op een aantal agrarische gronden natuur te ontwikkelen. Tevens is in het bestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen om een bepaling toe te voegen waarmee de werkzaamheden ten behoeve van uitvoering van het inrichtingsplan niet aanlegvergunningplichtig zijn. Voorwaarde hierbij is dat het inrichtingsplan voor Sarsven en de Banen moet zijn vastgesteld en de werkzaamheden in het kader van dit inrichtingsplan worden uitgevoerd.

Ontwikkelingsplanologie

Onderhavig bestemmingsplan buitengebied is een ontwikkelingsgericht bestemmingsplan. In plaats van een conserverend plan waarbij vooral de huidige functies worden vastgelegd kiest de gemeente Nederweert ervoor om de mogelijkheden van ontwikkelingsplanologie te benutten. De insteek van een ontwikkelingsgericht bestemmingsplan buitengebied is voldoende flexibiliteit voor het mogelijk maken van een duurzame ontwikkeling van het buitengebied. Ontwikkelingen die leiden tot ingrepen in het buitengebied zijn mogelijk mits deze ontwikkeling gepaard gaat met een substantiële verbetering van de kwaliteit van het buitengebied (tegenprestatie).
Zo kan de gemeente in het bestemmingsplan ruimere mogelijkheden bieden om nieuwe initiatieven te honoreren terwijl tegelijkertijd de kwaliteit van het buitengebied wordt versterkt. In het Ontwikkelingskader zijn hiervoor (mede op basis van het Kwaliteitsprogramma) richtlijnen uitgezet.
Een vergelijkbare systematiek is de BOM+-systematiek van de provincie Limburg. Afhankelijk van de ontwikkeling vraagt de provincie een bepaalde mate van tegenprestatie waarmee de omgevingskwaliteit wordt verbeterd. Deze systematiek is gericht op de ontwikkeling van agrarische activiteiten. De gemeente Nederweert wil deze systematiek gebruiken als leidraad in het bestemmingsplan, doorvertalen naar andere (niet-agrarische) ontwikkelingen en koppelen aan de doelstellingen die in het Kwaliteitsprogramma per gebied zijn geformuleerd. In paragraaf 4.4 is verder uiteengezet op welke wijze dit uitgangspunt in het bestemmingsplan is vertaald.

Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg

Overheden in Midden-Limburg gaan samen met private partijen aan de slag om de regio gezond, welvarend, leefbaar en aantrekkelijk te houden. Doel is om zo snel mogelijk te komen tot een gezamenlijke visie op de toekomst van de regio, die tastbaar wordt door een gezamenlijk uitvoeringsprogramma voor een beperkt aantal projecten van regionale betekenis.
De gemeenteraad van Nederweert heeft op 12 februari 2009 ingestemd met de Regiovisie 2008-2028 in het kader van de gebiedsontwikkeling Midden-Limburg. Voor Nederweert heeft dit onder meer betrekking op het realiseren van een agrarisch bedrijventerrein, de nieuwe aftakking van de A2 en het ontwikkelen van toerisme en recreatie rondom de kanalenviersprong. Omdat deze projecten nog verdere uitwerking nodig hebben, worden deze niet opgenomen in dit bestemmingsplan 'Buitengebied Nederweert'.

3.3 CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

De cultuurhistorische waarden bestaan uit historisch waardevolle landschappen en cultuurhistorisch waardevolle elementen.

Historisch waardevolle landschappen

PEELRAAMSTELLING

Het gebied van de Peelraamstelling en bijbehorende kazematten staat op de verbeelding. De bescherming van dit cultuurhistorisch element is via het aanlegvergunningenstelsel geregeld.

LANDSCHAPSELEMENTEN

De bescherming van landschapselementen is in voorgaande paragraaf toegelicht. De gemeente is bezig met het inzichtelijk maken van de locaties van monumentale bomen (zogenaamde 'Groene Kaart'). Bij de bescherming van landschapselementen zal ook deze kaart meegenomen worden.

Cultuurhistorische elementen

MOLENS

De molens zijn specifiek op de verbeelding aangeduid. Rond molens is een molenbeschermingszone (aanduiding) opgenomen. Binnen de molenbeschermingszone is uitbreiding van een bouwblok mogelijk indien de zichtbaarheid vanaf de openbare weg en de windvang niet wezenlijk worden aangetast. Er worden geen eisen gesteld aan de hoogte van de gebouwen en dus zijn in beginsel de bouwhoogtes uit het bestemmingsplan van toepassing, zijnde 10 meter voor een agrarisch bedrijfsgebouw. Deze regeling was ook opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied 1998' en heeft de afgelopen jaren naar tevredenheid gewerkt. De gemeente heeft er dan ook voor gekozen om deze regeling over te nemen in voorliggend bestemmingsplan.

VELDKRUIZEN EN KAPELLEN

De veldkruizen en kapellen zijn via een aanduiding apart op de verbeelding weergegeven. Via de overige regels is het geheel of gedeeltelijk te slopen van deze elementen aanlegvergunningplichtig.

MONUMENTEN EN CULTUURHISTORISCH WAARDEVOLLE PANDEN

In de bijlage bij de regels is lijst opgenomen met monumenten en cultuurhistorisch waardevolle panden in het buitengebied van Nederweert. Deze lijst heeft een signaleringsfunctie. Verder is het mogelijk om een kwaliteitsbijdrage te leveren door de monumenten en cultuurhistorisch waardevolle panden van deze lijst te versterken.

Archeologie

De gemeente Nederweert is bezig met het vormen van een eigen archeologiebeleid. Als basis hiervoor dient de op 15 september 2009 vastgestelde archeologische waarden- en beleidsadvieskaart. Aangezien de beleidsmatige vertaling nog niet heeft plaatsgevonden, is er voor gekozen in het bestemmingsplan buitengebied alle gebieden, welke op de archeologische waarden- en beleidsadvieskaart aangeduid zijn met een hoge danwel middelhoge archeologische verwachtingswaarde, te voorzien van een de waarde "archeologie". In de regels van het bestemmingsplan wordt voor deze gebieden gewaarborgd dat archeologie de nodige aandacht krijgt. Op het moment dat het archeologische beleid is vastgesteld kan nuancering plaatsvinden. Daar waar het archeologische beleid bepaalde vrijheden biedt, kan eventueel afgezien worden van archeologisch onderzoek.

3.4 LANDBOUW

De agrarische sector is de belangrijkste economische sector in het buitengebied van Nederweert. De sector is voortdurend aan verandering onderhevig, niet in de laatste plaats door recente ingrijpende beleidswijzigingen. Het Reconstructieplan legt een stevig pakket beleidsuitgangspunten op het buitengebied (en dan met name op de intensieve veehouderijsector), die in dit bestemmingsplan Buitengebied moeten worden doorvertaald.

3.4.1 BOUWVLAKTOEKENNING

Om in te kunnen spelen op de beleidslijnen en dynamiek van de sector wordt onderscheid gemaakt in de volgende sectoren binnen de land- en tuinbouw:

- intensieve veehouderijbedrijven;
- glastuinbouwbedrijven;
- intensieve kwekerijen;
- grondgebonden agrarische bedrijven;

Hierbij worden de volgende definities gehanteerd:
Intensieve veehouderij = het bedrijfsmatig houden van dieren in stallen of hokken waarvoor een milieuvergunning is verleend. Wanneer wordt gesproken over intensieve veehouderij wordt in principe gedoeld op het hebben van een bedrijfsmatige tak van varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor de roodvleesproductie, eenden, pelsdieren, konijnen, kalkoenen of parelhoenders. De melkveehouderij wordt niet als intensieve veehouderij beschouwd (Bron: Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg).

Glastuinbouwbedrijven = een agrarisch bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen door gebruik te maken van kassen.

Intensieve kwekerij = een agrarisch bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen en/of het houden van dieren, zonder dat het productieproces afhankelijk is van de groeikracht van de bodem waarop het bedrijf wordt uitgeoefend. Het productieproces vindt voornamelijk plaats binnen bebouwing, niet zijnde kassenbouw.
Tot een intensieve kwekerij behoren met name bedrijven als een viskwekerij, een melkgeitenhouderij en champignonkwekerij. Een intensieve veehouderij wordt hiertoe niet gerekend.

Grondgebonden agrarische bedrijven = een agrarisch bedrijf waarvan de productie geheel of in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het bedrijf. Grondgebonden bedrijven zijn in ieder geval akkerbouw-, vollegronds tuinbouw-, boomteelt-, melkrundveehouderij- en paardenhouderijbedrijven.

Binnen de grondgebonden bedrijven zijn de melkveehouderijen apart op de verbeelding aangeduid.

Bij het bepalen welke agrarische bedrijven in aanmerking komen voor een agrarische bedrijfsbestemming is allereerst nagegaan of locaties die in het vigerende bestemmingsplan een agrarische bedrijfsbestemming hebben, opnieuw in aanmerking komen voor een agrarische bedrijfsbestemming. Hierbij is bekeken of er wijzigingen optreden als gevolg van

artikel 19 of artikel 11-procedures[3]. Om in aanmerking te komen voor een agrarische bedrijfsbestemming moet er sprake zijn van agrarische bedrijfsactiviteiten.
Dat wil zeggen dat er sprake is van agrarische (primaire plantaardige en/of dierlijke) productie. Bovendien moet deze activiteit bedrijfsmatig worden uitgeoefend, dat wil zeggen gericht op de vorming van inkomen.
De gemeente hanteert bij de bouwvlaktoekenning de volgende indeling:

- 0-10 nge burgerwoning;
- 10-20 nge in uitzonderingsgevallen kan een bouwvlak op maat worden toegekend;
- 20-60 nge een beperkt bouwvlak op maat;
- >60 nge volwaardig agrarisch bouwvlak.

Uitgangspunt bij de bouwvlaktoekenning is geweest of er nog een milieuvergunning of AMvB-bedrijf aanwezig is. Een bouwvlak is aangemerkt als intensieve veehouderij als er sprake is van het bedrijfsmatig houden van dieren in stallen of hokken waarvoor een milieuvergunning is verleend. Bij bedrijven die bij bekendmaking van het Reconstructieplan op 2 juni 2004 over een milieuvergunning beschikte en die later een AMvB hebben ingediend is de milieuvergunning van rechtswege vervallen. Het bedrijf is dan niet aangemerkt als intensieve veehouderij.

Bij een aantal bedrijven zijn er redenen om geen bouwvlak toe te kennen danwel het bouwvlak te wijzigen:

- Deelname aan de gemeentelijke Ruimte voor Ruimte-regeling (zie ook paragraaf 3.6.2). Op deze locaties zijn bedrijven (gedeeltelijk) gestopt. De regeling heeft tot doel om ontstening in het buitengebied te bereiken en staat nieuwe bebouwing op deze locaties waar sloop heeft plaats gevonden dan ook niet toe. Als er nog een bedrijfstak overblijft, wordt een bouwvlak op maat toegekend met de aanduiding dat uitbreiding in de toekomst niet meer mogelijk is.
- Deelname aan de landelijke Regeling Beëindiging Veehouderij (RBV). Deze regeling heeft als doel het verminderen van de landelijke mestproductie. Het oprichten van nieuwe bebouwing is op deze locaties (in tegenstelling tot de gemeentelijke Ruimte voor Ruimte-regeling) wel mogelijk. Deze locaties behouden dan ook hun bouwvlak, zij het een ander bouwvlak dan bedoeld voor de intensieve veehouderij.
- Op locaties waar sloop heeft plaatsgevonden zonder deelname aan een van de regelingen wordt geen bouwvlak toegekend als er geen milieuvergunning/AMvB meer geldig is.

De omvang en situering van de bestemming agrarische bedrijfsdoeleinden zijn op de verbeelding ingetekend. Bij de toekenning van de bouwkavels is rekening gehouden met het vigerende bouwvlak en de provinciale beleidslijn Bouwkavel op Maat Plus (BOM+). Bij deze beleidslijn wordt uitgegaan van een op maat gemaakte bouwkavel per bedrijf. Extra ontwikkelingsmogelijkheden kunnen uitsluitend verkregen worden door tegenprestaties te leveren die de kwaliteit van het gebied verbeteren.

Bij de herziening van bestemmingsplannen “Buitengebied” hanteert de provincie de richtlijn dat bij uitbreidingen van agrarische bouwvlakken met meer dan 10% voldaan moet zijn aan de eisen die gesteld worden in het kader van de BOM+-beleidslijn.

---

[3] Op grond van de nieuwe Wro bestaat artikel 19 niet meer. De tekst heeft betrekking op de artikel 19-procedures die in het verleden zijn gevolgd.

Op enkele plekken heeft een geringe vormwijziging van het bouwvlak plaatsgevonden. Deze vormwijzigingen leiden niet tot aantasting van de ruimtelijke kwaliteit.
Tijdens twee inloopdagen is met de afzonderlijke agrariërs over hun toekomstige bouwvlak gesproken, waarna de bouwvlakken op de verbeelding waar nodig zijn aangepast. Aan de intensieve veehouderijen. glastuinbouwbedrijven, intensieve kwekerijen en melkveehouderijen is een aparte aanduiding gegeven. Hiermee wordt voorkomen dat agrarische bedrijven zonder meer op deze bedrijfstakken kunnen overstappen.
Op twee locaties in het buitengebied liggen voederplaten op afstand van het bijbehorende bouwvlak. Het gaat hier om bestaande situaties. Deze locaties zijn gekoppeld aan het bijbehorende bouwvlak. Op de locaties van de voederplaten is geen bebouwing toegestaan.

3.4.2 INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

In het reconstructieplan Noord- en Midden Limburg is een zonering aangegeven waar bij voorkeur de intensieve veehouderijsector zich dient te ontwikkelen (landbouwontwikkelingsgebieden: LOG) en waar bij voorkeur niet (extensiveringsgebieden). Een nadere toelichting op het reconstructieplan staat in bijlage 2.

In het reconstructieplan zijn zoekgebieden aangegeven voor de LOG's. Hierbij is rekening gehouden met de volgende zoneringen:
- in principe zijn de LOG's gelegen in het POL (Provinciaal Omgevingsplan Limburg) Perspectief 5;
- twee km van Vogel- en Habitatrichtlijn gebieden en Natuurbeschermingswetgebieden;
- één km van zeer voor verzuringgevoelige gebieden;
- 250 m van voor verzuringgevoelige gebieden;
- 400 meter van woonkernen, verblijfsrecreatie en grote dagrecreatie voorzieningen;
- enkele andere zaken (grondwater en dergelijke).

De exacte begrenzing moeten gemeenten in hun bestemmingsplannen buitengebied opnemen. Ten behoeve van de begrenzing en ontwikkeling van de LOG's zijn in opdracht van de gemeente Nederweert de volgende onderzoeken uitgevoerd:
- het onderzoek Nadere uitwerking en begrenzing LOG's van ARCADIS (2005);
- het rapport Ruimtelijk kwaliteitsplan LOG's gemeente Weert en Nederweert van Kragten (2006);
- plan-MER;

Op basis van deze onderzoeken heeft de gemeenteraad op 18 december 2007 uitspraak gedaan over de nadere uitwerking van de LOG's.

Uitwerking LOG's Weert en Nederweert (2005)

De gemeenten dienen de LOG's uit het reconstructieplan nader uit te werken en planologisch te verankeren in een bestemmingsplan. De gemeenten Nederweert en Weert hebben besloten samen op te trekken bij de uitwerking van de LOG's. Daartoe is een intensief en interactief proces doorlopen, waarbij uiteenlopende partijen zijn betrokken. Een beschrijving van dit proces is opgenomen in deze rapportage, welke als ondersteuning dient voor de besluitvorming van de gemeenteraden van Weert en Nederweert.
In de rapportage worden onder meer voorstellen gedaan voor de nadere begrenzing van het LOG, het opnemen van aanvullende randvoorwaarden en bouwvlakmaat.

Ruimtelijk kwaliteitsplan LOG's (2006)

In het rapport 'Ruimtelijk kwaliteitsplan LOG's gemeente Weert en Nederweert' zijn op basis van een gebiedsanalyse en uitgangspunten voor elke LOG beeldkwaliteitsprincipes benoemd. Het rapport geeft daarmee richtlijnen zoals:

- wat voor soort landschapselementen moet een IV-bedrijf gebruiken, waar moet een groensingel gerealiseerd worden (bv op minimaal 3 kavelgrenzen), hoe breed moet een groensingel zijn;
- hoe dienen gebouwen en kavels te zijn gesitueerd, in welk materiaal moeten deze zijn uitgevoerd, welke afstand tussen bedrijven moet worden aangehouden (25 meter aan de rand van de kavel moet onbebouwd blijven);
- welke landschappelijke structuren moeten worden versterkt;
- bij uitbreiding gelden BOM+verplichtingen.

Plan-MER Intensieve veehouderij t.b.v. bestemmingsplan buitengebied

Het bestemmingsplan buitengebied regelt het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij. Omdat het bestemmingsplan daarmee kaderstellend is voor later m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten is het noodzakelijk om een plan-MER op te stellen. Het plan-MER is opgenomen in bijlage 4.

In het planMER is gerekend met drie scenario's voor omvang van de IV-sector (namelijk -15%, nulgroei en +15%) en zijn twee alternatieven voor ruimtelijk beleid (namelijk verspreide ontwikkeling en maximale concentratie in de LOG's) beoordeeld. Uit de plan-MER blijkt dat de alternatieven niet onderscheidend zijn voor wat betreft milieuaspecten. De effecten van de modellen voor de thema's ammoniak, geur, fijn stof, verkeer en geluid zijn nagenoeg gelijk. Ook bij maximale concentratie in de LOG's zijn de negatieve effecten ten aanzien van bijvoorbeeld ammoniak niet onderscheidend. De meeste milieuwinst wordt geboekt door het generieke overheidsbeleid, zoals de plicht tot stalinnovatie. Wel leidt verspreide ontwikkeling tot grotere effecten op landschap dan maximale concentratie in de LOG's.

In het plan-MER is tevens geconcludeerd dat de Natura2000 doelen niet kunnen worden gehaald door extra emissiebeperking vanuit de IV-stallen uit Nederweert. Na toepassing van wettelijk vereiste stalaanpassingen ligt de toekomstige bijdrage aan de (achtergrond)depositie aan ammoniak vanuit de Nederweertse stallen op de Groote Peel namelijk nog hoger dan de kritische depositiewaarde.

Zelfs als alle stallen zouden verdwijnen uit Nederweert dan wordt de kritische depositiewaarde nog enkele malen overschreden tengevolge van andere bronnen (stallen in andere gemeenten, aanwendingsemissies, verkeer, e.d.). De eisen vanuit europese en landelijke regelgeving (zoals in de AMvB) leiden er echter wel toe dat de depositie op de Natura2000-gebieden zal afnemen. Zie ook tekstkader 'Toetsingskader Ammoniak en Natura2000-gebieden' in paragraaf 3.3.3.

Op 13 mei heeft de Commissie MER haar toetsingsadvies over het milieueffectrapport uitgebracht. De Commissie is van mening dat in het MER en de nadere informatie (aanvulling) tezamen de essentiële informatie aanwezig is. Wel heeft de Commissie kanttekeningen bij het plan-MER.

Samengevat betreffen deze:

- inzicht in meer concrete maatregelen ter verdere reductie van uitstoot voor de (vervolg) besluitvorming kan – gelet op de specifieke problematiek met betrekking tot ammoniakdepositie – wenselijk/noodzakelijk zijn;
- de natuurbeheerplannen voor de Natura 2000-gebieden moeten nog worden vastgesteld en kunnen mogelijk consequenties hebben voor het voorliggende besluit.

Het plan-MER geeft aan dat de keuze voor een van de onderzochte alternatieven geen gevolgen heeft voor milieuaspecten. De alternatieven hebben wel gevolgen voor ruimtelijke aspecten als landschap en verkeer. In onderhavig bestemmingsplan is met deze conclusies als volgt rekening gehouden:
Er is in het bestemmingsplan uitgegaan van verschillende kwaliteitsgebieden (zie ook paragraaf 3.2.2.).
Op grond van de kwaliteiten in elk gebied wordt bepaald wat de ontwikkelingsmogelijkheden (bouwvlakgrootte, bouwvoorschriften et cetera) zijn en welke functies aanvaardbaar worden geacht. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij zijn het meest ruim in de Landbouwontwikkelingsgebieden.
Ten aanzien van de bescherming van ruimtelijke kwaliteiten in het buitengebied zijn in de planregels voorwaarden opgenomen. Bij nieuwvestiging van een intensieve veehouderij in een LOG geldt een algemene regel Ruimtelijke Kwaliteit (artikel 32). Dit artikel geeft extra richtinggevende beeldkwaliteitsprincipes die in acht moeten worden genomen bij de vestiging van een intensieve veehouderij. De in het artikel opgenomen beeldkwaliteitsprincipes zijn gebaseerd op het Ruimtelijk Kwaliteitsplan LOG. Voorts geldt als voorwaarde dat de wijziging niet mag leiden tot een onevenredige aantasting van de landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en visueel landschappelijke waarden.
Bij uitbreiding van een intensieve veehouderij geldt als voorwaarde dat voldaan moet zijn aan de eisen die zijn gesteld in de BOM+ uitwerking van het POL. Uitgangspunt daarbij vormt het verplichte basispakket; een nulniveau waaraan iedere bouwaanvraag dient te voldoen. Dit basispakket maakt deel uit van de normale vereisten waaraan een bedrijf zich moet houden. Daarnaast zijn tegenprestaties verplicht bij overschrijding van de maximaal toegestane bouwkavelmaat en bij het aantasten van bijzondere omgevingskwaliteiten. Zij dienen in redelijke verhouding te staan tot de aard en de omvang van de ingreep en gericht te zijn op verbetering van de omgevingskwaliteit. Zowel bij nieuwvestiging als bij uitbreiding mogen vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen bezwaren ontstaan.

Begrenzing LOG's

Op basis van bovenstaande onderzoeken heeft de gemeenteraad van Nederweert in december 2007 uitspraak gedaan over de nadere begrenzing van de LOG's. De uiteindelijke begrenzing is beperkter dan de zoekgebieden LOG's zoals opgenomen in het reconstructieplan. Met in achtneming van de randvoorwaarden zoals opgenomen in het 'Ruimtelijk Kwaliteitsplan' is op basis van de plan-MER overwogen dat de voorgestelde exacte begrenzing niet leidt tot negatieve milieueffecten (zoals ten aanzien van ammoniak). De exacte begrenzing zoals in door de gemeenteraad besloten is opgenomen in voorliggend bestemmingsplan.

Afbeelding 3.6

Begrenzing van de LOG's in Nederweert

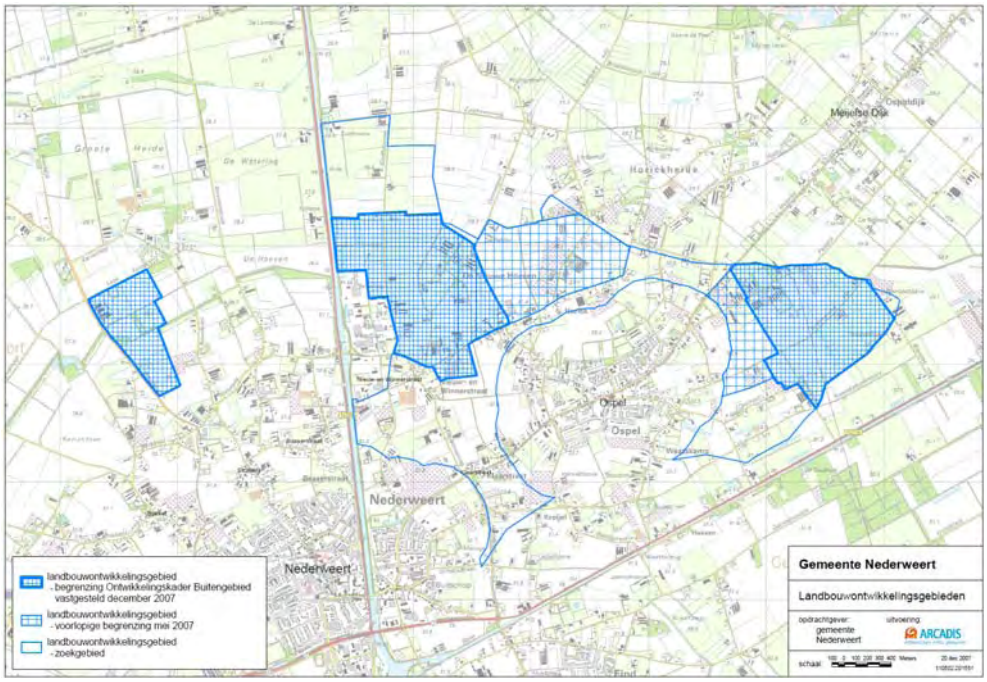

3.4.3 NIEUWVESTIGING

Intensieve veehouderij

Nieuwvestiging van intensieve veehouderij = het vestigen van intensieve veehouderij, zowel vestiging op een nieuwe agrarische bouwkavel als vestiging op een reeds bestaande agrarische bouwkavel waar nog geen intensieve veehouderijtak aanwezig is. Hervestiging in de zin van vestiging op een bestaande agrarische bouwkavel waar nog geen intensieve veehouderij aanwezig is, wordt gelijkgesteld met omschakeling en dus met nieuwvestiging (Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg).

Het bestemmingsplan biedt in de LOG's ruimte voor een bouwvlak voor de intensieve veehouderij tot 3 ha. Onder voorwaarden van de BOM+-regeling is een grotere oppervlaktemaat mogelijk. De nieuwvestiging is op grond van het bestemmingsplan buitengebied niet rechtstreeks mogelijk. De gemeente wil per initiatief beoordelen of voldaan is aan een aantal voorwaarden.

Zo zal de gemeente alleen planologische medewerking kunnen verlenen wanneer de nieuwvestiging van de intensieve veehouderij niet leidt tot milieuhygiënische bezwaren. De milieuhygiënische uitvoerbaarheid wordt in het bestemmingsplan als volgt gedefinieerd: 'indien geen sprake is van een onaanvaardbare milieusituatie, beoordeeld aan de hand van op dat moment van kracht zijnde regelgeving en bestaande milieukwaliteit'. Het gaat hier dus alle aspecten die de milieusituatie kunnen beïnvloeden, zoals geur en ammoniak.
De milieuhygiënische uitvoerbaarheid houdt onder andere in dat de nieuwvestiging geen negatieve effecten op de Natura2000-gebieden met zich mee mag brengen. In de praktijk betekent dit dat het initiatief aanvaardbaar is wanneer een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet kan worden verleend.

De bevoegdheid voor vergunningverlening ligt bij de provincie[4]. Voor wat betreft de Groote Peel ligt de bevoegdheid bij de provincie Noord-Brabant.

TOETSINGSKADER AMMONIAK EN NATURA2000-GEBIEDEN

In maart 2008 heeft de Raad van State het Toetsingskader Ammoniak en Natura2000-gebieden vernietigd. Reden hiervoor was dat de Raad van State ernstige twijfels had of het toetsingskader voldoende waarborgde dat een vergunde uitbreiding van een pelsdier en rundveehouderij geen significant gevolgen had op een nabijgelegen Natura2000-gebied. Deze uitspraak brengt met zich mee dat de vergunningsaanvragen van bedrijven met enige toename van ammoniak op aangewezen Natura2000-gebieden niet kunnen worden verleend. De minister geeft in haar brief d.d. 22 april 2008 aan dat er op korte termijn overleg plaatsvindt over nieuwe juridisch houdbare oplossingen hiervoor. Ook de provincie Limburg onderzoekt verschillende mogelijkheden hoe met vergunningsaanvragen om te gaan. Eventuele oplossingen voor bedrijven kunnen gezocht worden in saldering. Gelet op deze ontwikkelingen ligt het niet voor de hand dat de gemeente Nederweert eigen ammoniakbeleid in het bestemmingsplan buitengebied gaat opnemen, maar de ontwikkelingen blijft volgen

VERPLAATSINGSREGELING

Intensieve veehouderijbedrijven kunnen een grote impact hebben op hun omgeving, zowel ten aanzien van geur en ammoniak als ten aanzien van landschap. Op enkele plekken in Nederweert beperken intensieve veehouderijen hierdoor gewenste ontwikkelingen in de omgeving als natuurontwikkeling en woningbouw. Hier ontstaan knelpunten.
Een oplossing hiervoor is het aanwijzen van landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's), waar de intensieve veehouderij ontwikkelingsruimte kan krijgen. Door op bepaalde plekken ruime ontwikkelingsmogelijkheden te bieden, krijgen bedrijven de mogelijkheid om zich op een nieuwe locatie duurzaam te ontwikkelen. De gemeente Nederweert wil hierbij wel voorkomen dat de LOG's worden gevuld met bedrijven zonder dat bestaande knelpunten elders in de gemeente worden opgelost. Onderhavig bestemmingsplan bevat daarom een verplaatsingsregeling, waarbij de vestiging in een LOG is gekoppeld aan het oplossen van een knelpunt elders in de gemeente.
In een bestemmingsplan kunnen alleen ruimtelijk relevante aspecten worden opgenomen. De Wro biedt geen grondslag voor een regeling waarin een specifieke toelaatbaarheid geldt voor een groep bedrijven die zich alleen door hun herkomst onderscheiden van soortgelijke andere bedrijven. Centraal in deze verplaatsingsregeling staat dan ook niet de herkomst van de bedrijven, maar de aard van het op te lossen ruimtelijk probleem.

De gemeente stelt als voorwaarde dat een intensieve veehouderij zich alleen kan vestigen in een LOG wanneer er elders in Nederweert een knelgeval wordt opgelost. Hieronder wordt het volgende verstaan:

- bedrijven die zijn gelegen in extensiveringsgebieden in Nederweert;
- bedrijven die zijn gelegen in verwevingsgebieden in Nederweert waarbij:
  - de ligging zodanig is dat het bedrijf vanwege andere functies geen ontwikkelingsmogelijkheden meer heeft. Verplaatsing van het bedrijf is gewenst omdat dit de spanning tussen functies vermindert en daardoor bijdraagt aan de ontwikkeling van een plattelandsgemeente;

[4] Op grond van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet is goedkeuring nodig wanneer een vast te stellen plan de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het aangewezen gebied kan verslechteren of een verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Bij de aanbieding van het ontwerp bestemmingsplan aan de provincie en VROM-Inspectie loopt dit automatisch mee.

- de ligging zodanig is dat een ontwikkeling op het gebied van woningbouw, toerisme en recreatie e.d. wordt belemmerd.

Vestiging is alleen mogelijk wanneer er sprake is van een verplaatsing van een volwaardig (minimaal 70 NGE) levensvatbaar bedrijf. Ook indien meerdere locaties samen naar het LOG verplaatst worden, moet op minimaal één locatie een bedrijf van 70 NGE gevestigd zijn.

Door het stellen van randvoorwaarden kunnen de ontwikkelingen landschappelijk worden ingepast. De ruimtelijke voorwaarden uit het rapport Ruimtelijk Kwaliteitsplan worden dan ook in het bestemmingsplan overgenomen. Het gaat hier onder meer om 25 meter onbebouwde ruimte rond de kavel. Tevens moet voldaan zijn aan de BOM+-voorwaarden en moet de provinciale commissie positief advies uitbrengen.

Glastuinbouw

Om verrommeling in het buitengebied door glas te voorkomen zijn er in de provincie Limburg concentratiegebieden voor glas aangewezen. In de gemeente Nederweert is geen concentratiegebied glastuinbouw aan de orde. Nieuwvestiging van niet-grondgebonden bedrijven is in het bestemmingsplan dan ook uitgesloten. Nederweert kent in totaal acht glastuinbouwbedrijven. Uitbreiding in Natuur en Ontwikkelingszone Groen is uitgesloten. In het overige gebieden is uitbreiding tot 5 ha mogelijk.

Intensieve kwekerij

Nieuwvestiging van een intensieve kwekerij is mogelijk in de Respectvol te ontwikkelen en te Versterken met uitzondering van de LOG's en de gebieden 'Provinciale Ontwikkelingszone Groen'. Nieuwvestiging is alleen mogelijk onder BOM+-voorwaarden en advies van de provinciale kwaliteitscommissie is noodzakelijk.

Grondgebonden bedrijven

Grondgebonden bedrijven zijn belangrijke dragers in het buitengebied. Nieuwvestiging leidt tot extra verstening in het buitengebied en is daarom alleen toegestaan in Respectvol te Ontwikkelen en te Versterken gebieden. Wel gelden hierbij BOM+voorwaarden, waarover de provinciale kwaliteitscommissie positief advies over moet uitbrengen. Nieuwvestiging en omschakeling naar een grondgebonden bedrijf is mogelijk, met uitzondering van de LOG's. De LOG's dienen immers zoveel mogelijk beschikbaar te blijven voor de intensieve veehouderij.

3.4.4 UITBREIDING

Intensieve veehouderij

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij zijn afhankelijk van de zonering zoals opgenomen in het reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg. In de landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's) is veel ruimte voor de intensieve veehouderij, terwijl de extensiveringsgebieden bedoeld zijn voor andere functies dan de intensieve veehouderij zoals wonen en ontwikkeling van natuur en landschap (zie ook tabel 3.2).

Uitbreiding in extensiveringsgebieden is niet mogelijk. In het bestemmingsplan wordt er voorts voor gekozen om beperktere ontwikkelingsruimte voor de intensieve veehouderij te bieden buiten het LOG. Er wordt uitgegaan van een referentiemaat van 1,5 ha in de te behouden, versterken en ontwikkelen gebieden en een referentiemaat van 3 ha in het LOG. De referentiemaat houdt in dat uitbreiding van een bedrijf tot 1,5 ha (buiten LOG) respectievelijk 3 ha (binnen LOG) in principe mogelijk is.

Daarboven dienen extra tegenprestaties in het kader van BOM+, het zogenaamde pluspakket (zie paragraaf XX (kwaliteitsbijdrage) te worden toegepast. Uit overleg met agrarische belangorganisaties en provincie is gebleken dat er behoefte is aan maatwerk omdat in de toekomst in bepaalde gevallen bedrijven groter zullen worden dan 1,5 ha. Op deze manier kan er maatwerk worden geleverd en de kwaliteitsbijdrage worden afgestemd om de ligging van het bedrijf.

Ook hier geldt dat de ontwikkelingsmogelijkheden niet rechtstreeks in het bestemmingsplan worden opgenomen. Net als bij nieuwvestiging zal de gemeente alleen planologische medewerking kunnen verlenen wanneer de ontwikkeling niet leidt tot milieuhygiënische bezwaren. Er mogen dus geen negatieve effecten optreden op de Natura2000-gebieden. In de praktijk betekent dit dat het initiatief aanvaardbaar is wanneer een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet kan worden verleend. Maximale hoogte voor bedrijfsgebouwen van intensieve veehouderijen is 10 meter. Met ontheffing is 12 meter mogelijk.

Glastuinbouwbedrijven

Nieuwvestiging en omschakeling naar glastuinbouw is uitgesloten. Aan bestaande glastuinbouwbedrijven in Versterken, Respectvol Ontwikkelen en Landbouwontwikkelingsgebieden wordt de mogelijkheid gegeven om buiten het bouwvlak tot 3 ha uit te breiden, mits aan de voorwaarde van BOM+ is voldaan. Bij uitzondering is onder BOM+-voorwaarden een overschrijding van deze maat tot 5 ha mogelijk.

De maximale hoogte voor bedrijfsgebouwen is 10 meter. Met ontheffing is 12 meter mogelijk.

Grondgebonden bedrijven

Uitbreidingsmogelijkheden zijn ruimer in Respectvol te ontwikkelen dan elders in het buitengebied. Binnen deze zonering zijn immers de minste gebiedswaarden aanwezig.
Het bestemmingsplan biedt in deze zone uitbreidingsmogelijkheden tot 1,5 ha. Wel gelden hierbij BOM+-voorwaarden.
Voorts biedt het bestemmingsplan uitbreidingsmogelijkheden tot 1,5 ha in Versterken en meer dan 1,5 ha in Respectvol te Ontwikkelen, mits voldaan wordt aan de BOM+-voorwaarden en er sprake is van een positief advies van de provinciale commissie

Maximale hoogte voor bedrijfsgebouwen is 10 meter. Met ontheffing is 12 meter mogelijk.

In het bestemmingsplan is een speciale regeling opgenomen voor de melkveehouderij.
De omvang van de totale melkveehouderij in Nederland is door de instelling van de melkquotering in 1984 niet meer toegenomen. De productie van bedrijven die stoppen, gemiddeld 5% per jaar, wordt overgenomen door andere bedrijven en dit leidt tot een daling van het aantal melkveebedrijven en een toename van de productieomvang per bedrijf. Door hoge grondprijzen en quotakosten is de schaalvergroting in de melkveehouderij tot op heden beperkt gebleven in vergelijking met andere agrarische sectoren.
De verwachting is dat de tendens van verdergaande schaalvergroting zich al dan niet versneld voort zal zetten naar de toekomst toe en zal leiden tot een halvering van het aantal bedrijven in 2015. Deze verwachting wordt o.a. ingegeven door de hoge gemiddelde leeftijd van ondernemers in combinatie met een beperkt aantal bedrijfsopvolgers, de eventuele afschaffing van de melkquotering en de verwachte vraag naar zuivel wereldwijd.

Daarentegen worden vraagtekens gesteld bij de groei door de beperkte beschikbaarheid van grond voor voerproductie en mestafzet en wellicht nieuwe beperkingen van overheidswege. Hierbij wordt veelal gewezen op twee belangrijke ontwikkelingsrichtingen, naar enerzijds gezinsbedrijven met 80 tot 140 koeien en anderzijds bedrijven met personeel met 250 tot 450 koeien. Er zijn geen redenen om te veronderstellen dat de situatie in Nederweert wezenlijk zal afwijken van de landelijke tendens.
De melkveehouderij is door haar grondgebondenheid en door de samenstelling van het rantsoen voor de melkkoeien verantwoordelijk voor een groot deel van het open en groene (gras)landschap. Juist door deze bedrijven de ruimte te bieden om te groeien, wordt dit open groene landschap in stand gehouden of zelfs vergroot.

Minister Verburg geeft in haar onlangs uitgebrachte 'Nota dierenwelzijn' aan dat de huisvesting van melkkoeien de komende jaren verbeterd zal moeten worden. Zij constateert o.a. het gebrek aan voldoende loop- en vluchtruimte in stallen, te krappe ligplaatsen en een stalklimaat dat onvoldoende is. In haar plan van aanpak geeft zij dan ook aan dat zij milieu- en welzijnseisen zal gaan stellen aan de huisvesting van melkvee. Dit betekent dat de komende jaren vaker aanvragen komen voor nieuw te bouwen of te verbouwen stallen die qua omvang aanzienlijk groter en hoger zullen zijn dan de huidige stallen voor melkvee.
De praktijk laat zien dat men, volgens de moderne eisen, voor een ligboxenstal met zes rijen ligboxen uitgaat van een standaard dakhelling tussen 22-24 graden en open zijwanden van circa 4,5 meter hoog. Daarbij is een nokhoogte van 12 meter noodzakelijk om een dergelijke stal te kunnen overbruggen en voldoende lucht, licht en ruimte voor het melkvee te kunnen realiseren.
Wanneer de totale oppervlakte dus beperkt wordt tot 1,5 ha in het gebied respectvol te ontwikkelen, net zoals de intensieve veehouderij, en de hoogte van de gebouwen beperkt tot 10 meter, kan de sector niet duurzaam ontwikkelen. Melkrundveehouderijen zijn vaak gelegen in het te versterken gebied (open landschap, nabij beekdalen of natuurgebieden) en horen daar ook thuis vanwege hun extensief gebruik en begrazing van weides. Er wordt uitgegaan van een referentiemaat van 1,5 ha in de te behouden, versterken en ontwikkelen gebieden. Uitbreiding boven deze maat dient gepaard te gaan met extra kwaliteitbijdrage in het kader van BOM+, het zogenaamde pluspakket (zie paragraaf 4.4 (kwaliteitsbijdrage) te worden toegepast. Er blijkt behoefte te zijn aan maatwerk omdat in de toekomst in bepaalde gevallen bedrijven groter zullen worden dan 1,5 ha. Op deze manier kan er maatwerk worden geleverd en de kwaliteitsbijdrage worden afgestemd om de ligging van het bedrijf.

Paardenhouderij

In het bestemmingsplan buitengebied Nederweert wordt geen onderscheid gemaakt tussen gebruiksgerichte en productiegerichte paardenhouderij. Onder de bestemming 'agrarisch bedrijf' of 'recreatie' kunnen alle vormen van paardenhouderijen worden ondergebracht.

- Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)

Hergebruik van agrarische bedrijfsgebouwen voor niet-agrarische functies is mogelijk met BOM+. In het bestemmingsplan van Nederweert is wijziging van agrarisch naar recreatie (en dus ook naar gebruiksgerichte paardenhouderij) toegestaan mits er sprake is van een tegenprestatie (conform systematiek BOM+).

- Vestiging paardenhouderij anders dan op VAB

In de nota wordt aansluiting gezocht bij de regeling van grondgebonden naar niet-grondgebonden landbouw. Deze omschakeling is mogelijk mits er een Bedrijfsontwikkelingsplan is ingediend en aangetoond is waarom er geen geschikte VAB aanwezig is. In voorliggend bestemmingsplan vallen paardenhouderijen onder de nieuwvestigingsmogelijkheden voor grondgebonden bedrijven. Dergelijke nieuwvestiging is in bepaalde landschappelijke gebieden mogelijk mits er sprake is van maatregelen in het kader van BOM+ en aangetoond is dat er geen geschikte VAB's voorhanden zijn.

- Onderscheid in bedrijfsmatig en hobbymatige paardenhouderij.

Op grond van de nota dient het hobbymatig houden van paarden plaats te vinden op een VAB of in bestaande bebouwing.
In het bestemmingsplan buitengebied wordt bij nieuwvestiging van een paardenhouderij de volwaardigheid getoetst. Bij een burgerwoning is het hobbymatig houden van paarden binnen bestaande bebouwing toegestaan.

- Detailhandel

Het bestemmingsplan buitengebied van Nederweert staat detailhandel ook alleen toe als ondergeschikte nevenactiviteit binnen agrarisch bouwvlak. Hieraan is wel een grotere oppervlakte gekoppeld, namelijk tot maximaal 200 m².

- Horeca

In het buitengebied van Nederweert is geen expliciete horeca-regeling opgenomen.
Als onderdeel van gebruiksgerichte paardenhouderij is dit mogelijk onder de recreatieve bestemming.

- Stageverblijven

In de gemeente Nederweert is nog niet is gebleken dat er bij paardenhouderijen behoefte bestaat aan stageverblijven. In het bestemmingsplan is geen mogelijkheid voor deze voorzieningen opgenomen. Wel geldt beleid ten aanzien van huisvesting van arbeidsmigranten, waarbij geen maximum aan oppervlakte geldt.

- Schuilhutten

De gemeente Nederweert heeft in haar bestemmingsplan een mogelijkheid voor schuilhutten opgenomen. Schuilhutten zijn tot maximaal 25 m² toegestaan in bebouwingsclusters aansluitend aan bestaande bebouwing mits er een kwaliteitsbijdrage (landschappelijke inpassing) wordt geleverd.

'Uitbreiding niet toegestaan'

Het bestemmingsplan biedt ontwikkelingsmogelijkheden in ruil voor sloop. Deze sloop vindt in beginsel plaats op het betreffende perceel waar de ontwikkelingsmogelijkheden geboden worden. Het bestemmingsplan biedt echter in ruil voor ontwikkelingsmogelijkheden ook de ruimte om elders in het buitengebied agrarische bedrijfsbebouwing te slopen. Wanneer in dit kader een deel van een agrarisch bouwvlak wordt gesloopt, is verdere uitbreiding van dit bouwvlak niet meer mogelijk. Doel van de sloopregeling is immers om verstening tegen te gaan. Het bouwvlak krijgt in dat geval een aanduiding 'uitbreiding niet toegestaan'.

3.4.5 TEELTONDERSTEUNENDE VOORZIENINGEN

De tuinbouwsector maakt in toenemende mate gebruik van teeltondersteunende voorzieningen. Teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten wordt gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden.

Voorbeelden zijn: aardbeiteelttafels, afdekfolies, antiworteldoek, boomteelthekken, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, ondersteunende kassen, schaduwhallen en vraatnetten.

In het buitengebied van Nederweert zijn permanente voorzieningen op het bouwvlak in Respectvol ontwikkelen en LOG mogelijk tot 5000 m^2. Met ontheffing en onder BOM+-voorwaarden is overschrijding van deze grens mogelijk. In de te Versterken gebieden mogen deze voorzieningen tot een oppervlakte van 2500 m^2 mits vooraf advies wordt ingewonnen van de BOM+-commissie. In de gebieden Behouden zijn permanente voorzieningen uitgesloten. De permanente voorzieningen mogen niet leiden tot omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf.

In alle bestemmingen zijn tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen mogelijk. Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen als tijdelijke hoge boogkassen, tijdelijke regenkappen, lage tunnels en containervelden dienen in beginsel op het bouwvlak een plek te krijgen. Onder voorwaarden is het binnen agrarisch gebied en agrarisch gebied met waarden mogelijk om deze tijdelijke voorzieningen buiten het bebouwde deel op te richten. Dit dient in principe aansluitend aan het bouwvlak plaats te vinden, maar bij aantoonbare noodzaak vanuit landbouwkundige motieven kunnen deze voorzieningen ook op verder gelegen gronden gesitueerd worden. Voor het oprichten van deze voorzieningen binnen agrarisch gebied met landschappelijke waarden is advies nodig van de BOM+-commissie. In agrarisch gebied is dit advies nodig wanneer de oppervlakte meer dan 10% van de totale teeltoppervlakte van het bedrijf uitmaakt. Overige voorwaarden zijn dat er sprake moet zijn van een bedrijfseconomische noodzaak en dat er geen sprake is van onevenredige aantasting van waarden. Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen dienen niet meer dan 6 maanden in het jaar aanwezig te zijn.

Hagelnetten zijn eveneens buiten het agrarisch bouwvlak onder voorwaarden mogelijk in agrarisch gebied en in agrarisch gebied met waarden. Daarbij wordt een koppeling gelegd met het verplichte opruimprotocol.

In Nederweert is op enkele plaatsen behoefte aan het oprichten van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen voor aspergeteelt. Er is daarom in het bestemmingsplan een specifieke regeling opgenomen. De mogelijkheden worden beperkt tot het toestaan van tijdelijke voorzieningen tot 3 meter hoogte voor een periode van maximaal 3 maanden. De plaatsing van de voorzieningen moet wel vanuit landschappelijk oogpunt aanvaardbaar zijn en er moet rekening worden gehouden met de milieukwaliteit in het gebied (met name de waterhuishouding en de ecologische waarden).

3.4.6 HUISVESTING ARBEIDSMIGRANTEN

Het aantal arbeidsmigranten neemt toe in Nederweert. Uit jurisprudentie is bovendien gebleken dat het bewonen van bestaande woningen door arbeidsmigranten niet past binnen de bestemming wonen. Het bewonen van woningen door arbeidsmigranten heeft immers een andere ruimtelijke uitstraling dan bij bewoning door gezinnen het geval is.

Het provinciale beleid biedt mogelijkheden voor huisvesting van arbeidsmigranten.
Dit staat beschreven in de recente beleidsnota 'huisvesting buitenlandse werknemers' (juni 2008). De nota heeft het daarbij over caravans, chalets, nieuwbouw van logiesgebouwen en woonunits.
Het provinciale beleid staat tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten in woonunits toe, voor zover deze huisvesting bedoeld is voor opvang van werknemers van het eigen bedrijf, er sprake is van landschappelijke inpassing (BOM+), het maximum aantal te huisvesten werknemers 20 bedraagt en het verder voldoet aan de wet- en regelgeving op het gebied van huisvesting.

De gemeente wil geen caravans of losse units toestaan in het buitengebied omdat dit naar mening van de gemeente te veel het landschap ontsiert. De huisvesting moet plaatsvinden binnen bestaande bebouwing. Gelet op de grote behoefte aan huisvestingsmogelijkheden zal de gemeente toestaan dat in het buitengebied de bestaande bebouwing kan worden gebruikt als huisvesting voor arbeidsmigranten. Uitzondering hierop vormen de landbouwontwikkelingsgebieden. De huisvesting kan immers mogelijk een belemmering gaan vormen bij nieuwvestiging van de intensieve veehouderij in het LOG vanwege geurgevoeligheid.

In het bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen twee groepen:

- Arbeidsmigranten bij de boer.

In het bestemmingsplan wordt de huisvesting van arbeidsmigranten alleen toegestaan op het eigen bedrijf, maar wel binnen alle gebiedsbestemmingen met uitzondering van het Landbouwontwikkelingsgebied. Tevens is voor deze groep de huisvesting mogelijk in extra gebouwen, mits deze landschappelijk worden ingepast en passend zijn bij de bedrijfsgebouwen.

- Arbeidsmigranten in losstaande woningen:

In het bestemmingsplan wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de wijziging van de aanduiding wonen en recreatie naar een logiesfunctie. Als voorwaarde hierbij wordt rekening gehouden met het aspect veiligheid. Deze wijzigingsbevoegdheid is niet mogelijk in de LOG's. Als aanvullende voorwaarden hierbij wordt opgenomen dat geen sprake mag zijn van nadelige effecten ten aanzien van de verkeersafwikkeling en de parkeerbalans.

3.4.7 NEVENACTIVITEITEN

De gemeente Nederweert zet met het nieuwe bestemmingsplan in op een transitie van agrarische gemeente naar plattelandsgemeente. Het nieuwe bestemmingsplan geeft hier invulling aan door ruimte te geven aan nieuwe economische dragers in het buitengebied. Dit sluit aan bij de tendens dat de agrariër naast de uitoefening van het agrarische bedrijf (agrarische) nevenactiviteiten wil ontplooien.

Het nieuwe bestemmingsplan biedt aan agrarische bedrijven de mogelijkheid om naast hun agrarisch bedrijf bredere activiteiten op te richten zodat deze bedrijven ook in de toekomst kunnen blijven bestaan.

Het bestemmingsplan bevat een algemene regeling waarmee nieuwe nevenactiviteiten in het buitengebied mogelijk zijn. De regeling houdt in dat nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven tot een omvang van 200 m^2 rechtstreeks zijn toestaan, mits er geen sprake is van een verkeersaantrekkende werking en er geen detailhandel plaatsvindt anders dan verkoop van lokaal geproduceerde streekeigen producten.

Nevenactiviteit met een grotere omvang dan 200 m^2 zijn mogelijk met een ontheffingsprocedure uit het bestemmingsplan. Er moet in zijn algemeenheid dan voldaan zijn aan de volgende voorwaarden:

- de nevenfunctie dient ondergeschikt te blijven aan het bestaande gebruik van het perceel;
- de nevenfunctie dient qua aard en omvang te passen bij de specifieke kwaliteit en schaal van de omgeving;
- de nevenfunctie dient plaats te vinden in de bestaande bebouwing;
- de nevenfunctie mag geen (extra) hinder of belemmeringen veroorzaken voor omliggende bedrijven of woningen.

In Behouden en Versterken geldt nog aanvullend:

- de nevenfunctie is alleen toegestaan indien het een gebiedseigen functie betreft;
- er is maximaal 1 nevenfunctie toegestaan.

Verkoop van streekeigen producten is tot maximaal 200 m^2 als nevenactiviteit rechtstreeks mogelijk.

Mestbewerking en mestverwerking

Er is verschil tussen mestbewerking en mestverwerking. Bij mestbewerking is mest weer het eindproduct, mestverwerking leidt tot een ander eindproduct dan mest. Specifiek biedt het bestemmingsplan rechtstreeks mogelijkheden voor mestbewerking en mestverwerking ter voorziening van de eigen behoefte van de bedrijven. De voorwaarden waaronder dit mogelijk is, is niet onderscheidend. In de LOG's biedt het plan mogelijkheden voor mestbewerking/mestverwerking voor meerdere bedrijven. Mogelijk is hierbij nog wel een afweging inzake de Natuurbeschermingswet noodzakelijk.

Er is in de gemeente verder één locatie (Aan Veertien) in beeld voor geconcentreerde mestverwerking, maar deze locatie valt buiten het plangebied van het bestemmingsplan buitengebied.

3.4.8 HERGEBRUIK VAN VRIJKOMENDE AGRARISCHE BEDRIJVEN

Het aantal agrarische bedrijven neemt af. Deze tendens doet zich al decennia lang voor en zal zich in de toekomst voortzetten. Veel oorspronkelijke agrarische bebouwing heeft zijn agrarische functie verloren of zal deze in de toekomst verliezen. Bij beëindiging van agrarische bedrijven gaat in veel gevallen de voorkeur uit naar hergebruik van de bebouwing door andere agrarische bedrijven.

Aan de transitie van agrarische gemeente naar plattelandsgemeente geeft de gemeente invulling door in het nieuwe bestemmingsplan ruimte te geven aan nieuwe economische dragers in het buitengebied. Met name op locaties waar agrarische bedrijven op het punt staan te stoppen, biedt het nieuwe bestemmingsplan mogelijkheden om 'iets anders dan agrarisch' te ontwikkelen. De mogelijkheden voor wonen, recreatie of niet-agrarische bedrijvigheid is afhankelijk van de ligging van de locatie. In het gebied Behouden zijn de mogelijkheden voor intensievere ontwikkelingen beperkter dan in Respectvol te ontwikkelen.
Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om een agrarische bedrijfswoning om te zetten naar burgerwoning. Het bestemmingsplan voorziet in deze mogelijkheid door middel van een wijzigingsbevoegdheid.

3.5 RECREATIE

3.5.1 BOUWVLAKTOEKENNING

Onder recreatiebedrijven vallen verschillende typen bedrijven; sportvelden, maneges, campings, schietbanen etc. De bestaande recreatiebedrijven worden voorzien van een aanduiding. Per bedrijf wordt de toelaatbare bebouwde oppervlakte opgenomen.

De maximale toegestane oppervlakte van recreatiewoningen is de oppervlakte die op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning.

3.5.2 AFSCHAFFING WOR

In het kader van deregulering wordt veel verantwoordelijkheid inzake kampeerbeleid overgeheveld naar lagere overheden. De afschaffing van de Wet op de Openluchtrecreatie (WOR) is hier een gevolg van. Met de intrekking van de WOR worden gemeenten opgeroepen om voor 1 januari 2008 zelf hun kampeerbeleid vorm te geven.

De provincie heeft haar uitgangspunten inzake kampeerbeleid vastgelegd in de 'Richtlijnen Kampeerbeleid'. Daar waar de uitgangspunten kunnen worden vertaald in het bestemmingsplan, is dit in onderhavig plan gebeurd. Zo zijn de ontwikkelingsmogelijkheden afgestemd op de POL-perspectieven (de kwaliteitsgebieden zijn afgestemd op het nieuwe POL), vormt het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg mede een randvoorwaarde voor de ruimtelijke inpassing en is er afstemming met de doelstellingen uit het Reconstructieplan.

De provincie stelt verder nog dat een regionale toeristische recreatieve visie de noodzakelijke onderbouwing moet zijn voor het kampeerbeleid. Hierin moeten zaken als maximaal aantal kampeermiddelen, grootte van kampeerterreinen et cetera geregeld worden. Een dergelijke regionale visie is er echter nog niet. De gemeente heeft in dit bestemmingsplan haar eigen visie opgenomen.

3.5.3 NIEUWVESTIGING

Nieuwe recreatiebedrijven zijn mogelijk op voormalige agrarische bedrijfslocaties (VAB-locaties) buiten de LOG's mits er sprake is van een goede landschappelijke inpassing. Hierdoor wordt gebruik gemaakt van bestaande bebouwing en wordt onnodige extra verstening in het buitengebied voorkomen. In Behouden zijn vanwege de aanwezige waarden alleen mogelijkheden voor kamperen en trekkershutten.

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden om kleinschalig kamperen (tot 25 kampeerplaatsen) via ontheffing toe te staan bij agrarische bedrijven en burgerwoningen. Het plaatsen van stacaravans of het permanent plaatsen van caravans op kampeerterreinen of kleinschalige campings wordt gezien als strijdig gebruik.

De gemeente ziet op bepaalde locaties (zoals Kanalenviersprong) mogelijkheden voor nieuwvestiging waar geen bebouwing aanwezig is.

Aangezien een dergelijke ontwikkeling leidt tot extra verstening van het buitengebied is de gemeente van mening dat er bij nieuwe initiatieven sprake is van maatwerk. Er is daarom voor gekozen om geen aparte regeling voor verblijfsrecreaties op nieuwe locaties in het bestemmingsplan op te nemen. Concrete initiatieven worden beoordeeld wanneer deze zich aandienen en kunnen te zijner tijd via een buitenplanse procedure worden gerealiseerd.

Extensieve dagrecreatie als wandelen, fietsen en kanovaren hoort bij het buitengebied en kan overal plaatsvinden.

3.5.4 UITBREIDING

Bestaande recreatiebedrijven buiten de LOG's krijgen een rechtstreekse uitbreidingsmogelijkheid van 10% van de bestaande bebouwingsoppervlakte. Door middel van een ontheffing is een uitbreiding groter dan 10% mogelijk, mits dit gepaard gaat met een kwaliteitsverbetering.

De oppervlakte van recreatiewoningen kan eenmalig worden uitgebreid met maximaal 10%.

3.5.5 KANALENVIERSPRONG

In overleg binnen de regio Land van Weert en Cranendonck is besloten dat bedrijvigheid die afhankelijk zijn van het vervoer over water geconcentreerd worden bij Cranendonck en niet in Nederweert. In deze optiek zet de gemeente bij de Kanalenviersprong niet in op verdere voorzieningen ten aanzien van vervoer over water, maar op recreatie-ontwikkeling. De exacte invulling van het gebied moet nog onderzocht worden en zal te zijner tijd worden opgenomen in een apart bestemmingsplan. De wens is in ieder geval om het gebied kanalenviersprong op een hoger niveau te brengen voor wat betreft toerisme en recreatie. Het gebied leent zich hier uitstekend voor. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat de mogelijkheden van het gebied zijn en of deze dan ook haalbaar zijn. Uitbreiding van het bedrijf Kalle&Bakker past in ieder geval qua uitstraling niet bij de toekomstwensen die de gemeente heeft voor de Kanalenviersprong.

3.6 NIET-AGRARISCHE BEDRIJVEN

3.6.1 BOUWVLAKTOEKENNING

De bestaande bedrijven, voor zover legaal gevestigd, hebben de aanduiding "niet-agrarisch bedrijf" gekregen. De bestemmingsregeling bestemt nadrukkelijk alleen de bestaande activiteiten zodat vestiging van andere bedrijven die niet passen in het buitengebied wordt voorkomen. In de planregels is per perceel de huidige oppervlakte weergegeven.

Bij de bedrijfsbestemming is een lijst met bedrijfsfuncties opgenomen. In deze lijst is opgenomen welke bedrijfsfunctie uitgevoerd wordt. Bij het bedrijf Kalle & Bakker (middelzware industrie aan de Kanalenviersprong) zijn meerdere bedrijven toegestaan.

Ten aanzien van ontwikkeling rond de Kanalenviersprong zet de gemeente in op toerisme en recreatie. Bij Kalle & Bakker wordt daarom de huidige bestemming vastgelegd en worden er geen uitbreidingsmogelijkheden geboden. De huidige activiteiten van het bedrijf Kalle & Bakker zijn: inrichting voor de productie van betonmortel en be- en verwerking van natte en droge betonresten ten behoeve van hergebruik in het productieproces. Ook zijn op- en overslagactiviteiten van bulk- en stukgoederen voor derden toegestaan.

Wanneer zich nieuwe ontwikkelingen op het terrein in de toekomst voordoen dan beoordeelt de gemeente dit te zijner tijd. Wanneer de ontwikkeling gewenst is, kan alsnog een bestemmingsplanprocedure worden gevolgd. Ook op de percelen aan Roeven worden geen uitbreidingsmogelijkheden meer geboden.

3.6.2 NIEUWVESTIGING

Niet-agrarische bedrijven horen in beginsel niet thuis in het buitengebied, maar op een bedrijventerrein of in stedelijke kernen. Nieuwvestiging zou leiden tot een ongewenste verstedelijkingsdruk en verdichting van het buitengebied. Nieuwvestiging in de zin van nieuwbouw is dan ook uitgesloten. Het bestemmingsplan biedt in bebouwingsconcentraties wel mogelijkheden voor omzetting van een agrarische bedrijfslocatie naar een niet-agrarisch bedrijf. De bebouwingsconcentraties zijn gebieden waar reeds veel bebouwing (vaak gemengde functies) aanwezig is. Juist in deze gebieden is het onder voorwaarden landschappelijk aanvaardbaar dat er nieuwe bebouwing wordt toegevoegd. Het overige buitengebied met natuurwaarden en agrarische en recreatieve bedrijvigheid in een redelijk open ruimte blijft vervolgens een tegenhanger ten opzichte van het stedelijk gebied. Er moet echter wel een tegenprestatie tegenover staan, die voor advies wordt voorgelegd aan de provinciale kwaliteitscommissie.

3.6.3 UITBREIDING

De gemeente wil de groei van niet-agrarische bedrijven beperkt houden, zodat het buitengebied gevrijwaard blijft van functies die er niet thuishoren en er geen verdere verstening van het buitengebied plaatsvindt. De gemeente wil bestaande niet-agrarische bedrijven in het buitengebied echter niet op slot zetten en geeft de bedrijven een bepaalde uitbreidingsruimte. Het gaat hier veelal om 10% of 20% uitbreiding van het bestaand bebouwd oppervlak. Voor bedrijven die recent zijn uitgebreid, is geen uitbreidingsruimte opgenomen. De uitbreidingsmogelijkheden zijn bedoeld voor de activiteiten die aanwezig zijn op het tijdstip van ter inzage legging van het bestemmingsplan.

Wanneer een bedrijf meer ontwikkelingsmogelijkheden wil, is hier een mogelijkheid voor opgenomen. In deze gevallen streeft de gemeente wel in beginsel verplaatsing naar een bedrijfsterrein na. Tevens moet de ontwikkeling gepaard gaan met een minimaal evenredige bijdrage ter bevordering van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied (tegenprestatie).

3.6.4 BEDRIJFSWONINGEN

Het bestemmingsplan gaat uit van handhaving van het bestaande aantal bedrijfswoningen. Wanneer geen bedrijfswoning aanwezig is, wordt dit expliciet op de verbeelding aangegeven. Uitbreiding van het aantal bedrijfswoningen is niet toegestaan.

3.6.5 FLEXIBILITEIT

In de planregels is opgenomen dat het toegestane type bedrijfsactiviteit kan worden gewijzigd in een andere activiteit. Deze nieuwe activiteiten moeten vallen in de categorieën

1 of 2 van de bedrijvenlijst uit de VNG-uitgave "Bedrijven en milieuzonering" die als bijlage bij de planregels is opgenomen.

3.7 WONEN IN HET BUITENGEBIED

3.7.1 TOEKENNING BESTEMMING

De bestaande woningen en de bijbehorende bijgebouwen in het buitengebied worden, wanneer niet illegaal opgericht, positief bestemd.

3.7.2 NIEUWVESTIGING

Nieuwe woningen dienen in beginsel binnen de contouren te worden gebouwd.

Afbeelding 3.7

Rode contouren rond de kernen in Nederweert. De gebieden binnen de contouren vallen buiten het bestemmingsplan buitengebied.

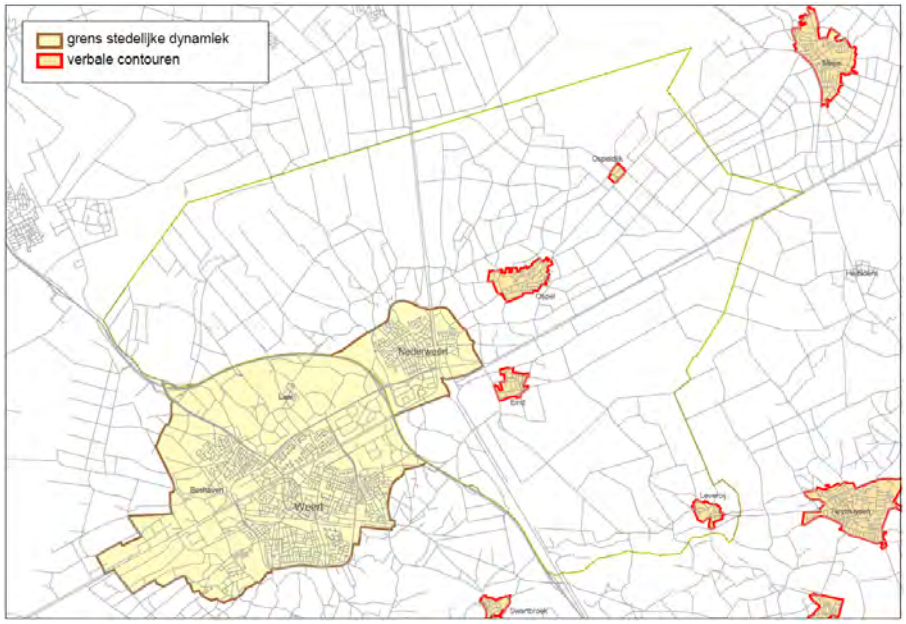

Aansluitend aan de contour of binnen linten en clusters die niet voorzien zijn van een contour zijn nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden aanwezig mits kwaliteit wordt gerealiseerd, zowel op de te ontwikkelen plek zelf als in breder verband.

In 2000 is de Regeling beëindiging veehouderijtakken (RBV) in werking getreden. Op basis van deze landelijke regeling werden agrarische bedrijven in de gelegenheid gesteld om hun intensieve bedrijfstak te beëindigen en de stallen te slopen in de ruil voor een subsidie danwel de bouw van een woning. De gemeente Nederweert heeft in navolging hiervan een gemeentelijk Ruimte voor Ruimte-beleid opgesteld. Het Ruimte voor Ruimte-beleid houdt in dat, naast de deelnemers aan de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken, ook anderen kunnen deelnemen aan de Ruimte voor Ruimte-regeling. In ruil voor de sloop van minimaal 1000 m² voormalige (agrarische) bedrijfsgebouwen kan, onder bepaalde voorwaarden, een woning gebouwd worden. Zie ook paragraaf 3.3.1.
De gemeentelijke regeling loopt momenteel af. Nieuwe Ruimte voor Ruimte-woningen zijn niet meer mogelijk, tenzij het gaat om woningen die eerder met de provincie zijn overeengekomen. Voor een groot deel zijn de procedures omtrent de overeengekomen woningen reeds afgerond en zijn deze woningen positief bestemd in het bestemmingsplan. De locaties waar de procedures voor de laatste woningen nog niet is afgerond, vallen buiten het plangebied van dit bestemmingsplan.

Als de regeling volledig is uitgevoerd, zijn er in Nederweert circa 140 woningen op 46 locaties gebouwd.
Gezien het groot aantal Ruimte voor Ruimte-woningen dat de afgelopen jaren in het buitengebied is gerealiseerd wordt terughoudend omgegaan met het realiseren van nog meer woningen in het buitengebied. Alleen als realisatie van woningen een meerwaarde heeft om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling op gang te brengen (bijvoorbeeld verplaatsing van een intensieve veehouderij naar een LOG, verplaatsing van een winkel naar een kernwinkelgebied of van een niet-agrarische bedrijf naar een bedrijventerrein) is de bouw van nieuwe woningen nog mogelijk.
Nieuwe rode ontwikkelingen die niet aansluiten aan de contour of buiten een lint of cluster liggen zijn als Rood-voor-groen initiatief (nieuwe landgoederen) toegestaan onder voorwaarden. De ontwikkelingsmogelijkheden kunnen op grond van het provinciaal beleid alleen wanneer er een substantiële kwaliteitsversterking tegenover staat. Een uitzondering kan bijvoorbeeld worden gemaakt voor woningbouw in combinatie met een ruimtelijke wenselijke ontwikkeling zoals een verplaatsing van een agrarisch bedrijf vanuit natuur of woongebieden naar het LOG. Omdat in bovenstaande gevallen maatwerk geleverd moet worden en deze gevallen niet veelvuldig zullen voorkomen, wordt er geen regeling voor opgenomen in het bestemmingsplan buitengebied. Per geval zal een afweging worden gemaakt. Locaties die voor deze VORm-woningen in aanmerking komen, moeten zijn gelegen in bebouwingsclusters en aansluitend aan de kernen.

Vervangende nieuwbouw van woningen is mogelijk op bestaande fundamenten. Buiten fundamenten is vervangende nieuwbouw met ontheffing mogelijk, mits:
- locatie vanuit stedenbouwkundig en/of milieuhygiënisch oogpunt gewenst of toelaatbaar is;
- de afstand tot een perceelgrens mag niet minder dan 3 m bedraagt.

Een nieuwe eerste agrarische bedrijfswoning is mogelijk wanneer er sprake is van een volwaardig agrarisch bedrijf. Een nieuwe tweede agrarische bedrijfswoning is op grond van het provinciaal beleid niet mogelijk. De provincie is van mening dat de noodzaak van een tweede bedrijfswoning vanwege moderne bedrijfsvoering niet meer aantoonbaar is.
De provincie wil voorkomen dat een tweede bedrijfswoning wordt omgezet in een burgerwoning en daarmee een belemmering vormt voor de ontwikkeling van de agrarische bedrijven in de omgeving.

3.7.3 ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN

De gemeente kiest in het nieuwe bestemmingsplan voor het opnemen van één inhoudsmaat voor woningen inclusief bijgebouwen. Redenen hiervoor zijn:
- er kan geen verwarring ontstaan over hoe om te gaan met aanbouwen, aangebouwde bijgebouwen en losstaande bijgebouwen;
- er is een grotere flexibiliteit voor de verdeling hoofdgebouw – bijgebouw. Ongewenst grote bijgebouwen kunnen worden voorkomen doordat de maximale hoogte lager is dan de hoogte voor woningen en de bouwplannen wel moeten passen in de welstandsnota.

De maatvoering in het bestemmingsplan is gebaseerd op het vigerende bestemmingsplan en afhankelijk van de ligging in de kwaliteitsgebieden behouden, versterken, respectvol te ontwikkelen en landbouwontwikkelingsgebieden. Een totale inhoudsmaat van 950 m3 (in te behouden en te versterken) is vergelijkbaar aan een inhoudsmaat van 650 m3 voor de woning en 70 m2 aan bijgebouwen (hetgeen gemiddeld 300 m3 aan inhoud bedraagt).

Een inhoudsmaat van 1100 m3 (in Respectvol te ontwikkelen en landbouwontwikkelingsgebieden) is vergelijkbaar met 650 m3 voor de inhoud van de woning en 100 m2 aan bijgebouwen.

Bij recht is een bepaalde maximale inhoudsmaat mogelijk. Met ontheffing B&W kan een grotere maat worden toegestaan, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- er moet sprake zijn van een samenhangend geheel. De aanvaardbare maximale inhoudsmaat is mede afhankelijk van de oppervlakte van de kavel;
- de uitbreiding moet planologisch aanvaardbaar zijn;
- de uitbreiding niet zodanig is dat woningsplitsing via eenvoudige bouwkundige ingrepen mogelijk wordt;
- er moet voldoende tegenprestatie worden geleverd waarmee de kwaliteit van het gebied wordt vergroot.

Een ruimte voor ruimte woning mag een grotere inhoudsmaat hebben dan een reguliere woning, omdat er in het kader van ruimte voor ruimte meer tegenprestatie is geleverd. Er is al 1000 m2 aan stallen gesloopt.

De inhoud van woningen kan met deze regeling worden vergroot mits op dezelfde locatie sloop plaatsvindt. Daarnaast is een algemene regeling opgenomen die het mogelijk maakt om méér terug te bouwen als elders in het plangebied gesloopt wordt. In deze algemene regeling is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarbij ten aanzien van deze slooplocaties nieuwbouw wordt tegengegaan.

Om bepaalde kwaliteiten te behouden, worden de ontwikkelingsmogelijkheden wel gerelateerd aan de ligging in de gebieden en de grootte van het perceel waar de woning op staat. Landschappelijk onaanvaardbare situaties waarbij de woning onevenredig groot is ten opzichte van het perceel moet worden voorkomen. Onderstaande tabel geeft de ontwikkelingsmogelijkheden voor zowel burgerwoningen als voor bedrijfswoningen aan.

Tabel 3.5
Ontwikkelingsmogelijkheden voor woningen

Uitbreiding (bedrijfs)woningen	Behoud	Versterken	Respectvol ontwikkelen	LOG
Rechtstreeks	950 m3	950 m3 RVR: 1100 m3	1100 m3 RVR: 1200 m3	1100 m3
Ontheffing	Percelen tot 1000 m2: 1100 m3 Percelen>1000 m2: 1200 m3	Percelen tot 1000 m2: 1100 m3 Percelen>1000 m2: 1300 m3	Percelen tot 1000 m²: 1200 m3 Percelen>1000 m2: 1400 m3	Percelen tot 1000 m²: 1200 m3 Percelen>1000 m2: 1500 m3

3.7.4 WONINGSPLITSING

Woningsplitsing leidt tot toevoeging van woningen aan het buitengebied, hetgeen in beginsel in het buitengebied niet wenselijk is. Woningsplitsing is daarom alleen aanvaardbaar wanneer deze plaatsvindt in bebouwingslinten of clusters. Het toevoegen van woningen is niet wenselijk in gebieden Behouden vanwege de kwetsbare natuurwaarden en in de LOG's vanwege de mogelijke beperkingen voor bestaande agrarische bedrijven.
De kwaliteitsbijdrage die hierbij moet worden geleverd kan worden bereikt door sloop van overtollige bebouwing en versterking van de cultuurhistorisch waardevolle panden.

Het bestemmingsplan maakt via wijzigingsbevoegdheden mogelijk dat hoofdgebouwen worden gesplitst in maximaal twee woningen, waarbij wel geldt dat de woningen na splitsing elk een minimale inhoud dienen te hebben van 350 m3.

3.7.5 AFSPLITSING BEDRIJFSWONING VAN AGRARISCH BEDRIJF

In Nederweert zijn relatief veel (40-50) agrarische bedrijfswoningen feitelijk gesplitst van het agrarisch bedrijf. Deze woningen worden nu als burgerwoning gebruikt, maar de bestemming is hier niet op aangepast. Omliggende (agrarische) bedrijven kunnen als gevolg van in acht te nemen 'geurnormen' in de exploitatie en/of ontwikkeling van hun bedrijven worden belemmerd als er sprake is van een 'burgerwoonsituatie'. Als de agrarische bestemming voor de bedrijfswoning wordt gewijzigd van 'Agrarisch bouwvlak' in 'Wonen', dán zijn de geurbelastingsnormen op grond van de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in beginsel van toepassing.

Er zijn hierbij twee soorten bewoners te onderscheiden:

- voormalige agrariërs die de bedrijfsgebouwen verkopen, maar zelf in de agrarische bedrijfswoning (gehuurd) blijven wonen. Vaak worden de bedrijfsgebouwen overgenomen door een familielid. Als er geen opvolger is, worden de bedrijfsgebouwen verkocht aan een agrariër die vaak meerdere bedrijven heeft in de omgeving;
- burgers die nooit iets met het agrarisch bedrijf te maken hebben gehad maar die een woning kopen/huren van een voormalige agrariër die de bedrijfsgebouwen aan iemand anders verkoopt/verhuurd dan de agrarische bedrijfswoning.

In beide gevallen heeft de bewoner van de woning geen relatie met de in hetzelfde agrarische bouwvlak gelegen bedrijfsgebouwen. Dat deze praktijk niet uniek is voor Nederweert blijkt onder meer uit het provinciale beleid, zoals dat is vastgelegd in de Handreiking bestemmingsplannen c.a. en waar specifiek op dit soort situaties wordt ingegaan en uit artikel 6, lid 2 van de Wet geurhinder en veehouderij, waarin speciale regelgeving is opgenomen voor deze situaties. Het beleid is ontstaan vanuit de situatie dat agrariërs de bedrijfsgebouwen verkochten maar zelf in de woning bleven wonen.
Het handhaven van het bestemmingsplan zou betekenen dat zij uit hun woning dienen te gaan waar zij al jaren wonen (vaak hun hele leven), hetgeen maatschappelijk gezien niet aanvaardbaar is.

In de loop der jaren is door de schaalvergroting in met name de intensieve veehouderij in Nederweert de situatie ontstaan dat agrariërs bedrijven hebben op meerdere locaties.
Ze kopen bedrijfsgebouwen van een stoppende agrariër maar hebben de woning niet altijd nodig omdat ze zelf elders wonen. Ook deze situatie is door de gemeente toegestaan omdat ze uit ruimtelijk oogpunt niet afwijkt van de situatie dat een stoppende agrariër zelf in de woning blijft wonen. Het handhaven van deze overtredingen van het bestemmingsplan heeft grote sociale en economische gevolgen voor het buitengebied. Dit betekent dat een agrariër die stopt met zijn bedrijfsvoering en zijn stallen verkoopt een andere woning dient te gaan zoeken. De woning is alleen te verkopen aan de exploitant van de stallen die vanwege schaalvergroting vaak meerdere bedrijven heeft en dus niet geïnteresseerd is in de woning. Ook is het mogelijk dat een agrariër die zijn woning wel wil verlaten maar omdat hij deze niet samen met de bedrijfsgebouwen kan verkopen, zijn hele bedrijvencomplex niet kan verkopen. De onverkoopbaarheid van vaak nog goede bedrijfsgebouwen c.q. van woningen in het buitengebied kan leiden tot leegstand en verval in het buitengebied.

Tevens heeft dit economische gevolgen voor de betrokken agrariërs die hun woning c.q. bedrijfsgebouwen niet verkocht krijgen en derhalve genoodzaakt kunnen zijn om in het buitengebied te blijven wonen terwijl ze, met name als ze op leeftijd zijn, de behoefte zullen hebben om in de dorpskern bij de voorzieningen te gaan wonen.

De gemeente kiest ervoor om een bewoningsverbod met ontheffingsregeling op te nemen voor bewoningssituaties die zijn ontstaan na 1 september 2007. Dit is de datum waarop in Nederweert gedoogbeleid kenbaar is gemaakt en is aangegeven dat nieuwe situaties niet worden toegelaten. Het als enige criterium voor de ontheffing is er ten opzichte van bestaande agrarische bedrijven geen sprake is van onevenredige milieubelemmeringen op gebied van geluid, trilling, fijnstof of verkeer'. Geur valt er dus nadrukkelijk niet meer onder omdat daar een aparte ontsnappingsclausule voor in de Geurverordening wordt opgenomen, voor zover dit nog juridisch relevant is (zie uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 8 juli 2009, 200806627/1/H1). Daarnaast is in de ontheffingsregeling bepaald dat het verbod en het vereiste van een ontheffing niet gelden voor :

- op 1 september 2007 bestaande bewoningssituaties van voormalige agrarische bedrijfswoningen;
- voor die situaties waarvoor na 1 september 2007 een tijdelijke persoongebonden gedoogbeschikking is verleend (verlengd generaal pardon dus).

3.7.6 MANTELZORG

De gemeente wil de mogelijkheden bieden voor mantelzorg bij burgerwoningen. In het bestemmingsplan buitengebied wordt hiertoe een persoongebonden vrijstellingsregeling opgenomen. Wel moet voorkomen worden dat mantelzorg leidt tot een tweede zelfstandige woning. Er worden daarom een aantal voorwaarden gesteld:

- Er is sprake van een mantelzorgindicatie;
- de voor mantelzorg te gebruiken wooneenheid mag niet geheel mag worden
- gescheiden van de hoofdbebouwing;
- er dient sprake te zijn van een ondergeschikte functie bij de woning;
- er mag geen tweede woning ontstaan;
- het gebruik dient te worden beëindigd, zodra de mantelzorg ter plaatse niet meer aan de orde is.

3.8 NIEUWE INITIATIEVEN EN WIJZIGINGEN

Parallel aan het opstellen van dit bestemmingsplan zijn er vrijstellingen verleend voor nieuwe initiatieven. Deze ontwikkelingen krijgen in het bestemmingsplan een positieve bestemming. Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze nieuwe initiatieven.

Initiatieven
Zorgboerderij/ kinderdagverblijf
Bed&Breakfast
Ecoduct
Verblijfs- en dagrecreatie
Recreatiewoning
2e woning
Verblijfsaccomodatie.
Zorgboerderij/ 5 trekkershutten.
Benaming van bouwvlak aan Ommelpad wijzigt in

'(pot)grondverdelings- en meststoffenproducerend bedrijf'.
Theetuin en Bed&Breakfast
Dagopvang dementerende mensen (bouw woning)
Boerenspellen (nevenact.)

Op een aantal locaties heeft een wijziging plaatsgevonden, waarvoor een aantal onderzoeken, bedrijfsontwikkelingsplannen en BOM+-overeenkomsten is uitgevoerd. Het gaat hier om de volgende adressen.

- Bloemerstraat 17 (vergroting bouwvlak)
- Bosserstraat 20 (woningsplitsing)
- Bosserstraat 23 (functiewijziging naar zorgboerderij)
- Karissteeg ong. (nieuwvestiging grondgebonden bedrijf)
- Kreijel 7 (wijziging bouwvlak grondgebonden bedrijf en gedeeltelijke functiewijziging naar niet-agrarisch bedrijf)
- Kruisstraat ongenummerd (toekenning agrarische bedrijfswoning).
- Kruisvennendijk ongenummerd (nieuwvestiging grondgebonden bedrijf)
- Mildert 12 (nieuwvestiging grondgebonden bedrijf)
- Reulisweg 21 (vergroting bouwvlak)
- Schepengraaf ong (toekenning agrarisch bouwvlak)

Daar waar de procedures nog niet zijn afgerond, zijn deze onderzoeken in dit bestemmingsplan opgenomen. In een separate bijlage bij de toelichting van dit bestemmingsplan zijn de benodigde onderzoeken, bedrijfsontwikkelingsplannen en BOM+-overeenkomsten opgenomen.

3.9 OVERIGE FUNCTIES IN HET BUITENGEBIED

In het buitengebied komen diverse andere bijzondere functies voor. In Nederweert gaat het onder andere om een bezoekerscentrum, kerken en begraafplaatsen. Deze functies zijn apart op de verbeelding aangeduid.

Nutsvoorzieningen

De voorzieningen met de aanduiding "nutsvoorzieningen" zijn gebouwen en terreinen, die een functie hebben voor het openbaar nut. In het plangebied betreft het met name schakelstations. Verder zijn er een aantal nutsvoorzieningen door middel van een medebestemming op de verbeelding opgenomen, zoals gastransportleidingen en riooltransportleidingen. In de planregels zijn regels gesteld voor het oprichten van bebouwing. Hiermee worden de belangen veiliggesteld en de gevaren (bijvoorbeeld draadbreuk) zoveel mogelijk beperkt.

Infrastructuur

De wegen en fietspaden met een uitgesproken verkeersfunctie hebben een medebestemming "Verkeer". Fietspaden, parkeerplaatsen en overige wegen met een erf- of perceelsontsluitende functie zijn opgenomen in de gebiedsbestemmingen.

Er is in het bestemmingsplan een categorisering opgenomen van het wegtype.
De wegen zijn opgedeeld in stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen. Stroomwegen zijn bedoeld voor het lange afstandsverkeer. De A2 in Nederweert is een stroomweg. Gebiedsontsluitingswegen zijn bedoeld voor het ontsluiten van regio en gebieden. Op deze wegen geldt een maximum snelheidslimiet van 80 km/uur.

Erftoegangswegen geven toegang tot bijvoorbeeld woningen, scholen of winkels en kennen een maximum snelheidslimiet van 60 km/uur.

In de planregels is per wegencategorie met het oog op de verkeersveiligheid aangegeven welke afstandseis geldt voor het oprichten van nieuwe bebouwing vanuit de as van de weg. Daarnaast zijn er diverse zandwegen in het bestemmingsplan aanwezig. Onverharde wegen worden steeds zeldzamer in het agrarisch gebied. Een aantal zandwegen is de laatste decennia verhard. Daardoor is een deel van de cultuurhistorische waarde van het landschap verloren gegaan.

Vanwege deze waarde en het belang voor de openluchtrecreatie is het van belang dat onverharde wegen in het plangebied behouden blijven. Voor het verharden van zandpaden is daarom een aanlegvergunning nodig.

Zendmasten

In verband met de ontwikkeling van een landelijk netwerk van mobiele telefonie is het nodig dat zendmasten tot een hoogte van 40 meter worden geplaatst. De wenselijkheid van het netwerk maakt onderdeel uit van de autonome ontwikkeling van de samenleving.
De bestaande masten zijn op de verbeelding als zodanig aangeduid. Nieuwe antennemasten zijn mogelijk in Respectvol te ontwikkelen en in LOG voor zover gelegen buiten laagvlieggebied. Reclamemasten zijn niet toegestaan in het buitengebied.

Zomer- en tentfeesten

Op enkele specifieke plekken in de gemeente worden eenmaal per jaar feesten georganiseerd als Moulin Blues en Fest Einder. In het bestemmingsplan is een algemene ontheffing opgenomen voor het gebruik van gronden voor één periode van maximaal 14 dagen. Aan de ontheffing zijn voorwaarden verbonden ten aanzien van flora en fauna en ontsluiting.

3.10 RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEU

3.10.1 ALGEMEEN

Hoewel de ruimtelijke ordening en het milieubeleid zich met dezelfde omgeving bezig houden, is de wettelijke basis verschillend. Het belangrijkste kader voor het milieubeleid is de Wet milieubeheer. Voor de ruimtelijke ordening is dat de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Echter, omdat beide beleidsvelden zich met dezelfde omgeving bezighouden mag van wederzijds negeren geen sprake zijn. Zowel op rijksniveau als op provinciaal en gemeentelijk niveau laat het omgevingsbeleid een integratie van de twee beleidsvelden zien (onder meer via de nieuwe omgevingsvergunning). Het bestemmingsplan mag ook geen belemmering zijn voor de uitvoering van het milieubeleid. Waar mogelijk versterkt het bestemmingsplan het instrumentarium uit het milieuspoor.
Zo zijn in het bestemmingsplan de in het plangebied aanwezige hinderzones opgenomen, om te voorkomen dat vanuit het oogpunt van milieubeheer onaanvaardbare situaties ontstaan. Het bestemmingsplan kan niet in de plaats treden van milieubeleid. Het wettelijke kader is daar niet op toegesneden en het kan leiden tot een stelsel van dubbele of elkaar overlappende regelgeving.

Op verschillende plaatsen in de planregels wordt gesteld dat geen medewerking wordt verleend aan een bepaald initiatief wanneer de "milieuhygiënische uitvoerbaarheid" niet is

aangetoond. Dat wil zeggen dat de gemeente pas medewerking verleent aan de ruimtelijk relevante ontwikkeling als daardoor geen onaanvaardbare milieusituatie ontstaat.
De milieuhygiënische situatie wordt in een dergelijke situatie beoordeeld aan de hand van op dat moment van kracht zijnde regelgeving en de bestaande milieukwaliteit.
Om nu zoveel mogelijk inzicht te geven in milieuaspecten die bij de beoordeling van aanvragen en initiatieven een rol spelen, worden in deze paragraaf de belangrijkste milieuregelingen die met de ruimtelijke ordening samenhangen op een rij gezet.
Dit biedt een goed overzicht van de doorwerking van het milieubeleid in het ruimtelijk beleid.

3.10.2 RIOOLWATERZUIVERINGSINSTALLATIE

Op basis van de Wet geluidhinder moet rond rioolwaterzuiveringsinstallaties met een capaciteit van meer dan 100.000 inwonersequivalenten (i.e.) een zone in acht worden genomen. Buiten deze zone mag de geluidsbelasting niet hoger zijn dan 50 dB(A).
Met betrekking tot stankhinder dient een terughoudend beleid te worden gevoerd. Dit betekent dat gevoelige bestemmingen niet mogen worden geaccepteerd in de nabijheid van een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Het bestemmingsplan maakt nieuwe gevoelige functies, zoals burgerwoningen, niet mogelijk. Hierdoor wordt stankhinder in nieuwe situaties voorkomen en is het opnemen van een zone niet nodig.

3.10.3 GELUIDSZONES

Voor industrieterreinen waarop inrichtingen zijn of kunnen worden gevestigd, die in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken, geldt op basis van de Wet geluidhinder een verplichte zonering. Een geluidszonering is van toepassing bij Aan Veertien en Kalle & Bakker. De geluidszone is op de verbeelding aangegeven. Deze zonering is niet gewijzigd ten opzichte van het geldende bestemmingsplan. Wanneer in de toekomst behoefte is aan wijziging van de geluidszone, wordt te zijner tijd een procedure hiervoor gevolgd.

Buiten de geluidzones mag de geluidbelasting afkomstig van inrichtingen niet hoger zijn dan de hierboven aangegeven waarden. In de zones gelden beperkingen voor het oprichten van woningen en andere geluidgevoelige objecten.

3.10.4 STILTEGEBIEDEN

Stiltegebieden zijn rustige gebieden met een van nature geringe geluidbelasting, die van belang zijn voor de natuur en voor extensieve recreatie door de mens. Het uitoefenen van normale werkzaamheden bijvoorbeeld in de landbouw, bij bosonderhoud of bij technische onderhoudswerkzaamheden is mogelijk. Het gaat dan om de zogenaamde ‘gebiedseigen geluiden’. Gebiedsvreemd geluid dient daarentegen zoveel mogelijk te worden voorkomen of beperkt.
Bij gebiedsvreemd geluid kan men denken aan het opsporen of ontginnen van in de bodem aanwezige stoffen, het omzagen en kappen van bomen anders dan voor bosbouwkundig onderhoud of productiebos, het aanleggen van buisleidingen voor het transport van stoffen, dwars door een stiltegebied heen of het gebruiken van geluidsapparatuur.
In de gemeente Nederweert zijn liggen stiltegebieden bij het Weerterbosch, de Groote Peel, Sarsven & de Banen en Kruisvennen. De stiltegebieden zijn opgenomen op de verbeelding. Het bestemmingsplan buitengebied staat geen nieuwe ontwikkelingen toe die de stilte kunnen verstoren. Zo zijn er in stiltegebieden beperkingen voor nieuwe intensieve recreatieontwikkelingen.

3.10.5 AKOESTISCH ONDERZOEK

Op grond van artikel 77 van de Wet geluidhinder dient bij de voorbereiding van de vaststelling van een bestemmingsplan een akoestisch onderzoek ingesteld te worden naar geluidbelastingen op de gevels van woningen afkomstig van (spoor)wegverkeerslawaai. Uit dit onderzoek moet naar voren komen wat de te verwachten geluidsbelasting voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen is en welke maatregelen worden getroffen om de maximaal toelaatbare grenswaarden niet te overschrijden.

Dit onderzoek kan achterwege blijven indien op het tijdstip van de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan een weg reeds aanwezig of in aanleg is en de woning of andere geluidsgevoelige objecten ook reeds aanwezig of in aanbouw zijn.
Aangezien het bestemmingsplan rechtens geen nieuwbouw van woningen toelaat, kan een akoestisch onderzoek daarom achterwege blijven.
De consequenties van geluid van (spoor)wegverkeer heeft in het buitengebied enkel betrekking op (agrarische) bedrijfswoningen. Deze woningen kunnen in principe overal worden geprojecteerd. Vanuit de Wet Geluidhinder geldt dat voor deze woningen sprake is van een 'nieuwe situatie'. Deze mogelijkheden worden in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt via ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden. Ten behoeve van de mogelijkheden voor nieuw en/of herbouw van bedrijfswoningen is, omdat de plaats en de situering niet bekend is, een oplossing gezocht in een verplichte procedurele koppeling tussen het bestemmingsplan en de Wet geluidhinder.

3.10.6 WATERPARAGRAAF

Inleiding en doorlopen proces

De watertoets is wettelijk verankerd in het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. Het besluit verplicht tot het opnemen van een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding in de toelichting van alle ruimtelijke plannen. Het doel van de watertoets is dat water een volwaardige rol speelt in ruimtelijke plannen. Het middel dat de watertoets daarvoor gebruikt, is het zo vroeg mogelijk betrekken van de waterbeheerder bij een nieuw ruimtelijk plan. De watertoets betekent vooral meedenken vooraf. Eerste aanspreekpunt voor de gemeente is in principe het waterschap. Naast het waterschap zijn er nog andere waterbeheerders zoals de provincie (grondwaterbeheerder) en Rijkswaterstaat (kanalen). De wateraspecten zijn in het kader van het vooroverleg afgestemd met het waterschap Peel- en Maasvallei. Op 20 oktober 2008 heeft er nog overleg plaatsgevonden met onder meer Rijkswaterstaat. In het kader van deze waterparagraaf heeft afstemming plaatsgevonden met het Handboek Watertoets van het waterschap. De watergangen zijn op de verbeelding opgenomen, bij ontwikkelingen met ontheffing en wijziging is waterhuishouding specifiek onderdeel van de beoordeling, indien nodig is ecologische ontwikkeling langs de watergangen mogelijk gemaakt en in de planregels is de relatie met het Keur van het waterschap aangegeven.

Het watersysteem is beschreven in paragraaf 2.2. In het navolgende zijn de waterthema's verwoord.

Waterdoelen en grondwaterstand

Gestreefd wordt naar het realiseren van natuurdoeltypen in de natuur (ontwikkelings) gebieden en naar een optimalisatie van de landbouwkundige productie. Voor beiden is een passend grondwaterregime een belangrijke randvoorwaarde. Het realiseren van het

optimale grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) betekent meestal een hogere grondwaterstand en minder fluctuaties. In Limburg is de GGOR vertaald naar Nieuw Limburgs Peil (NLP)
In het kader van de verdrogingsbestrijding streven rijk, provincies en waterschappen naar herstel van 40% van de verdroogde natuurgebieden binnen de ecologische hoofdstructuur in 2010 (referentiejaar 2004). De eerste stap om de gewenste grondwaterstanden te realiseren is het voorkomen van verdere verdroging, dan wel het garanderen van minimaal een stand-still van de huidige hydrologische situatie in de bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden.

Om hydrologische problemen als verdroging van de bodem en piekafvoeren in beken tegen te gaan is goede infiltratie van gebiedseigen water van belang. In de natuurlijke infiltratiegebieden streeft het waterschap naar waterconservering in zowel landbouw- als natuurgebieden door het dempen van watergangen, het verhogen van slootbodems, het veranderen van slootprofielen en het plaatsen van drempels, dammen of stuwen.
Om te zorgen dat de kwel- en infiltratiegebieden in stand blijven wordt uitgegaan van hydrologisch neutraal bouwen.

Hydrologisch neutraal bouwen is één van de uitgangspunten van Waterbeheer 21e eeuw (WB21). De constatering dat we te maken krijgen met klimaatveranderingen, zeespiegelstijging, bodemdaling en verdere verstedelijking leidt tot het besef dat we anders moeten omgaan met water. Dit besef leidt tot de bekende trits 'vasthouden, bergen, afvoeren'. Hydrologisch neutraal bouwen past in deze trits (vasthouden) en voorkomt dat de afvoer vanuit de bebouwde omgeving toeneemt. Door het oprichten van verhardingen en bouwwerken zal minder water kunnen infiltreren in de bodem. Zeker als hemelwaterafvoer gekoppeld wordt aan het riool. Hiermee wordt tevens de rioolwaterzuivering onnodig belast. Voor bouwwerken wordt daarom het afkoppelen van hemelwaterstelsel en riolering altijd toegepast.

Uitgangspunten

- Conform het beleid van de waterschappen en de provincie dienen nieuwe plannen te voldoen aan het principe van hydrologisch neutraal bouwen. Dit wil zeggen dat de hydrologische situatie minimaal gelijk moet blijven aan de oorspronkelijke situatie (vóór de nieuwe stedelijke ontwikkeling). Hierbij mag de oorspronkelijke afvoer uit het gebied niet overschreden worden en gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) niet worden verlaagd. De gemeente dient bij toekomstige bouwvergunningsaanvragen te toetsen of voldaan wordt aan het hydrologisch neutraal bouwen.
- In aansluiting op het landelijke beleid (NW4, WB21) hanteert het waterschap het beleid dat bij nieuwe plannen met een verhard oppervlak groter dan 1000 m2 altijd onderzocht dient te worden hoe omgegaan kan worden met hemelwater. Hierbij dient de volgende voorkeursvolgorde doorlopen te worden: hergebruik - infiltreren - bufferen - afvoeren naar oppervlaktewater - afvoeren naar rwzi. Het waterschap eist dat een infiltratieberging van minimaal 30 mm wordt aangelegd. Bij meer hemelwater is overstorting op het openbaar gebied toegestaan.
- Bij alle bouwplannen dient gestreefd te worden naar een scheiding van vuil water en (schoon) regenwater. Dit is ook het geval indien in openbaar gebied nog steeds een gemengd rioolstelsel aanwezig is. Bij de inrichting, het bouwen en het beheer worden zo min mogelijk vervuilende stoffen toegevoegd aan de bodem en het grond- en oppervlaktewatersysteem. Conform de kwaliteitstrits “schoonhouden - scheiden -

zuiveren" dienen in alle gevallen, en zeker in geval van nieuwbouw, de mogelijkheden van bronmaatregelen (schoonhouden) te worden onderzocht. Bronmaatregelen zijn bijvoorbeeld een zorgvuldige materiaalkeuze (pakket duurzaam bouwen), het voorkomen van de blootstelling van bouwmetalen aan regenwater en verantwoord beheer van de openbare ruimte (weg- en groenbeheer).

- Alvorens op de kanalen kan worden afgekoppeld, dient inzichtelijk gemaakt te zijn op welke wijze de trits voor het afkoppelen, zijnde hergebruik/infiltreren, bergen en afvoeren, is toegepast en waarom afvoer van hemelwater op de kanalen de enige optie blijkt te zijn.
  Vervolgens zal deze kwestie in het kader van het Waterakkoord in een overleg tussen waterschap Peel en Maasvallei en Rijkswaterstaat aan de orde worden gesteld.

Waterkwantiteit en waterberging

Het voorkomen van wateroverlast gebeurt via twee sporen, namelijk door het vasthouden van water in de haarvaten (waterconservering) en door realisatie van waterbergingsgebieden. Dit leidt tot een beperking van piekafvoeren en ongewenste inundaties.
Door water vast te houden in de haarvaten kan er niet alleen meer water geborgen worden, maar worden ook de waterpeilen en grondwaterstanden beïnvloed. Hiermee draagt het ook bij aan het realiseren van de waterdoelen voor landbouw en natuur (Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime; afgekort GGOR oftewel Nieuw Limburgs Peil; afgekort NLP).

Beekherstel

Beekherstel heeft betrekking op maatregelen zoals hermeandering (herstel erosie-/sedimentatieprocessen), inrichting van de oevers, aanleg van vispassages en herstel van brongebieden. Om beekherstel te realiseren zal natuurontwikkeling op een groot deel van de gronden plaatsvinden. Voor een deel zal hier grondverwerving aan de orde zijn. Hierbij wordt uitgegaan van minnelijke verwerving. Overigens zal een groot deel van deze gronden samenvallen met de begrensde ecologische hoofdstructuur en wordt een groot deel van deze ruimte tevens benut voor waterberging.

Waterkwaliteit

De waterkwaliteit van oppervlaktewater en sediment dient aan het maximaal toelaatbaar risico (MTR) te voldoen. Een van de middelen hiervoor is het aanpakken van ongezuiverde lozingen. Hiervoor gelden de wettelijk vastgestelde milieunormen vanuit het Lozingenbesluit Bodembescherming en Lozingenbesluit WVO.

Waterwingebied en boringsvrije zone

Het waterwingebied en het pompstation in Ospel vallen binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Nederweert'. Teneinde de kwaliteit van het grondwater te beschermen ligt er in het buitengebied van Nederweert voorts nog een boringsvrije zone. Het waterwingebied en de boringsvrije zone zijn op de verbeelding opgenomen. In de Provinciale Milieuverordening zijn hiervoor regels opgenomen, waarbij de provincie het bevoegd gezag is. Ter voorkoming van dubbele regelgeving zijn in het bestemmingsplan geen bijzondere gebruiksbepalingen en/of aanlegvergunningen opgenomen. Binnen de bestemming zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de bouw van de bij de bestemming behorende voorzieningen. In het geval dat ontheffing verleend wordt of gebruik wordt gemaakt van een wijzigingsbevoegdheid, welke zijn opgenomen in de onderliggende basisbestemmingen, zullen de regels binnen de medebestemming blijven prevaleren.

Afbeelding 3.8

Waterwingebied bij Ospel (Geodataportaal Limburg)

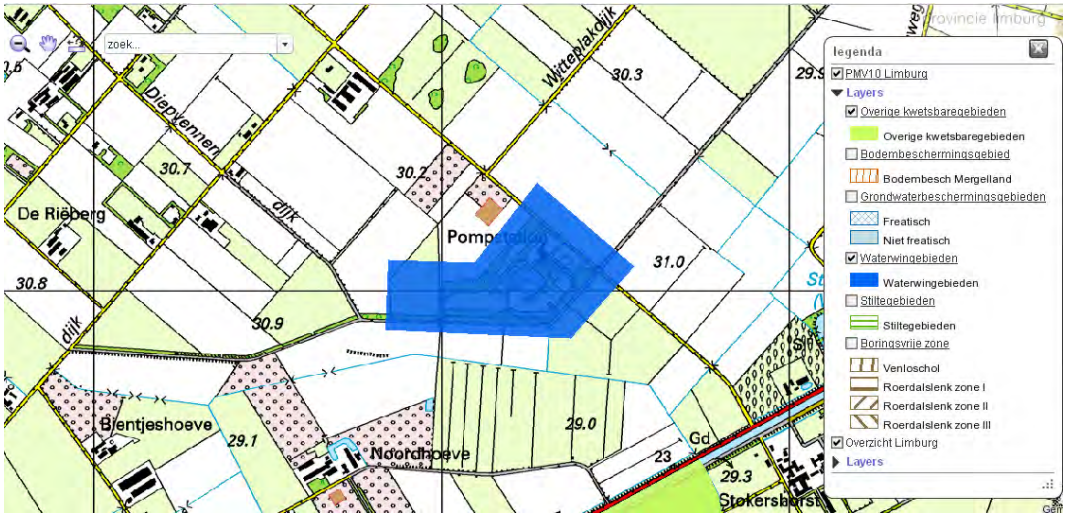

3.10.7 BODEMONDERZOEK

In gevallen van bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming bestaat de mogelijkheid dat de grond gesaneerd moet worden bij het ontwikkelen van activiteiten die in een bestemmingsplan zijn geregeld. De provincie stelt dan ook dat in principe ieder bestemmingsplan vergezeld dient te gaan van een bodemonderzoek.

De gemeente heeft als volgt invulling gegeven aan het verplichte bodemonderzoek:

- bij nieuwe ontwikkelingen waarvoor al een vrijstelling is verleend of herziening van het bestemmingsplan heeft plaatsgevonden (bijvoorbeeld RvR-woningen of nieuwe vormen van toerisme en recreatie), is een bodemonderzoek aanwezig. Hiervoor wordt verwezen naar de verleende vrijstelling;
- voor nieuwe ontwikkelingen waarvoor nog geen vrijstelling is verleend of in procedure is gebracht, is een bodemonderzoek nodig. In de regel betreft dit alleen uitbreiding van bouwvlakken of nieuwe initiatieven. Deze uitbreidingen of nieuwe initiatieven worden alleen in dit bestemmingsplan meegenomen als er een bodemonderzoek is;
- bij wijzigen van bestemmingen ten opzichte van het bestemmingsplan 1998 kan een historisch bodemonderzoek nodig zijn. Het gaat dan met name om de deelnemers aan de Ruimte voor Ruimte-regeling. Dit is als volgt opgepakt:
  - alle locaties waar de bestemming wijzigt ten opzichte van 1998 zijn in beeld gebracht (alleen de agrarische bouwvlakken)
  - er is een bouwvlak aangebracht rondom de woning en tuin, de voormalige bedrijfslocatie blijft er buiten;
  - via luchtfoto's is gecheckt of dit overeenkomt met de feitelijke situatie;
  - er zijn geen afwijkingen geconstateerd waardoor aannemelijk is gemaakt dat bodemverontreiniging binnen de nieuwe woonbestemming niet te verwachten is.

3.10.8 DUURZAAMHEID

De gemeente Nederweert streeft naar een duurzame ontwikkeling in het buitengebied. Onderdelen daarvan zijn duurzame stedenbouw en een duurzame energievoorziening.

Duurzame stedenbouw is meer dan bouwen om een lage energierekening te bereiken en letten op de gebruikte materialen. Gezondheid, afval en afvalpreventie, alsmede kwaliteit zijn wezenlijke dingen die bij duurzame stedenbouw horen.

De gemeente Nederweert heeft daarom de GPR gebouw methode aangeschaft. De GPR methode is een methode waarbij een rapportcijfer wordt gehangen aan een woning.
De woning krijgt voor de thema's: energie, water, afval, kwaliteit, materiaal en gezondheid een afzonderlijk cijfer. De gemeenteraad van Nederweert heeft afgesproken dat projectbouw minimaal een 7 scoort op alle thema's. Kortom: elk thema zal tenminste moeten voldoen aan deze ambitie.

Los van deze GPR ambitie zijn specifieke ambities en uitgangspunten voor bepaalde thema's hieronder uitgewerkt:

Natuur
Nieuwe ontwikkelingen bieden de mogelijkheden om de aanwezige natuurwaarden te verhogen en een gedetailleerde aansluiting te krijgen tussen buitengebied en bijvoorbeeld dorpskernen. Daar waar het bestaande landschap er aanleiding toe geeft worden kenmerkende natuur en cultuurhistorische elementen behouden danwel opnieuw toegepast.

Water
Door het oprichten van verhardingen en bouwwerken zal minder water kunnen infiltreren in de bodem. Zeker als de hemelwaterafvoer gekoppeld wordt aan het riool. Hiermee wordt tevens de rioolwaterzuivering onnodig belast. Voor bouwwerken wordt daarom het afkoppelen van hemelwaterstelsel en riolering altijd toegepast.

Energie
Bij de inrichting van een toekomstgerichte, verantwoorde woon, werk en recreatie omgeving dient optimaal rekening te worden gehouden met mogelijkheden om energie te besparen. Uitgangspunt in Nederweert is dan ook dat er duurzaam en energiezuinige woningen worden gebouwd.

De mogelijkheden hiertoe moeten al in een zeer vroeg stadium beschreven worden. Zongericht verkavelen om het gebruik van passieve en actieve zonne-energie ten volle te benutten heeft daarom de voorkeur.

In Nederweert heeft de gemeenteraad het beleid vastgesteld dat bij projectmatige bouw de EPC minimaal 5 tot 10% scherper gesteld wordt dan het vigerende bouwbesluit voorschrijft. Dit met als doel dat de bewoners een toekomstgerichte woning krijgen die een lage energierekening met zich meebrengt.

Koude-warmte opslag in de bodem
In de gemeente Nederweert is energieopslag in de bodem met behulp van bodemwater (koude-warmte opslag systemen) toegestaan. Dit geldt niet voor het waterwingebied in Ospel dat onder beheer van WML staat. Verder geldt er een diepterestrictie van 80 meter. Beneden deze diepte mag vanwege provinciebesluit niet geboord worden.

In het POL 2006 is vastgelegd dat de Provincie Limburg warmte en koude opslag (WKO) actief zal stimuleren, rekening houdend met de belangen van grondwaterkwaliteit en grondwateronttrekkingen. De provincie heeft haar beleid vastgelegd in een beleidsnota Warmte en Koude Opslag. Het uitgangspunt van het provinciale WKO beleid is het zo breed mogelijk beschikbaar stellen van alle grondwaterpakketten voor de toepassing van WKO, zodat het beschikbare potentieel voor energieopslag in de bodem maximaal beschikbaar is. Alleen de grondwaterpakketten die van belang zijn voor de drinkwaterwinning worden uitgesloten voor de toepassing van WKO-systemen.

Voorts zijn op basis van de landelijk geldende natuurbeschermingswetgeving WKO-systemen die effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden aan beperkingen onderhevig, en zijn toepassingen in de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) uitgesloten indien deze als een 'ingreep' worden aangemerkt. Wanneer mogelijkheden in het buitengebied van Nederweert voor Warme en Koude Opslag zich voordoen, zal de gemeente aansluiten bij het provinciale beleid.

Windenergie

Windenergie is in veel gevallen een rendabele vorm van duurzame energie en levert ook een grote bijdrage aan de duurzame energieproductie. Binnen de nationale afspraken bevordert de provincie Limburg dat tenminste 30 MW aan windvermogen gerealiseerd wordt vóór 2010 (BLOW-convenant). De huidige generatie windturbines hebben een ashoogte tot meer dan 100 meter en leveren duurzame elektriciteit voor 3000 – 4000 huishoudens per turbine. Gestreefd wordt naar clusters met een minimale omvang van drie turbines. In de gemeente Nederweert zijn door de provincie geen gebieden aangewezen waar clustering van minimaal drie windturbines mogelijk is.

De gemeente wil wel enige ruimte bieden aan kleine windturbines (met een ashoogte tot 20 meter) op agrarische bouwvlakken. De gemeente ziet hiervoor in beginsel alleen mogelijkheden in de LOG's. De landschappelijke kwaliteiten van deze gebieden zijn beperkt en de agrarische bedrijvigheid wordt hier zeer geconcentreerd. Solitaire vestiging van kleine windturbines kan juist het beeld van de LOG's met alleen milieuhinderlijke bedrijvigheid verzwakken.
Buiten de LOG's leidt solitaire vestiging van kleine windturbines tot landschappelijke verrommeling. De gemeente wil hier dan ook per initiatief bekijken of de turbines landschappelijk inpasbaar zijn. Er is in onderhavig bestemmingsplan geen regeling opgenomen waarmee de windturbines buiten de LOG's mogelijk zijn. Wanneer de windturbines buiten de LOG's wel wenselijk zijn, dan wordt dit geregeld via een buitenplanse procedure.

3.10.9 GEBIEDSVISIE WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Sinds 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij van kracht. Met deze wet worden stankcirkels vervangen door geurnormen. Gemeenten kunnen op grond van deze wet binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Het gaat dan bijvoorbeeld om de bescherming van verspreide woningen in het buitengebied en om woningen in de bebouwde kom. Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde vast te stellen gelden de vaste wettelijke waarden. Een eventuele gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening. Een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren en dat de leefomgeving voor inwoners qua geurbelasting acceptabel is en blijft.

De gemeente Nederweert heeft een dergelijke gebiedsvisie opgesteld. Hierin is aangegeven of en waar in Nederweert wordt afgeweken van de vaste wettelijke waarden.
De gebiedsvisie brengt de consequenties van de nieuwe geurwet in kaart en onderzoekt of een andere normstelling een oplossing biedt voor geconstateerde knelpunten.

De geurbelasting van een gebied wordt uitgedrukt in odour units. De conclusie van de gebiedsvisie is dat een eigen gemeentelijke normstelling van 8 odour units in de nieuwbouwgebieden en van 14 odour units in de excentrische bedrijventerreinen geen invloed heeft op de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij en dat deze slechts zeer beperkt leidt tot vermindering van het leefklimaat. Deze normstelling maakt het in tegenstelling tot de vaste wettelijke waarden echter wel mogelijk om de nieuwbouwprojecten te realiseren.

Op basis van de gebiedsvisie is op 22 april 2008 de verordening vastgesteld. Binnen de bebouwde kom gaat een norm gelden van 3 odour units. Voor inbreidingslocaties en in de nieuwe woongebieden wordt een norm van 8 odour units gehanteerd en buiten de bebouwde kom geldt een norm van 14 odour units. Voor het Bedrijvenpark Pannenweg geldt een norm van 8 odour units en voor de overige bedrijventerreinen gaat een norm van 14 odour units gelden. Over de geurnorm die moet gelden bij bedrijventerrein Ketelaarsweg in Ospel, neemt de raad nog een besluit.

3.10.10 EXTERNE VEILIGHEID

De risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen dienen tot een aanvaardbaar minimum te worden beperkt. Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor mensen buiten de inrichting. Naast het BEVI is de Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen (REVI) van kracht (sinds 13 februari 2009 REVI III). In de REVI III zijn de regels voor afstanden en de berekeningen van het plaatsgebonden- en groepsrisico opgesteld.

Bij het toekennen van bepaalde bestemmingen dient onderzocht te worden:
- of voldoende afstand in acht wordt genomen tussen (beperkt) kwetsbare objecten enerzijds en risicovolle inrichtingen anderzijds in verband met het plaatsgebonden risico;
- of (beperkt) kwetsbare objecten liggen binnen in het invloedsgebied van risicovolle inrichtingen en zo ja, wat de bijdrage is aan het groepsrisico.

Het plaatsgebonden risico is de kans dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op een plaats buiten een inrichting zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

Het groepsrisico bestaat uit de cumulatieve kansen per jaar dat tenminste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

Het ontwerp van een Basisnet voor vervoer van gevaarlijke stoffen is verzonden aan de Tweede Kamer. Het doel van het Basisnet is het creëren van een ‘duurzaam evenwicht’ tussen het vervoer van gevaarlijke stoffen, ruimtelijke ontwikkelingen en veiligheid. Het Basisnet stelt kaders voor nieuwe bestemmingsplannen in de directe omgeving van de hoofdinfrastructuur. Deze regels worden opgenomen in het Besluit transportroute externe veiligheid (Btev). Het Basisnet voor wegvervoer gaat vallen onder categorie 2. Dit betekent dat zowel aan vervoer als aan ruimtelijke ontwikkeling beperkingen kunnen worden opgelegd.

In de gemeente Nederweert liggen 6 tankstations met lpg. In verband met het plaatsgebonden risico en gelet op de doorzet LPG moeten de volgende afstanden tot (beperkt) kwetsbare objecten in acht worden genomen:

- 15 meter vanaf de afleverzuil;
- 25 meter vanaf het ondergrondse reservoir;
- 110 meter vanaf het vulpunt.

Voor het groepsrisico bedraagt het invloedsgebied 150 meter vanaf het vulpunt.

Binnen deze afstanden maakt het bestemmingsplan geen nieuwe kwetsbare objecten rechtstreeks mogelijk.

Transportleidingen

Op dit moment is het toetsingskader voor transportleidingen van aardgas en brandbare vloeistoffen nog vastgelegd in twee ministeriële circulaires. Voor aardgastransportleidingen geldt de circulaire "Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen" van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer uit 1984. Uit deze circulaire geldt dat de afstand van het "hart" van de leiding tot de buitenzijde van een gebouw minimaal 5 meter dient te bedragen voor incidentele bebouwing. Deze afstandsmaat is in de planregels vastgelegd. Daarnaast geldt de circulaire "Bekendmaking van de voorschriften ten behoeve van de zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1, K2 en K3 categorie" uit 1991 van hetzelfde ministerie.

Momenteel wordt gewerkt aan nieuw beleid en regelgeving voor buisleidingen, zoals een Structuurvisie buisleidingen en een nieuw Besluit externe veiligheid buisleidingen.
Dit nieuwe beleid gaat regels stellen aan risiconormering en zonering langs buisleidingen, het opnemen van voorschriften in bestemmingsplannen, technische eisen, het aanwijzen van een toezichthouder, melding van incidenten en beschikbaarheid van noodplannen. VROM adviseert voor wat betreft brandbare vloeistoffen en hogedruk aardgas te anticiperen wanneer de afstanden uit de circulaires tot knelpunten leiden. Dit is in het buitengebied van Nederweert niet het geval.

De buisleidingen met veiligheidszones zijn op de verbeelding opgenomen.

Routes gevaarlijke stoffen

In de Risicoatlas van het ministerie V&W zijn de A2, N275 en N266 opgenomen. Over de A2 rijden 2500 tot 10000 transporten per jaar. Daarvan gaat het om uiterlijk 5000 transporten met brandbare vloeistoffen. Over de provinciale wegen rijden geen transporten met brandbare vloeistoffen.
In de Risicoatlas wordt voor de A2 en de genoemde provinciale wegen bij Nederweert aangegeven dat de norm voor het plaatsgebonden risico (10^{-7}) op 50 meter uit het midden van de weg ligt. Binnen deze afstanden zijn nauwelijks kwetsbare objecten gelegen.
In december 2003 is een beleidsvrije marktprognose verschenen. Op basis daarvan kan een afname worden verwacht van het vervoer van de meeste gevaarlijke stoffen, waaronder de (zeer) brandbare vloeistoffen, die bepalend zijn voor het plaatsgebonden risico.

In de Risicoatlas Spoor staat aangegeven waar de norm van 10-6 per jaar voor het individueel risico overschreden op een afstand van meer dan 10 meter van het midden van het spoor wordt overschreden. Uit deze Risicoatlas Spoor blijkt dat deze norm niet overschreden wordt langs het spoorwegtraject in het buitengebied van Nederweert.

Voorts is er in Nederweert geen sprake van overschrijding van de oriënterende waarde voor het groepsrisico en is het groepsrisico in de kernen ook geen (mogelijk) aandachtspunt.

3.10.11 LUCHTKWALITEIT

Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen in de Wet milieubeheer. Dit deel staat ook wel bekend als de Wet luchtkwaliteit. Hiermee is het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005) vervallen. Met de nieuwe 'Wet luchtkwaliteit' wil de overheid zowel de verbetering van de luchtkwaliteit bewerkstelligen als ook de gewenste ontwikkelingen in ruimtelijke ordening doorgang laten vinden.

De kern van de 'Wet luchtkwaliteit' bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Rijk, provincies en gemeenten werken samen om de Europese eisen voor luchtkwaliteit te realiseren. De bestuursorganen dienen bij de uitoefening van bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit grenswaarden in acht te nemen. De vaststelling van een bestemmingsplan wordt in de jurisprudentie aangemerkt als de uitoefening van een bevoegdheid die gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit.

De regels voor luchtkwaliteit vloeien direct voort uit richtlijnen die de Europese Unie heeft vastgesteld. Deze richtlijnen bestaan uit de in 1996 vastgestelde Kaderrichtlijn luchtkwaliteit en de daarop gebaseerde uitvoeringsrichtlijnen, veelal dochterrichtlijnen genoemd. In deze dochterrichtlijnen is achtereenvolgens vastgelegd welke normen voor specifieke stoffen gelden. Er zijn vier dochterrichtlijnen:
1. normen voor zwavel -en stikstofdioxide, stikstofoxiden, lood en fijn stof;
2. normen voor benzeen en koolmonoxide;
3. normen voor ozon;
4. normen voor zware metalen en PAK's.

Een belangrijke wijziging ten opzichte van het Besluit luchtkwaliteit 2005 is introductie van het begrip 'niet in betekenende mate' (NIBM). Dit begrip maakt ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk in overschrijdingssituaties. Elk project dat NIBM bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit kan uitgevoerd worden. Binnen gestelde omvangsgrenzen is geen toetsing aan de grenswaarden van de luchtkwaliteit noodzakelijk. Wel blijven de begrippen goede ruimtelijke ordening en blootstelling van kwetsbare groepen van belang.

Voor stikstofoxide, koolmonoxide, benzeen, zwaveldioxide en lood zijn bij landelijke metingen en berekeningen geen overschrijdingen van de grenswaarden geconstateerd of te verwachten. Voor stikstofdioxide en fijn stof ligt dat anders.

In 2006/2007 heeft de Provincie Limburg luchtkwaliteitskaarten laten berekenen waarop de concentraties van de luchtverontreinigende stoffen stikstofdioxide (NO2) en fijn stof (PM10) worden berekend langs de Rijks- en provinciale wegen in de provincie. De kaarten zijn doorgerekend voor het basisjaar 2005 en er is een prognose berekend voor het jaar 2010.

Ten aanzien van concentraties stikstofdioxide wordt, uitgaande van doorzetting van de huidige dalende trend, voor 2010 verwacht dat landelijk grotendeels aan de grenswaarden voor stikstofdioxide wordt voldaan. Tevens is er in Limburg sprake is van een verbetering van de luchtkwaliteit voor fijn stof. De gemiddelde grenswaarde van 40 µg/m3 is de afgelopen jaren niet meer overschreden en ook in 2010 zal geen overschrijding plaatsvinden van deze grenswaarde.

Voorliggend bestemmingsplan staat geen ontwikkelingen toe die van invloed zijn op de luchtkwaliteit. Gelet op de situering van het plangebied (het betreft geen sterk verkeersbelaste locaties in stedelijk gebied) en op de aard van het gebied (landelijk gebied met incidentele bebouwing) worden voor het gebied geen gezondheidsrisico's of ecologische risico's verwacht. Overigens staat het plan nauwelijks ontwikkelingen rechtstreeks toe die van invloed zijn op de luchtkwaliteit. Ruimere ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijbedrijven kunnen wel leiden tot een toename van fijn stof emissie. Deze ontwikkelingsmogelijkheden kunnen dus consequenties hebben op de luchtkwaliteit in het buitengebied. Het aspect luchtkwaliteit is onderdeel van de plan-MER voor de intensieve veehouderij. De plan-MER is in bijlage 4 opgenomen bij deze toelichting.

3.10.12 INFRASTRUCTUUR

Hoofdverkeerswegen
Voor hoofdverkeerswegen in beheer van het Rijk (A73) geldt een bouwverbod in de zone tot 50 meter uit de as van de meest dichtbij gelegen rijbaan. In de zone van de hoofdverkeerswegen kan er tussen de 50 meter en 100 meter alleen gebouwd worden met een ontheffing.

Interregionale wegen
In de zone van de interregionale wegen kan er tussen de 0 meter en 25 meter alleen gebouwd worden middels een ontheffing.

Spoorwegdoeleinden
Conform de Spoorwegwet dient een bebouwingsvrije strook van 8 meter in acht te worden genomen.

HOOFDSTUK 4 Gebiedsbestemmingen en verbeeldingen

4.1 GEMEENTELIJKE UITGANGSPUNTEN

De gemeente Nederweert heeft met het Kwaliteitsprogramma invulling gegeven aan ontwikkelingsgericht werken. Ontwikkelingsmogelijkheden van functies moeten gezien worden in relatie tot het omliggende gebied. Er moet voldoende ruimte zijn voor duurzame economische ontwikkeling in het buitengebied, waarbij wordt ingezet op de ontwikkeling van een agrarische gemeente naar een plattelandsgemeente. Het is daarbij eveneens belangrijk dat de gebiedswaarden worden behouden en waar mogelijk worden versterkt. De gemeente wil dit uitgangspunt doorvertalen in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan moet zodanig opgezet zijn dat de verhouding tussen functies en gebiedswaarden goed kan worden weergegeven.

4.2 BESTEMMINGSPLANSYSTEMATIEK

Om een duidelijke samenhang aan te geven tussen functies en gebiedskenmerken is gekozen voor het opnemen van gebiedsbestemmingen waarbinnen alle overige functies (wonen en bedrijven) een aanduiding krijgen. Het voordeel van deze opzet is dat de samenhang met het omringende gebied duidelijk tot uiting komt. Immers de gebiedsbestemming ligt eveneens op het betreffende perceel en is steeds in beeld bij het maken van afwegingen. Er kan dus een goed gebiedsgericht beleid met het bestemmingsplan worden gevoerd. Het aantal bestemmingen blijft beperkt. Dit heeft wel tot gevolg dat de bestemmingsbepalingen een stuk langer worden. Om te voorkomen dat de bestemmingsbepalingen lastig leesbaar worden, is ervoor gekozen om de informatie zoveel mogelijk overzichtelijk weer te geven in de vorm van tabellen. In bijlage 1 is een leeswijzer opgenomen, waarin is toegelicht hoe dit bestemmingsplan in zowel analoge als digitale vorm gelezen moet worden.

4.3 GEBIEDSBESTEMMINGEN

Ten behoeve van de samenhang tussen functie en omliggende gebiedskenmerken is in het Kwaliteitsprogramma reeds een zonering van het buitengebied opgesteld. Deze zonering is afgestemd op de perspectieven uit het POL (zie ook bijlage 2) en geeft aan met welke waarden rekening moet worden gehouden bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het buitengebied is hiertoe ingedeeld in te behouden gebieden, te versterken gebieden, respectvol te ontwikkelen gebieden en landbouwontwikkelingsgebieden.

De zonering uit het kwaliteitsprogramma is vertaald in de volgende gebiedsbestemmingen

POL perspectieven	Kwaliteitsprogramma	Gebiedsbestemmingen
P1	Behouden	Natuur
P4	Versterken – Agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarden	Agrarisch met waarden – Ontwikkelingszone groen
P2	Versterken – Provinciale Ontwikkelingszone Groen	Agrarisch met waarden – Ontwikkelingszone groen
P3	Versterken – Beekdalen en laagtes	Agrarisch met waarden – Ontwikkelingszone groen
P4-P5a	Versterken – Gebied met aan natuurwaarden gerelateerde openheid	Agrarisch met waarden – Openheid
P4-P5a	Versterken – Gebied met aan landschapswaarden gerelateerde openheid	Agrarisch met waarden – Openheid
P4-P5a	Versterken – Esdorpenlandschap	Agrarisch met waarden – Esdorpen
P5a	Respectvol ontwikkelen	Agrarisch
P5b	Landbouwontwikkelingsgebied (LOG)	Agrarisch – Landbouwontwikkelingsgebied

Het kwaliteitsprogramma bevat een deelzonering binnen de zone te Versterken. Daar waar de verschillende kwaliteiten niet onderscheidend zijn voor de bestemmingsplanregeling is gekozen voor één en dezelfde gebiedsbestemming. Zo vallen de zones Versterken – Aln, Versterken – POG en Versterken – Beekdalen en laagtes onder de gebiedsbestemming Agrarisch gebied met waarde – ontwikkelingszone groen.

4.3.1 NATUUR

Alle bestaande natuurgebieden in eigendom van natuurbeherende instanties zijn bestemd als 'Natuur'. Het gaat hier om de bestaande natuurgebieden (in eigendom van natuurbeherende instanties), de EHS-gebieden en de Natura2000-gebieden.

4.3.2 AGRARISCH GEBIED MET MEERWAARDE

Het betreft hier gebieden die voornamelijk in agrarisch gebruik zijn, maar waar tevens bijzondere gebiedskwaliteiten aanwezig zijn. Deze gebiedsbestemming kent drie varianten:

- Agrarisch met waarden – Openheid

Dit gebied wordt gekenmerkt door karakteristieke openheid. De openheid heeft enerzijds een ecologische waarde (bijvoorbeeld als fourageergebied voor weidevogels) en anderzijds een landschappelijke waarde. Uitgangspunt in dit gebied is dat de karakteristieke openheid blijft behouden.

- Agrarisch met waarden – Ontwikkelingszone groen

In dit gebied liggen vanwege de ligging ten opzichte van andere natuurgebieden en/of vanwege aanwezigheid van actuele en potentiële natuurwaarden kansen om natuur- en landschapswaarden te ontwikkelen. Het gaat hier onder meer om de ecologische verbindingszones en de gebieden met de aanduiding Provinciale Ontwikkelingszone Groen in het POL 2006. Uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen is dat deze leiden tot een kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de ecologische structuur.

- Agrarisch met waarden – Esdorpen

Dit gebied wordt gekenmerkt door oude lintachtige bebouwing met een kleinschalig karakter die onlosmakelijk is gecombineerd met open velden in het midden. Het behoud van cultuurhistorische kenmerken/identiteit is hier gewenst.

4.3.3 AGRARISCH GEBIED

- Agrarisch gebied

De gronden waar het agrarische gebruik voorop staat, hebben de gebiedsbestemming 'Agrarische gebied'. In dit gebied krijgt de landbouw in beginsel de ruimte om zich in de door haar gewenste richting te ontwikkelen. Binnen deze bestemming komen gebieden voor met lokale waarden, die om een zekere mate van bescherming vragen.

- Agrarisch gebied – Landbouwontwikkelingsgebied

Deze gebieden zijn specifiek conform het reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg bedoeld voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij. Zie hiervoor ook paragraaf 3.3.2. Functies die deze ontwikkeling kunnen belemmeren zijn hier niet toegestaan.

4.4 KWALITEITSBIJDRAGE

Het bestemmingsplan maakt verschillende ontwikkelingen in het buitengebied mogelijk met ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden. Deze ontwikkelingen acht de gemeente alleen aanvaardbaar wanneer dit gepaard gaat met een versterking van de omgevingskwalitieit. Om verzekerd te zijn van kwaliteitsverbetering worden instrumenten ingezet die erop gericht zijn om de ontwikkelingen te combineren met die benodigde kwaliteitsverbetering.

Drietal benaderingen

Deze kwaliteitsverbetering vindt via een drietal benaderingen plaats:

- ruimtelijke kwaliteit intensief veehouderijbedrijf binnen landbouwontwikkelingsgebieden;
- ruimtelijke kwaliteit via het instrument BOM+;
- ruimtelijke kwaliteit via het instrument kwaliteitsbijdrage.

Ruimtelijke kwaliteit intensief veehouderijbedrijf binnen landbouwontwikkelingsgebieden

De ruimtelijke kwaliteit intensief veehouderijbedrijf binnen landbouwontwikkelingsgebieden heeft betrekking op de nieuwvestiging (waaronder mede begrepen omschakeling naar) en uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven binnen de op de verbeelding aangeduide Landbouwontwikkelingsgebieden. Wanneer nieuwvestiging of uitbreiding aan de orde is, moeten verschillende ruimtelijke kwaliteitsprincipes in acht worden genomen. Het gaat dan om principes die onder meer betrekking hebben op omvang van de landschappelijke inpassing, afstanden van kavelgrenzen ten opzichte van de rijwegen, infiltratie van regenwater en oriëntatie van gevels van stallen.

De ruimtelijke kwaliteit via het instrument BOM+

De ruimtelijke kwaliteit via het instrument BOM+ geldt ten aanzien van agrarische bedrijven. Voor zover sprake is van uitbreiding van verharding en bebouwing binnen het bouwvlak kan het instrument worden ingezet via de nadere eisenregeling. Voor zover het betreft het oprichten van een nieuwe bedrijfswoning bij een agrarisch bedrijf danwel bouwvlakuitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven en omschakeling naar

niet-grondgebonden agrarische bedrijven, wordt het instrument ingezet in het kader van de ontheffing respectievelijk wijzigingsbevoegdheid.

De BOM+-regeling bestaat uit drie verschillende pakketten, namelijk het basispakket, het plus-pakket en het extra-pakket. In de volgende tabel is aangegeven wanneer de diverse pakketten verplicht zijn en wanneer advies moet worden ingewonnen bij de provinciale BOM+ adviescommissie.

Tabel 4.6

Overzicht van toepassing verschillende pakketten BOM+

	Basispakket	Plus-pakket	Extra-pakket	Advies BOM+ commissie
Uitbreiding bebouwing of verharding binnen bouwblok alsmede het vergroten agrarisch bouwvlak tot referentiemaat (1,5 ha) in agrarisch gebied /landbouwontwikkelingsgebied	Verplicht	Vrijwillig	Vrijwillig	Nee
Uitbreiding bebouwing of verharding binnen bouwblok alsmede vergroten agrarisch bouwvlak tot referentiemaat (1,5 ha) in agrarisch gebied met waarden	Verplicht	Verplicht	Vervangend voor Basispakket-plus	Ja
Vergroten agrarisch bouwvlak of nieuwvestiging boven de referentiemaat (1,5 ha in alle gebieden met uitzondering van landbouwontwikkelingsgebi ed)	Verplicht	Verplicht	Verplicht; eventueel te vervangen door een extra tegenprestatie uit het Basispakket-plus	Ja
Vergroten agrarisch bouwvlak of nieuwvestiging van niet intensief veehouderijbedrijf boven de referentiemaat (1,5 ha) in landbouwontwikkelingsgebied	Verplicht	Verplicht	Vervangend voor Basispakket-plus	Ja
Vergroten agrarisch bouwvlak of nieuwvestiging van intensief veehouderijbedrijf boven de 3 ha. in landbouwontwikkelingsgebied	Verplicht	Verplicht	Verplicht; eventueel te vervangen door een extra tegenprestatie uit het Basispakket-plus	Ja
Omschakeling naar niet grondgebonden bedrijf	Verplicht	Verplicht	Vervangend voor Basispakket-plus	Ja

BASISPAKKET

Het basispakket bestaat uit een set van maatregelen die gericht zijn op de omgevingskwaliteit. Deze maatregelen zijn verplicht voor alle bedrijven in alle situaties. Dit verplicht basispakket wordt niet beschouwd als een tegenprestatie, maar maakt deel uit van de normale vereisten waaraan een bedrijf moet voldoen. De bestanddelen van dit pakket zijn:

- inpassing van de nieuwe bebouwing/verharding op basis van een inpassingsplan, waarbij een en ander is afgestemd op de specifieke omgevingskenmerken (landschappelijke inpassing en ruimtelijke inpassing);
- herinrichten bouwkavel onder meer met het oog op compact bouwen, de functionaliteit van de bebouwing en het herschikken van de bebouwing;
- voorzieningen ter voorkoming van problematiek op het gebied van hemelwater als gevolg van nieuwe bebouwing/verharding (water- en erosie-aspecten). Hierbij dient uit te worden gegaan van afkoppeling van hemelwater, waarbij afhankelijk van de situatie sprake van infiltratie of retentie kan zijn.

PLUS-PAKKET

Van belang is om eerst te toetsen of de ruimtelijke ontwikkeling planologisch wenselijk is in het gebied. Wanneer het antwoord hierop positief is, wordt de tegenprestatie bepaald. Een tegenprestatie is aan de orde indien bij de ontwikkeling omgevingswaarden worden aangetast. Het gaat dan om diverse ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden. Hiervoor geldt het basispakket-plus of het basispakket-extra. Uitgangspunt is dat de tegenprestatie in redelijke verhouding staat tot aard en omvang van de agrarische ontwikkeling en in eerste instantie wordt gerelateerd aan de effecten van de ingreep. Hiervoor kan de ondernemer kiezen uit verschillende bestanddelen uit het basispakket-plus om zijn tegenprestatie te bepalen. Afhankelijk van de omvang van de gewenste ingreep en de kwetsbaarheid van het gebied bestaat de tegenprestatie uit één of meerdere componenten van het basispakket-plus. De volgende componenten maken deel uit van het basispakket-plus:

- architectonische vormgeving van de nieuw op te richten bebouwing;
- voorzieningen ter voorkoming van problematiek op het gebied van hemelwater, als gevolg van bestaande bebouwing/verharding;
- opruimen oude gebouwen/verharding;
- maatregelen op het gebied van veiligheid/overstroming in beekdalen;
- herinrichten bouwkavel onder meer met het oog op compact bouwen, de functionaliteit van de bebouwing en het herschikken van de bebouwing;
- het aanbrengen van extra milieureducerende maatregelen op het gebied van geluid, geur, ammoniak, stof of trilling;
- voor intensieve veehouderij bij meerdere bedrijfslocaties: beste locatiemethode gericht op afbouw van de tweede en/of volgende locaties, waarbij op een vast te leggen moment sloop van de gebouwen zal plaatsvinden.

EXTRA-PAKKET

Buiten de genoemde componenten, die betrekking hebben op het bouwvlak zelf, kan een ondernemer overwegen componenten buiten het bouwvlak, met name gericht op de bedrijfsgronden, hierbij te betrekken. Dit is het zogenaamde basispakket-extra. Bij het basispakket-extra kan gedacht worden aan:

- aanvullende maatregelen op het gebied van waterbeheer (kwalitatief, kwantitatief, grondwater, oppervlaktewater);
- aanvullende maatregelen op het gebied van erosie (inzaaien grasland op hellingen, aanleggen van lijnvormige landschapselementen);
- extra maatregelen op vlak van inrichting/beheer van natuur en landschap;

- ontsluiting/openstelling recreatief medegebruik en versterking/beheer cultuurhistorische relicten;
- duurzaamheidsaspecten;
- sloop van bedrijfsgebouwen elders;
- andere, nog niet genoemde mogelijkheden die de ondernemer in zijn situatie ziet.

GEBIEDSKENMERKEN ZIJN LEIDEND

Bij het invullen van bovenstaande componenten in het pluspakket en extra-pakket wil de gemeente graag de gebiedskenmerken leidend laten zijn. Zo kan sloop van bedrijfsbebouwing zorgen voor versterking van het open karakter in gebieden waar de openheid reeds karakteristiek aanwezig is. De aanleg van een poel en houtsingels kunnen juist zorgen voor een kwaliteitsversterking in leefgebieden van amfibieën. Beplanting aan de rand van een es of het verwijderen van opgaande beplanting kunnen de beleefbaarheid van de es versterken. Maar ook kan de cultuurhistorische waarde van lintbebouwing worden versterkt wanneer een nieuwe ontwikkeling in het lint gepaard gaat met de juiste architectonische invulling en op goede wijze landschappelijk is ingepast. Op sommige plekken kan immers verrrommeling in lintbebouwing worden tegengegaan. Verrommeling komt met name door verstoring in beeldkwaliteit en bebouwingsstructuur. Dergelijke verrommeling kan verminderen wanneer deze linten op bepaalde plaatsen worden aangevuld met woningen die op goede wijze landschappelijk zijn ingepast en die aansluiten bij de bebouwingsstructuur van het lint. Ook kunnen nieuwe woningen met de juiste beeldkwaliteit de cultuurhistorische waarde van het lint versterken.

De ruimtelijke kwaliteit via het instrument kwaliteitsbijdrage

De ruimtelijke kwaliteit via het instrument kwaliteitsbijdrage geldt voor niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied. Voor zover het betreft:

- ontwikkelingen buiten het bouwvlak
- een meer ingrijpende uitbreiding van niet-agrarische bedrijven/recreatiebedrijven
- het toevoegen van nevenactiviteiten
- vergroten van inhoudsmaat woningen

Deze ontwikkelingen zijn gekoppeld aan een aantal doelstellingen en bijdragen. Provinciale instrumenten als Rood voor Groen en Contourenbeleid zijn hierin gewaarborgd.

KWALITEITSMENU PROVINCIE LIMBURG

De provincie Limburg heeft in de loop der jaren een aantal kwaliteitsinstrumenten ontwikkeld voor de ruimtelijke ordening. Het gaat daarbij om regelgeving die er voor zorgt dat ontwikkelingsruimte die geboden wordt in het buitengebied leidt tot een kwaliteitsverbetering van dat buitengebied. Voorbeelden zijn de Ruimte voor Ruimte regeling (sloop van stallen in ruil voor de bouw van woningen), de Rood voor Groen regeling (nieuwe landgoederen), Bedrijfskavel op Maat plus (BOM+; Inpassing van agrarische bedrijven) en VORm (economische ontwikkelingen combineren met kwaliteitsverbetering). In 2008 is de provincie Limburg begonnen met de ontwikkeling van een nieuw beleid dat de bestaande regelgeving op dit gebied moet vervangen. Dit is het Limburgs Kwaliteitsmenu. Het Kwaliteitsmenu is nog niet vastgesteld en kan daarom ook niet integraal worden opgenomen in dit bestemmingsplan.
Er is momenteel geen strijdigheid tussen voorliggend bestemmingsplan en het Kwaliteitsmenu. Wanneer het Kwaliteitsmenu vastgesteld provinciaal beleid is, kan de gemeente dit gebruiken bij de verdere uitwerking van het beleid dat in het bestemmingsplan is opgenomen.

De gebiedskenmerken zijn reeds benoemd in de zonering van het Kwaliteitsprogramma Nederweert. Deze doelstellingen zijn vertaald naar de gebiedsbestemmingen in voorliggend bestemmingsplan. De tabel op de volgende pagina geeft aan welke maatregelen de gemeente voorstaat in de verschillende gebieden.

Tabel 3.7

Mogelijke kwaliteitsbijdragen

Gebiedsbestemming	Doelstellingen	Maatregelen die de gebiedskwaliteiten versterken
Natuur; bestaande bos- en natuurgebieden	Ecologische structuur behouden en versterken	Realiseren of versterken natuurwaarden zoals beschreven in bestaande provinciale beleidskaders Agrarisch natuurbeheer Herstel cultuurhistorisch waardevolle panden Vervangende nieuwbouw met hogere kwaliteit Inpassende beplanting
Agrarisch gebied met meerwaarde; ontwikkelingszone groen	Behoud van de aanwezige landbouw en de bescherming en het verder ontwikkelen van de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Ecologische waarde oevers opwaarderen. Natuurlijke beekloop herstellen	Realiseren of versterken natuurwaarden zoals beschreven in bestaande provinciale beleidskaders Agrarisch natuurbeheer Bijdrage leveren aan hermeandering beken en/of herinrichting van beekoevers Herstel cultuurhistorisch waardevolle panden Vervangende nieuwbouw met hogere kwaliteit Inpassende beplanting
Agrarisch gebied met meerwaarde; Essen	Bolle akkers / essen open houden. Aanwezige cultuurhistorische waarden behouden/versterken door bebouwing te concentreren aan randen van essen en rondom brinken.	Sloop van bebouwing in Es/ bolle akker (niet aan randen) Primaire oriëntatie op monumentale/ beeldbepalende kwaliteiten Hoogwaardige architectonische kwaliteit Agrarisch natuurbeheer Herstel cultuurhistorisch waardevolle panden Vervangende nieuwbouw met hogere kwaliteit Inpassende beplanting
Agrarisch gebied met meerwaarde; Waardevol open landschap	Behouden / versterken openheid van het landschap en zichtlijnen	Weghalen erfbeplanting Accentueren overgang open-dicht d.m.v. beplanting Realiseren of versterken natuurwaarden zoals beschreven in bestaande provinciale beleidskaders Agrarisch natuurbeheer Herstel cultuurhistorisch waardevolle panden Vervangende nieuwbouw met hogere kwaliteit
Agrarisch gebied	Versterking aanwezige landschappelijke/ stedenbouwkundige structuur/ identiteit	Versterking lintbebouwing Versterking omliggende openbare ruimte Realiseren of versterken van landschappelijke waarden zoals beschreven in bestaande provinciale beleidskaders Sloop overtollige bebouwing Herstel cultuurhistorisch waardevolle panden Vervangende nieuwbouw met hogere kwaliteit Inpassende beplanting
Landbouwontwikkelings-gebied	Versterking aanwezige landschappelijke/ stedenbouwkundige structuur/ identiteit	Agrarisch natuurbeheer Herstel cultuurhistorisch waardevolle panden Vervangende nieuwbouw met hogere kwaliteit Inpassende beplanting

De maatregelen uit de tabel moeten initiatiefnemers houvast bieden bij het invullen van de kwaliteitsbijdrage. De uiteindelijke invulling per ontwikkeling blijft echter een kwestie van maatwerk. De gemeente is van mening dat met deze artikelen en in overleg met de initiatiefnemer voldoende invulling gegeven kan worden aan de tegenprestatie. Bij deze invulling zal de gemeente waar mogelijk ook belanghebbende partijen als natuurorganisaties betrekken.

Naast de in het Kwaliteitsprogramma genoemde gebiedskwaliteiten heeft de gemeente op 25 november 2008 het Kwaliteitsplan landschap en natuur vastgesteld. Hierin wordt aangegeven hoe de gemeente wil omgaan met landschapsontwikkeling en natuurontwikkeling in het buitengebied. Deze visie biedt handvatten bij het zoeken naar mogelijke tegenprestaties die nodig zijn om bepaalde ontwikkelingen in het buitengebied te realiseren.

Wie beoordeelt de hoogte en invulling van de benodigde kwaliteitsbijdrage?

Het is niet mogelijk om een algemene rekenregel van toepassing te verklaren, waarmee kan worden uitgerekend hoe groot de bijdrage dient te zijn. Het is immers niet te voorzien welke initiatieven zich in welke gebieden zullen voordoen. De beoordeling van de kwaliteitsbijdrage is een kwestie van maatwerk. De exacte kwaliteitsbijdrage wordt daarom niet gedetailleerd vastgelegd.
Wel is het bestemmingsplan zodanig opgesteld dat er voldoende zekerheid is over of de kwaliteitsbijdrage voldoende is. Belangrijk daarbij is dat is vastgelegd wie de kwaliteitsbijdrage beoordeeld. Op ambtelijk niveau wordt overlegd met de initiatiefnemer. Afhankelijk van effecten van een ingreep is soms advies van de BOM+-commissie nodig. Omtrent de uitvoering van het kwaliteitsplan natuur en landschap laat de gemeente zich adviseren door groene verenigingen. De gemeente volgt voorts de ontwikkelingen met betrekking tot het provinciale Kwaliteitsmenu. Waar mogelijk sluit zij bij de uitwerking van het beleid aan bij de Normeringsnotitie.

Op welke wijze wordt de kwaliteitsbijdrage zekergesteld?

In een Bedrijfsontwikkelingsplan (BOP) geeft de agrariër inzicht in de aard van de voorgestelde ontwikkelingen en de effecten op de omgevingskwaliteiten. In het BOP staat aangegeven op welke wijze een bijdrage wordt geleverd aan de doelstellingen van het gebied en op welke wijze is gewaarborgd dat deze bijdragen daadwerkelijk worden geleverd en in stand blijven. Ook bij de overige ontwikkelingen wordt van de initiatiefnemer een dergelijke onderbouwing verwacht.
Afspraken tussen gemeente en initiatiefnemer over de ontwikkelingsmogelijkheden en de tegenprestatie worden vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de borgingsovereenkomsten zoals die bij de regeling BOM+ worden gebruikt. In deze overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd wanneer de ontwikkelingen en tegenprestatie worden gerealiseerd en hoe het beheer geregeld is. Ook bevat de overeenkomst een boetebeding en een kettingbeding.

Hoe wordt de kwaliteitsbijdrage geregeld?

De kwaliteitsbijdrage wordt vooralsnog alleen in natura geregeld. Indien er mogelijkheden bestaan voor verevening via een groenfonds wordt dit via een structuurvisie gereguleerd.

Monitoring

Voor standaardingrepen gelden standaardbijdragen. De beoordeling van de kwaliteitsbijdrage bij minder standaardingrepen is een kwestie van maatwerk. Niet alle initiatieven zijn op voorhand te voorzien en dus zal een gedetailleerde beschrijving van de (on)mogelijkheden en de daarbij horende kwaliteitsbijdrage een belemmering kunnen zijn voor nieuwe ontwikkelingen. Het bestemmingsplan moet voldoende flexibiliteit bieden om nieuwe goede initiatieven de ruimte te kunnen geven. Daarnaast is het van belang dat de regeling in het bestemmingsplan voldoende rechtszekerheid, gelijkheid en transparantie aan de burger biedt. Voorkomen moet worden dat de beoordeling een kwestie van ad-hoc beleid. De gemeente heeft gezocht naar een goede balans tussen flexibiliteit enerzijds en helderheid anderzijds. In dit kader zorgt de gemeente ook voor monitoring van alle ingrepen die gepaard gaan met een kwaliteitsbijdrage. Wanneer uit de monitoring blijkt dat aanpassing van het beleid nodig is, zal aanpassing plaatsvinden.

Relatie met Flora- en faunawet

Bij elk initiatief moet onderzocht worden welke vergunningen nodig zijn. Het verkrijgen van deze vergunningen staat los van bovengenoemde kwaliteitsbijdrage. Een van de aspecten is de Flora- en faunawet. Wanneer werkzaamheden of activiteiten worden uitgevoerd die nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde dier- en plantensoorten, is de Flora en faunawet aan de orde. Onder bepaalde voorwaarden is een ontheffing of vrijstelling mogelijk van de verbodsbepalingen in deze wet. Een aanvraagformulier en een toelichting zijn opgenomen in bijlage 3. Zie verder paragraaf 3.2.1.

HOOFDSTUK 5 Toelichting op de planregels

5.1 ALGEMEEN

In dit hoofdstuk worden de bij het bestemmingsplan behorende planregels van een nadere toelichting voorzien. De planregels geven inhoud aan de op de verbeelding aangegeven bestemmingen. Deze zijn opgesteld op basis van de nieuwe Wro. De planregels geven aan waarvoor de gronden en opstallen al dan niet gebruikt mogen worden en wat en hoe er gebouwd mag worden. Bij de opzet van de planregels is getracht het aantal regels zo beperkt mogelijk te houden en slechts datgene te regelen, dat werkelijk noodzakelijk is. Niettemin is, gezien het speciale karakter van het gebied, de regeling relatief uitvoerig. Het kan in een concrete situatie voorkomen dat afwijking van de gestelde normen gewenst is. Hiertoe zijn in het bestemmingsplan diverse flexibiliteitsregelingen opgenomen, zoals:

- ontheffingen van de bouwregelingen;
- wijzigingsbevoegdheden;
- aanlegvergunningen.

In het bestemmingsplan is de bevoegdheid opgenomen om ontheffing van bepaalde normen te verlenen. De uitvoering ervan berust bij het College van Burgemeester en Wethouders. Deze flexibiliteitbepaling maakt afwijkingen van geringe aard mogelijk, waarbij de aan de grond toegekende bestemming gehandhaafd dient te blijven.

Ontwikkelingsregelingen (wijzigingsbepalingen) maken een wijziging van een bestemming in een andere bestemming mogelijk. Bij de onderhavige regeling is er voor gekozen om de uitvoeringsbevoegdheid - evenals bij de ontheffingsbevoegdheid - bij burgemeester en wethouders te leggen. Volgens de systematiek van de nieuwe Wro dient het "overleg" te geschieden door middel van de in afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht geregelde openbare voorbereidingsprocedure.

Het systeem van aanlegvergunningen is bij een aantal bestemmingen opgenomen, vooral ter veiligstelling van bepaalde natuurlijke, landschappelijke en/of cultuurhistorische/archeologische waarden. Door middel van het opnemen van aanlegvergunningen bij een bestemming kan de uitvoering van bepaalde activiteiten - die niet op elke plaats, in elke omvang en op elk moment in strijd met de onderkende waarden behoeven te zijn - aan bepaalde voorwaarden gebonden worden.

Het stelsel van aanlegvergunningen biedt het gemeentebestuur de mogelijkheid om de toelaatbaarheid van bepaalde activiteiten en gebruiksvormen per geval na te gaan en eventueel aan de uitvoering bepaalde eisen te stellen. Het moet daarbij gaan om activiteiten die op basis van de doeleindenomschrijving van het betreffende artikel toelaatbaar zijn, maar waarvoor een nadere afweging omtrent de toelaatbaarheid is gewenst. Middels de aanlegvergunning kunnen dus geen gebruiksmogelijkheden aan een bestemming worden toegevoegd; voor de gebruiksmogelijkheden blijft de doeleindenomschrijving het bepalende kader.

Normale onderhoudswerkzaamheden moeten te allen tijde zonder vergunning uitgevoerd kunnen worden. Daarom is bij alle aanlegvergunningen aangegeven dat normale onderhoudswerkzaamheden niet onder de vergunningsplicht vallen. In de praktijk kan het lastig zijn om te bepalen of een bepaalde activiteit als "normaal onderhoud" kan worden aangemerkt. In de begripsbepalingen is getracht het begrip "normale onderhoudswerkzaamheden" te verduidelijken. Desondanks kunnen in de praktijk problemen blijven bestaan. In ieder geval zal het bij "normale onderhouds- c.q. exploitatiewerkzaamheden" moeten gaan om werkzaamheden die ter plaatse regelmatig terugkeren, teneinde tot een goed beheer van de gronden te komen. Incidentele ingrepen in bijvoorbeeld de cultuurtechnische situatie kunnen niet onder normale onderhoudswerkzaamheden begrepen worden. Ook werkzaamheden die een onherstelbare aantasting betekenen van de aan een gebied toegekende waarde zullen per definitie niet als "normaal" beschouwd kunnen worden.

5.2 NADERE TOELICHTING OP DE PLANREGELS

De bij dit plan behorende planregels zijn onderverdeeld in 4 hoofdstukken, te weten:
1. Inleidende regels.
2. Bestemmingsregels.
3. Algemene regels.
4. Overgangs- en slotregels.

Deze hoofdstukindeling is opgebouwd conform de richtlijnen uit de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008).

In hoofdstuk 1 worden enkele in de planregels gehanteerde begrippen nader verklaard, zodat interpretatieproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze bepaalde afmetingen dienen te worden gemeten.

In hoofdstuk 2 worden de op de kaart aangegeven bestemmingen omschreven en wordt bepaald op welke wijze de gronden en opstallen gebruikt mogen worden. Tevens worden per bestemming de bebouwingsmogelijkheden vermeld.

Hoofdstuk 3 bevat bepalingen die van toepassing zijn op meerdere bestemmingen, zodat het uit praktische overwegingen de voorkeur verdient deze in een afzonderlijke paragraaf onder te brengen.

In hoofdstuk 4 is omschreven welke gebouwen en gebruik vallen onder het overgangsrecht.

Hiernavolgend worden de planregels artikelsgewijs van een nadere toelichting voorzien.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1: begrippen; de in de voorschriften gebezigde begrippen worden hierin omschreven ter voorkoming van misverstanden of verschil in interpretatie.

Voor wat betreft het begrip milieuhygiënische uitvoerbaarheid is het van belang op te merken dat het hier vooral gaat om milieuregels op grond waarvan tussen verschillende functies bepaalde afstanden moeten worden aangehouden, zoals geluid, lucht en geur. Het aspect externe veiligheid maakt hier tevens deel van uit.

Artikel 2: wijze van meten; een omschrijving van de wijze waarop het meten dient plaats te vinden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 t/m 12: de hoofdbestemmingen. Iedere bestemming is opgebouwd conform de richtlijnen uit de SVBP 2008, waarin een vaste opzet voor de bestemmingsregels is vastgelegd. De opzet voor onderhavig bestemmingsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- Bestemmingsomschrijving
- Bouwregels
- Nadere eisen
- Ontheffing van de bouwregels
- Specifieke gebruiksregels
- Ontheffing van de gebruiksregels
- Aanlegvergunning
- Wijzigingsbevoegdheid

De in dit plan opgenomen bestemmingen zijn:

- Agrarisch (artikel 3)
- Agrarisch – Landbouwontwikkelingsgebied (artikel 4)
- Agrarisch met waarden – Esdorpen (artikel 5)
- Agrarisch met waarden – Ontwikkelingszone groen (artikel 6)
- Agrarisch met waarden – Openheid (artikel 7)
- Natuur (artikel 8)
- Verkeer (artikel 9)
- Verkeer – Railverkeer (artikel 10)
- Water – Kanaal (artikel 11)
- Water – Watergang (artikel 12)

De bestemmingen Agrarisch, Agrarisch – Landbouwontwikkelingsgebied, Agrarisch met waarden – Esdorp, Agrarisch met waarden – Ontwikkelingszone groen en Agrarisch met waarden – Openheid vormen de vertaling van de keuze van de gemeente om gebiedsbestemmingen als uitgangspunt te nemen, waardoor de verschillende kwaliteiten in het buitengebied duidelijk tot uitdrukking komen. Op grond van het door de gemeente vastgestelde kwaliteitsproramma zijn er 4 te onderscheiden kwaliteiten in het buitengebied, nl. behouden, versterken, respectvol ontwikkelen en de landbouwontwikkelingsgebieden. De vertaling hiervan is in de planregels neergelegd in de gebiedsbestemmingen Agrarisch, zijnde respectvol ontwikkelen, Agrarisch – Landbouwontwikkelingsgebied, zijnde de landbouwontwikkelingsgebieden, Agrarisch met waarden plus nadere onderverdeling, zijnde de te versterken gebieden en de bestemming Natuur zijnde de te behouden gebieden.

De in het plangebied voorkomende en toegestane bebouwing wordt binnen de verschillende gebiedsbestemmingen nader aangeduid en beschreven.

Binnen de afzonderlijke gebiedsbestemmingen zijn voor de afzonderlijke functies die er al dan niet voorkomen (agrarisch bedrijf, wonen, niet-agrarisch bedrijf en recreatie) specifieke ontheffingsregels en wijzigingsbevoegdheden opgenomen.

De volgende ontheffingen van de bouwregels zijn binnen de Agrarische gebiedsbestemmingen mogelijk:

- de bouw van bedrijfsgebouwen en bijgebouwen toestaan tot een minimale afstand van 3 m. uit de perceelsgrens;
- de oprichting van een nieuwe bedrijfswoning, daar waar middels de aanduiding -bw op de verbeelding geen bedrijfswoning is toegestaan (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- overschrijding van de begrenzing van de op de verbeelding aangeduide agrarische bouwvlakken met bebouwing (niet geldig binnen Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen);
- overschrijding van de op de verbeelding aangegeven begrenzingen van het bouwvlak met de aanduiding "wonen";
- het oprichten van schuilgelegenheden ten behoeve van het hobbymatig houden van vee tot een maximum van 25 m² (niet geldig binnen Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen);
- permanente teeltondersteunende voorzieningen binnen het bouwvlak met de aanduiding agrarisch bedrijf, in Agrarisch en Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied met een oppervlakte van méér dan 5.000 m² en in Agrarisch met waarden-Esdorpen, Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen, Agrarisch met waarden-Openheid met een oppervlakte meer dan 2.500 m²;
- tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen ten behoeve van de aspergeteelt;

- een maximale bouwhoogte van 12 m. voor bedrijfsgebouwen bij een agrarisch bedrijf
- de bouw van bijgebouwen bij Ruimte voor Ruimte-woningen en Ruimte voor Ruimte-woningen met afwijkende inhoudsmaat aan één zijde in de perceelsgrens (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied en Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen);
- vergroting van de inhoud van een burger- of bedrijfswoning, inclusief bijgebouwen; In Agrarisch en Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied tot 1.200 m³, indien het perceel niet groter is dan 1.000 m² en tot 1.400 m³, indien het perceel groter is dan 1.000 m². In Agrarisch met waarden-Esdorpen, Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen, Agrarisch met waarden-Openheid tot 1.100 m³, indien het perceel niet groter is dan 1.000 m² en tot 1.300 m³, indien het perceel groter is dan 1.000 m²;
- het oprichten van vervangende nieuwbouw buiten de bestaande fundamenten;
- uitbreiding van een niet-agrarisch bedrijf boven het percentage zoals genoemd in de in Bijlage 2 opgenomen Staat van niet-agrarische bedrijven;
- uitbreiding van een recreatiebedrijf met méér dan 10%, maar tot maximaal 25% van het bestaand bebouwd oppervlak (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- uitbreiding van een maatschappelijke voorziening met méér dan 10%, maar tot maximaal 25% van het bestaand bebouwd oppervlak (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied).

De volgende ontheffingen van de gebruiksregels zijn binnen de Agrarische gebiedsbestemmingen mogelijk:

- gebruik van de gronden bij een burgerwoning, recreatiebedrijf of agrarisch bedrijf als kleinschalig kampeerterrein tot maximaal 25 kampeerplaatsen (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- uitoefening van nevenactiviteiten (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- gebruik van gronden voor verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- gebruik van agrarische bebouwing ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- gebruik van bijgebouwen ten behoeve van mantelzorg;
- gebruik van de agrarische bedrijfswoning voor bewoning door burgers.
- mestbewerking/-verwerking als nevenactiviteit ten behoeve van meerdere agrarisch bedrijven, mits dit gelegen is in Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied.

Voor wat betreft de wijzigingbevoegdheden geldt binnen de Agrarische gebiedsbestemmingen het volgende:

- nieuwvestiging van en omschakeling naar een intensief veehouderijbedrijf indien tegelijkertijd sprake is van verplaatsing van een volwaardig agrarisch bedrijf elders binnen het plangebied, dat vanwege zijn ligging als knelpunt wordt beschouwd (knelsituatie) (mits gelegen in Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf tot maximaal 1,5 ha. Vergroting boven 1,5 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- nieuwvestiging van een intensieve kwekerij tot maximaal 1,5 ha. Vergroting boven 1,5 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied en Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen);
- nieuwvestiging van een melkveehouderij tot maximaal 1,5 ha. Vergroting boven 1,5 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden (mits gelegen buiten Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- het bouwvlak voor een grondgebonden agrarisch bedrijf vergroten tot maximaal 1,5 ha. Vergroting boven 1,5 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden;
- het bouwvlak voor een intensief veehouderijbedrijf vergroten tot 1,5 ha en in Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied tot 3 ha. Vergroting boven 1,5 ha danwel 3 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden;
- het bouwvlak voor een glastuinbouwbedrijf vergroten tot maximaal 3 ha. Vergroting tot 5 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden (niet geldig binnen Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied en Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen);
- het bouwvlak voor een intensieve kwekerij vergroten tot maximaal 1,5 ha. Vergroting boven 1,5 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden (mits gelegen buiten Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen);
- het bouwvlak voor een melkveehouderij vergroten tot 1,5 ha. Vergroting boven 1,5 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden;
- de specifieke bouwaanduiding bouwvlak zonder bebouwing wijzigen in de aanduiding bouwvlak bij een agrarisch bedrijf (mits gelegen buiten Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen);
- de bestemming Agrarisch, Agrarisch met waarden-Esdorpen, Agrarisch met waarden-Openheid wijzigen in de bestemming Natuur ten behoeve van de ontwikkeling van een ecologische verbindingszone (niet geldig binnen Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- de bestemming Agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone Groen wijzigen in de bestemming natuur;
- de aanduiding agrarisch bedrijf of wonen wijzigen in de aanduiding bedrijf (zijnde niet-agrarisch bedrijf) (niet geldig binnen Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- de aanduiding agrarisch bedrijf wijzigen in de aanduiding wonen (niet geldig binnen Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- bestaande hoofdgebouwen splitsen in maximaal 2 woningen (niet geldig binnen Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);

- de aanduiding agrarisch bedrijf, bedrijf of wonen wijzigen in de aanduiding recreatieve doeleinden (niet geldig binnen Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- de aanduiding agrarisch bedrijf, bedrijf, recreatie, of wonen wijzigen in de aanduiding maatschappelijk (niet geldig binnen Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- de aanduiding 'wonen' of 'specifieke vorm van agrarisch/agrarisch met waarden-Esdorpen/ agrarisch met waarden-Ontwikkelingszone groen/ agrarisch met waarden-Openheid met een nadere functie-aanduiding recreatie' wijzigen in de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch/agrarisch met waarden – logies', uitsluitend ten behoeve van de huisvesting van arbeidsmigranten (niet geldig binnen Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied);
- de aanduiding wonen wijzigen in agrarisch bedrijf voor zover gelegen in Agrarisch-landbouwontwikkelingsgebied;
- verwijderen danwel verkleinen respectievelijk verleggen van de gebiedsaanduiding veiligheidszone, specifiek de aanduiding schootsvelden.

Binnen de bestemming Natuur gelden de volgende ontheffingsmogelijkheden van de bouwregels:
- de bouw van bedrijfsgebouwen en bijgebouwen toestaan tot een minimale afstand van 3 m. uit de perceelsgrens;
- een maximale bouwhoogte van 12 m. voor bedrijfsgebouwen bij een agrarisch bedrijf
- vergroting van de inhoud van een burger- of bedrijfswoning, inclusief bijgebouwen tot 1.100 m^3, indien het perceel niet groter is dan 1.000 m^2 en tot 1.200 m^3, indien het perceel groter is dan 1.000 m^2;
- uitbreiding van een niet-agrarisch bedrijf boven het percentage zoals genoemd in de in Bijlage 2 opgenomen Staat van niet-agrarische bedrijven;

Binnen de bestemming Natuur gelden de volgende ontheffingsmogelijkheden van de gebruiksregels:
- wijziging van het gebruik van de gronden en opstallen in een ander gebruik dan het bestaand gebruik
- uitoefening van gebiedseigen nevenactiviteiten;
- gebruik van bijgebouwen ten behoeve van mantelzorg;
- gebruik van de agrarische bedrijfswoning voor bewoning door burgers.

Binnen de bestemming Natuur gelden de volgende wijzigingsbevoegdheden:
- het bouwvlak voor een melkveehouderij vergroten tot 1,5 ha. Vergroting boven 1,5 ha is mogelijk onder BOM+-voorwaarden;

Uiteraard zijn de diverse ontheffingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden omkleed met specifieke voorwaarden waaraan dient te worden voldaan. Deze voorwaarden hebben in het algemeen voornamelijk betrekking op het voorkomen van hinder ten opzichte van

de feitelijke situatie in de omgeving, het toetsen van de bodemkwaliteit aan het toekomstige gebruik, het zorgdragen voor een milieuhygiënische uitvoerbaarheid van de nieuwe ontwikkeling en het voorkomen van een onevenredige aantasting van de landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en visueel landschappelijke waarden. Waar nodig dient tevens een kwalitatieve bijdrage geleverd te worden in de vorm van tegenprestatie.

Artikel 13 t/m 25: de medebestemmingen. Binnen de medebestemmingen zijn in de artikelen 13 t/m 17 de in het plangebied aanwezige transportleidingen opgenomen, zijnde:

- Leiding – Gas (artikel 13)
- Leiding – Hoogspanningsverbinding (artikel 14)
- Leiding – Leidingenstrook (artikel 15)
- Leiding – Riool (artikel 16)
- Leiding – Water (artikel 17)

De te beschermen, te herstellen en/of te ontwikkelen waarden in het plangebied zijn, waar nodig, in een medebestemming vastgelegd. Het gaat hierbij om de medebestemmingen:

- Waarde – Archeologie (artikel 18)
- Waarde – Bufferzone hydrologisch gevoelige gebieden (artikel 19)
- Waarde – Cultuurhistorische elementen (artikel 20)
- Waarde – Ecologische verbindingszone (artikel 21)
- Waarde – Gebied met kwetsbaar reliëf (artikel 22)
- Waterstaat – Beschermingszone watergang (artikel 23)

De bovengenoemde aanwezige waarden worden middels een in de regels opgenomen aanlegvergunningstelsel beschermd tegen ongewenste ingrepen. De bestemming Waterstaat –beschermingszone watergang eisen een advies van de beheersinstantie bij geplande ingrepen in de grond die mogelijk de betreffende watergang aantasten.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 24: Antidubbeltelregel

Artikel 25: Verhouding tussen bestemmingen. Dit artikel geeft weer welke bestemming leidend is wanneer bestemmingen samenvallen.

Artikel 26: Algemene gebruiksregels. Een algemene regel waarin wordt aangegeven dat ieder gebruik van gronden en opstallen in strijd met de bestemming verboden is. Van dit verboden gebruik worden echter enkele specifieke zaken uitgezonderd voor zover de gronden en bouwwerken niet gelegen zijn binnen een afstand van 2 km uit Natura 2000 gebieden of gelegen in de bestemming Natuur of Milieuzone-Stiltegebied. Daarbij gaat het om het gebruik van de gronden (3x per jaar) voor terugkerende evenementen en activiteiten, waaronder mede begrepen (groeps)kamperen.

Artikel 27: Algemene ontheffingsregels. Dit artikel geeft regels voor geringe afwijkingen van de in het plan opgenomen profielen van wegen en afmetingen van terreinen, alsmede de verhoging van de bouwhoogte van specifieke bouwwerken, geen gebouwen zijnde en van gebouwen ten behoeve van ondergeschikte bouwdelen. Ook geldt er een algemene ontheffing voor overschrijding van de maten met 10% voor zover dit niet elders in de planregels is voorzien.

Artikel 28: Algemene wijzigingsregels. Middels deze regel is het mogelijk nadere aanduidingen op de verbeelding te verwijderen, indien ze niet meer van toepassing zijn. Uiteraard gelden hiervoor enkele voorwaarden die ervoor moeten zorgen dat geen afbreuk wordt gedaan aan de ter plaatse aanwezige waarden en geen schade mag optreden voor belangen van gebruikers en/of eigenaren van aangrenzende percelen. Ook maakt dit artikel mogelijk dat gronden kunnen worden gewijzigd in natuur ten behoeve van het project Sarsven en de Banen. Tevens is in dit artikel de mogelijkheid opgenomen om een aanduiding 'uitbreiding niet toegestaan' op te nemen.
Het artikel biedt ook een algemene sloopregeling waarmee het mogelijk is om gebouwen buiten het plangebied te slopen. Voorwaarde hierbij is wel dat het de bestemming van het bouwperceel waar gesloopt wordt, wijzigt in een gebiedsbestemming zodat nieuwe bebouwing niet meer mogelijk is.

Artikel 29: Overige regels. In dit artikel zijn enkele algemeen geldende regels opgenomen die voor het gehele plangebied gelden. Het gaat hier om de afstand tot (spoor-)wegen en kanalen die in acht dient te worden genomen indien sprake is van nieuwbouw. Verder beschermt dit artikel de veldkruizen en veldkapellen en is opgenomen dat nieuwe woningen niet mogen worden opgericht binnen de geluidszone industrielawaai. Tot slot is geregeld dat er binnen Boringsvrije zones geen activiteiten mogen worden ontplooit die strijdig zijn met de bescherming van de bodem en grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening en mogen binnen de Milieuzone-waterwingebied uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd die direct verbonden zijn aan de waterwinning. Binnen de veiligheidszone-lpg zijn geen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten toegestaan zoals bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

Artikel 30 Molenbiotoop. Met de aanduiding Vrijwaringszone - molenbiotoop wordt de bescherming van de functie van de molen als werktuig en bescherming van de landschappelijke waarde van de molen nagestreefd.

Artikel 31 Straalpad[5]. Deze aanduiding heeft vooral een signaleringsfunctie; feitelijk is de bepaling nauwelijks van betekenis, omdat de bouwhoogte van de

[5] Bij een straalpad gaat het om luchtruimte die vrij moet blijven voor radiocommunicatie.

diverse bestemmingen vaak ver onder de toegestane hoogte vanwege het straalpad ligt.

Artikel 32 Kwaliteitsregels. In dit artikel is aangegeven welke kwaliteitsbijdrage wordt verwacht bij ontwikkelingen in het buitengebied die dit bestemmingsplan mogelijk maakt. Het gaat daarbij om ruimtelijke kwaliteitsprincipes in de LOG's, om BOM+ en om het instrument kwaliteitsbijdrage. Maatregelen in het kader van het basispakket, pluspakket en extra tegenprestatie worden in dit artikel concreet benoemd.

Artikel 33 Werking wettelijke regelingen. Dit betreft een verwijzing naar de wettelijke regelingen zoals deze luiden op het moment van vaststelling van het bestemmingsplan.

Artikel 34 Overgangsrecht. Dit artikel bevat de overgangsbepalingen met betrekking tot bebouwing resp. het gebruik van gronden en bouwwerken.

Artikel 35 Slotregel. Deze regel geeft de titel van de planregels aan.

Bijlagen: In de bij de planregels behorende bijlagen worden een lijst van de functieaanduidingen op de verbeelding, een staat van niet-agrarische bedrijven, een staat van recreatiebedrijven en een staat van bedrijfsactiviteiten weergegeven waarnaar in de betreffende planregels wordt verwezen, welke inzicht geven in de in het plangebied aanwezige danwel toegestane specifieke bedrijvigheid. In bijlage 5 is een lijst opgenomen van rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en cultuurhistorisch waardevolle panden in de gemeente. Bijlage 6 betreft een kaart met landschapselementen in de gemeente.

HOOFDSTUK 6 Uitvoering en handhaving

6.1 UITVOERING

6.1.1 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Bij veel ontwikkelingen in het buitengebied wordt op grond van dit bestemmingsplan een kwaliteitsbijdrage gevraagd. Per geval zal moeten worden beoordeeld welke kwaliteitsbijdrage in verhouding staat tot de ruimtelijke ingreep. Richtlijnen hiervoor staan beschreven in paragraaf 3.2.2. Via een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de gemeente en de particuliere initiatiefnemer wordt de kwaliteitsbijdrage gewaarborgd.

Naast een bouwaanvraag met kwaliteitsbijdrage dient ook een aantal onderzoeken te worden ingediend die duidelijkheid geven over de geschiktheid van de locatie voor de functie. Het kan hierbij gaan om bodemonderzoek, archeologisch onderzoek, planschaderisicoanalyse, infiltratieonderzoek en watertoets, natuurwaardenonderzoek, geluidsonderzoek, onderzoek naar externe veiligheid en een luchtkwaliteitonderzoek.
De economische uitvoerbaarheid dient door de initiatiefnemer te worden aangetoond.
In de provinciale Handreiking Ruimtelijke Ontwikkeling is opgenomen welke onderzoeken in welke gevallen van toepassing zijn, met uitzondering van planschade.

In dit bestemmingsplan wordt ingezet om concentratie van intensieve veehouderij in de LOG's. Hiervoor is een aantal sturingsinstrumenten van kracht. Zo zijn er vanuit de provincie subsidiemogelijkheden om een bedrijf naar een LOG te verplaatsen. Voorts worden er in dit bestemmingsplan ruimere mogelijkheden geboden aan bouwvlakken in een LOG.

6.1.2 GREX-WET

Op grond van de nieuwe Wro bestaat de verplichting een exploitatieplan vast te stellen onder andere bij de bouw van één of meerdere woningen, de bouw van één of meer andere hoofdgebouwen en de uitbreiding van een hoofdgebouw met tenminste 1000 m2. In wetsvoorstel 31750, nr. 8 wordt de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aangepast in die zin dat kostenverhaal via een exploitatieplan niet verplicht is als het gaat om een bestemmingsplan met bestaande en gehandhaafde bouwtitels. Hiervan is sprake bij dit bestemmingsplan 'Buitengebied Nederweert'. Kostenverhaal zou tot onevenredige hoge bestuurslasten en vertraging van procedures leiden. Op 15 juli 2009 is de wetswijziging met terugwerkende kracht in werking getreden.

Het opstellen van een exploitatieplan in het buitengebied is wel aan de orde in de LOG's. In deze gebieden is ontwikkeling van intensieve veehouderijbedrijven alleen mogelijk met toepassing van wijzigingsbevoegdheden. Wanneer deze wijzigingsbevoegdheden worden toegepast, geeft de gemeente ook toepassing aan de eisen die in het kader van de GREX-wet worden gesteld.

6.2 HANDHAVING

In november 2004 stelde de gemeenteraad de nota over integraal handhavingsbeleid vast. Hiermee heeft de gemeente een samenhangende beschrijving van het handhavingsbeleid op de ruimtelijke terreinen in Nederweert. Het gaat hier om handhaven op milieugebied, bouwen, ruimtelijke ordening, openbare ruimte, brandveiligheid en Algemene Plaatselijke Verordening/bijzondere wetten.

Om dit beleid structureel goed aan te pakken, wordt er elk jaar een handhavingsuitvoeringsprogramma (hup) gemaakt, met daarin de geplande handhavingstaken. Op die manier is het mogelijk periodiek te bekijken of de gestelde doelen worden gehaald. Zo is in het hup ook het ambitieniveau op het gebied van Ruimtelijke Ordening opgenomen. Belangrijke onderwerpen op het gebied van handhaving zijn: controle en handhaving intensieve veehouderij, controle en handhaving kwaliteitsbijdrages en arbeidsmigranten.

HOOFDSTUK 7 Vooroverleg en inspraak

7.1 VOOROVERLEG

De inspraakprocedure in het kader van het voorontwerp bestemmingsplan is gevolgd van 23 mei tot en met 3 juli 2008. Op 29 mei 2008 is er een informatiebijeenkomst georganiseerd. In de inspraaknota heeft de gemeente antwoord gegeven op de 108 ingekomen reacties. Waar nodig is het bestemmingsplan aangepast.

Het voorontwerp bestemmingsplan is gestuurd naar de volgende instanties:

- Provinciale Commissie voor Gemeentelijke Plannen
- Limburgse Land- en Tuinbouworganisatie
- IVN Weert
- Stichting Limburgs Landschap
- Milieufederatie Limburg
- Actiegroep tegen bio-industrie Nederweert
- Stichting Werkgroep Behoud de Peel
- VROM-inspectie
- Commissie Milieueffectrapportages
- Vogelwerkgroep Nederweert
- Dorpsraad Ospel
- Dorpsraad Ospeldijk
- Gemeenschapsraad Leveroy
- Parochieel Comité Eind
- Stichting Dorpsraad Budschop
- LNV-Zuid
- Regionale Brandweer
- Staatsbosbeheer regio Zuid
- Waterschap Peel- en Maasvallei
- Belangengroep Lage Kuilen/Karissteeg
- Gasunie
- Gemeente Cranendonck
- Gemeente Leudal
- Gemeente Someren
- Gemeente Asten
- Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
- Zuiveringschap Limburg
- Rijkswaterstaat directie Limburg
- Politie district Weert

- MKB-Limburg Nederweert
- Brandweer Nederweert
- Welstandscommissie District
- RECRON
- Waterleiding Maatschappij Limburg
- Kamer van Koophandel Noord-Limburg
- Essent energie Limburg
- Gemeente Weert
- Gemeente Meijel

7.2 INSPRAAK

Het ontwerp-bestemmingsplan heeft van 12 juni tot en met 23 juli 2009 ter visie gelegen. De inwoners van Nederweert zijn via het gemeentecontact (huis-aan-huis blad), de staatcourant de internetsite van de gemeente en een digitale nieuwsbrief hierover geïnformeerd. Het ontwerp-bestemmingsplan was ook digitaal in te zien via de gemeentelijke website en ruimtelijke plannen.nl (RO-online). De kennisgeving tot terinzage legging van het ontwerp-bestemmingsplan is digitaal verstuurd naar de provincie Limburg, VROM-inspectie, Waterschap Peel- en Maasvallei en Rijkswaterstaat. Tevens is het ontwerp-bestemmingsplan toegezonden aan provincie Limburg, VROM-inspectie en Rijkswaterstaat. Er zijn in de periode van ter inzagelegging 66 zienswijzen binnengekomen. Naar aanleiding van ingediende zienswijzen heeft de gemeente een zienswijzennota opgesteld welke een separate bijlage vormt bij dit bestemmingsplan. De zienswijzennota geeft aan op welke onderdelen het bestemmingsplan is aangepast naar aanleiding van zienswijzen en op welke onderdelen ambtshalve wijzigingen hebben plaatsgevonden.

Het bestemmingsplan is door de raad vastgesteld op 24 november 2009. Het bestemmingsplan is gewijzigd vastgesteld in vergelijking met het ontwerpbestemmingsplan. De wijziging betrof de regeling omtrent de molenbiotoop. De wijziging is in voorliggend bestemmingsplan opgenomen.

BIJLAGE 1 Leeswijzer

Het bestemmingsplan dat voor u ligt, is zowel in digitaal als analoog beschikbaar.
Het digitale bestemmingsplan dat u kunt raadplegen op de gemeentelijke website is vanaf inwerkingtreding van de digitale paragraaf van de Wro (1 januari 2010) het juridisch bindend document. Dit betekent dat bij eventuele afwijkingen tussen de analoge versie en de digitale versie teruggevallen wordt op het digitale bestemmingsplan.

De gemeente heeft het bestemmingsplan daarom vanuit het oogpunt van digitale raadpleegbaarheid opgesteld. In deze leeswijzer geven wij antwoord op vragen die betrekking hebben op de leesbaarheid van het bestemmingsplan. We gaan daarbij in op zowel de analoge als de digitale versie van het plan.

Wat wil de gemeente bereiken?
De gemeente wil dat de kwaliteiten van de gebieden de leidraad vormen voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent een gebiedsgericht ruimtelijk ordeningsbeleid. Deze lijn is ingezet met het vaststellen van het Kwaliteitsprogramma landelijk gebied en wil de gemeente graag doorvertalen in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is dit gebiedsgerichte beleid als volgt vertaald.

De mogelijkheden en beperkingen voor allerlei functies zijn in het buitengebied afhankelijk van het gebied waar deze functies aanwezig zijn. De gebiedsbestemming is bepalend voor gebruik, omschakeling, uitbreiding en nieuwvestiging. Gebieden met veel natuurwaarden zijn bedoeld voor natuurgebieden, landschapswaarden en extensievere functies als recreatie en grondgebonden landbouw. Binnen de landbouwontwikkelingsgebieden wordt ingezet op duurzame ontwikkeling van intensieve veehouderij. Functies als agrarische bedrijven, recreatiebedrijven, niet-agrarische bedrijven en recreatie vormen daarom onderdeel van (dus aanduiding binnen) de overkoepelende gebiedsbestemming.

De gebiedsbestemming bepaalt dus de ruimtelijke mogelijkheden van functies. Anderzijds zijn de kwaliteiten van deze gebieden leidend bij het invullen van BOM+-maatregelen en tegenprestaties. De maatregelen die bijvoorbeeld gepaard moeten gaan met uitbreiding van agrarische bedrijven zijn anders van aard in gebieden met karakteristieke openheid dan gebieden met besloten natuurgebieden.

Hoe zit het bestemmingsplan in elkaar?
Het bestemmingsplan bestaat uit gebiedsbestemmingen, hoofdbestemmingen, functie-aanduidingen en medebestemmingen.

De gebiedsbestemmingen zijn bepalend voor de ruimtelijke mogelijkheden die aan functies wordt geboden. Er zijn binnen het buitengebied van Nederweert 5 gebiedsbestemmingen waarbinnen de verschillende functies zijn aangeduid.

Wat betekent dit voor het digitale bestemmingsplan?
Het bestemmingsplan is in digitale vorm te raadplegen vanaf de gemeentelijke website. Via deze website kan de gebruiker in korte tijd achterhalen welke bestemming op een bepaalde locatie ligt en welke ruimtelijke mogelijkheden het bestemmingsplan daarvoor biedt.

Door de gekozen opzet van gebiedsbestemmingen met daarbinnen diverse functie-aanduidingen ziet de gebruiker direct de relatie tussen de betreffende functie en het gebied waarbinnen die functie is gelegen.

Via een link verschijnt een kaart van het buitengebied van Nederweert op het scherm. Deze kaart is de 'verbeelding' die hoort bij het bestemmingsplan. De gebruiker kan inzoomen op het gebied waarvan men de bestemming en de mogelijkheden wil weten. Met een muisklik op het betreffende perceel verschijnen de regels die op het betreffende perceel aan de orde zijn. Het gaat hier om de doeleindenomschrijving, bouwregels, gebruiksregels, ontheffingen en wijzigingsbevoegdheden. Met een link bij de verschillende functies in de doeleindenomschrijving kan de gebruiker direct doorklikken naar de betreffende regels per functie-aanduiding.

VOORBEELD

Een agrariër wil weten wat de ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor zijn bedrijf. Hij zoomt in op zijn perceel en klikt hier met de muis op.
De agrariër krijgt direct te zien in welke gebiedsbestemming bij zijn perceel hoort (bijvoorbeeld Agrarisch met waarden - essen).
Hij leest welke doeleindenomschrijving hierbij hoort (bijvoorbeeld ten behoeve van agrarische activiteiten).
Via hyperlink op het woord 'agrarisch bedrijf' komt de agrariër direct terecht bij de bouwregels, ontheffingen, wijzigingsbevoegdheden en gebruiksmogelijkheden.

Wat betekent dit voor het analoge bestemmingsplan?

Bovenstaande planopzet heeft enkele implicaties voor het analoge bestemmingsplan:

- Op de verbeelding zijn de vlakken van de functie-aanduidingen weergegeven met lijnen. De kleur van deze vlakken is echter gelijk aan de kleur van de gebiedsbestemming waar deze functie binnen valt. Het onderscheid tussen functie-aanduiding en gebiedsbestemming is daardoor minder duidelijk leesbaar. Wel is hierdoor ook grafisch weergegeven dat de aanduiding een onderdeel is van de overkoepelende gebiedsbestemming.
- Binnen elke gebiedsbestemming zijn de betreffende regels opgenomen voor functie-aanduidingen. De regels per gebiedsbestemming zijn daardoor lang. De gebruiker zal hierdoor in de analoge versie meer moeten bladeren om de betreffende regels te vinden. Dit probleem is in de digitale versie nauwelijks nog aanwezig, omdat de gebruiker dan via muisklikken direct de gewenste regels op het scherm krijgt.
- In de digitale raadpleegomgeving kan de gebruiker bepalen welke aspecten hij of zij op de kaart wil zien. De gebruiker kan immers met muisklikken onderdelen op de verbeelding aan- en uitzetten zodat de kaart leesbaarder wordt. Ten behoeve hiervan zijn alle onderdelen op één kaart opgenomen. Een dergelijke kaart in analoge vorm is minder goed leesbaar. De gebruiker kan er uiteraard voor kiezen om vanuit de digitale raadpleegomgeving de kaart uit te printen met de aspecten die van belang zijn.

Wie kan mij helpen bij het raadplegen van het bestemmingsplan?

U kunt het bestemmingsplan digitaal raadplegen op de gemeentelijke website www.nederweert.nl. Het bestemmingsplan is ook op te vragen bij de gemeente.
Een medewerker van de gemeente kan u helpen bij het vinden van de juiste regels.

BIJLAGE 2 Beleidskaders

Europees beleid

Kaderrichtlijn water

Sinds 2000 is de Kaderrichtlijn Water van kracht. Deze Europese richtlijn streeft naar duurzame en robuuste watersystemen en is gericht op zowel grondwater als oppervlaktewater.
De KRW gaat uit van het standstill-principe: de ecologische en chemische toestand van het grond- en oppervlaktewater mag vanaf 2000 niet verslechteren. Andere belangrijke uitgangspunten uit de KRW zijn een brongerichte aanpak en "de vervuiler betaalt".
In de periode tot 2009 worden de ecologische doelen voor waterlichamen opgesteld en vastgesteld. De doelen dienen in 2015 gerealiseerd te zijn. Onder bepaalde voorwaarden mogen de doelen ook later gehaald worden of worden verlaagd. Voor beschermde gebieden zoals zwemwateren en Vogel- en habitatrichtlijngebieden kan echter niet van de deadline van 2015 afgeweken worden. Hoewel de uiteindelijke chemische normen en ecologische doelstellingen nu nog niet bekend zijn, zullen gemeenten en andere partijen naar verwachting de huidige maatregelen moeten aanscherpen.

In de Kaderrichtlijn water staan de internationale stroomgebieden centraal.
Een internationaal stroomgebied wordt een stroomgebieddistrict genoemd. De Nederlandse wateren behoren tot de stroomgebieden van de Eems, Rijn, Maas en Schelde.
De gemeente Gennep behoort tot het stroomgebieddistrict van de Maas.
Nederland maakt voor elk van deze stroomgebieden aparte beheersplannen.

In stroomgebiedbeheersplannen worden alle milieudoelstellingen voor het grond- en oppervlaktewater en de beschermde gebieden opgenomen, evenals de maatregelen om deze doelstellingen te bereiken. In 2009 moeten de lidstaten van de EU voor ieder stroomgebieddistrict een eerste stroomgebiedbeheersplan klaar hebben. Dit plan wordt elke zes jaar herzien.

Natura 2000

Om de biodiversiteit binnen de Europese Unie te behouden en te herstellen is het Natura 2000-beleid opgesteld. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk is nog in ontwikkeling en omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). De feitelijke bescherming wordt doorvertaald in het nationaal beleid, waarmee de Vogel- en Habitatrichtlijn zelf naar de achtergrond treden. Voor Nederland is de feitelijke bescherming geregeld in de Flora en Faunawet (soortenbescherming) en de Natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming). Zie verder hoofdstuk "Rijksbeleid".

Verdrag van Malta

Om de archeologische waarden in Europa te beschermen is het Verdrag van Malta (Valetta) opgesteld.

Het gaat dus om archeologische resten als nederzettingen, grafvelden, en gebruiksvoorwerpen. Uitgangspunt van het verdrag is dat het archeologische erfgoed integrale bescherming nodig heeft en krijgt. De belangrijkste bepalingen uit het verdrag zijn:
- opname van de archeologie in de processen van ruimtelijke ordening (Artikel 5);
- financiering van archeologisch onderzoek ten laste van de ontwikkelaar (Artikel 6);
- communicatie met het publiek (Artikel 9).

Om het bodemarchief beter te beschermen en om onzekerheden tijdens de bouw van bijvoorbeeld nieuwe wijken te beperken wordt voorgesteld om steeds vooraf onderzoek te laten doen naar de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden.
Op deze manier kan daar bij de ontwikkeling van de plannen zoveel mogelijk rekening mee worden gehouden.
Algemeen geldt de verplichting dat er onderzoek gedaan moet worden wanneer de ondergrond verstoord wordt. Op 19 december 2006 is het wetsvoorstel op de Archeologische Monumentenzorg aangenomen. Hiermee is het Verdrag van Malta uit 1992 in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd.

Rijksbeleid

Nota Ruimte

De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen voor de komende decennia. Met de bekendmaking op 27 februari 2006 in onder andere de Staatscourant is de Nota Ruimte formeel in werking getreden.
De Nota Ruimte stelt ruimte voor ontwikkeling centraal en gaat uit van het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. De nota ondersteunt gebiedsgerichte, integrale ontwikkeling waarin alle betrokkenen anticiperen. Het accent verschuift van toelatingsplanologie naar ontwikkelingsplanologie.
De voornaamste ruimtelijke beleidsopgaven die het kabinet ziet voor de kortere en langere termijn zijn:
- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden;
- borging van de veiligheid.

De vitaliteit van het platteland wordt versterkt door ruimte te geven aan hergebruik van bebouwing en nieuwbouw in het buitengebied, vergroting en aanpassing van de toeristisch-recreatieve mogelijkheden en door ruimte te bieden aan een duurzame en vitale landbouw en overige economische activiteiten die zich verdragen met de kwaliteit van het landschap.

De doelstellingen voor het ruimtelijk beleid voor water en groene ruimte omvatten:
- borging van veiligheid tegen overstromingen;
- voorkoming van wateroverlast en watertekorten;
- verbetering van water- en bodemkwaliteit.

Daarnaast hecht het Rijk bij de uitvoering van het ruimtelijk beleid grote betekenis aan:
- borging en ontwikkeling van natuurwaarden;
- de ontwikkeling van landschappelijke kwaliteit, en van bijzondere (ook internationaal erkende) landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Reconstructiewet

De Reconstructiewet (officieel de ' Reconstructiewet concentratiegebieden geheten) is van toepassing op de zogenaamde concentratiegebieden (zandgebieden in Oost- en Zuid-Nederland) en kan het beste worden gekarakteriseerd als een speciale Landinrichtingswet. De reconstructiewet moet een impuls geven aan de kwaliteit van het landelijk gebied in de concentratiegebieden.
Voor de verschillende reconstructiegebieden zijn reconstructieplannen opgesteld. In de verschillende reconstructieplannen worden gebieden aangewezen waar de functies wonen en natuur het primaat krijgen (extensiveringsgebieden), gebieden primair bestemd voor de ontwikkeling van intensieve veehouderij (landbouwontwikkelingsgebieden) en gebieden waar deze functies samengaan (verwevingsgebieden).
De reconstructieplannen bevatten maatregelen die vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen in extensiveringsgebieden voorkomen en tegelijkertijd hervestiging en uitbreiding van deze bedrijven in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden regelen. De gemeente Nederweert valt onder het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg.

Agenda Vitaal Platteland

De Agenda Vitaal Platteland (AVP) is een integrale rijksvisie op het platteland. De nota is tegelijkertijd met de Nota Ruimte aan de Tweede Kamer aangeboden. Daar waar de Nota Ruimte het ruimtelijk beleid beschrijft, gaat de AVP uit van een integraal perspectief en gaat het in op de economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten van het platteland.
Aan de hand van de thema's verbreding van de landbouw, leefbaarheid, natuur en landschap en milieukwaliteit wordt de rijksvisie geformuleerd. In het algemeen wil het kabinet het beleid voor het landelijk gebied sturen op hoofdlijnen en niet meer regelen dan noodzakelijk is. Het rijk voert alleen specifiek beleid op bepaalde terreinen zoals de Ecologische Hoofdstructuur en de twintig nationale landschappen. Integratie en uitvoering van het beleid dienen op gebiedsniveau plaats te vinden. De overheid wil ruimte scheppen voor investeringen in groen, door vermindering van regelgeving.
Ten aanzien van natuur en landschap wil het kabinet de mogelijkheden verruimen om het platteland te beleven. Hiertoe dienen de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor recreatie en toerisme in het agrarische cultuurlandschap te worden verbeterd.

Ecologische hoofdstructuur

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Uitgangspunt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van een zo groot mogelijke verscheidenheid van de in het wild levende dieren en plantensoorten als wel elementen van ecosystemen.

De EHS bestaat uit de door de provincies netto begrensde gebieden die worden aangemerkt als bestaande bos- en natuurgebieden en landgoederen, nieuwe natuurgebieden (natuurontwikkelingsgebieden, reservaatsgebieden, de beheersgebieden voorzover deze binnen de EHS taakstelling van 90.000 ha beheersgebieden vallen, de netto begrensde robuuste verbindingen, de grote wateren en de Noordzee.

De provincies leggen in hun ruimtelijk beleid vast welke natuurkwaliteit beschermd moet worden. De landelijke natuurdoelenkaart is hierbij sturend en de bepalingen van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet zijn bindend. De netto begrensde EHS, inclusief de robuuste verbindingen, moet in de bestemmingsplannen worden opgenomen.

De netto begrensde EHS (met uitsluiting van de Noordzee en de grote wateren), de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en de gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet, worden aangeduid als beschermde gebieden. Voor deze beschermde gebieden geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een 'nee, tenzij'-regime. Het ruimtelijk beleid is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van deze wezenlijke kenmerken en waarden, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de medebelangen die in het gebied aanwezig zijn.

Het rijk is samen met de provincies verantwoordelijk voor de realisatie van de EHS. De concrete uitvoering ligt bij de provincies. In 2018 moet de EHS (inclusief robuuste verbindingen) zijn gerealiseerd.

Natuurbeschermingswet

Vanaf 1 oktober 2005 vindt de gebiedsbescherming in Nederland plaats via de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. De aangewezen Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten in de gemeente Nederweert worden op grond van deze Natuurbeschermingswet beschermd.

Voor beschermde Natura 2000-gebieden geldt dat projecten en handelingen niet mogen leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de habitats of tot een verstorend effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten en handelingen die de beschermde natuurwaarden in een Natura 2000-gebied kunnen schaden, is een provinciale vergunning ex art. 19j Nb-wet noodzakelijk.

NATURA 2000-GEBIEDEN

Binnen de Natura 2000-gebieden zijn de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden te onderscheiden.
De Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) is een regeling die tot doel heeft alle in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de EU te beschermen. De lidstaten van de EU zijn verplicht voor alle vogelsoorten die in hun land leven leefgebieden van voldoende grootte en kwaliteit te beschermen. Gebieden waar zeldzame vogelsoorten leven of waar zeldzame trekvogels gebruik van maken moeten extra beschermd worden. Deze gebieden moeten door de lidstaten aangewezen worden als speciale beschermingszones. In bijlage I van de Vogelrichtlijn staan de soorten vermeld waarvoor de lidstaten speciale beschermingszones moeten aanwijzen.

De Habitatrichtlijn is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld. Deze richtlijn beoogt de biologische diversiteit te waarborgen, door het instandhouden van de natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en de wilde flora en fauna. De Habitatrichtlijn omvat een lijst van soorten (bijlage II van de Habitatrichtlijn) en natuurtypen (habitattypen, bijlage I) die internationaal bescherming behoeven. Elke lidstaat is verplicht voor de in de lijst voorkomende habitattypen en soorten speciale beschermingszones aan te wijzen.

In juli 2003 heeft de Europese Commissie ingestemd met de aanmelding van de Nederlandse bijdrage (141 gebieden). In december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst vastgesteld. Momenteel loopt het proces van de aanwijzing van de habitatrichtlijngebieden en het formuleren van de instandhoudingsdoelen en de kaders voor beheersplannen. Aangewezen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden worden juridisch via de Natuurbeschermingswet beschermd.

In de gemeente Nederweert liggen 3 Natura 2000-gebieden. Nationaal Park De Groote Peel en het Weerterbosch zijn zowel Vogelrichtlijngebieden als Habitatrichtlijngebieden.
Het gebied rond Sarsvan en de Banen betreft een Habitatrichtlijngebied.

BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

Beschermde natuurmonumenten zijn aangewezen om gebieden met een natuurwetenschappelijke of landschappelijke betekenis te vrijwaren tegen ingrepen. Het kan gaan om gebieden met zeldzame plant- en/of diersoorten, maar ook om gebieden die door hun ontstaansgeschiedenis, bodembouw of landschappelijke schoonheid waardevol zijn.

In de gemeente Nederweert zijn Nationaal Park De Groote Peel en het gebied rond Sarsven en de Banen aangewezen als beschermd natuurmonument.

Flora en faunawet

De vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verplichte soortenbescherming van flora en fauna is geregeld in de Flora- en Faunawet. Deze wetgeving is vooral van belang voor natuurwaarden die buiten de EHS en de beschermde natuurgebieden voorkomen. Ontwikkelingen die (kunnen) leiden tot vernieling, beschadiging of verstoring van beschermde planten of voortplantings- of rustplaatsen van beschermde dieren zijn slechts onder strikte voorwaarden toegestaan zijn. Indien er geen alternatieve mogelijkheden zijn (onderzoeksplicht) en aantoonbaar kan worden gemaakt dat er geen significante schade voor waardevolle flora en fauna zal optreden, kan voor bepaalde maatregelen een ontheffing of vrijstelling worden verleend. Dit kan ook wanneer er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Er geldt dan wel een compensatieplicht.

Waterbeleid voor de 21e eeuw[6] (WB21)

Naar aanleiding van de wateroverlast in het afgelopen decennium heeft de Commissie Waterbeheer 21e eeuw een advies geschreven over de toekomstige inrichting van het watersysteem in Nederland, inclusief de relatie met de ruimtelijke inrichting.
De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- *drietrapsstrategie*: overtollig water dient primair te worden opgevangen in het watersysteem waar de wateroverlast optreedt, vervolgens moet voldoende berging worden gezocht en ten slotte kan water gedoseerd worden afgevoerd;
- *watertoets*: doel van de watertoets is het eerder en explicieter in het planproces betrekken van het aspect water bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke initiatieven;
- *stroomgebiedsbenadering*: het waterbeleid wordt conform de Europese Kaderrichtlijn per stroomgebied aangestuurd. De 4 nationale stroomgebieden zijn opgedeeld in 17 regionale deelstroomgebieden. Voor elk stroomgebied moet worden vastgesteld aan welke eisen het watersysteem op de lange termijn moet voldoen, middels een stroomgebiedsvisie.

Implementatiewet EG-Kaderrichtlijn water

Via de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn water is de KRW vertaald in de Nederlandse wetgeving. De wet, een wijzigingswet, regelt dat stroomgebiedbeheerplannen en maatregelenprogramma's worden geïntroduceerd in het planstelsel van de Wet op de waterhuishouding. Verder regelt de wet dat de milieudoelstellingen van de KRW zullen worden geconcretiseerd als milieukwaliteitseisen in het kader van de Wet milieubeheer.

[6] Commissie Waterbeheer 21e eeuw (2000).

Er worden extra inspanningen verwacht voor maatregelen met betrekking tot het herstel en inrichten van oppervlaktewateren, het verminderen van belastende lozingen door RWZI's en rioleringen en het verminderen van emissies uit de landbouw en industrie en andere diffuse bronnen.

Vierde Nota Waterhuishouding

De Vierde Nota Waterhuishouding schept kaders voor de waterhuishoudkundige functies die in het Provinciaal Waterhuishoudingsplan verder worden uitgewerkt. De nota richt zich op gebiedsgericht beleid; problemen die op lokaal en regionaal niveau spelen moeten ook zo veel mogelijk op dat niveau worden aangepakt. In de nota is eveneens een beschrijving opgenomen van verschillende watersystemen en is aangegeven wat nodig is om het uiteindelijke streefbeeld van de watersystemen te bereiken. Daarnaast is aan enkele onderwerpen extra aandacht geschonken; namelijk veiligheid, verdroging, emissies en waterbodems.

Wet geurhinder Veehouderij

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder veehouderij (Wgv) van kracht geworden. Deze wet vormt sindsdien het toetsingskader voor de milieuvergunning bij geurhinder vanwege dierenverblijven. De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object. Als de geuremissie van een dier bekend is, wordt met het verspreidingsmodel de geurbelasting op een geurgevoelig object berekend.

De geurbelasting op het geurgevoelig object wordt getoetst aan de normen (in de wet 'waarden' genoemd). Als de geuremissie van een dier niet bekend is, stelt de wet minimumafstanden tussen de veehouderij en een geurgevoelig object.
De gemeenten hebben met deze wet de mogelijkheid om een eigen Geurverordening op te stellen, waarbij afgeweken kan worden van de wettelijk bepaalde geurbelasting.

Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

De nieuwe regelgeving voor ammoniakemissie uit dierenverblijven van veehouderijen kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van kwetsbare gebieden. Gebieden zijn kwetsbaar als ze voor verzuring gevoelig zijn en tevens binnen de door de provincie begrensde Ecologische Hoofdstructuur (EHS) liggen. Welke gebieden voor verzuring gevoelig zijn volgt rechtstreeks uit de Wav. Welke gebieden tot de ecologische hoofdstructuur behoren, beslist de provincie.

Bestaande veehouderijen binnen de zone krijgen te maken met een emissieplafond. Binnen dit plafond mogen veehouders zelf weten welke en hoeveel dieren ze willen houden. Wordt een vergunning aangevraagd die boven dit plafond uitkomt, dan zal die geweigerd worden.

Wet op de archeologische monumentenzorg

De nieuwe Wet op de Archeologische Monumentenzorg stelt de bescherming van archeologische waarden in de bodem in het bestemmingsplan verplicht. De nieuwe wet biedt gemeente de mogelijkheid om in bestemmingsplannen een aanleg- of bouwvergunning verplicht te stellen in het belang van archeologische waarden. Daarnaast kunnen gemeenten bepalen dat de aanvrager van een aanleg- of bouwvergunning of vrijstellingsbesluit een rapport moet overleggen waaruit naar het oordeel van de gemeente in voldoende mate blijkt dat de archeologische waarde van het terrein voldoende is vastgesteld.

Vierde Nationaal Milieubeleidsplan

In 2001 verscheen het vierde Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4). In het NMP4 is het doel gesteld om per 2030 de afwenteling van milieuproblemen op volgende generaties en op mensen in arme landen stoppen. Dit kan worden bereikt door de grote milieuproblemen in clusters aan te pakken: energiehuishouding, biodiversiteit en hulpbronnen, milieudruk door de landbouw, stoffen, externe veiligheid, milieu en gezondheid en milieubeleid en de leefomgeving. Verandering kunnen worden georganiseerd via systeeminnovatie.

Provinciaal en regionaal beleid

Provinciaal Omgevingsplan 2006

Op 22 september 2006 is het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) vastgesteld. Dit plan is een streekplan, provinciaal waterhuishoudingsplan en provinciaal milieubeleidsplan in één. Daarnaast bevat het POL 2006 hoofdlijnen van het provinciaal verkeers- en vervoersplan, hoofdlijnen van het economisch beleidskader voorzover het fysieke elementen daarvan betreft en hoofdlijnen van het welzijnsplan voor wat betreft de fysieke aspecten van zorg, cultuur en sociale ontwikkeling.

In het POL 2006 zijn verschillende perspectieven per zone of deelgebied aangegeven. In de gemeente Nederweert komen alle negen perspectieven voor:

Afbeelding 7.9

Perspectieven op grond van het POL 2006 (provincie Limburg)

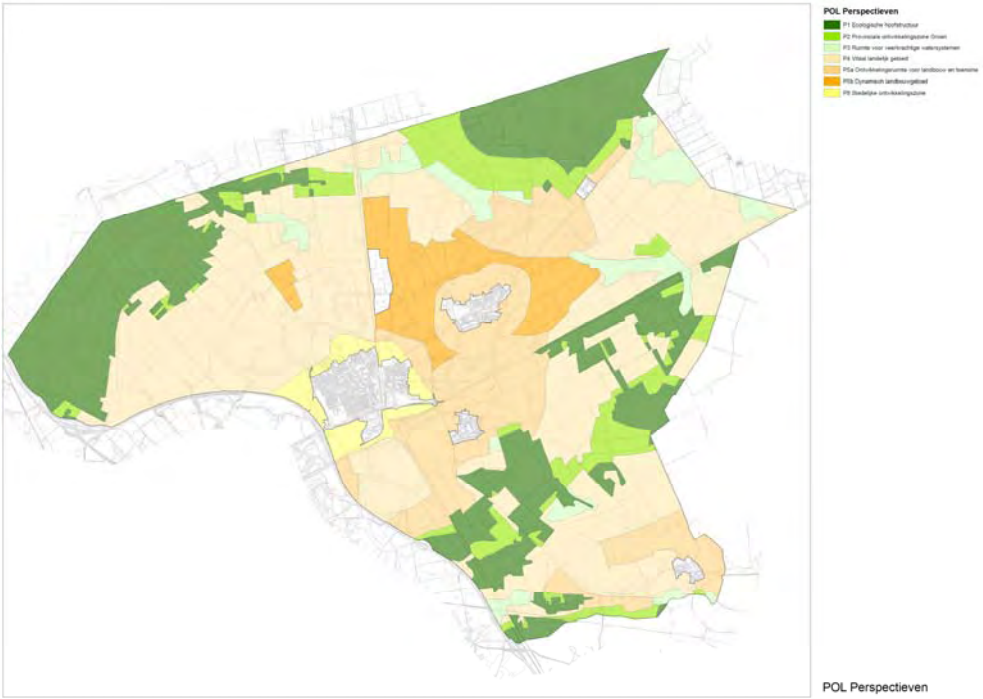

POL Perspectieven

- P1 Ecologische Hoofdstructuur

Het provinciaal beleid voor de EHS is gericht op het beschermen en realiseren van de samenhangende robuuste structuur van grotere natuur- en bosgebieden en verbindingen daartussen. Er wordt gestreefd naar ecologisch gezond functionerende watersystemen en naar optimale randvoorwaarden voor de natuur door verbetering van de waterhuishouding en de milieukwaliteit. Voor ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden aantasten of de nagestreefde natuurontwikkeling belemmeren geldt het “nee,

tenzij" regime. Als deze activiteiten toch worden toegestaan, moet compensatie plaatsvinden.

- P2 Provinciale Ontwikkelingszone Groen

De Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) vormt samen met de EHS de ecologische structuur in Limburg. De POG omvat vooral landbouwgebieden als buffer rond de EHS, delen van steile hellingen met veel natuur en landschapselementen, ecologische verbindingszones, de beken met een specifiek ecologische functie, hamsterkernleefgebieden, waterwingebieden met een natuurlijk karakter vanwege de waterbescherming en gronden die een natuurkarakter krijgen zoals bepaalde lopende ontgrondingen. Binnen de POG geldt een ontwikkelingsgerichte basisbescherming. Behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden zijn richtinggevend voor ontwikkelingen in de POG. Ook van belang zijn het instandhouden van een goede toeristisch-recreatieve structuur en een op het landschap georiënteerde landbouw. Belangrijk zijn het behoud en bewerkstelligen van de juiste basiscondities voor de beoogde verbetering van natuur en watersystemen. Het bebouwingsarme karakter blijft gehandhaafd.

- P3 Ruimte voor veerkrachtige watersystemen

Het perspectief Veerkrachtige watersystemen heeft betrekking op de meer open delen van beekdalen, winterbed van de Maas en steilere hellingen, voorzover deze geen deel uitmaken van P1 (EHS) of P2 (POG). De betreffende gebieden hebben een relatief open karakter en zijn ingericht voor gebruik door vooral grondgebonden landbouw.
De ontwikkeling van functies in deze gebieden is mogelijk mits dit aansluit op het bieden van ruimte aan een voldoende veerkrachtig watersysteem voor de opvang van hoge waterafvoeren, het bestrijden van watertekort en verdroging en het voorkomen van erosie in aanvulling op de perspectieven 1 en 2. Binnen de algemene randvoorwaarden, te realiseren via BOM+, zijn er nog steeds mogelijkheden voor ontwikkeling van vooral de grondgebonden landbouw en recreatie, alsmede goed gelegen niet-grondgebonden land- en tuinbouw.

- P4 Vitaal landelijk gebied

Het perspectief Vitaal landelijk gebied omvat overwegend landbouwgebieden met een van gebied tot gebied verschillende aard en dichtheid aan landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Het gaat om gebieden buiten de beekdalen, steile hellingen en de ecologische structuur van Limburg.
Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van de gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. Daarnaast wordt in deze gebieden extra belang gehecht aan verbreding van de plattelandseconomie.
De bestaande landbouwbedrijvigheid in al zijn vormen kan zich hier verder ontwikkelen, al zijn er wel beperkingen voor de niet-grondgebonden landbouw.

- P5a Ontwikkelingsruimte voor landbouw en toerisme

Het perspectief P5a "Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme" omvat gebieden met een overwegend landbouwkundig karakter in Noord en Midden Limburg, waarbij plaatselijk ook omgevingskwaliteiten aan de orde kunnen zijn.
Het biedt ruimte aan een optimale ontwikkeling van de land- en tuinbouw in al haar diversiteit. Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van de gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. Daarnaast wordt in deze gebieden extra belang gehecht aan verbreding van de plattelandseconomie.

De bestaande landbouwbedrijvigheid in al zijn vormen kan zich hier verder ontwikkelen, al zijn er wel beperkingen voor de niet-grondgebonden landbouw.

- P5b Dynamisch landbouwgebied

De concentratiegebieden glastuinbouw, de projectvestigingen glastuinbouw en de landbouwontwikkelingsgebieden intensieve veehouderij vormen een apart subcategorie binnen P5. In deze gebieden wordt gestreefd naar verdere ontwikkeling van de niet-grondgebonden landbouw. Een goede landschappelijke inpassing en bescherming van de aanwezige omgevingskwaliteiten gelden als randvoorwaarden, net als het bereiken van een basiskwaliteit voor milieu en water. Bij ontwikkelingen van de landbouw in de landbouwontwikkelingsgebieden intensieve veehouderij en concentratiegebieden glastuinbouw wordt bij toepassing van de BOM+ naar de kwaliteitsbijdrage op gebiedsniveau gekeken.

- P6 Plattelandskern

De plattelandskernen zijn overwegend kleinschalig van karakter. De vitaliteit van deze dorpen en stadjes moet behouden blijven. Met het oog daarop wordt ruimte geboden voor de opvang van de woningbehoefte van de eigen bevolking. En voor de groei van lokaal, in een enkel geval ook regionaal georiënteerde bedrijvigheid. Voor de plattelandskernen wordt een terughoudend groeibeleid gehanteerd. Enerzijds op basis van het bundelingsbeleid voor wonen, werken en mobiliteit, anderzijds door het contourenbeleid voor plattelandskernen.

- P7 Corridor

De grotere wegen die onderdeel zijn van (inter)nationale infrastructuurnetwerken, met de bijbehorende vrijwaringsstroken, maken deel uit van het perspectief Corridor. Ook bij toenemende verkeersdruk dient het belang van een goede bereikbaarheid van de stadsregio's gewaarborgd te zijn.
Een groene inrichting langs de transportassen laat ruimte voor toekomstige uitbreidingen van de infrastructuur en voorkomt de aaneengesloten ontwikkeling van zichtlocaties. Tevens kunnen zo knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit, geluidhinder en externe veiligheid en verkeersveiligheid in aangrenzende woon- en werkgebieden worden beperkt.

- P8 Stedelijke ontwikkelingszone

Het perspectief Stedelijke ontwikkelingszone omvat landbouwgebieden tussen bestaand stedelijk gebied en de grens stedelijke dynamiek rondom iedere stadsregio. Deze zones bieden allereerst plaats aan mensgerichte natuur. Deze functies zijn belangrijk voor het welzijn van de bewoners en vangen een deel van de stedelijke recreatiedruk op.
Deze gebieden kunnen ook ruimte bieden aan stadsuitbreiding. Dergelijke uitbreidingen zijn pas aan de orde als onderbouwd kan worden dat herstructurering van het bestaande gebied, inbreiding of revitalisering geen oplossing kan bieden.

- P9 Stedelijke bebouwing

De stedelijke bebouwing omvat de aanwezige of als zodanig reeds bestemde woon- en winkel- en voorzieningengebieden, bedrijventerreinen en bijbehorende wegen. Er is hier in veel gevallen de nodige ontwikkelingsruimte. De verstedelijkingsopgave wordt hier zo veel mogelijk ingevuld, met in achtneming van de randvoorwaarden vanuit het watersysteem. De milieukwaliteit dient te worden afgestemd op aard en functie van de deelgebieden.

In het POL staat het beleid beschreven ten aanzien van bescherming en ontwikkeling van de natuurlijke waarden. Het gaat hier om natuur, water, landschap en cultuurhistorie, stilte, veiligheid en kwaliteit van lucht en bodem.

POL-aanvulling nieuwe Wro

De provincie heeft in de POL-aanvulling nieuwe Wro een provinciale belangenstaat opgenomen, waarin alle provinciale belangen zijn opgenomen, inclusief de gebiedsontwikkelingslocaties in Limburg. Het gaat hier om de volgende 14 speerpunten:

1. Grenzen stedelijke dynamiek/ stadregio's
2. Nationaal Landschap
3. Rijksbufferzone
4. EHS
5. POG
6. Veerkrachtige watersystemen
7. Vitaal landelijk gebied
8. Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme
9. Dynamisch landbouwgebied
10. Contouren plattelandskern
11. Geluidszones langs (bovenregionale) bedrijventerreinen
12. Reservering geologische voorraden
13. Provinciaal archeologische aandachtsgebieden
14. Cultuurhistorie: gebouwde monumenten

In voorliggend bestemmingsplan is rekening gehouden met de provinciale speerpunten.

VORm-regeling

Om meer ontwikkelingen in het buitengebied te stimuleren, zet de provincie Limburg in op VORm (Verhandelbare Ontwikkelings-Rechten-methode). Dit is een vorm van grondbeleid, waarin het begrip kwaliteit voorop staat: ruimtelijke ontwikkelingen dienen een bijdrage te leveren aan de gewenste omgevingskwaliteiten. De bouw van de rode functie wordt als de prestatie gezien, de bijdrage aan de realisering van de POG wordt gezien als de tegenprestatie. Voor het bepalen van de tegenprestatie hanteert de provincie een rekenmethode. Om de gemeenten en de provincie te ondersteunen bij de kwalitatieve beoordeling van de plannen is de "Kwaliteitscommissie" in het leven geroepen.
Dit is een onafhankelijke commissie waarin deskundigen vanuit verschillende invalshoeken zitting hebben. De kwaliteitscommissie heeft inmiddels over een aantal initiatieven geadviseerd. Het contourenbeleid en Rood-voor-groen beleid zijn voorbeelden van deze VORm-regeling.

Contourenbeleid

Op 24 juni 2005 is de POL-herziening op onderdelen Contourenbeleid Limburg vastgesteld. Dit beleid beoogt enerzijds landschappelijk, natuurlijk en cultuurhistorisch waardevolle gebieden te behouden en te versterken en anderzijds verdere ontwikkeling van platteland en stedelijke gebieden mogelijk te maken.
In het Contourenbeleid zijn in geheel Limburg contouren rond kernen geïntroduceerd. In Noord- en Midden-Limburg zijn deze contouren verbaal aangegeven. Binnen de contouren moeten in principe alle 'stedelijke functies' een plek krijgen. Bouwen buiten de contouren is slechts onder voorwaarden mogelijk.
De belangrijkste voorwaarde voor nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden buiten de contouren is het realiseren van kwaliteitsverbetering ter plekke en een kwaliteitsverbetering in groter

verband. Om de kwaliteitsverbetering mogelijk te maken willen GS gebruik maken van bestaande regelingen zoals Ruimte voor Ruimte en BOM+.

Ruimte-voor-ruimte regeling

Met het project Ruimte voor Ruimte beoogt de Provincie Limburg een ruimtelijke kwaliteitsverbetering van het Limburgse landelijke gebied te bereiken. Door middel van een landelijke subsidieregeling (Regeling Beëindiging Veehouderijtakken) zijn intensieve veehouderijbedrijven in de gelegenheid gesteld om hun bedrijf te beëindigen, door het verkopen van hun mestrechten en door hun stallen gesubsidieerd te laten slopen. Deze sloopsubsidie wordt betaald door de Provincie Limburg. Verdeeld over twee tranches heeft de Provincie hiervoor bijna € 70 miljoen beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt voorgefinancierd. Het is de bedoeling dat dit geld door middel van extra woningbouw wordt terugverdiend.

Het Rijk, de Reconstructieprovincies (Gelderland, Noord-Brabant, Overijssel, Utrecht en Limburg) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten hebben een bestuurlijk afsprakenkader ondertekend, dat inmiddels bekend is als het 'Pact van Brakkenstein'. In dit Pact is onder meer vastgelegd dat de Provincie Limburg circa 1200 woningen extra heeft verkregen om deze voorfinanciering terug te verdienen. De plaats waar de nieuwe woningen kunnen worden gebouwd is aan de randen van dorpen en bebouwingsconcentraties.

BOM+

In de POL-uitwerking 'Bouwkavel op Maat Plus' (BOM+) zet de provincie in op het geven van ruimte voor agrarische ontwikkelingen in combinatie met het versterken van de omgevingskwaliteit. Dit houdt in dat alle agrarische ontwikkelingen waarbij gebouwen, bouwwerken of verhardingen worden gerealiseerd, moeten voldoen aan een basispakket. Aanvullende tegenprestaties zijn nodig bij nieuwvestiging/omschakeling, overschrijding maximale bouwkavelmaat en agrarische ontwikkelingen in agrarisch gebied met meerwaarde.

Teeltondersteunende voorzieningen

BELEIDSREGEL TEELTONDERSTEUNENDE VOORZIENINGEN TOV

De beleidsregel teeltondersteunende voorzieningen is op 1 februari 2005 vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Met deze beleidsregel biedt de provincie de ruimte om maatwerk mogelijk te maken.
Via een bouwvergunningsprocedure is het mogelijk om containervelden, tijdelijke regenkappen en tijdelijke hoge boogkassen op te richten op het zogenaamde onbebouwde deel van de agrarische bouwkavel. Bij grote oppervlakten of in gebieden met landschappelijke waarde dient advies te worden ingewonnen bij de provincie. Dit geldt ook voor uitbreiding van bestaande of nieuwe kassen welke een in de beleidsregel genoemde oppervlaktemaat overschrijden. Om erop toe te zien dat tijdelijke voorzieningen na beëindiging van de teelt netjes worden opgeruimd maakt een 'verwijderingsprotocol' onderdeel uit van de beleidsregel.
Uitgesloten is plaatsing van teeltondersteunende voorzieningen in de beekdalen van Limburg alsook op hellingen van meer dan 4% in Zuid-Limburg. Een uitzondering hiervoor is gemaakt voor hagelnetten. Voor deze laatste teeltondersteunende voorziening geldt de "beleidsregel hagelnetten".

BELEIDSREGEL HAGELNETTEN

De beleidsregel hagelnetten is op 9 maart 2004 vastgesteld door Gedeputeerde Staten. In de beleidsregel hagelnetten is geformuleerd dat plaatsing van hagelnetten in Noord- en Midden-Limburg via een bouwvergunningsprocedure mogelijk wordt gemaakt voor vlakke percelen, laagten en beekdalen. Indien gemeenten voornemens zijn af te wijken van het advies is een verklaring van geen bezwaar ex art 19 lid 2 WRO vereist[7].

Stimuleringsplannen Natuur, bos en landschap

In de Stimuleringsplannen staan de na te streven doelen benoemd op het gebied van natuur, bos en landschapselementen. De Stimuleringsplannen dienen tevens als Landschapsgebieds-, Natuurgebieds- en Beheersgebiedsplan volgens de Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 (SN) en de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN).

Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg

Om de problemen in het landelijk gebied structureel en op een samenhangende manier aan te pakken heeft het Rijk de 'Reconstructiewet Concentratiegebieden' in het leven geroepen. Directe aanleiding voor de wet was de varkenspestepidemie van 1997, maar in de concrete uitwerking is de wet veel breder. Doel van de wet is:

- de versterking van de sociaal-economische vitaliteit van het landelijk gebied (versterking van landbouw en recreatie, en van wonen, werken en leefbaarheid);
- de verbetering van de omgevingskwaliteit (natuur, landschap, water, ammoniak, stank);
- de vermindering van de veterinaire kwetsbaarheid (met name de aanleg van varkensvrije zones).

Volgens de wet, die begin 2002 in werking is getreden, moet iedere reconstructieprovincie een zogenaamd Reconstructieplan vaststellen. Het Reconstructieplan vormt de basis voor de uitvoering, die loopt van 2004 tot eind 2015. In de provincie Limburg is het reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg vastgesteld.

Om de gestapelde problematiek rond de intensieve veehouderij op een samenhangende manier aan te pakken, wordt gestreefd naar:

- ruimtelijke scheiding van intensieve veehouderij en conflicterende functies;
- ruimtelijke concentratie van de intensieve veehouderij op duurzame locaties met toekomstperspectief.

Het streven van het reconstructieplan is om de intensieve veehouderij zich tijdens de looptijd van het Reconstructieplan dusdanig te laten ontwikkelen, dat steeds meer bedrijven op goede locaties en steeds minder bedrijven dicht bij natuurgebieden en woonkernen komen te liggen. De intensieve veehouderij beweegt zich 'afwaarts' van kwetsbare functies als natuur en wonen.

Deze afwaartse beweging is zowel in het voordeel van wonen, natuur en landschap, als van de intensieve veehouderij. Het voordeel voor natuur en landschap is vermindering van de ammoniakdepositie in de directe omgeving van het natuurgebied, versterking van het landschap door 'ontstening' (de afbraak van stallen), minder verstoring van de natuur door licht en geluid en minder verkeersbewegingen. Het voordeel voor wonen is vermindering van het aantal stankgehinderden en toename van geschikte woningbouwmogelijkheden.

---

[7] In de nieuwe Wro bestaat artikel 19 lid 2 niet meer. De beleidsregel hagelnetten is nog niet geactualiseerd.

Het voordeel voor de intensieve veehouderij is dat zij op een plek is of wordt gevestigd waar ruime ontwikkelingsmogelijkheden zijn en waar bedrijfsontwikkeling niet wordt gehinderd door wet- en regelgeving.

Om deze afwaartse beweging vorm te geven zijn in het reconstructieplan drie zones opgenomen die onderdeel uitmaken van de integrale zonering Intensieve veehouderij.

EXTENSIVERINGSGEBIEDEN

Doel: afbouw op termijn

In extensiveringsgebieden wordt gestimuleerd dat de intensieve veehouderij er op termijn wordt afgebouwd. Deze gebieden liggen vooral rond de bos- en natuurgebieden.
In extensiveringsgebieden zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven beperkt. Nieuwvestiging is niet mogelijk. Toekomstbedrijven in extensiveringsgebieden die echt willen groeien, krijgen via een verplaatsingsregeling de mogelijkheid om zich in landbouwontwikkelingsgebieden te vestigen.

VERWEVINGSGEBIEDEN

Doel: verweving

Verwevingsgebieden kennen een sterke vermenging van functies (o.a. landbouw, toerisme en recreatie) met diverse waarden in het buitengebied (zoals water, landschap en natuur). Doel voor deze gebieden is dat deze functies en waarden zich naast elkaar ontwikkelen en elkaar onderling versterken.

LANDBOUWONTWIKKELINGSGEBIEDEN (LOG)

Doel: concentratie van intensieve landbouwfuncties

In de LOG kunnen bestaande intensieve veebedrijven groeien en is – in nader aan te wijzen gebieden binnen de LOG - ruimte voor nieuwe (of verplaatsende) bedrijven. Ruimtelijke concentratie van de intensieve veehouderij in gebieden die zowel bedrijfseconomisch als wat betreft omgevingskwaliteit duurzaam zijn, is hierbij het uitgangspunt. Volgens het reconstructieplan moet waar mogelijk worden gestreefd naar projectvestigingen en verdergaande samenwerking tussen de bedrijven.

Omdat is afgesproken dat er een belangrijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze plannen in de regio zelf ligt, is Limburg opgedeeld in negen gebieden. In elk gebied is een gebiedscommissie ingesteld die de uitvoering ter hand neemt. Voor uitvoering van reconstructiedoelen in de gemeente Nederweert staat de gebiedscommissie Nederweert aan de lat.

Beleidsnota Warmte en Koude-opslag (WKO)

De provincie heeft haar beleid vastgelegd in een beleidsnota Warmte en Koude Opslag. Het uitgangspunt van het provinciale WKO beleid is het zo breed mogelijk beschikbaar stellen van alle grondwaterpakketten voor de toepassing van WKO, zodat het beschikbare potentieel voor energieopslag in de bodem maximaal beschikbaar is. Alleen de grondwaterpakketten die van belang zijn voor de drinkwaterwinning worden uitgesloten voor de toepassing van WKO-systemen. Dit betekent dat de toepassing van WKO-systemen in grondwaterbeschermingsgebieden, waterwingebieden en het bodembeschermingsgebied Mergelland deels verboden of beperkt wordt door het stellen van regels in de Provinciale milieuverordening. Voorts zijn op basis van de landelijk geldende natuurbeschermingswetgeving WKO-systemen die effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden aan beperkingen onderhevig, en

zijn toepassingen in de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) uitgesloten indien deze als een 'ingreep' worden aangemerkt.

Integraal Water Beheersplan

Het IWBP laat zien hoe het waterschap inhoud geeft aan het (water)beleid zoals omschreven is in het Provinciaal Omgevingsplan (POL) van de Provincie Limburg. Thema's die aan de orde komen zijn wateroverlast, beekherstel, peilbeheer, verdroging, duurzaam stedelijk waterbeheer en onderhoud.

In het Waterbeheersplan wordt onderscheid gemaakt in mensgerichte functies (b.v. land- en tuinbouw, bebouwing, infrastructuur en recreatie) en ecologische functies (natuur, bos en landschap). Daarnaast worden aan de watersystemen of onderdelen daarvan hoofd- en nevenfuncties toegekend. De hoofdfunctie kan zijn: algemeen water, specifiek ecologisch water of agrarisch water. De nevenfuncties worden uitsluitend aan afzonderlijke oppervlaktewateren toegekend en kunnen zijn: zwemwater, viswater, hengelsportwater, water in bebouwing, water voor recreatie of water voor energieopwekking.

De inrichting van wateren in het landelijke gebied dient afgestemd te zijn op de toegekende functies. In wateren met een Specifiek Ecologische Functie (SEF) wordt gestreefd naar behoud, herstel en de ontwikkeling van het oorspronkelijke karakter en de ecologische en landschappelijke waarden worden afgestemd op andere hoofdfuncties. De inrichting van wateren met een Algemeen Ecologische Functie (AEF) wordt, binnen de daarvoor gestelde randvoorwaarden, primair afgestemd op de toegekende gebruiksfuncties. Het beleid van de waterbeheerders is er op gericht in het landelijke gebied het meanderende karakter van bepaalde beken te behouden en/of herstellen. De belemmeringen voor de migratie van vis en andere organismen worden waar mogelijk opgeheven. Grondaankopen aan weerszijden van primaire oppervlaktewateren maken een wezenlijk onderdeel uit van de herinrichtingmaatregelen.

De meeste stagnante wateren met een specifiek ecologische functie liggen in natuurgebieden. Het beheer en de inrichting van deze wateren dienen te voldoen aan de eisen vanuit de ecologie, waarbij deze wateren zo natuurlijk mogelijk moeten blijven. Diverse wateren zullen zonder aangepast onderhoud na verloop van tijd verlanden. Hoewel verlanding een natuurlijk proces is, wordt het in een aantal gevallen wenselijk geacht een aantal wateren door baggeren open te behouden.

Ten behoeve van de gewenste herinrichting van wateren kunnen drie categorieën waterloop worden onderscheiden. Categorie A zijn wateren waarvoor ingrijpende maatregelen nodig zijn, waarbij gedacht kan worden aan natuurontwikkeling en capaciteitsverhoging op grotere schaal. Voor categorie B wateren wordt kleinschaliger ecologisch herstel nagestreefd, terwijl voor categorie C wateren vooral een verbetering van de landschappelijke inpassing voorop staat.

Als belangrijkste knelpunten in het landelijke gebied worden met betrekking tot water genoemd:

- droogteschade voor landbouw of verdrogingsgevoelige natuur;
- de waterkwaliteit als gevolg van genormaliseerde beektrajecten, bemesting en gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen;
- diffuse verontreiniging;

- onvoldoende afvoercapaciteit;
- vastgelegde oevers;
- (vis-) migratiebelemmeringen;
- biotoopverlies en
- het ontbreken van beekbegeleidende beplantingen.

Stroomgebiedsvisie

Het waterschap heeft samen met de provincie Limburg zgn. stroomgebiedsvisies (SGV) opgesteld, teneinde de waterhuishoudkundige consequenties van het POL inzichtelijk te maken voor de komende 20-25 jaar op het niveau van de individuele stroomgebieden. Op deze wijze wordt een eerste grootschalige invulling gegeven aan de watersysteembenadering. In feite zijn er met de SGV's nieuwe inzichten verworven ten opzichte van het POL op het gebied van:

- interne consistentie (worden er geen tegenstrijdige claims gelegd);
- financiële haalbaarheid;
- praktische uitvoerbaarheid.

Met name wat betreft de praktische uitvoerbaarheid kan er in de SGV's slechts sprake zijn van een eerste globale toets; de echte toets vindt plaats in de praktijk. Datzelfde geldt daarmee in feite ook voor de financiële haalbaarheid.

Dit heeft geresulteerd in een aanzet voor een voorlopig Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR), met een tijdshorizon van 15 à 20 jaar. Hierin worden aanbevelingen gedaan ter optimalisering van het watersysteem.

Keur van de Waterschappen

De Keur bevat geboden en verboden met betrekking tot het watersysteem die zich richten tot derden. De Keur bevat een algemeen gedeelte, een gedeelte met betrekking tot wateren en een gedeelte met betrekking tot waterkeringen. Er worden onder meer eisen gesteld voor de in de legger opgenomen beschermingszones, meanderzones en eventuele inundatiegebieden. De in de Keur voorgeschreven zaken dienen niet nogmaals in het bestemmingsplan te worden geregeld.

Gemeentelijk beleid

Kwaliteitsprogramma Landelijk Gebied

Het Kwaliteitsprogramma (in oktober 2006 door de gemeenteraad vastgesteld) geeft de hoofdlijnen weer van het gewenste nieuwe ruimtelijk beleid in de gemeente Nederweert. Het vormt een bouwsteen voor het nieuwe bestemmingsplan en wordt in de overgangsperiode tot het nieuwe bestemmingsplan gebruikt als beoordelingskader voor bouwplannen die afwijken van het vigerend bestemmingsplan.

In het kwaliteitsprogramma worden vier kwaliteitsgebieden onderscheiden;

- te behouden gebied, waar het gaat om behoud en eventueel herstel van de aanwezige waarden;
- te versterken gebied, waar bestaande waarden in het gebied dienen te worden gerespecteerd en het liefst te worden versterkt;
- respectvol te ontwikkelen gebied, waar nauwelijks of niet waarden aanwezig zijn;
- landbouw Ontwikkelingsgebied (LOG), waar op grond van het reconstructieplan ruimte is voor (nieuwvestiging van) intensieve veehouderij.

Per deelgebied gelden andere bebouwingsmogelijkheden, die betrekking hebben op nieuwbouw, bijbouwen en/of functieverandering. De bebouwingsmogelijkheden per deelgebied zijn vastgelegd in toetsingscriteria, die de gemeente gebruikt bij het beoordelen van bouwplannen en bij het nieuw op te stellen bestemmingsplan. De toetsingscriteria bevatten per kwaliteitsgebied een doeleindenomschrijving en voorwaarden voor bebouwingsmogelijkheden en voor functieverandering.

Ontwikkelingskader

Het opstellen van het bestemmingsplan buitengebied is gestart met het opstellen van een ontwikkelingskader. In het ontwikkelingskader komen alle onderwerpen aan bod die relevant zijn in het buitengebied van de gemeente Nederweert. Het gaat hier om de thema's wonen, niet-agrarische bedrijvigheid, recreatie, landbouw, natuur en water. Daarnaast is er aandacht besteed aan het beleid voor antennes en reclamemasten en voor zomer- en tentfeesten. Ook is aangegeven op welke wijze de benodigde kwaliteitsbijdrage in de voorschriften kan worden geregeld.

Per thema staat het volgende beschreven:

- Beleid van hogere overheden.
- Beleid zoals geformuleerd in het Kwaliteitsprogramma.
- Uitgangspunten van de gemeente met toelichting.

De uitgangspunten zijn tot stand gekomen in werkateliers met vertegenwoordigers van de gemeente, de provincie, de VROM-inspectie en ARCADIS. Hierbij zijn ook ervaringen met het huidige bestemmingsplan betrokken en is gekeken naar recente ontwikkelingen. De uitgangspunten vormen de basis voor voorliggend bestemmingsplan. Het ontwikkelingskader is door de gemeenteraad op 18 december 2007 vastgesteld.

Strategische Visie Nederweert 2020

De gemeente heeft een Strategische Visie opgesteld waarin per thema een beschrijving van de visie op 2020 is opgenomen en vervolgens het beheer- en ontwikkelscenario hiervoor is beschreven.

De missie van de gemeente Nederweert is een op ontwikkeling gerichte peel- en plattelandsgemeente waar plaatsgenoten duurzaam wonen in een weidse, verzorgde omgeving. De kracht en de vitaliteit van de woonkernen zijn karakteristiek voor de identiteit van Nederweert. Ze maken de gemeente tot een aantrekkelijke, leefbare en zorgzame plaats.

De natuurlijke basiskwaliteiten van Nederweert bieden kansen aan de plattelandseconomie, aan lokaal ondernemerschap en aan ontwikkelingen op het gebied van extensieve recreatie en toerisme. Bovenlokale opgaven worden met enthousiasme in regionaal verband opgepakt o.a. in Midden-Limburg en de Hoge Dunk.

De voornaamste onderwerpen die voor het buitengebied van belang zijn, betreffen de plattelandsontwikkeling en uitwerking van de landbouwontwikkelingsgebieden. Visie van de gemeente Nederweert is dat de gemeente in 2020 een stevige ontwikkeling van agrarische gemeente naar een plattelandsgemeente heeft doorgemaakt. Intensieve veehouderijen in Nederweert die zich niet meer konden ontwikkelen, zijn verplaatst naar de daarvoor aangewezen landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's). Na onderzoek zijn de verantwoorde mogelijkheden van een actieve grondpolitiek benut en zijn

vestigingsgebieden gerealiseerd. Buiten de LOG's is er ruimte voor nevenactiviteiten en nieuwe economische dragers. Daar waar het landschappelijk verantwoord is en dit milieutechnisch kan, hebben ook bestaande bedrijven zich kunnen ontwikkelen. De plattelandseconomie met nieuwe economische
dragers floreert.

Landschapsbeleidsplan

In het Landschapsbeleidsplan Nederweert staat het gemeentelijk beleid voor landschap en ecologie beschreven. Enerzijds is het plan een toetsingskader voor alle ontwikkelingen in het buitengebied van de gemeente en anderzijds is het een ontwikkelingsplan met concrete uitvoeringsprojecten voor aanleg en beheer van natuur- en landschapsbouw.

In het landschapsbeleidsplan zijn de aanwezige en potentiële landschappelijke kwaliteiten en knelpunten beschreven. Op basis van een landschapsanalyse is het plangebied opgedeeld in verschillende landschapstypen, namelijk:

- landschap van grootschalige peelontginningen;
- ontginningenlandschap met peelrestanten;
- esdorpenlandschap;
- landschap van de Tungelroyse Beek;
- landschap van de Groote Peel;
- landschap van het Weerterbosch;

Per landschapstype is een beschrijving gegeven van de te behouden en versterken landschappelijke kenmerken. Vervolgens is aan de landschapsontwikkeling een uitvoeringsprogramma gekoppeld. In het uitvoeringsprogramma staan concrete projecten benoemd die zorgen voor daadwerkelijke realisatie van de voorgestane landschapsontwikkeling.

Inrichtingsplan Ecologie

Het inrichtingsplan ecologie is een nadere uitwerking van het landschapsbeleidsplan voor wat betreft ecologie. In het inrichtingsplan worden drie aandachtspunten behandeld:

- verbetering van leefomstandigheden van beschermde soorten;
- verbinding van bestaande natuurgebieden;
- opheffen van barrières.

Vervolgens zijn voor zes verschillende deelgebieden de aandachtspunten verder uitgewerkt in maatregelen, wordt aangegeven wat nodig is ten aanzien van de uitvoering en zijn de grond- en inrichtingskosten per type maatregel nader uitgewerkt.

Milieubeleidsplan

Het Milieubeleidsplan 2003-2006 geeft aan hoe de gemeente Nederweert in de periode 2003-2006 omgaat met het milieu.

De milieuonderwerpen die aan de orde komen zijn verdeeld over zes thema's:

- het duurzaam inrichten van Nederweert;
- een duurzaam buitengebied;
- het duurzaam beheren van Nederweert;
- burgers en milieu;
- bedrijven en milieu;
- samenwerken aan een duurzaam Nederweert.

Per thema zijn verschillende onderwerpen nader uitgewerkt. Voor elk onderwerp is geformuleerd wat de concrete doelstellingen zijn, welke acties worden ondernomen om deze doelstellingen te bereiken en aan de hand van welke indicatoren gemonitord wordt in hoeverre de doelstellingen zijn bereikt.

Er zijn geen grote milieuproblemen in de gemeente Nederweert. Het milieubeleidsplan noemt de stank- en ammoniakproblematiek de grootste zorg binnen de gemeente.

Gemeentelijk Waterplan
In 2002 is een Gemeentelijk Waterplan Nederweert opgesteld. Met deze beleidsvisie beoogt de gemeente invulling te geven aan het vigerende beleid ten aanzien van duurzaam waterbeheer van rijk, provincie en water- en zuiveringschap alsmede aan het eigen beleid van de gemeente. Het Gemeentelijk WaterPlan vormt daarmee de basis voor de ruimtelijke ontwikkeling binnen de gemeente Nederweert. Het beleidsveld water omvat hierbij zowel waterkwantiteit als waterkwaliteit en de biologie van het water, alsmede grond- en oppervlaktewater.

Beleid met betrekking tot onrechtmatige bewoning van recreatiewoningen
De gemeente heeft specifiek beleid gemaakt inzake de aanpak van onrechtmatige permanente bewoning van recreatiewoningen in de gemeente. De gemeente kiest er hier voor om geen medewerking te verlenen aan een bestemmingswijziging. Wel is de gemeente bereid tot afgifte van een persoonsgebonden beschikking voor die situaties die voldoen aan de door de Minister gestelde randvoorwaarden. Wanneer een persoonsgebonden beschikking niet van toepassing is, wordt handhavend opgetreden. De juridische middelen hiervoor bestaan uit het opleggen van een last onder dwangsom en bestuursdwang.

Welstandsnota
Bouwplannen dienen te voldoen aan redelijke eisen van welstand en moeten in relatie tot hun omgeving een redelijke vormgeving hebben. De welstandscommissie van de gemeente Nederweert toetst alle nieuwbouwplannen en grotere uitbreidingen hierop. De toetsingscriteria staan verwoord in de Welstandsnota Nederweert 2004. Voor een aantal licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken gelden sneltoetscriteria, die de initiatiefnemer vooraf zo veel mogelijk duidelijkheid moeten geven over de aanvaardbaarheid van het plan vanuit het oogpunt van welstand.
Naast algemene welstandscriteria zijn er ook een aantal bebouwingstypen beschreven. Ook zijn bouwwerken benoemt die zo gebiedseigen zijn dat daarvoor een afzonderlijk beoordelingskader met welstandscriteria wordt ontwikkeld.

Plan van Aanpak Klimaatbeleid 2004-2008
In het kader van de klimaatconferentie van Kyoto is volgende doelstelling gesteld: in de periode 2008-2012 moet de uitstoot van broeikasgassen met 6 procent zijn verminderd ten opzichte van 1990. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de realisatie van de Kyoto-doelstelling. De Nederlandse gemeenten hebben zich op 18 februari 2002 middels de ondertekening van het Klimaatconvenant gecommitteerd aan de afgesproken doelstellingen. De gemeente Nederweert heeft een Plan van Aanpak Klimaatbeleid 2004-2008 opgesteld. Het Plan van Aanpak geeft een beschrijving van de nulsituatie van het klimaatbeleid en beschrijft op welke thema's de gemeente gaat inzetten en activiteiten zal uitvoeren. Het klimaatbeleid wordt uitgevoerd in vier thema's, te weten gemeentelijke gebouwen, woningbouw, bedrijven en duurzame energie. Voor het bestemmingsplan buitengebied is in dit kader relevant dat er gekozen is voor structureel overleg over energie met het

bedrijfsleven en er onderzoek plaatsvindt naar de mogelijkheden voor opwekking van duurzame energie (zoals windenergie en biomassa).

BIJLAGE 3 Achtergrondinformatie aanvragen ontheffing Flora- en faunawet

Dienst
Regelingen

landbouw, natuur en voedselkwaliteit

Aanvraag

Ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet

☐ A ☐ B

Waarom dit formulier?

Met dit formulier vraagt u ontheffing aan voor activiteiten die gevolgen hebben voor beschermde dier- en plantensoorten. Namelijk voor:

- ruimtelijke ingrepen
- beheer en schadebestrijding, voor het gebruik van verboden vangmiddelen, voor de opvang van wilde dieren of voor de ringplicht van gefokte dieren
- onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie
- biologische bestrijders van ziekten, plagen en onkruiden

Meer informatie

Lees vóór het invullen van de vragen eerst de toelichting bij dit formulier. Meer informatie vindt u op www.minlnv.nl/loket.

Uw gegevens

1a Wie vraagt de ontheffing aan?

Naam organisatie	
Naam aanvrager	☐ m ☐ v
Functie aanvrager	
Bezoekadres	
Postcode en plaats	
Postadres	
Postcode en plaats	
Telefoonnummer(s)	
Faxnummer	
E-mailadres	

In te vullen door Dienst Regelingen

Aanvraagnummer	Ontvangstdatum	Paraaf
	– –	

Opmerkingen

DR-000-00/000000

Uw gegevens (vervolg)

1b Met wie kunnen wij contact opnemen met vragen over dit formulier?
Vul hier uw eigen gegevens in of die van uw contactpersoon.

Naam organisatie

Naam contactpersoon ☐ m ☐ v

Functie contactpersoon

Bezoekadres

Postcode en plaats

Postadres

Postcode en plaats

Telefoonnummer(s)

Faxnummer

E-mailadres

Over uw activiteiten

2 Wat is de naam van uw project?
Geef uw activiteiten een korte en herkenbare titel. Deze naam zal in de correspondentie gebruikt worden om naar uw aanvraag te verwijzen.

3 In welke gemeente(n) en provincie(s) gaat u de werkzaamheden of activiteiten uitvoeren?
Als u werkzaamheden of activiteiten in heel Nederland gaat uitvoeren, vult u in 'heel Nederland'.

Gemeente(n)

Provincie(s)

4 Voor welke periode vraagt u de ontheffing aan?

– – t/m – –

5 Voor welke soort activiteit vraagt u ontheffing aan?
Kruis één optie aan. Wilt u voor verschillende soorten activiteiten ontheffing aanvragen? Vul voor elke activiteit apart een formulier in.

- ☐ Ruimtelijke ingrepen ► Ga naar vraag 6
- ☐ Beheer en schadebestrijding, gebruik van verboden vangmiddelen, opvang van wilde dieren of ringplicht van gefokte dieren ► Ga naar vraag 8
- ☐ Onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie ► Ga naar vraag 11
- ☐ Gebruik van biologische bestrijders van ziekten, plagen en onkruiden ► Ga naar vraag 14

Ruimtelijke ingrepen

6 Waarom vraagt u ontheffing aan?
De wet spreekt van belangen. Deze vindt u in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. U kunt meerdere opties aankruisen.

- ☐ Bescherming van flora en fauna (belang b)
- ☐ Veiligheid van het luchtverkeer (belang c)
- ☐ Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d)
- ☐ Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (belang e)
- ☐ Bestendig beheer en onderhoud in de land- en bosbouw (belang h)
- ☐ Bestendig gebruik (belang i)
- ☐ Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j)

7 Voor welke soorten en welke verbodsbepalingen vraagt u ontheffing aan?
Vallen deze soorten onder het beschermingsregime uit tabel 2 of 3? Of gaat het om vogels?
Vul de tabel in.

Specifieke soorten		**Beschermingsregime**			**Verbodsbepalingen**					
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Soort uit tabel 2	Soort uit tabel 3	Vogels	Artikel 8 (planten)	Artikel 9 (dieren)	Artikel 10 (dieren)	Artikel 11 (voort-plantings-, rust of ver-blijfplaatsen van dieren)	Artikel 12 (eieren)	Artikel 13 (alleen met het oog op verplaatsen)
		☐	☐	☐	☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ uitsteken ☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ ontwortelen ☐ van groei-plaats verwijderen	☐ doden ☐ verwonden ☐ vangen ☐ bemachtigen ☐ met het oog daarop opsporen	☐ opzettelijk verontrusten	☐ beschadigen ☐ vernielen ☐ uithalen ☐ wegnemen ☐ verstoren	☐ zoeken ☐ rapen ☐ uit nest nemen ☐ beschadigen ☐ vernielen	☐ vervoer en onder zich hebben
		☐	☐	☐	☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ uitsteken ☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ ontwortelen ☐ van groei-plaats verwijderen	☐ doden ☐ verwonden ☐ vangen ☐ bemachtigen ☐ met het oog daarop opsporen	☐ opzettelijk verontrusten	☐ beschadigen ☐ vernielen ☐ uithalen ☐ wegnemen ☐ verstoren	☐ zoeken ☐ rapen ☐ uit nest nemen ☐ beschadigen ☐ vernielen	☐ vervoer en onder zich hebben
		☐	☐	☐	☐ plukken ☐ verzamelen ☐ afsnijden ☐ uitsteken ☐ vernielen ☐ beschadigen ☐ ontwortelen ☐ van groei-plaats verwijderen	☐ doden ☐ verwonden ☐ vangen ☐ bemachtigen ☐ met het oog daarop opsporen	☐ opzettelijk verontrusten	☐ beschadigen ☐ vernielen ☐ uithalen ☐ wegnemen ☐ verstoren	☐ zoeken ☐ rapen ☐ uit nest nemen ☐ beschadigen ☐ vernielen	☐ vervoer en onder zich hebben

Ga naar Activiteitenplan (verplichte bijlage)

Beheer en schadebestrijding, het gebruik van verboden vangmiddelen, de opvang van wilde dieren of de ringplicht van gefokte dieren

8 Waarom vraagt u ontheffing aan?
De wet spreekt van belangen. De belangen vindt u in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en planten-soorten. U kunt meerdere opties aankruisen.

- ☐ Bescherming van flora en fauna (belang b)
- ☐ Veiligheid van het luchtverkeer (belang c)
- ☐ Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d)
- ☐ Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren (belang f)
- ☐ Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren van een beschermde inheemse diersoort (belang g)
- ☐ Overige, namelijk

9 Voor welke verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet vraagt u ontheffing aan?
U kunt meerdere opties aankruisen.

Verbodsbepalingen beschermde inheemse planten of producten van planten

Artikel 8	☐ plukken
	☐ verzamelen
	☐ afsnijden
	☐ uitsteken
	☐ vernielen
	☐ beschadigen
	☐ ontwortelen
	☐ op een andere manier van de groeiplaats verwijderen
Artikel 13	☐ verbod op bezit, vervoer
Artikel 14	☐ uitzaaien

Verbodsbepalingen beschermde inheemse dieren of eieren van dieren of producten daarvan

Artikel 9	☐ doden
	☐ verwonden
	☐ vangen
	☐ bemachtigen
	☐ met het oog op een van de bovenstaande doelen opsporen
Artikel 10	☐ opzettelijk verontrusten
Artikel 11	☐ beschadigen / vernielen / uithalen / wegnemen / verstoren van nesten / holen / andere voortplantings-, rust- of verblijfplaatsen *(doorhalen wat niet van toepassing is)*
Artikel 12	☐ zoeken / rapen / uit nesten nemen / beschadigen / vernielen van eieren *(doorhalen wat niet van toepassing is)*
Artikel 13	☐ verbod op bezit, vervoer
Artikel 14	☐ uitzetten in de vrije natuur
Artikel 15	☐ verboden vangmiddelen

☐ Overige, namelijk

10 Voor welke soorten vraagt u ontheffing aan?

Onder welk beschermingsregime vallen deze soorten?

Vul de tabel in.

Specifieke soorten Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	**Beschermingsregime** Basisverordening (CITES-Bijlagen)	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn (Bijlage IV)
		Kruis aan en streep door wat niet van toepassing is		
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee

Ga naar Activiteitenplan (verplichte bijlage)

Onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie

11 Waarom vraagt u ontheffing aan?
De wet spreekt van belangen. Het belang vindt u in artikel 75, lid 6 onderdeel a. Kruis aan.

- ☐ Ik vraag ontheffing aan voor onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie, en ook de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten.

12 Voor welke verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet vraagt u ontheffing aan?
U kunt meerdere opties aankruisen.

Verbodsbepalingen beschermde inheemse planten of producten van planten

Artikel 8	☐ plukken
	☐ verzamelen
	☐ afsnijden
	☐ uitsteken
	☐ vernielen
	☐ beschadigen
	☐ ontwortelen
	☐ op een andere manier van de groeiplaats verwijderen
Artikel 13	☐ verbod op bezit, vervoer
Artikel 14	☐ uitzaaien

Verbodsbepalingen beschermde inheemse dieren of eieren van dieren of producten daarvan

Artikel 9	☐ doden
	☐ verwonden
	☐ vangen
	☐ bemachtigen
	☐ met het oog op een van de bovenstaande doelen opsporen
Artikel 10	☐ opzettelijk verontrusten
Artikel 11	☐ beschadigen / vernielen / uithalen / wegnemen / verstoren van nesten / holen / andere voortplantings-, rust- of verblijfplaatsen *(doorhalen wat niet van toepassing is)*
Artikel 12	☐ zoeken / rapen / uit nesten nemen / beschadigen / vernielen van eieren *(doorhalen wat niet van toepassing is)*
Artikel 13	☐ verbod op bezit, vervoer
Artikel 14	☐ uitzetten in de vrije natuur
Artikel 15	☐ verboden vangmiddelen

☐ Overige, namelijk

13 Voor welke soorten vraagt u ontheffing aan?

Onder welk beschermingsregime vallen deze soorten?

Vul de tabel in.

Specifieke soorten Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	**Beschermingsregime** Basisverordening (CITES-Bijlagen)	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn (Bijlage IV)
		Kruis aan en streep door wat niet van toepassing is		
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee
		A / B / C / D	Ja / nee	Ja / nee

Ga naar Activiteitenplan (verplichte bijlage)

Biologische bestrijders van ziekten, plagen en onkruiden

14 Voor welk belang vraagt u ontheffing aan? De wet spreekt van belangen. Het belang vindt u in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Kruis aan.	☐ Ik vraag ontheffing aan voor de bescherming van flora en fauna.
15 Voor welke verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet vraagt u ontheffing aan? Kruis aan.	☐ Ik vraag ontheffing aan voor het uitzetten van dieren of eieren van dieren in de vrije natuur.
16 Waar wilt u de soort of het organisme uitzetten? U kunt meerdere opties aankruisen.	☐ in kassen ☐ in het open veld ☐ in openbaar groen ☐ in natuurlijk gebied ☐ in overige, nl
17 Voor welke soort vraagt u ontheffing aan? Geef de volledige wetenschappelijke naam: geslacht, soort en auteursnaam.	
18 Vraagt u deze ontheffing aan voor een inheems of een uitheems organisme?	☐ inheems organisme ☐ uitheems organisme
19 Hangt deze aanvraag samen met een andere ontheffingsaanvraag?	☐ Nee ► Ga naar Activiteitenplan (verplichte bijlage) ☐ Ja ► Ga naar vraag 20
20 Voor welke soort of organisme heeft u een andere aanvraag ingediend? Geef de volledige wetenschappelijke naam: geslacht, soort en auteursnaam.	Soort of organisme Aanvraagnummer (voor zover bekend)
21 Gaat het bij de andere aanvraag om een inheems of een uitheems organisme?	☐ inheems organisme ☐ uitheems organisme

Activiteitenplan (verplichte bijlage)

Waar staan de verplichte onderdelen in uw activiteitenplan?
Wij beoordelen uw aanvraag op basis van een **activiteitenplan**. U bent verplicht de onderdelen uit het schema in uw plan op te nemen. Geef aan op welke bladzijde en in welke paragraaf het onderdeel staat. Lees de toelichting bij dit formulier.
Vraagt u ontheffing aan voor Biologische bestrijders? Daarvoor gelden afwijkende eisen. Neem contact op met Het LNV-Loket.

	Verplicht onderdeel	Bladzijde	Paragraaf
A	Adres, postcode, gemeente en provincie van de locatie(s) waar de activiteiten worden uitgevoerd		
B	Omschrijving activiteiten en werkzaamheden		
C	Ingetekende topografische kaart		
D	Manier waarop u de activiteiten wilt uitvoeren		
E	Doel en belang van uw activiteiten		
F	Planning en onderbouwing van de activiteiten		
G	Deskundige die betrokken is bij uw activiteiten en zijn/haar kwalificaties		
H	Korte termijn effecten op de beschermde soort(en) per fase/activiteit		
I	Lange termijn effecten op de staat van instandhouding van de soort(en) per fase/activiteit		
J	Verantwoording van uw effectenstudie		

	Niet verplicht	Bladzijde	Paragraaf
K	Overheidsinstantie die eventueel al toestemming heeft verleend voor uw activiteiten vanuit andere wet- en regelgeving		

Vraagt u ontheffing aan voor een ruimtelijke ingreep? Geef aan waar de extra eisen staan in uw activiteitenplan.
Vul alleen in als u ontheffing aanvraagt voor een ruimtelijke ingreep.

	Verplicht onderdeel bij ruimtelijke ingrepen	Bladzijde	Paragraaf
L	Beschrijving huidige situatie van het gebied		
M	Positie van de uitvoeringslocatie ten opzichte van natuurgebieden		
N	Verspreiding van beschermde soorten op en nabij de uitvoeringslocatie		
O	Verantwoording verspreidingsinformatie		
P	Maatregelen om schade aan de soort te voorkomen of te beperken (mitigerende maatregelen)		
Q	Maatregelen om onvermijdelijke schade aan de soort te herstellen (compenserende maatregelen)		
R	Tijdstip en locatie mitigerende en compenserende maatregelen		

Activiteitenplan (verplichte bijlage) (vervolg)

Vraagt u ontheffing aan voor vogels, voor soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn of voor soorten uit bijlage 1 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten'? Geef aan waar de extra eisen staan in uw activiteitenplan.
Vul alleen in als u ontheffing aanvraagt voor een ruimtelijke ingreep. Voor soorten, zie tabel 3 in de toelichting.

	Verplicht onderdeel bij ruimtelijke ingrepen	Bladzijde	Paragraaf
S	Beschrijving alternatieven en reden waarom u die alternatieven niet gebruikt		
T	Beschrijving zorgvuldig handelen		

Vraagt u ontheffing aan voor een dwingende reden van groot openbaar belang? Geef aan waar de extra eis staat in uw activiteitenplan.
Vul alleen in als u ontheffing aanvraagt voor een ruimtelijke ingreep.

	Verplicht onderdeel bij ruimtelijke ingrepen	Bladzijde	Paragraaf
U	Omschrijving dwingende reden van groot openbaar belang		

Checklist bijlagen

Welke bijlagen stuurt u mee?
Kruis aan welke bijlagen u meestuurt. Zie de toelichting.

Verplichte bijlage
- ☐ Activiteitenplan in tweevoud

Verplicht bij Ruimtelijke ingrepen en Beheer en schadebestrijding
- ☐ Topografische kaart in tweevoud van het gebied waar u de werkzaamheden wilt uitvoeren

Verplicht, voor zover van toepassing
- ☐ Twee kopieën van eerdere vergunningen die u heeft gekregen van ons of een ander overheidsorgaan voor dezelfde werkzaamheden of activiteiten
- ☐ Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager
- ☐ Een uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is
- ☐ Machtingsformulier als u iemand wilt machtigen om de ontheffing voor u aan te vragen

Kosten

Hoe betaalt u de kosten voor deze aanvraag?
Kruis één optie aan.

- ☐ Ik krijg een factuur van Dienst Regelingen
- ☐ Ik ga akkoord met een éénmalige afschrijving van mijn (post)bankrekening voor de kosten van de ontheffing voor:
  - · ruimtelijke ingrepen belang b, c en d: € 100 voor een ontheffing langer dan één jaar, of € 60 voor een ontheffing van maximaal één jaar
  - · ruimtelijke ingrepen belang e, h, i en j: € 300
  - · beheer en schadebestrijding, het gebruik van verboden vangmiddelen, de opvang van wilde dieren: € 100 voor een ontheffing langer dan één jaar, of € 60 voor een ontheffing van maximaal één jaar
  - · onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie: € 100 voor een ontheffing langer dan één jaar, of € 60 voor een ontheffing van maximaal één jaar
  - · biologische bestrijders van ziekten, plagen en onkruiden: € 100 voor een ontheffing langer dan één jaar, of € 60 voor een ontheffing van maximaal één jaar

Rekeninghouder:

Voorletters en achternaam	☐ m ☐ v
Adres	
Rekeningnummer	
Handtekening rekeninghouder	

Ondertekening

Onderteken en stuur met alle bijlagen terug naar:

Dienst Regelingen
Team Vergunningen en
Ontheffingen Uitvoering
Postbus 19530
2500 CM Den Haag

Ik heb dit formulier volledig en naar waarheid ingevuld.

Naam

Plaats

Handtekening

Datum

– –

Graag ontvangen wij uw activiteitenplan ook digitaal via ffwet@minlnv.nl, onder vermelding van de projectnaam.

Toelichting
bij Aanvraag

Ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet

Waarom deze toelichting?

Deze toelichting hoort bij het formulier 'Aanvraag ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet '. In deze toelichting leest u hoe u het formulier invult, welke bijlagen u moet meesturen en hoe u het activiteitenplan moet opstellen.

Wilt u meer informatie?
Kijk op www.minlnv.nl/loket. Of bel met Het LNV-Loket: 0800 – 22 333 22 (op werkdagen van 8.30 tot 16.30 uur). Meer informatie over soorten(bescherming) kunt u vinden op: www.minlnv.nl/loket, www.natuurloket.nl, www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.minlnv.nederlandsesoorten.nl.

Stel eerst het activiteitenplan op!
Om uw aanvraag te kunnen beoordelen is een activiteitenplan nodig. Dit uitgebreide plan stuurt u in tweevoud mee met het formulier. Wij raden u aan om eerst het activiteitenplan op te stellen voordat u het aanvraagformulier invult. Zonder activiteitenplan kunt u het formulier niet invullen.

Inhoud van deze toelichting

1 Algemeen
2 Toelichting bij de vragen
3 Toelichting bij Activiteitenplan (verplichte bijlage)
4 Toelichting bij Checklist bijlagen
5 Toelichting bij de kosten
6 Vaak voorkomende belangen
7 Tabellen met beschermde soorten bij ontheffing ruimtelijke ingrepen

1 Algemeen

U wilt bepaalde werkzaamheden of activiteiten uitvoeren, maar deze kunnen nadelige gevolgen hebben voor beschermde dier- en plantensoorten. Daarmee overtreedt u de Flora- en faunawet. Onder bepaalde voorwaarden kunt u een ontheffing of vrijstelling krijgen van de verboden in deze wet.

Dit formulier gebruikt u voor het verkrijgen van een ontheffing zoals staat in artikel 75, derde lid, van de Flora- en faunawet. U moet zelf nagaan of voor uw activiteiten of voor de betrokken dier- of plantensoort een vrijstelling geldt, of dat u een ontheffing nodig heeft. Kijk daarvoor op www.minlnv.nederlandsesoorten.nl.

Dienst Regelingen of provincie?
Verder moet u zelf vaststellen voor welk belang u de ontheffing aanvraagt. Het belang bepaalt of u bij Dienst Regelingen of bij de provincie een aanvraag moet indienen. Een overzicht van vaak voorkomende belangen staat op pagina 5 en 6 van deze toelichting. Hierin ziet u of u bij Dienst Regelingen ontheffing moet aanvragen of bij de provincie. Het formulier dat voor u ligt, gebruikt u als de provincie niet bevoegd is (zie artikel 68 en 75 Flora- en faunawet). Voorbeelden zijn:

- Gedeputeerde Staten kan geen ontheffing verlenen omdat zij niet bevoegd is voor één of meerdere aangevraagde belangen.
- Gedeputeerde Staten kan geen ontheffing verlenen omdat de activiteiten de grenzen van de provincie overstijgen.

Zwaar beschermde soorten
Als u ontheffing aanvraagt, kunnen er soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn betrokken zijn. Deze soorten zijn het zwaarst beschermd. Uw belang moet in dat geval genoemd worden in de Habitatrichtlijn.
Ook alle vogelsoorten zijn zwaar beschermd. Uw belang moet genoemd worden in de Vogelrichtlijn. Een overzicht van de belangen genoemd in de Habitat- of Vogelrichtlijn staat op pagina 5 en 6 van deze toelichting.

Let op! Voor het aanvragen van een ontheffing voor het houden van beschermde diersoorten ('bezitsontheffing') heeft u een ander formulier nodig, namelijk het formulier 'Bezitsontheffing voor particuliere houders van dieren die tot een beschermde in- of uitheemse soort behoren'.

Vraagt u ontheffing voor een ruimtelijke ingreep?
Lees voor meer informatie over ruimtelijke ingrepen de brochure 'Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!'. Deze brochure is bedoeld voor iedereen die buiten aan het werk gaat op plaatsen waar zich mogelijk beschermde planten of dieren bevinden. In deze brochure vindt u informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. De brochure vindt u op www.minlnv.nl/loket. Lees deze brochure voordat u uw aanvraag indient.

Maak altijd een kopie
Maak altijd een kopie van uw aanvraag en de bijlagen voordat u de stukken opstuurt naar Dienst Regelingen. U heeft deze nodig als u correcties of ontbrekende informatie wilt doorgeven.

2 Toelichting bij de vragen

Bij vraag 1
Vul de naam in van een natuurlijk persoon of, als u namens een bedrijf of organisatie aanvraagt, de naam van een natuurlijk persoon die tekenbevoegd is.

Bij vraag 5
Bepaal voor welke werkzaamheden of activiteiten u een ontheffing aanvraagt. U vult alleen de vragen in bij de activiteiten waarvoor u ontheffing wilt. U kunt niet voor meerdere soorten activiteiten tegelijk ontheffing aanvragen. Gebruik voor elke soort apart een formulier.

Ruimtelijke ingrepen
Onder ruimtelijke ingrepen verstaan wij het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. U heeft een ontheffing nodig op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet (derde lid, vijfde lid en zesde lid, onderdeel c) als er beschermde soorten leven op de plek waar u werkzaamheden wilt uitvoeren.

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de soorten ingedeeld in drie tabellen. Deze staan achterin deze toelichting. Als op uw locatie alleen soorten leven uit de vrijstellinglijst in tabel 1, dan hoeft u geen ontheffing aan te vragen. In tabel 1 vindt u de lichtst beschermde soorten en in tabel 3 de zwaarst beschermde soorten. In tabel 2 vindt u de overige soorten. Deze indeling geldt alleen voor ruimtelijke ingrepen. Naast de soorten in tabel 3 zijn ook alle vogels zwaar beschermd.

Beheer en schadebestrijding, gebruik verboden vangmiddelen, opvang wilde dieren of ringplicht gefokte dieren
Het gaat hier om het uitvoeren van diverse activiteiten die een schadelijk effect hebben op beschermde soorten. Daarbij gaat het om activiteiten bij beheer en schadebestrijding, het gebruik van verboden vangmiddelen, de opvang van wilde dieren of het houden van gefokte vogels zonder een pootring (dit zijn vogels die gefokt worden voor de productie). U heeft dan ontheffing nodig op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet (derde lid, vijfde lid en zesde lid, onderdeel c).

Onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie
Bij onderzoek, onderwijs, repopulatie en herintroductie is het soms noodzakelijk om verboden uit de Flora- en faunawet te overtreden. Of uw activiteiten hebben een schadelijk effect op beschermde soorten. U heeft dan een ontheffing nodig op grond van artikel 75 (derde lid, vijfde lid en zesde lid, onderdeel a).

Biologische bestrijding van ziekten, plagen en onkruiden
Biologische bestrijding kan een schadelijk effect hebben op beschermde soorten. U heeft een ontheffing nodig op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet (derde lid) omdat u door uw activiteiten de verbodsbepaling in artikel 14 (het uitzetten van dieren en eieren van dieren in de vrije natuur) van de Flora– en faunawet overtreedt.

Nieuwe biologische bestrijders
Voor biologische bestrijders die niet eerder in Nederland zijn uitgezet is een afzonderlijke regeling gemaakt. Nieuwe biologische bestrijders die worden geïmporteerd voor onderzoek en productontwikkeling, hoeft u niet aan te melden. Op voorwaarde dat u deze niet in de vrije natuur of in kassen uitzet. Zodra deze nieuwe biologische bestrijders ook in de praktijk worden uitgezet, moet u daarvoor ontheffing aanvragen.

Bij vraag 6
Belangen kunnen elkaar overlappen. Kruis alle belangen aan die van toepassing zijn op uw activiteiten. Voorbeeld: een ruimtelijk inrichtingsproject kan een dwingende reden van openbaar belang omvatten.

Bescherming van flora en fauna
Voorbeeld: de aanleg van een ecoduct.

Veiligheid van het luchtverkeer
Voorbeeld: de aanleg van een landingsbaan.

Volksgezondheid of openbare veiligheid
Voorbeelden: de beveiliging tegen overstromingen of wateroverlast.

Dwingende reden van groot openbaar belang
Voorbeelden: aanleg van rijksweg, aanleg van een grensoverschrijdend bedrijventerrein.

Bestendig beheer en onderhoud in de land- en bosbouw
Voorbeelden: maaien van grasland, oogsten van landbouwgewas, uitdunning van bossen.

Bestendig gebruik
Voorbeelden: gebruik van een golfterrein of militair oefenterrein, jaarlijkse tuinbeurs in de maand mei.

Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling
Voorbeelden: een natuurontwikkelingsproject, aanleg van een weg, stadswijk of bedrijvenpark, bouw of verbouwing van een gebouw, het verdubbelen van een wateronttrekking.

Bij vraag 7
De tabel bij vraag 7 biedt ruimte voor het invullen van een beperkt aantal soorten. Als u voor meer soorten ontheffing wilt, maak dan een kopie van de tabel.

Bij vraag 8

Bescherming van flora en fauna
Voorbeeld: het verplaatsen van een nest dat op een gevaarlijke plek ligt voor het dier.

Veiligheid van het luchtverkeer
Voorbeeld: het opzettelijk verontrusten van vogels bij een vliegveld.

Volksgezondheid of openbare veiligheid
Voorbeelden: het voorkomen van vervuiling van drinkwater of voedingsmiddelen door uitwerpselen van dieren, het verplaatsen van een ooievaarsnest boven een spoorweg, het bestrijden van konijnen in dijken.

Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren
Voorbeeld: het voorkomen van ernstige schade aan daken door kraaien en kauwen binnen de bebouwde kom.

Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren van een beschermde inheemse diersoort
Voorbeeld: het bestrijden van vogelpoep door een kraaien- of kauwenplaag.

Bij vraag 11

Onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie, en ook de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
Voorbeelden: het bezit en vervoer van dode vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen en vissen die behoren tot de beschermde diersoorten (waaronder ook skeletten of delen van dieren), het tentoonstellen van preparaten van dieren, het vangen van soorten om DNA af te nemen voor wetenschappelijk onderzoek, het uitzetten van otters in een natuurgebied.

Bij vraag 17
Per aanvraag voor biologische bestrijders kunt u slechts voor één diersoort ontheffing aanvragen. Bij de soort gaat het niet alleen om bestrijders, maar ook om andere organismen die als nuttig worden beschouwd, zoals ondersteunende begeleidende organismen.

3 Toelichting bij Activiteitenplan (verplichte bijlage)

Om uw aanvraag te beoordelen hebben wij een activiteitenplan nodig. In het plan beschrijft u het doel van uw aanvraag en geeft u een uitgebreide onderbouwing. De onderdelen in het schema op het formulier zijn verplicht. Daarom moet u aangeven op welke bladzijde en in welke paragraaf wij het onderwerp kunnen terugvinden in uw plan. Welke inhoud elk onderdeel moet hebben leest u hieronder.

Vraagt u ontheffing aan voor het inzetten van biologische bestrijders?
Dan gelden er afwijkende eisen. Vraag bij Het LNV-Loket welke onderdelen uw activiteitenplan moet bevatten.

Vraagt u ontheffing aan voor een ruimtelijke ingreep?
Dan bevat uw activiteitenplan extra onderdelen.

Verplichte onderdelen

A Adres, postcode, gemeente en provincie van de locatie(s) waar de activiteiten worden uitgevoerd
Als een adres ontbreekt, volstaat een kadastrale aanduiding.

B Omschrijving activiteiten en werkzaamheden
Geef in detail aan welke activiteiten en werkzaamheden gaan plaatsvinden. Geef ook de intensiteit weer. U moet alle activiteiten en werkzaamheden beschrijven.

C Ingetekende topografische kaart
Vraagt u ontheffing aan voor ruimtelijke ingrepen óf voor beheer en schadebestrijding? Voeg een duidelijke topografische kaart bij en geef de locatie van uw activiteiten aan. Gebruik afhankelijk van de omvang van uw project een schaal van 1:1.000 tot 1:25.000. Geef de Amersfoortse coördinaten of kilometerhokken aan. Als er verschillende locaties zijn, vermeldt u deze afzonderlijk. Geef ook aan wat de reikwijdte is van uw activiteiten. Bemaling van een bouwplaats kan bijvoorbeeld tot ver in de omtrek een waterstanddaling tot gevolg hebben.

D Manier waarop u de activiteiten wilt uitvoeren
Denk bijvoorbeeld aan het type materieel en het instrumentarium dat u gebruikt. Beschrijf ook hoe u invulling geeft aan de zorgplicht.

E Doel en belang van uw activiteiten
Uit uw omschrijving van het doel van uw project moet ook het wettelijk belang van uw activiteiten zijn af te leiden. Meerdere belangen zijn mogelijk. Welk wettelijk belang is voor u relevant en kunt u dit onderbouwen?

F Planning en onderbouwing van activiteiten
Geef een planning van uw activiteiten. Onderbouw waarom u de activiteiten in die periode wilt uitvoeren. De periode waarin u de werkzaamheden uitvoert, kán bepalend zijn of u een verbodsbepaling overtreedt. Geef ook aan in welke volgorde u de werkzaamheden uitvoert (fasering). Maak een zo realistisch mogelijke inschatting van de benodigde tijd per activiteit. Houd rekening met eventuele vertragingen door weersomstandigheden, met wettelijke termijnen van vergunning- en subsidieverlening en met andere vergelijkbare situaties.

G Deskundige die betrokken is bij uw activiteiten en zijn/haar kwalificaties
Geef naam, functie, kwalificaties en ervaring van de deskundige die bij uw project is betrokken:
- Vraagt u ontheffing aan voor een ruimtelijke ingreep? Vermeld de deskundige die door u gevraagd is te adviseren of te begeleiden bij het opstellen van de aanvraag of de uit te voeren activiteiten.
- Vraagt u ontheffing aan voor onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie óf voor beheer en schadebestrijding? Vermeld de (rechts-)persoon die verantwoordelijk is voor de uit te voeren activiteiten.

Ecologische kennis
Voor het omgaan met beschermde soorten is vaak zeer specialistische ecologische kennis vereist. Het kan dan verstandig zijn om een deskundige in te schakelen. Let hierbij op de kwalificaties van de deskundige. De deskundige moet aantoonbare ervaring hebben met de situatie en kennis hebben van de soortspecifieke ecologie. U blijft wel zelf verantwoordelijk voor de aanvraag. Doet uw adviseur aanbevelingen? Geef dan in uw aanvraag expliciet aan of u deze aanbevelingen overneemt.

H Korte termijn effecten op de beschermde soort(en)
Geef de effecten aan op de individuele exemplaren van de beschermde soort tijdens de uitvoering van uw werkzaamheden. Voor de individuele exemplaren van de beschermde soort moet u aangegeven welk verbod u overtreedt, op welke locatie(s) en door welke werkzaamheden. Of u een verbodsbepaling overtreedt is afhankelijk van de soort, de

activiteit, de locatie, de manier van werken en het tijdstip van uitvoeren. Met deze beschrijving onderbouwt u uw aanvraag voor welke verbodsbepalingen Dienst Regelingen u ontheffing moet verlenen.

I Lange termijn effecten op de instandhouding van de soort(en)
Geef op populatieniveau aan wat de gevolgen zijn van uw activiteiten voor de gunstige staat van instandhouding van de soort (in een gebied). Maak per beschermde soort waarvoor u ontheffing aanvraagt aannemelijk of uw activiteiten een blijvend negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Beschrijf de effecten tijdens de uitvoering en de gevolgen na afloop van uw activiteiten.

J Verantwoording van uw effectstudie
U maakt een effectstudie naar de gevolgen voor de relevante beschermde soorten. Beschrijf hoe u de gegevens heeft verzameld. Uw effectstudie is actueel, wetenschappelijk verantwoord (verifieerbaar, zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende onderbouwd) en uitgevoerd door een deskundige. Het bevat de juiste methodiek voor de soort, in het juiste seizoen. Uw inventarisatie geldt voor de gebieden die beïnvloed worden door uw activiteiten. En u houdt rekening met cumulatieve effecten van andere activiteiten in hetzelfde gebied. Maak onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten. De effectstudie heeft voldoende detailniveau.

K Overheidsinstantie die al toestemming heeft verleend voor uw activiteiten vanuit andere wet- en regelgeving
Onderdeel J is niet verplicht. Vul in voor zover van toepassing. Bijvoorbeeld: bij een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen kan een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig zijn.

Verplichte onderdelen bij ruimtelijke ingrepen

L Beschrijving huidige situatie van het gebied
Geef een korte schets van het gebied waar u aan het werk gaat. Wat voor soort gebied is het? Waar wordt de grond voor gebruikt? Welke activiteiten vinden er nu al plaats?

M Positie van de uitvoeringslocatie ten opzichte van natuurgebieden
Geef aan of de locatie in of nabij een Beschermd Natuurmonument, een Wetland of een Natura 2000-gebied ligt. U moet zelf beoordelen of u een vergunning nodig heeft vanwege de Natuurbeschermingswet.

N Verspreiding van beschermde soorten op en nabij de uitvoeringslocatie
Beschrijf de aanwezigheid van alle relevante beschermde soorten met, zover van toepassing, hun vaste rust- en verblijfplaatsen of groeiplaatsen. Uit de verspreidingsinformatie blijkt wat de functie is van het gebied voor de aanwezige populatie en voor de soort in het algemeen. Uit de gegevens blijkt verder of uw activiteiten (blijvend) negatief effect hebben op een gunstige staat van instandhouding van de soort en/of de aanwezige populatie.

O Verantwoording verspreidingsinformatie
Beschrijf hoe u de verspreidingsinformatie van de beschermde soorten heeft verzameld. Uw methode is actueel en verifieerbaar. De gegevens zijn verzameld door een voldoende deskundig persoon. De informatie is gedetailleerd en is verzameld met de juiste methodiek voor de soort, in het juiste seizoen. Uw inventarisatie geldt voor de gebieden die beïnvloed worden door uw activiteiten.

P Maatregelen om schade aan de soort te voorkomen of te beperken
Voorbeelden van mitigerende maatregelen: het wegvangen en verplaatsen van individuele exemplaren naar een geschikt gebied in de directe omgeving of het gefaseerd uitvoeren van uw werkzaamheden. Let op dat u met uw maatregelen niet een andere verbodsbepaling overtreedt.

Q Maatregelen om onvermijdelijke schade aan de soort te herstellen
Voorbeelden van compenserende maatregelen: het aanleggen van een nieuwe poel of de kwaliteitsverbetering van een bestaande poel. Let op dat u met uw maatregelen niet een andere verbodsbepaling overtreedt.

R Tijdstip en locatie mitigerende en compenserende maatregelen
Realiseer uw compenserende en mitigerende maatregelen tijdig. De gunstige instandhouding van de soort moet namelijk continu zijn gewaarborgd.

S Beschrijving alternatieven en reden waarom u die alternatieven niet gebruikt
Beschrijf de alternatieven (zoals andere locaties of werkwijzen), die misschien geen of minder effect hebben op de soorten waarvoor u een ontheffing aanvraagt. En de reden waarom u geen gebruik maakt van deze alternatieven. De afweging van alternatieven moet toegespitst zijn op de Flora- en faunawet. Een milieueffectrapportage is over het algemeen inhoudelijk onvoldoende. Betrek de doelstelling van uw project bij de onderbouwing van uw keuzes.

T Beschrijving zorgvuldig handelen
Voorafgaand aan en tijdens het uitvoeren van de activiteit moet u in redelijkheid alles doen of juist laten om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Beschrijf en onderbouw de maatregelen die u neemt om te garanderen dat u zorgvuldig handelt. Zorgvuldig handelen gaat verder dan de zorgplicht: u moet proactief optreden om alle mogelijke schade aan de soort(en) te voorkomen.

U Omschrijving dwingende reden van groot openbaar belang
Onderbouw de dwingende reden. Het belang "dwingende reden van groot openbaar belang" heeft betrekking op activiteiten die van algemeen, breed maatschappelijk belang zijn. U moet dit in de beschrijving duidelijk maken. Uw activiteiten mogen niet enkel ten goede komen aan een particulier, aan enkelen of een beperkte regio. Daarnaast moet het openbare belang 'van groter gewicht' zijn. In de meeste gevallen is dat alleen het geval bij een lange termijn belang.

4 Toelichting Checklist bijlagen

Legitimatiebewijs, kopie uittreksel Kamer van Koophandel, kopie statuten
Functionarissen van overheidsinstellingen, zoals gemeenten en provincies, hoeven geen geldig legitimatiebewijs en uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten bij te voegen. Voor overige organisaties geldt deze uitzondering niet.

Vraag tijdig aan
Wacht met het starten van de activiteiten totdat u van Dienst Regelingen een beslissing heeft ontvangen. Vraag tijdig aan. Uit de praktijk is gebleken dat het voorkomt, dat een ingediende aanvraag onvolledig is of soms onjuiste informatie bevat. Controleer daarom of u het aanvraagformulier volledig heeft ingevuld.

5 Toelichting bij de kosten

In de 'Regeling tarieven Flora- en faunawet' is bepaald dat een ontheffing niet wordt verstrekt voordat u de kosten heeft betaald. Dienst Regelingen biedt u hiervoor twee mogelijkheden: een automatische incasso of een factuur. Wij brengen u geen kosten in rekening als wij uw aanvraag niet in behandeling nemen of afwijzen.

De kosten staan in de Regeling tarieven Flora- en faunawet. Voor de afgifte en wijziging van een ontheffing zoals beschreven in artikel 75, derde lid, betaalt u het volgende bedrag:
· € 60 als de ontheffing maximaal één jaar geldt
· € 100 als de ontheffing langer dan één jaar geldt
De ontheffing voor ruimtelijke ingrepen vormt een uitzondering. U betaalt € 300 als u ontheffing krijgt voor de belangen e, h, i of j. Zie artikel 2, tweede lid, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

6 Vaak voorkomende belangen

Tabel Vaak voorkomende belangen voor ontheffing

Belang voor ontheffing	Vindplaats wet- of regelgeving	Ontheffing aanvragen bij provincie	Ontheffing aanvragen bij Dienst Regelingen	Opgenomen in Habitat-richtlijn	Opgenomen in Vogel-richtlijn
Onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie, alsmede de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten	Artikel 75, lid 6 Flora- en faunawet	Nee	Ja	Ja	Ja
Uitvoering van werkzaamheden voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Artikel 2, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten	Nee	Ja	Nee	Nee
Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten	Artikel 2, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten	Nee	Ja	Ja	Nee
Veiligheid					
Veiligheid van het luchtverkeer	Artikel 68, lid 1, Flora- en faunawet	Ja	Ja*	Nee	Ja
Volksgezondheid of openbare veiligheid	Artikel 68, lid 1, Flora- en faunawet	Ja	Ja*	Ja	Ja
Bestendig gebruik, beheer en onderhoud					
Uitvoering van werkzaamheden voor bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw	Artikel 2, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten	Nee	Ja	Nee	Nee
Bestendig gebruik	Artikel 2, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten	Nee	Ja	Nee	Nee

Flora en fauna					
Bescherming van Flora en fauna	Artikel 2, Besluit vrijstelling beschermde dier- en planten-soorten	Nee	Ja	Ja	Ja
Voorkomen van schade aan flora en fauna		Artikel 68, lid 1, Flora- en faunawet	Ja	Nee	
Overlast of voorkomen van schade					
Belangrijke overlast veroor-zaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort	Artikel 2, Besluit vrijstelling beschermde dier- en planten-soorten	Nee	Ja	Nee	Nee
Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren	Artikel 2, Besluit vrijstelling beschermde dier- en planten-soorten	Nee	Ja	Ja	Ja
Voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bos-sen, bedrijfsmatige visserij en water	Artikel 68, lid 1, Flora- en fauna-wet	Ja	Nee		
Voorkomen en bestrijden van schade of belangrijke overlast veroorzaakt door steenmarters aan gebouwen of zich daarin of daarbij bevindende roerende zaken	Artikel 4, Besluit beheer en schadebestrijding dieren	Ja	Nee		
Voorkomen en bestrijden van schade veroorzaakt door vossen aan niet bedrijfsmatig gehouden vee	Artikel 4, Besluit beheer en schadebestrijding dieren	Ja	Nee		
Voorkomen en bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, behorende tot de diersoorten edelhert, ree, damhert of wild zwijn	Artikel 4, Besluit beheer en schadebestrijding dieren	Ja	Nee		
Voorkomen en bestrijden van schade veroorzaakt door konijnen of vossen op sport-velden of industrieterreinen	Artikel 4, Besluit beheer en schadebestrijding dieren	Ja	Nee		
Reguleren van de populatie-omvang van dieren, behorende tot de diersoorten edelhert, ree, damhert of wild zwijn, met dien verstande dat vanwege dit belang slechts ontheffing kan worden verleend indien de aan-leiding is gelegen in de schade-historie ter plaatse en van het omringende gebied of de maximale populatieomvang in relatie tot de draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden	Artikel 4, Besluit beheer en schadebestrijding dieren	Ja	Nee		
Voorkomen en bestrijden van schade veroorzaakt door dieren behorende tot een beschermde inheemse zoogdiersoort op begraafplaatsen	Artikel 4, Besluit beheer en schadebestrijding dieren	Ja**	Nee**		

*alleen als provincie niet bevoegd is
**per 1 juli 2009

7 Tabellen met beschermde soorten

De tabellen 1, 2 en 3 zijn alleen relevant als u een ontheffing aanvraagt voor een ruimtelijke ingreep.

Tabel 1

Algemene soorten	Vaatplanten	
	aardaker	Lathyrus tuberosus
	akkerklokje	Campanula rapunculoides
	brede wespenorchis	Epipactis helleborine
	breed klokje	Campanula latifolia
	dotterbloem*	Caltha palustris
	gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum
	grasklokje	Campanula rotundifolia
	grote kaardenbol	Dipsacus fullonum
	kleine maagdenpalm	Vinca minor
	knikkende vogelmelk	Ornithogalum nutans
	koningsvaren	Osmunda regalis
	slanke sleutelbloem	Primula elatior
	zwanebloem	Butomus umbellatus
	Zoogdieren	
	aardmuis	Microtus agrestis
	bosmuis	Apademus sylvaticus
	dwergmuis	Micromys minutus
	bunzing	Mustela putorius
	dwergspitsmuis	Sorex minutus
	gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
	egel	Erinaceus europaeus
	haas	Lepus europeus
	hermelijn	Mustela erminea
	huisspitsmuis	Crocidura russula
	konijn	Oryctolagus cuniculus
	mol	Talpa europea
	ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
	ree	Capreolus capreolus
	rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
	tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
	veldmuis	Microtus arvalis
	vos	Vulpes vulpes
	wezel	Mustela nivalis
	woelrat	Arvicola terrestris
	Reptielen en amfibieën	
	bastaardkikker	Rana esculenta
	bruine kikker	Rana temporaria
	gewone pad	Bufo bufo
	kleine watersalamander	Triturus vulgaris
	meerkikker	Rana ridibunda
	Mieren	
	behaarde rode bosmier	Formica rufa
	kale rode bosmier	Formica polyctena
	stronkmier	Formica truncorum
	zwartrugbosmier	Formica pratensis
	Slakken	
	wijngaardslak	Helix pomatia

**met uitzondering van de spindotterbloem (Tabel 2 soort)*

Tabel 2

Overige soorten, niet zijnde algemene soorten, soorten van bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn en soorten van bijlage I van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten	Zoogdieren	
	damhert	Dama dama
	edelhert	Cervus elaphus
	eekhoorn	Sciurus vulgaris
	grijze zeehond	Halichoerus grypus
	grote bosmuis	Apodemus flavicollis
	steenmarter	Martes foina
	wild zwijn	Sus scrofa
	Reptielen en amfibieën	
	alpenwatersalamander	Triturus alpestris
	levendbarende hagedis	Zootoca vivipara
	Dagvlinders	
	moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia
	vals heideblauwtje	Lycaeides idas
	Vissen	
	bermpje	Noemacheilus barbatulus
	kleine modderkruiper	Cobitis taenia
	meerval	Silurus glanis
	rivierdonderpad	Cottus gobio
	Vaatplanten	
	aangebrande orchis	Orchis ustulata
	aapjesorchis	Orchis simia
	beenbreek	Narthecium ossifragum
	bergklokje	Campanula rhomboidalis
	bergnachtorchis	Platanthera chlorantha
	bijenorchis	Ophrys apifera
	blaasvaren	Cystopteris fragilis
	blauwe zeedistel	Eryngium maritimum
	bleek bosvogeltje	Cephalantera damasonium
	bokkenorchis	Himantoglossum hircinum
	brede orchis	Dactylorhiza majalis majalis
	bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens
	daslook	Allium ursinum
	dennenorchis	Goodyera repens
	duitse gentiaan	Gentianella germanica
	franjegentiaan	Gentianella ciliata
	geelgroene wespenorchis	Epipactis muelleri
	gele helmbloem	Pseudofumaria lutea
	gevlekte orchis	Dactylorhiza maculata
	groene nachtorchis	Coeloglossum viride
	groensteel	Asplenium viride
	grote keverorchis	Listera ovata
	grote muggenorchis	Gymnadenia conopsea
	gulden sleutelbloem	Primula veris
	harlekijn	Orchis morio
	herfstschroeforchis	Spiranthes spiralis
	hondskruid	Anacamptis pyramidalis
	honingorchis	Herminium monorchis
	jeneverbes	Juniperus communis
	klein glaskruid	Parietaria judaica
	kleine keverorchis	Listera cordata
	kleine zonnedauw	Drosera intermedia
	klokjesgentiaan	Gentiana pneumonanthe
	kluwenklokje	Campanula glomerata
	koraalwortel	Corallorhiza trifida
	kruisbladgentiaan	Gentiana cruciata

lange ereprijs	Veronica longifola
lange zonnedauw	Drosera anglica
mannetjesorchis	Orchis mascula
maretak	Viscum album
moeraswespenorchis	Epipactis palustris
muurbloem	Erysimum cheiri
parnassia	Parnassia palustris
pijlscheefkelk	Arabis hirsuto sagittata
poppenorchis	Aceras anthropophorum
prachtklokje	Campanula persicifolia
purperorchis	Orchis purpurea
rapunzelklokje	Campanula rapunculus
rechte driehoeksvaren	Gymnocarpium robertianum
rietorchis	Dactylorhiza majalis praetermissa
ronde zonnedauw	Drosera rotundifolia
rood bosvogeltje	Cephalanthera rubra
ruig klokje	Campanula trachelium
schubvaren	Ceterach officinarum
slanke gentiaan	Gentianella amarella
soldaatje	Orchis militaris
spaanse ruiter	Cirsium dissectrum
spindotterbloem	Caltha palustris araneosa
steenanjer	Dionthus deltoides
steenbreekvaren	Asplenium trichomanes
stengelloze sleutelbloem	Primula vulgaris
stengelomvattend havikskruid	Hieracium amplexicaule
stijf hardgras	Catapoduim ridigum
tongvaren	Asplenium scolopendrium
valkruid	Arnica montana
veenmosorchis	Hammarbya paludosa
veldgentiaan	Gentianella campestris
veldsalie	Salvia pratensis
vleeskleurige orchis	Dactylorhiza incamata
vliegenorchis	Ophrys insectifera
vogelnestje	Neottia nidus-avis
voorjaarsadonis	Adonis vernalis
wantsenorchis	Orchis coriophora
waterdrieblad	Menyanthes trifoliata
weideklokje	Campanula patula
welriekende nachtorchis	Plantanthera bifolia
wilde gagel	Myrica gale
wilde herfsttijloos	Colchicum autumnale
wilde kievitsbloem	Fritillaria meleagris
wilde marjolein	Origanum vulgare
wit bosvogeltje	Cephalanthera longifolia
witte muggenorchis	Pseudorchis albida
zinkviooltje	Viola lutea calaminaria
zomerklokje	Leucojum aestivum
zwartsteel	Asplenium adiantum-nigrum
Kevers	
vliegend hert	Lucanus cervus
Kreeftachtigen	
rivierkreeft	Astacus astacus

Tabel 3

Soorten van bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en soorten opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn

Bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten	
Zoogdieren	
das	Meles meles
boommarter	Martes martes
eikelmuis	Eliomys quercinus
gewone zeehond	Phoca vitulina
veldspitsmuis	Crocidura leucodon
waterspitsmuis	Neomys fodiens
Reptielen en amfibieën	
adder	Vipera berus
hazelworm	Anguis fragilis
ringslang	Natrix natrix
vinpootsalamander	Triturus helveticus
vuursalamander	Salamandra salamandra
Vissen	
beekprik	Lampetra planeri
bittervoorn	Rhodeus cericeus
eirits	Phoxinus phoxinus
gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
grote modderkruiper	Misgurnus fossilis
rivierprik	Lampetra fluviatilis
Dagvlinders	
bruin dikkopje	Erynnis tages
dwergblauwtje	Cupido minimus
dwergdikkopje	Thymelicus acteon
groot geaderd witje	Aporia crataegi
grote ijsvogelvlinder	Limenitis populi
heideblauwtje	Plebejus argus
iepepage	Strymonidia w-album
kalkgraslanddikkopje	Spialia sertorius
keizersmantel	Argynnis paphia
klaverblauwtje	Cyaniris semiargus
purperstreepparelmoervlinder	Brenthis ino
rode vuurvlinder	Palaeochrysophanus hippothoe
rouwmantel	Nymphalis antiopa
tweekleurig hooibeestje	Coenonympha arcania
veenbesparelmoervlinder	Bolaria aquilonais
veenhooibeestje	Coenonympha tullia
veldparelmoervlinder	Melitaea cinxia
woudparelmoervlinder	Melitaea diomina
zilvervlek	Clossiana euphrosyne
Vaatplanten	
groot zeegras	Zostera marina

Bijlage IV EU-Habitatrichtlijn

Zoogdieren	
baardvleermuis	Myotis mystacinus
bechstein's vleermuis	Myotis bechsteinii
bever	Castor fiber
bosvleermuis	Nyctalus leisleri
brandt's vleermuis	Myotis brandtii
bruinvis	Phocoena phocoena
euraziatische lynx	Lynx lynx
franjestaart	Myotis nattereri
gewonen dolfijn	Delphinus delphis
gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus
gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus
grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus
grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrumequinum
hamster	Cricetus cricetus
hazelmuis	Muscardinus avellanarius
ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus
kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
kleine hoefijzerneus	Pipistrellus hipposideros
laatvlieger	Eptesicus serotinus
meervleermuis	Myotis dasycneme
mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
nathusius' dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
noordse woelmuis	Microtus oeconomus
otter	Lutra lutra
rosse vleermuis	Nyctalus noctula
tuimelaar	Tursiops truncatus
tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus
vale vleermuis	Myotis myotis
watervleermuis	Myotis daubentonii
wilde kat	Felis silvestris
witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

Reptielen en amfibieën	
boomkikker	Hyla arborea
geelbuikvuurpad	Bombina variegata
gladde slang	Coronella austriacus
heikikker	Rana arvalis
kamsalamander	Triturus cristatus
knoflookpad	Pelobates fuscus
muurhagedis	Podarcis muralis
poelkikker	Rana lessonae
rugstreeppad	Bufo calamita
vroedmeesterpad	Alytes obstetricans
zandhagedis	Lacerta agilis

Dagvlinders	
donker pimpernelblauwtje	Maculinea naustithous
grote vuurvlinder	Lycaena dispar
pimpernelblauwtje	Maculinea telefus
tijmblauwtje	Maculinea arion
zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero

Libellen	
bronslibel	Oxygastra curtisii
gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
groene glazenmaker	Aeshna viridis
noordse winterjuffer	Sympecma paedisca
oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
rivierrombout	Stylurus flavipes
sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Vissen	
houting	Conegonus oxyrrhynchus
steur	Acipenser sturio
Vaatplanten	
drijvende waterweegbree	Luronium natans
groenknolorchis	Liparis loeselii
kruipend moerasscherm	Apium repens
zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
Kevers	
brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
heldenbok	Cerambyx cerdo
juchtleerkever	Osmoderma eremita
Weekdieren	
bataafse stroommossel	Unio crassus
platte schijfhoren	Anisus vorticulus

BIJLAGE 4 Plan-MER Intensieve veehouderij ten behoeve van bestemmingsplan buitengebied

PLANMER INTENSIEVE VEEHOUDERIJ
T.B.V. BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

GEMEENTE NEDERWEERT

DEFINITIEF RAPPORT

20 december 2007

110502/ZF7/5V3/201551/002

ARCADIS

Inhoud

Samenvatting 4

1 Inleiding 7
1.1 Aanleiding 7
1.1.1 Waarom een plan-MER? 7
1.1.2 Stand van zaken Bestemmingsplan 7
1.2 Procedure 8
1.3 Leeswijzer 9

2 Beleidskader 10
2.1 Natura 2000 10
2.2 Wet geurhinder Veehouderij 12
2.3 Wet ammoniak en veehouderij (Wav) 13
2.4 IPPC-richtlijn 13
2.5 Milieubeleid via bestemmingsplan: uitspraak Linderveld 15
2.6 Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2006 16
2.7 Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg 16
2.8 Bestemmingsplan buitengebied Nederweert 17

3 Huidige situatie & autonome ontwikkeling intensieve veehouderij 19
3.1 Huidige situatie intensieve veehouderij 19
3.2 Autonome ontwikkeling & scenario's 21
3.2.1 Trendmatige ontwikkeling Intensieve veehouderij: scenario nulgroei 21
3.2.2 Mogelijke toename en afname intensieve veehouderij: +15% resp -15% 23
3.3 Alternatieven 24
3.3.1 Verspreid model 24
3.3.2 Geconcentreerd model 24

4 Modelresultaten & effecten 26
4.1 Ammoniak 26
4.1.1 Methodiek 27
4.1.2 Resultaten 27
4.2 Geur 28
4.2.1 Methodiek 28
4.2.2 Resultaten 29
4.3 Fijn stof 29
4.3.1 Methodiek 29
4.3.2 Resultaten 31
4.4 Verkeer 31
4.4.1 Methodiek 31
4.4.2 Resultaten 33
4.5 Geluid 34
4.5.1 Methodiek 34

4.5.2 Resultaten 35
4.6 Landschap 35
4.7 Water 37
4.8 Overige effecten 38
4.9 Leemten in kennis & aanzet tot evaluatieprogramma 39
4.10 Resumé effecten 40

5 Conclusies & aanbevelingen 41
5.1 Conclusies 41
5.2 Aanbevelingen 42

6 Literatuurlijst 43

Bijlage 1 Natura2000-gebieden 44

Bijlage 2 Memo over Linderveld-uitspraak 47

Bijlage 3 POL-perspectieven 48

Bijlage 4 Monitoringsgegevens Noord- en Midden-Limburg 51

Bijlage 5 Kaartbeelden ammoniak 52

Bijlage 6 Indicatieve kaartbeelden ruimte IV bij Natura2000-normen 53

Bijlage 7 Kaartbeelden achtergrondbelasting geur 54

Bijlage 8 Ingekomen reacties op de notitie Reikwijdte en Detailniveau 55

Colofon 59

Voorwoord

Voor u ligt het plan-MER dat behoort bij het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Nederweert. Het is – voor zover bekend – het eerste plan-MER voor een bestemmingsplan buitengebied met als focus de kaderstelling voor intensieve veehouderij. Dit plan-MER vervult daarmee een pioniersrol.

Tijdens de totstandkoming van dit plan-MER is in verschillende fasen de gemeenteraad en het maatschappelijk veld nadrukkelijk betrokken geweest. Het proces tot dit plan-MER biedt daarmee doorlopende informatie t.b.v. de verdere denkrichting van betrokkenen en beslissers over de intensieve veehouderij. Het plan-MER gaat ook expliciet in op vragen en suggesties die tijdens het proces tot uiting kwamen en is daarmee in hoge mate – en meer dan gebruikelijk bij MER – een interactief document geworden.

De koers die met dit plan-MER gevaren is, is anders geworden dan in eerste instantie bedacht. In de notitie Reikwijdte en detailniveau was een bepaalde lijn uitgezet, met gedetailleerd uitgewerkte planologische varianten van intensieve veehouderij-ontwikkelingen. Later is enerzijds gebleken dat de scope breder dient te zijn, waarbij ook gekeken dient te worden naar de mogelijkheden om milieubeleid te incorporeren in planologisch beleid. Anderzijds bleken de planologische varianten die waren uitgedacht tot veel discussie te leidden en niet te concretiseren.

Om dit laatste op te lossen is een modellering uitgevoerd waarbij – afhankelijk van verschillende alternatieven voor planologisch beleid en langs verschillende scenario's van ontwikkeling van de intensieve veehouderij – een herverdeling van productieruimte is toegekend aan de intensieve veehouderij. Daaruit is de milieubelasting berekend. Deze werkwijze en presentatie geeft inzicht in de bandbreedte van opties en kan daarmee de gemeenteraad ondersteunen bij het nemen van beslissingen omtrent het bestemmingsplan buitengebied en de invulling van het coalitieprogramma.

Samenvatting

PlanMER-plicht

De gemeente Nederweert wil het gehele bestemmingsplan buitengebied herzien. Dit bestemmingsplan regelt het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij (IV: m.n. varkens- en kippenhouderij). Er is sprake van de plicht voor een plan-MER omdat het bestemmingsplan kaderstellende is voor later m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten.

Procedure

In mei 2007 heeft de gemeente een notitie reikwijdte en detailniveau ter visie gelegd, als eerste stap in de planMER-procedure. Op basis van ingekomen reacties, het advies van de Commissie voor de m.e.r. en behandeling in enkele themaraden is dit planMER de volgende stap in de procedure. Dit planMER zal gelijktijdig met (ontwerpen van) het bestemmingsplan ter visie worden gelegd. De totstandkoming van het planMER heeft overigens door bespreking van tussenresultaten tijdens themaraadbijeenkomsten bijgedragen aan verdere gedachtenvorming over de IV-sector in de gemeente Nederweert.

Beleidskader en opties eigen gemeentelijk milieubeleid

De belangrijkste beleidskaders t.a.v. de IV-sector zijn:

- het ammoniakbeleid. Vanwege de nabije ligging van Natura2000-gebieden met een lage kritische depositiewaarde is dit bepalend voor ontwikkelingen. Vooralsnog ligt hiervoor een tijdelijk toetsingskader.
- het geurbeleid. De gemeente Nederweert wil gebruik maken van de mogelijkheid om eigen geurnormen te stellen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij.
- het reconstructiebeleid. Hierin is in een zonering aangegeven waar bij voorkeur de IV-sector zich dient te ontwikkelen (landbouwontwikkelingsgebieden: LOG) en waar bij voorkeur niet (extensiveringsgebieden).

Vanuit de gemeente Nederweert zijn naar aanleiding van het planMER vragen naar boven gekomen omtrent de mogelijkheden om extra milieubeleid te voeren. De opties om verdergaande eisen te stellen dan de IPPC-richtlijn of voor extra milieu-eisen gekoppeld aan het bestemmingsplan buitengebied lijken echter juridisch niet realiseerbaar te zijn.

Huidige situatie, scenario's en alternatieven

A.h.v. gegevens van de gemeente is een beeld verkregen van de omvang van de IV-sector, de ligging en de trends. In Nederweert liggen er nog maar weinig IV-bedrijven tegen natuur (extensiveringsgebied). De bedrijven in de landbouwontwikkelingsgebieden zijn gemiddeld groter dan elders in de gemeente. Trendmatig is er sprake van stabilisatie van de intensieve veestapel.

T.b.v. een modellering is in dit planMER gerekend met drie scenario's voor omvang van de IV-sector (namelijk -15%, nulgroei en +15%) en twee alternatieven voor ruimtelijk beleid (namelijk verspreide ontwikkeling en maximale concentratie in de LOG's).

Milieueffecten en conclusies

Voor ammoniak blijkt het concentratiebeleid nauwelijks nog te leiden tot minder ammoniakdepositie op natuur ten opzichte van verspreide ontwikkeling. Een belangrijke factor die leidt tot vermindering van ammoniakdepositie is het generieke beleid, gericht op beperking van stalemissies.

Het planMER geeft aan dat de kritische depositiewaarde voor m.n. de Groote Peel (400 mol/ha,jaar) niet behaald kan worden, zelfs niet met volledige sanering van de IV-sector in Nederweert.
Bij geconcentreerde IV-ontwikkeling in de LOG's en bij toename van de sector blijkt de geursituatie aldaar voor de woonomgeving een aandachtspunt te zijn.
Uit een eerste inschatting lijken er in de gemeente Nederweert geen grote knelpunten te bestaan op het vlak van fijn stof.
Extra intensieve veehouderij genereert extra verkeer, maar dit blijkt ten opzichte van de reguliere intensiteiten op wegen beperkt te zijn. Wel is aandacht nodig voor de verkeersafwikkeling vanuit LOG Ospel-noord.
De LOG's blijken op ruime afstand te liggen van de meeste geluidsgevoelige bestemmingen en van de waterwinning Ospel. Verdere aandacht voor geluid vindt plaats in de vergunningentrajecten.

Landschapseffecten en conclusies

De LOG's zijn gebieden met minder kwetsbare gebiedskwaliteiten. Door randvoorwaarden te stellen bij het toestaan van nieuwe ontwikkelingen kunnen de waarden ten aanzien van landschap en beeldkwaliteit worden gewaarborgd. In het verspreide alternatief model vinden meer ontwikkelingen plaats buiten de LOG's dan in het geconcentreerde model aan de orde is, dus ook in de kwaliteitsgebieden 'Versterken' en 'Respectvol te ontwikkelen' t.b.v. het bestemmingsplan.
Om onevenredige aantasting van het landschap te voorkomen, kan de gemeente Nederweert specifieke randvoorwaarden stellen aan IV-ontwikkelingen. Deze randvoorwaarden kunnen gericht zijn op de diverse gebiedskwaliteiten (in een open gebied kunnen andere randvoorwaarden worden gesteld dan in beekdalen). De randvoorwaarden kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld landschappelijke inpassingsmaatregelen, situering van gebouwen en omvang van bouwblokken. Het ligt voor de hand dat de randvoorwaarden in het te Versterken gebied scherper zijn dan in het LOG.

Aanbevelingen

1. Vanuit landschappelijk oogpunt verdient het de voorkeur om in het bestemmingsplan buitengebied in de LOG's meer ruimte te bieden aan IV-ontwikkelingen dan in de verwevingsgebieden.
2. De gemeente Nederweert kan ervoor kiezen om strenger milieubeleid te voeren of dit te incorporeren in haar bestemmingsplan. Dit wordt echter – gezien de juridische risico's – afgeraden.
3. Wel wordt in overweging gebracht om tevens in te zetten op controle en handhaving achteraf en om het flankerend beleid van gerichte verplaatsingen voort te zetten.
4. De verkeersafwikkeling van met name het LOG Ospel-noord verdient aandacht.

HOOFDSTUK 1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft kort aan waarom dit plan-MER is opgesteld en wat de relatie is met het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Nederweert.

1.1 AANLEIDING

1.1.1 WAAROM EEN PLAN-MER?

De gemeente Nederweert is gestart met de voorbereidingen om het bestemmingsplan buitengebied te gaan herzien. Eén van de ontwikkelingen die hiermee gestalte krijgt is het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij (varkens, kippen, pelsdieren) in landbouwontwikkelingsgebieden en verwevingsgebieden.

Bij de voorbereidingen van dit bestemmingsplan buitengebied is sprake van de plicht voor een plan-MER. Omdat de gemeente bij dit bestemmingsplan buitengebied keuzen maakt over de omvang van bouwblokken van veehouderijen en over mogelijkheden voor omschakeling naar en nieuwvestiging van intensieve veehouderij, kan het bestemmingsplan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieu- en bouwvergunningen van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel (artikel 7.2 Wet milieubeheer: het gaat om de categorieën C14 en D14 van het Besluit m.e.r.).

Er zijn bij het bestemmingsplan buitengebied in Nederweert geen andere onderwerpen gedefinieerd die als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten zijn te beschouwen.

Er is dus een plan-MER nodig dat zich richt op de planologische (on)mogelijkheden voor uitbreiding en nieuwvestiging van intensieve veehouderijen, zoals die kunnen worden opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan buitengebied, alsmede op de effecten van die (on)mogelijkheden op het milieu.

1.1.2 STAND VAN ZAKEN BESTEMMINGSPLAN

Het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied 1998” is sinds 18 februari 2000 van kracht. Mede vanwege de vele ontwikkelingen in het buitengebied, zoals de inwerkingtreding van het Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg, de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken en de inwerkingtreding van nieuw provinciaal beleid is er behoefte aan een geactualiseerd bestemmingsplankader, waarin nieuwe inzichten en mogelijkheden van ontwikkelingen worden vastgelegd.

Onder bepaalde voorwaarden bieden nieuwe beleidskaders meer ruimte aan nieuwe functies en bebouwingsmogelijkheden, zeker wanneer deze beperkt van aard en omvang zijn of wanneer ze de leefbaarheid of de kwaliteit van het buitengebied ten goede komen. Vooruitlopend op de herziening van het bestemmingsplan buitengebied heeft de gemeenteraad van Nederweert op 26 september 2006 een "Kwaliteitsprogramma voor het landelijk gebied" vastgesteld. Dit Kwaliteitsprogramma geeft aan waar onder bepaalde condities in het buitengebied ruimte is voor innovaties en maatschappelijke ontwikkelingen, mits de ruimtelijke kwaliteit van die gebieden daarmee wordt versterkt en / of daaraan geen afbreuk wordt gedaan. Het Kwaliteitsprogramma dient als leidraad voor het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan. In de overgangsperiode tot een nieuw bestemmingsplan wordt het beleid in het Kwaliteitsprogramma gebruikt als toetsingsinstrument voor bouwplannen die afwijken van het vigerend bestemmingsplan.

Bij het opstellen van een nieuw bestemmingsplan buitengebied moet de gemeentelijke beleidsvisie, zoals die is verwoord in het Kwaliteitsprogramma, worden vertaald naar concrete regelgeving in het bestemmingsplan. Hierbij moet een juiste balans gevonden worden tussen conserverend versus ontwikkelingsgericht en tussen flexibiliteit en rechtszekerheid. Voorafgaand aan het opstellen van het ontwerp bestemmingsplan zijn de uitgangspunten voor het opstellen en de verdere procedure van het bestemmingsplan vastgelegd in het Ontwikkelingskader. Een van de onderwerpen in het Ontwikkelingskader betreft het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij. De concrete uitgangspunten met betrekking tot de intensieve veehouderij zijn (mede) gebaseerd op de resultaten uit onderhavige plan-MER.

In het bestemmingsplan buitengebied wordt tevens de precieze begrenzing van de landbouwontwikkelingsgebieden (LOG) opgenomen. De provincie Limburg heeft geen concrete LOG's aangewezen, maar zoekgebieden aangeduid. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om de definitieve begrenzing van de LOG's vast te stellen. De raad heeft op 29 mei 2007 de zogenaamde werkbegrenzing LOG vastgesteld. De gemeente wil voorkomen dat de aanwijzing van een groot LOG leidt tot een dusdanige toename van intensieve veehouderijbedrijven dat de omgevingskwaliteit onaanvaardbaar wordt aangetast.

De planning is dat de gemeenteraad het bestemmingsplan buitengebied eind 2008 vaststelt. Wanneer de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (naar verwachting per 1 juli 2008) in werking treedt, vervalt de goedkeuringsbevoegdheid van de provincie.

1.2 PROCEDURE

m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure
MER = milieueffectrapport = het product

Voor u ligt het plan-MER, dat na de Notitie reikwijdte en detailniveau en de consultatie daarover, de laatste stap behelst in de plan-m.e.r.-procedure. Dit plan-MER geeft de resultaten weer van modellering, die (milieu)informatie oplevert ter ondersteuning van besluitvorming van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

FIGUUR 1.1
Gekozen procedure voor het plan-MER bestemmingsplan buitengebied Nederweert.

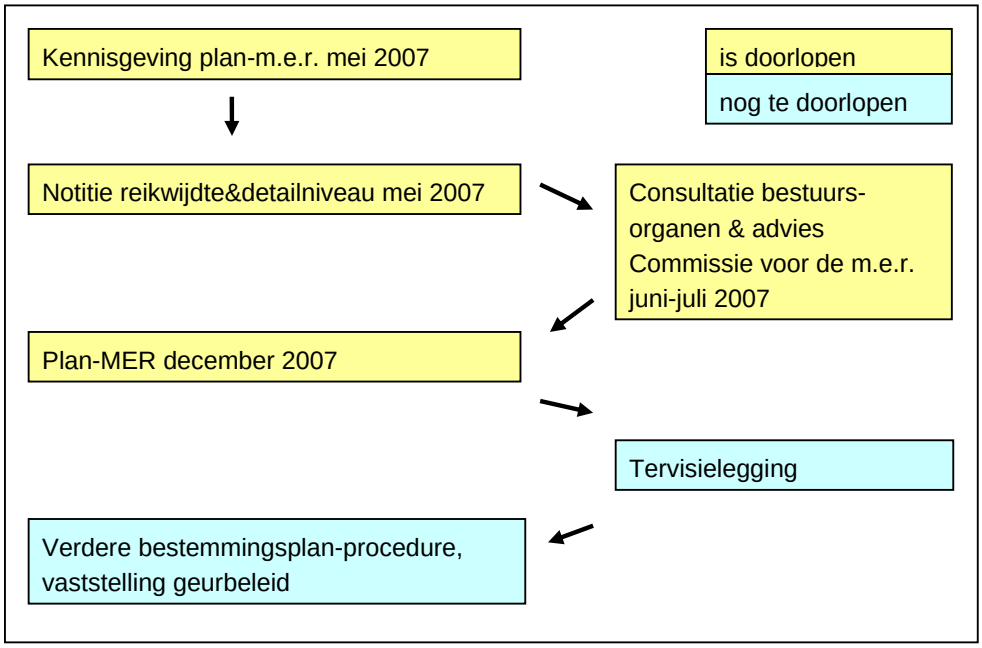

1.3 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 presenteert de belangrijkste milieugerelateerde en planologische beleidskaders voor de intensieve veehouderij-ontwikkelingen. Er is tevens verkend in hoeverre de gemeente Nederweert verdergaand milieubeleid kan voeren dat de wettelijk vereisten. Hoofdstuk 3 geeft de huidige omvang van de intensieve veehouderij en trend in de gemeente aan. Er wordt gemotiveerd welke scenario's en alternatieven voor intensieve veehouderij er worden gehanteerd in dit plan-MER. Hoofdstuk 4 beschrijft de effecten van deze scenario's en alternatieven t.a.v. ammoniak, geur, fijn stof, verkeer, geluid, landschap en water. In hoofdstuk 5 volgen conclusies n.a.v. de resultaten en aanbevelingen aan de gemeente Nederweert inzake te voeren beleid.

2 Beleidskader

Dit hoofdstuk presenteert de belangrijkste beleidskaders voor de intensieve veehouderij-ontwikkelingen, met specifieke aandacht voor de relevantie voor het vestigingsbeleid in de gemeente Nederweert. Eerst komt milieugerelateerd beleid aan bod, daarna planologisch gerelateerd beleid. N.a.v. behandeling in de Nederweertse themaraden van concept plan-MER-resultaten en het advies van de Commissie voor de m.e.r. is tevens verkend in hoeverre de gemeente Nederweert verder kan gaan dan de minimaal wettelijk vereisten resp. of milieunormen in het bestemmingsplan buitengebied kunnen worden opgenomen.

2.1 NATURA 2000

Om de biodiversiteit binnen de Europese Unie te behouden en te herstellen is het Natura 2000-beleid opgesteld. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk is nog in ontwikkeling en omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).

VOGELRICHTLIJN

De Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) is een regeling die tot doel heeft alle in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de EU te beschermen. De lidstaten van de EU zijn verplicht voor alle vogelsoorten die in hun land leven leefgebieden van voldoende grootte en kwaliteit te beschermen. Gebieden waar zeldzame vogelsoorten leven of waar zeldzame trekvogels gebruik van maken moeten extra beschermd worden. Deze gebieden moeten door de lidstaten aangewezen worden als speciale beschermingszones. In bijlage I van de Vogelrichtlijn staan de soorten vermeld waarvoor de lidstaten speciale beschermingszones moeten aanwijzen.

HABITATRICHTLIJN

De Habitatrichtlijn is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld. Deze richtlijn beoogt de biologische diversiteit te waarborgen, door het instandhouden van de natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en de wilde flora en fauna. De Habitatrichtlijn omvat een lijst van soorten (bijlage II van de Habitatrichtlijn) en natuurtypen (habitattypen, bijlage I) die internationaal bescherming behoeven. Elke lidstaat is verplicht voor de in de lijst voorkomende habitattypen en soorten speciale beschermingszones aan te wijzen.

De Nederlandse bijdrage aan het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit 162 gebieden. De Natura 2000-gebieden worden in delen (zogenaamde tranches) aangewezen. Momenteel loopt het proces van de aanwijzing van de habitatrichtlijngebieden en het formuleren van de instandhoudingsdoelen en de kaders voor beheersplannen.

De feitelijke bescherming wordt doorvertaald in het nationaal beleid. Voor Nederland is de feitelijke bescherming geregeld in de Flora en Faunawet (soortenbescherming) en de Natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming).

Natuurbeschermingswet

Vanaf 1 oktober 2005 vindt de gebiedsbescherming in Nederland plaats via de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. De aangewezen Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten in de gemeente Nederweert (zie onderstaande kaart) worden op grond van deze Natuurbeschermingswet beschermd. In de gemeente Nederweert liggen (delen van) drie Natura 2000-gebieden (zie ook bijlage 1):

- de Groote Peel;
- Weerter- en Budelerbergen & Ringselven;
- Sarsven en de Banen.

Naast de bovengenoemde gebieden komen in buurgemeenten geen Natura2000-gebieden voor die via externe werking relevant zijn voor dit plan-MER.

FIGUUR 2.1

Ligging van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, EHS en beschermde natuur-monumenten zoals aangegeven in het POL 2006

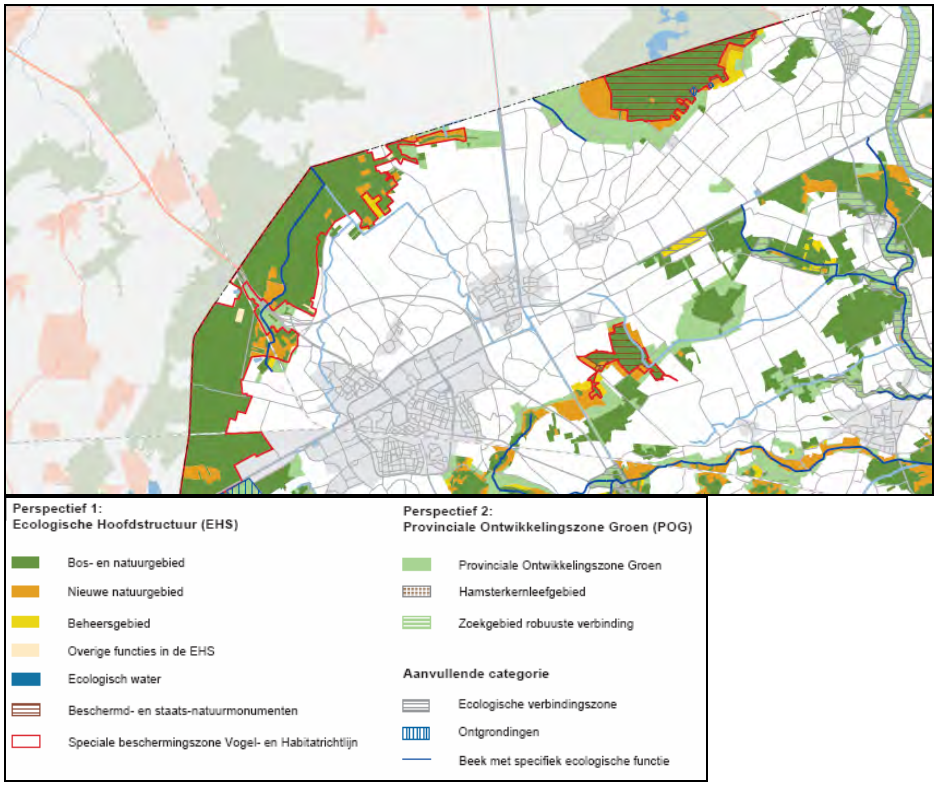

NATUURMONUMENT

In de gemeente Nederweert zijn Nationaal Park De Groote Peel en het gebied rond Sarsven en de Banen aangewezen als beschermd natuurmonument. Beschermde natuurmonumenten zijn aangewezen om gebieden met een natuurwetenschappelijke of landschappelijke betekenis te vrijwaren tegen ingrepen. Het kan gaan om gebieden met zeldzame plant- en/of diersoorten, maar ook om gebieden die door hun ontstaansgeschiedenis, bodembouw of landschappelijke schoonheid waardevol zijn.

NATUURBESCHERMINGS-WET

Voor de gebieden die beschermd zijn op grond van de Natuurbeschermingswet geldt dat projecten en handelingen niet mogen leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de habitats of tot een verstorend effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten en handelingen die de beschermde natuurwaarden in een Natura 2000-gebied kunnen schaden, is een provinciale vergunning ex art. 19d Nb-wet noodzakelijk.

Relatie Natura2000-bescherming met intensieve veehouderij

De intensieve veehouderij beïnvloedt ecosystemen vooral door vervluchtiging van ammoniak uit stallen, die later neerslaat op natuurgebieden (depositie), en heeft dus via ammoniak ook invloed op Natura2000-doelstellingen. Andere effecten door intensieve veehouderij zijn verstoring door verkeer en machines zoals ventilatoren en het onttrekken van water (drainage van percelen en grondwateronttrekkingen). Afhankelijk van de mate van beïnvloeding kunnen voor intensieve veehouderijen passende beoordelingen en vergunningen ex Natuurbeschermingswet nodig zijn.

TOETSINGSKADER AMMONIAK EN NATURA2000

Op grond van de Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet 1998 mogen activiteiten geen significante negatieve effecten hebben op de Natura 2000-gebieden. T.a.v. ammoniakdepositie vanuit veehouderij was onduidelijk wat de gevolgen hiervan waren voor veehouders die willen uitbreiden. Daarom hebben het ministerie van LNV, het IPO en de VNG met LTO Nederland een tijdelijk toetsingskader ontwikkeld, dat geldt tot aan de vaststelling van de beheerplannen voor Natura 2000. In deze beheerplannen wordt per Natura 2000-gebied bepaald wat nodig is om de natuurdoelstellingen te halen, ook als het gaat om ammoniak. Het toetsingskader ammoniak is wel het uitgangspunt bij het opstellen van de beheerplannen.

Het belangrijkste criterium dat het toetsingskader noemt is de relatieve bijdrage van een veehouderij-uitbreiding in ammoniakdepositie ten opzichte van de kritische depositiewaarde van het betreffende Natura2000-gebied. Er wordt een drempelwaarde verondersteld waarbij een toename van de individuele depositie tot 5% van de kritische depositiewaarde mag worden vergund.

In de gemeente Nederweert zijn de volgende kritische depositiewaarden van Natura2000-gebieden van belang:

- Groote Peel: 1071 mol/ha,jaar (afwijkend van deze waarde wordt een waarde van 400 mol gehanteerd);
- Weerterbos: 1964 mol/ha,jaar;
- Sarsven&de Banen: 1193 mol/ha,jaar.

2.2 WET GEURHINDER VEEHOUDERIJ

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder veehouderij (Wgv) van kracht geworden. Deze wet vormt het toetsingskader voor de milieuvergunning bij geurhinder vanwege dierenverblijven. De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object. Als de geuremissie van een dier bekend is, wordt met een verspreidingsmodel de geurbelasting op een geurgevoelig object berekend. De geurbelasting op het geurgevoelig object wordt getoetst aan de normen (in de wet 'waarden' genoemd). Als de geuremissie van een dier niet bekend is, stelt de wet minimumafstanden tussen de veehouderij en een geurgevoelig object.

Geurverordening

De gemeenten hebben met deze wet de mogelijkheid om een eigen Geurverordening op te stellen, waarbij binnen een bepaalde bandbreedte afgeweken kan worden van de wettelijk bepaalde geurbelasting. De gemeente Nederweert heeft hiertoe besloten. De verordening zal in december 2007 bij de raad aanhangig worden gemaakt. Dit gebeurt in een afzonderlijk traject.

Uit de themaraad van 4 sep jl. kan worden geconcludeerd dat Nederweert streeft naar een zo goed mogelijk leefklimaat.

2.3 WET AMMONIAK EN VEEHOUDERIJ (WAV)

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierverblijven. Deze regels moeten worden toegepast bij de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen. De regels zijn bedoeld ter bescherming van zogeheten kwetsbare gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. De Wav geeft regels ten aanzien van veehouderijen gelegen in zo'n kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter daaromheen.
Op 1 mei 2007 is de wijziging van de Wav in werking getreden. De wijziging heeft tot gevolg dat de regels van de Wav alleen nog gelden voor de zeer kwetsbare gebieden, dus niet langer voor de kwetsbare gebieden. De Wav bepaalt dat Provinciale Staten deze zeer kwetsbare gebieden aanwijzen. De aanwijzing vindt plaats op basis van de criteria die in de Wav zijn opgenomen. De kaarten in Limburg liggen momenteel ter visie.
In de wet is vastgelegd welke gebieden in ieder geval moeten worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied: de voor verzuring gevoelige Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en beschermde natuurmonumenten. Daarnaast kunnen andere gebieden op grond van in het wetsvoorstel neergelegde criteria als zeer kwetsbaar worden aangewezen.
Gedeputeerde Staten hebben op 2 oktober 2007 het ontwerpbesluit aanwijzing zeer kwetsbare gebieden Wet ammoniak en veehouderij vastgesteld.

2.4 IPPC-RICHTLIJN

De IPPC richtlijn (Integrated Pollution Prevention Control) is een Europese richtlijn inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. De IPPC richtlijn verplicht de lidstaten van de EU om grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren middels een integrale vergunning gebaseerd op de beste beschikbare technieken (BBT). Een gedeelte van de intensieve veehouderij bedrijven valt onder de werkingssfeer van de richtlijn. Het betreft bedrijven met dieraantallen hoger dan:

- 40.000 plaatsen voor pluimvee;
- 2.000 plaatsen voor mestvarkens;
- 750 plaatsen voor zeugen.

KAN NEDERWEERT VERDERGAAN DAN IPPC-EISEN?

Door de gemeente Nederweert is de vraag gesteld in hoeverre de gemeente verdergaande maatregelen kan stellen dan de maatregelen die voortvloeien uit de IPPC richtlijn. Om deze vraag te beantwoorden zal dieper worden ingegaan op de IPPC richtlijn en de regelgeving hieromtrent.

BREF-DOCUMENT

Per sector is een BREF (BAT Reference Documents; BAT = Best Available Technology) document opgesteld waarin is aangegeven welke technieken voldoen aan de stand der techniek. Voor de veehouderijsector betreft dit het BREF document Intensieve pluimvee- en varkenshouderij. In Nederland is de IPPC richtlijn in de Wet milieubeheer (Wm) en in de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) geïmplementeerd.

Ammoniakbeleid

AMVB-HUISVESTING

In Nederland is het ammoniakemissie-beleid in het kader van de IPPC geïntegreerd in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Dit besluit is strenger dan de eisen uit de BREF. Het besluit stelt emissie-arme eisen aan bepaalde dierverblijven. Hiertoe zijn in het besluit maximale emissiewaarden opgenomen. Op grond van de regelgeving in het besluit mogen enkel nog emissiewaarden gelijk of lager aan de maximale emissiewaarde worden toegepast.

Op dit moment is het besluit nog niet in werking (naar verwachting treedt het besluit eind 2007 in werking). Er wordt op dit moment al wel rekening gehouden met het Besluit door de gemeente Nederweert.

IPPC omgevingstoets ammoniak en veehouderij

In de Wet ammoniak en veehouderij (artikel 3) is verankerd dat beoordeeld moet worden of er vanwege technische kenmerken en de geografische ligging van de installatie of vanwege de plaatselijke milieuomstandigheden emissie-eisen moeten worden gesteld die strenger zijn dan de BBT.

Voor deze beoordeling is door het ministerie van VROM de *Beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij* ontwikkeld. Deze beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoetsing die op grond van de IPPC richtlijn ten aanzien van de ammoniakemissie dient te worden uitgevoerd. Met behulp van deze richtlijn kan het bevoegd gezag beslissen of en in welke mate vanwege lokale milieuomstandigheden strengere emissie-eisen in de milieuvergunning moeten worden opgenomen dan de eisen die volgen uit BBT. De beleidslijn is enkel van toepassing als veehouderijen uitbreiden in aantal dieren. Indien in de directe omgeving van de veehouderij geen kwetsbare natuurgebieden aanwezig zijn en de achtergronddepositie ter plaatse niet te hoog is, hoeven er geen strengere emissie-eisen gesteld te worden.

De beleidslijn geeft het volgende aan:

- Bij uitbreiding kan worden volstaan met toepassing van BBT zolang de emissie niet meer bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar;
- Bedraagt de ammoniakemissie meer dan 5.000 kg ammoniak per jaar na uitbreiding, dan dient een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd op het uit te breiden gedeelte. De mate van reductie hangt af van de uitgangssituatie (de mate waarin BBT de ammoniakemissie reduceert) en de beschikbaarheid van verdergaande technieken in de betreffende diercategorie;
- Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding met toepassing van BBT (tot 5.000 kg) en verdergaande technieken (vanaf 5.000 kg) daarna nog meer dan 10.000 kg, dan dient boven het meerdere een reductie van circa 85 % te worden gerealiseerd.

Op basis van de omgevingtoets is het voor de gemeente Nederweert mogelijk om strengere eisen te stellen dan de eisen van best bestaande technieken (BBT) bij vergunningsaanvragen van uitbreidingen van het aantal dieren. De gemeente Nederweert past de beleidslijn waar mogelijk toe.

Het is op dit moment nog niet duidelijk in hoeverre de afwijking van BBT stand houdt bij de Raad van State. De verwachting is dat verdergaande eisen dan de beleidslijn juridisch geen stand houden.

Uit contact met Infomil is gebleken dat voor zover bekend geen Nederlandse gemeente strengere eisen stelt dan de eisen conform de IPPC richtlijn en de beleidslijn. Wel is een flink aantal gemeenten aan de slag met de nieuwe beleidslijn IPPC en met de omgevingstoets.

INFORMATIE VROM

Op 31 juli 2007 is een brief verzonden aan de colleges van Burgemeester en Wethouders en de colleges van Gedeputeerde Staten door de minister van VROM. De brief gaat in op de wijziging van de ammoniakwetgeving en uitvoering van de IPPC-richtlijn. Bij de brief zijn diverse bijlagen gevoegd waarin de wijzigingen in de Wet ammoniak en veehouderij en de IPPC regeling is aangegeven. Het doel van de brief is gemeenten en provincies te benadrukken dat er geen belemmeringen zijn om de vergunningen die vallen onder de IPPC-richtlijn te actualiseren op grond van het vereiste "best bestaande technieken". In de wijziging van de Wet ammoniak en veehouderij is in artikel 3 lid 3 de mogelijkheid geboden om voor IPPC bedrijven vanwege de lokale milieusituatie strengere emissie-eisen te stellen dan toepassing van "best bestaande technieken". De uitwerking van deze zogenoemde omgevingstoetsing IPPC is terug te vinden in de beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij welke als bijlage bij de brief is gevoegd. De brief licht deze mogelijkheid toe.

Op grond van het bovenstaande luidt de conclusie dat de gemeente Nederweert al de beleidslijn toepast. Het is niet zinvol en verstandig om nog strengere eisen te gaan hanteren.

Andere milieuaspecten

Ook andere milieuaspecten zoals geur en fijn stof zouden aanleiding kunnen zijn om strengere eisen dan BBT in de vergunning op te nemen. De eisen ten aanzien van geur zijn verankerd in de Wet geurhinder en veehouderij. Ten aanzien van fijn stof kunnen strengere eisen noodzakelijk zijn. De toetsing van fijn stof is in de Nederlandse wetgeving verankerd in het Besluit luchtkwaliteit. Daarnaast is door VROM verdergaande regelgeving in ontwikkeling om fijn stof rondom landbouwbedrijven te toetsen aan maximale emissiewaarden. Dit om nieuwe knelpunten ten aanzien van fijn stof in de landbouw te voorkomen. Uit een eerste globale beoordeling blijken er in Nederweert echter geen grote knelpunten te bestaan t.a.v. fijn stof (zie ook paragraaf 4.3 van dit planMER).

2.5 MILIEUBELEID VIA BESTEMMINGSPLAN: UITSPRAAK LINDERVELD

plan-m.e.r. = procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten
besluit-m.e.r. = m.e.r.-procedure voor projecten die bij wet m.e.r.-plichtig zijn

EXTRA MILIEU-EISEN VANUIT HET BESTEMMINGSPLAN?

Onder andere door het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) dat refereert aan de Raad van State-uitspraak Linderveld, is vanuit de gemeente Nederweert de vraag gerezen of het mogelijk is om milieudoelen aan het bestemmingsplan te koppelen. Het gaat hierbij voornamelijk om milieuvoorschriften op het gebied van ammoniakemissies en geurnormen. Als voorbeeld wordt gevraagd of het mogelijk is een voorschrift op te nemen als *'uitbreiding van het bouwblok in het verwevingsgebied is mogelijk mits er een ammoniakreductie van 10% wordt behaald'*.

Dit komt neer op het opnemen van mitigerende en compenserende maatregelen in het bestemmingsplan, ingegeven door resultaten vanuit het plan-MER. In bijlage 2 is een memo opgenomen met de juridische achtergronden, mogelijkheden en consequenties.
Onderstaand volgt de conclusie.

Conclusie: geen milieu-eisen koppelen aan bestemmingsplan

In het geval van de gemeente Nederweert kunnen er alleen milieuvoorschriften opgenomen worden in het bestemmingsplan als deze goed worden gemotiveerd in het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' (art. 10 WRO). Voor dit bestemmingsplan is namelijk een plan-MER opgesteld en voor plan-MER'en gelden de gewone planologische regels uit de WRO (en nieuwe Wro). Voor plan-MER'en geldt geen extra doorwerkingsmogelijkheid van de mitigerende en compenserende maatregelen in het MER, dus wordt aanbevolen op die grond geen extra milieuregels in het bestemmingsplan op te nemen.

BESLUIT-MER BIJ BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED IS GEEN OPTIE

In geval een besluit-MER is opgesteld t.b.v. een bestemmingsplan lijken er juridisch beter mogelijkheden te zijn om extra milieuregels in het bestemmingsplan op te nemen. Geredeneerd zou kunnen worden dat het vanuit milieuoptiek dan beter is om een besluit-MER op te stellen voor het bestemmingsplan buitengebied in Nederweert.

In het geval van het bestemmingsplan buitengebied in de gemeente Nederweert is dit echter geen optie, omdat het duidelijk voldoet aan de volgende grond die een plan-m.e.r.-plicht veroorzaakt: *"Het plan is opgenomen in kolom 3 van het Besluit m.e.r. 1994 en voldoet aan het gestelde in de kolommen 1 en 2 van het Besluit m.e.r. 1994 en het plan is kaderstellend voor toekomstige m.e.r.(beoordelings)-plichtige besluiten. Het plan is in ieder geval kaderstellend als in dat plan de locatie wordt aangewezen of wordt overwogen voor de m.e.r.(beoordelings)-plichtige activiteit(en)."*

2.6 PROVINCIAAL OMGEVINGSPLAN LIMBURG 2006

Op 22 september 2006 is het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) vastgesteld. Dit plan is een streekplan, provinciaal waterhuishoudingsplan en provinciaal milieubeleidsplan in één. Daarnaast bevat het POL 2006 hoofdlijnen van het provinciaal verkeers- en vervoersplan, hoofdlijnen van het economisch beleidskader voorzover het fysieke elementen daarvan betreft en hoofdlijnen van het welzijnsplan voor wat betreft de fysieke aspecten van zorg, cultuur en sociale ontwikkeling.

In het POL 2006 zijn verschillende perspectieven per zone of deelgebied aangegeven. In de gemeente Nederweert komen alle perspectieven voor (zie bijlage 3).

2.7 RECONSTRUCTIEPLAN NOORD- EN MIDDEN-LIMBURG

Om de problemen in het landelijk gebied structureel en op een samenhangende manier aan te pakken heeft het Rijk de 'Reconstructiewet Concentratiegebieden' in het leven geroepen. Directe aanleiding voor de wet was de varkenspestepidemie van 1997, maar in de concrete uitwerking is de wet veel breder.

Doel van de wet is:

- De versterking van de sociaal-economische vitaliteit van het landelijk gebied (versterking van landbouw en recreatie, en van wonen, werken en leefbaarheid);
- De verbetering van de omgevingskwaliteit (natuur, landschap, water, ammoniak, stank);
- De vermindering van de veterinaire kwetsbaarheid (met name de aanleg van varkensvrije zones).

Volgens de wet, die begin 2002 in werking is getreden, moet iedere reconstructieprovincie een zogenaamd Reconstructieplan vaststellen.

Het Reconstructieplan vormt de basis voor de uitvoering, die loopt van 2004 tot eind 2015. In de provincie Limburg is het reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg vastgesteld. Dit plan is een nadere uitwerking van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). Omdat is afgesproken dat er een belangrijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze plannen in de regio zelf ligt, is Limburg opgedeeld in negen gebieden. In elk gebied is een gebiedscommissie ingesteld die de uitvoering ter hand neemt. Voor uitvoering van reconstructiedoelen in de gemeente Nederweert staat de gebiedscommissie Nederweert aan de lat.

Intensieve veehouderij

Een van de centrale onderwerpen van de reconstructie is de problematiek rond de intensieve veehouderij. In het reconstructieplan is een zonering intensieve veehouderij opgenomen met als doel dat bedrijven 'verhuizen' naar de juiste gebieden (de afwaartse beweging). Het buitengebied is daarmee opgedeeld in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's). Enerzijds biedt dit duurzame ontwikkelingsmogelijkheden voor de bedrijven, anderzijds leidt dit op de plekken waar de bedrijven beëindigen tot nieuwe kansen voor andere sectoren. Het realiseren van deze verschuiving is een belangrijk vliegwiel voor vernieuwing van het landelijk gebied.
In de gemeente Nederweert zijn twee zoekgebieden voor LOG's opgenomen (ten noorden van Nederweert, ten noorden en oosten van Ospel). Op grond van de lagenbenadering is in deze gebieden ruimte om de intensieve veehouderijtak een duurzame ontwikkeling te bieden.

2.8 BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED NEDERWEERT

Transitie

De gemeente Nederweert zet met het nieuwe bestemmingsplan in op een transitie van agrarische gemeente naar plattelandsgemeente. Het nieuwe bestemmingsplan geeft hier invulling aan door ruimte te geven aan nieuwe economische dragers (oa. nieuwe vormen van toerisme en recreatie, kleinschalig kamperen, zorgboerderijen) in het buitengebied buiten het LOG. Dit kan zowel als nevenactiviteit bij agrarische bedrijven als bij functiewijziging van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen.

Kwaliteitsprogramma

In het Kwaliteitsprogramma is het platteland verdeeld in een aantal deelgebieden, die zich van elkaar kwalitatief onderscheiden (zie kaart op de volgende pagina).

FIGUUR 4.2
Gebiedszonering van het platteland in het Kwaliteitsprogramma gecombineerd met de reconstructiezonering.

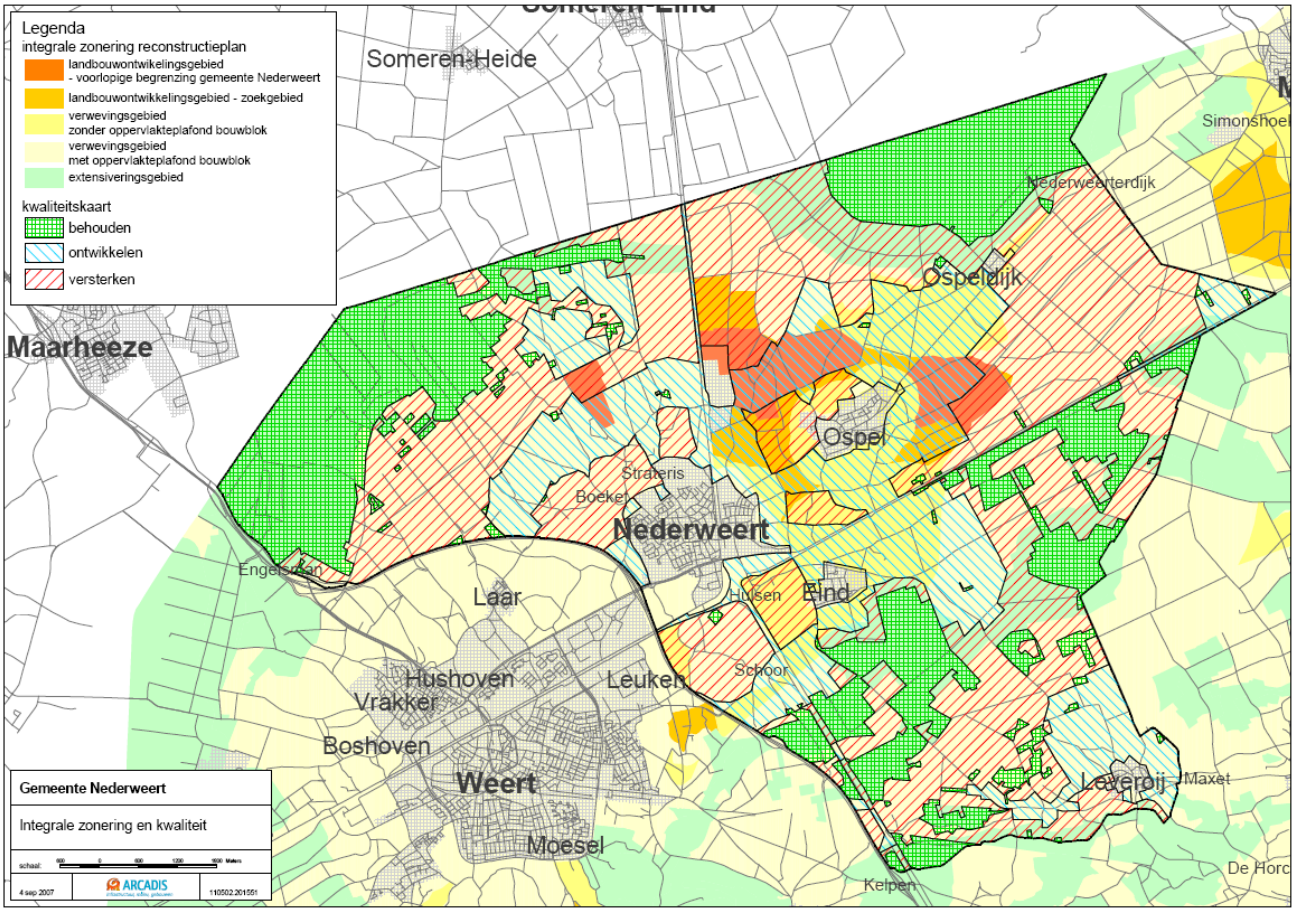

De betreffende gebiedskwaliteiten zijn gebaseerd op landschappelijke, ecologische, natuurlijke, cultuurhistorische en hydrologische waarden zoals vastgelegd in rijks- en provinciaal- en gemeentelijk beleid en / of wet- en regelgeving. Het beleid van de gemeente is erop gericht om deze kwaliteiten te behouden en waar mogelijk te versterken.

- te Behouden gebied: gebied met (zeer) hoge en / of kwetsbare waarden, die behouden en/of hersteld dienen te worden;
- te Versterken gebied: gebied met potentiële waarden, die versterkt dienen te worden. De gebieden die hiertoe behoren zijn: POG, ecologische ontwikkelingszone, essen, beekherstel, beekdalen en laagten, agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarde (ALN);
- Respectvol te ontwikkelen gebied: gebied met nauwelijks waardevolle elementen die op zichzelf behouden of versterkt dienen te worden.
- het Landbouw Ontwikkelingsgebied (LOG) als een apart te ontwikkelen gebied voor de vestiging van nieuwe intensieve veehouderijbedrijven.

HOOFDSTUK 3 Huidige situatie & autonome ontwikkeling intensieve veehouderij

Dit hoofdstuk geeft de huidige omvang van de intensieve veehouderij in de gemeente Nederweert aan. Tevens maakt dit hoofdstuk duidelijk hoe de spreiding is binnen de gemeente t.o.v. kwetsbare functies. Naar de toekomst toe (2020) wordt gemotiveerd dat er drie scenario's worden gehanteerd in dit plan-MER: 15% afname, nulgroei en 15% toename. Voor de planologische sturing vanuit de gemeente zijn twee uitersten bepaald om door te rekenen: verspreide (ongestuurde) ontwikkeling en geconcentreerde (sterk gestuurde) ontwikkeling in de landbouwontwikkelingsgebieden.

3.1 HUIDIGE SITUATIE INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Op basis van een inventarisatie van de vergunde rechten van veehouderijen (peildatum 1 januari 2006), de integrale zonering intensieve veehouderij uit het reconstructieplan Noord- en Midden Limburg en de nadere begrenzing van de zoekgebieden van de LOG's in Nederweert op basis van de rapportages van ARCADIS en Kragten, is in deze paragraaf een korte typering opgenomen van de ruimtelijke spreiding van de intensieve veehouderij locaties in Nederweert per 1 januari 2006.

Per 1 januari 2006 zijn er in Nederweert 350 locaties (inrichtingen) met een milieuvergunning voor het houden van vee. Daarvan zijn er 276 met een vergunning voor het houden van dieren uit de categorie 'intensieve veehouderij' (IV). In tabel 3.1 is de ruimtelijke spreiding van deze locaties weergegeven.

TABEL 3.1
Ruimtelijke spreiding IV-locaties, per reconstructiezone

Locaties met een tak intensieve veehouderij	Aantal locaties	Gemiddelde omvang in nge
Extensiveringsgebied	7	37 nge
Verwevingsgebied	220	87 nge
Zoekgebied LOG Reconstructieplan	49	113 nge
*- waarvan gelegen binnen nadere begrenzing LOG's Arcadis/Kragten**	*31*	*137 nge*
Totaal	276	91 nge

* later (mei 2007) heeft de gemeenteraad nog een werkbegrenzing LOG vastgesteld, die overigens geen grote verschillen met bovenstaande gegevens zal betekenen omdat het een kleine inperking betreft van de eerder begrenzing

WAT IS NGE?

De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bss, opbrengsten minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten wordt weergegeven. De nge per technische productie-eenheid (ha, dier) wordt berekend door de bss van de productie-eenheden te delen door een bepaalde deelfactor, die per jaar kan verschillen. De nge wordt zowel gebruikt om de absolute bedrijfsomvang van agrarische bedrijven of sectoren weer te geven (uitgedrukt in nge) als om de specialisatiegraad van bedrijven te bepalen (volgens de NEG-typering). De bss en nge worden om de twee jaar herzien. De normen krijgen de naam van het jaar waarvan het prijsniveau is gebruikt. De laatste berekening van normen is gebeurd op prijsniveau 2002. Die normen zijn voor het eerst gebruikt in de Landbouwtelling van 2005. Een nge staat bij prijsniveau 2002 (Landbouwtellingen 2005 en 2006) voor 1.400 euro aan saldo. (bron: www.lei.wur.nl)

Van de 276 locaties met een (vergunde) tak intensieve veehouderij zijn er 128 locaties met een tak intensieve veehouderij van een omvang die gelijk staat aan 1 of meer volwaardige arbeidskrachten (tak intensieve veehouderij of meer van 70 nge of meer, op basis van de vergunning en kengetallen van CBS/LEI over bedrijfseconomische omvang). In tabel 3.2 is de ruimtelijke spreiding van deze grotere IV-locaties weergegeven.

TABEL 3.2
Ruimtelijke spreiding grotere IV-locaties, per reconstructiezone

Locaties met een tak intensieve veehouderij	Aantal locaties	Gemiddelde omvang in nge
Extensiveringsgebied	1	97 nge
Verwevingsgebied	101	160 nge
Zoekgebied LOG Reconstructieplan	26	188 nge
- waarvan gelegen binnen nadere begrenzing LOG's ARCADIS/Kragten	*21*	*186 nge*
Totaal	128	166 nge

Conclusies ten aanzien van beleid

De volgende constateringen zijn hierbij te maken

- Verplaatsing van intensieve veehouderijen uit extensiveringsgebieden (rond natuurgebieden) is in Nederweert geen issue: het betreft vooral kleinere bedrijven.
- Locaties in de LOG's zijn nu al gemiddeld groter dan in de andere zones.
- De meeste locaties zijn gelegen in de verwevingsgebieden. Hiervan zijn er zo'n 100 met een tak intensieve veehouderij met een redelijke omvang. De behoefte aan verplaatsing naar een LOG of samenvoeging van locaties in een LOG zal vooral bij deze groep aan de orde (kunnen) zijn. Het zal dan vooral locaties betreffen die een knelpunt kennen m.b.t. de uitbreidingsmogelijkheden op het gebied van stank (kernen, burgerwoningen in het buitengebied) en ammoniak (Natura 2000 gebieden).

Opvallend in Nederweert, t.o.v. andere gemeenten in Limburg, is de sterke menging van agrarische en niet agrarische functies in het buitengebied, vooral in de verwevingsgebieden.

Het aantal locaties met een knelpunt i.v.m. de ligging in de directe omgeving van een kern is relatief beperkt. Er zijn 26 IV- locaties binnen een zone van 250 meter van een kern gelegen, waarvan 6 grotere IV-locaties. Het aantal locaties met een knelpunt op het gebied van stank vanwege lintbebouwing en woningen in het buitengebied is groter. Ook zijn er locaties die nabij toekomstige uitbreidingslocaties (woningbouw) zijn gelegen.

Er zijn zo'n 50 locaties die binnen een zone van 250 meter van de zeer kwetsbare voor verzuring gevoelige natuurgebieden gelegen of binnen een zone van 1000 meter rond de Natura 2000 gebieden zijn gelegen, waarvan 14 grotere locaties.

De depositie van ammoniak is weinig bepalend voor de behoefte aan uitplaatsing of samenvoeging van locaties in de LOG's van Nederweert. Dit komt doordat de LOG's in Nederweert ook binnen een zekere invloed hebben op de Natura 2000 gebieden (afstand 2 tot 3 kilometer) en doordat het aantal te ontmantelen locaties in de extensiveringsgebieden rond de zeer kwetsbare natuurgebieden zeer beperkt is.

3.2 AUTONOME ONTWIKKELING & SCENARIO'S

Aangezien het bestemmingsplan buitengebied een looptijd heeft van minstens tien jaar, is het voor dit plan-MER van belang te bepalen hoe de intensieve veehouderij zich autonoom zal ontwikkelen, als referentie om de effecten voor gemeentelijk beleid in dit plan-MER te kunnen bepalen. Als ijkjaar is 2020 genomen.

Er blijken nogal wat onzekerheden te bestaan omtrent de toekomstige ontwikkeling van de IV-sector. Er zijn daarom verschillende scenario's voor IV-ontwikkeling samengesteld op basis van trendmatige ontwikkelingen in het verleden, voorspellingen van het LEI, beleidsmatige ontwikkelingen (m.n. de opheffing per 1 januari 2008 van de compartimentering van de verhandeling van mestproductierechten van niet mest-concentratiegebieden naar mestconcentratiegebieden en de daarbij verwachte toename van veehouderij in de concentratiegebieden) en verwachtingen in de gemeente (raad en maatschappelijke partijen).

3.2.1 TRENDMATIGE ONTWIKKELING INTENSIEVE VEEHOUDERIJ: SCENARIO NULGROEI

MONITORING

Er is voor de provincie Limburg een monitoring uitgevoerd van de veehouderij-ontwikkelingen in de periode van 1 januari 2003 tot 31 december 2005 (ARCADIS, 4 juli 2006: *Monitoring veehouderij Noord- en Midden-Limburg*). Deze monitoring is gebaseerd op de wijzigingen in de vergunde rechten van veehouderijen, zoals die door de gemeenten in Noord- en Midden Limburg zijn doorgegeven. Het betreft veranderingen in de vergunningen, die onherroepelijk zijn geworden gedurende de verslagperiode.
Ten behoeve van dit plan-MER vormt de driejaarperiode die in bovenstaande monitoring is betrokken een indicatie hoe de (intensieve) veehouderij in de gemeente Nederweert zich naar de toekomst zou kunnen ontwikkelen. Daartoe zijn de specifiek op Nederweert betrekking hebbende gegevens uit deze monitoring gelicht en vergeleken met de ontwikkeling in andere gemeenten in Noord-en Midden-Limburg. De belangrijkste resultaten van de ontwikkelingen over de drie jaren staan in bijlage 4. Daaruit valt op dat de veehouderij in de gemeente Nederweert een ***stabiele omvang*** laat zien en zich gemiddeld genomen nauwelijks anders heeft ontwikkeld dan het gemiddelde van de andere Noord- en Midden-Limburgse gemeenten. Van de grote veetakken scoort Nederweert voor rundvee en vleesvarkens beter dan gemiddeld, voor zeugenhouderij en pluimvee lager dan gemiddeld.

GESTOPTE BEDRIJVEN

Naast stabilisatie van de omvang blijkt in de gemeente Nederweert een trend naar schaalvergroting en gebruikmaking van saneringsregelingen, m.n. door kleine bedrijven. Uit door de gemeente overlegde gegevens blijkt dat in het kader van de Ruimte voor ruimte-regeling er 74 veebedrijven geheel of gedeeltelijk gesloopt zijn. Sommigen daarvan zijn naar het LOG verplaatst of zijn omgeschakeld naar paarden.

Degenen die gedeeltelijk zijn gestopt hebben meestal nog een extensieve tak (rundvee) over. Daarnaast zijn er nog 13 bedrijven gestopt. Het gaat om kleinere bedrijven (minder dan 40 nge).

RECONSTRUCTIEPLAN

In het Reconstructieplan/MER is uitgegaan van een (nagenoeg) gelijkblijvende productieomvang van de intensieve veehouderij in de periode tussen 2002 en 2015 in Noord- en Midden Limburg.

LANDELIJKE TRENDS

Bovenstaande informatie is ook afgezet tegen landelijke trends, die te vinden is op de LEI-site (http://www.lei.wur.nl/NL/statistieken/Land-+en+tuinbouwcijfers):
- T.a.v. varkens valt op te maken dat – na een toename tot medio jaren negentig en een afname in de jaren erna – er sinds drie jaar min of meer een stabilisatie is van het aantal.
- Bij pluimvee is de laatste drie jaar het aantal dieren aanmerkelijk lager dan in de jaren ervoor, maar over lange tijd kent de curve een grillig verloop. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de vogelpestuitbraak.
- Bij rundvee is een afname te zien vanaf 1984 (superheffing), sinds drie jaar min of meer stabilisatie.

FIGUUR 3.1
Landelijke trend dieraantallen over enkele decennia.

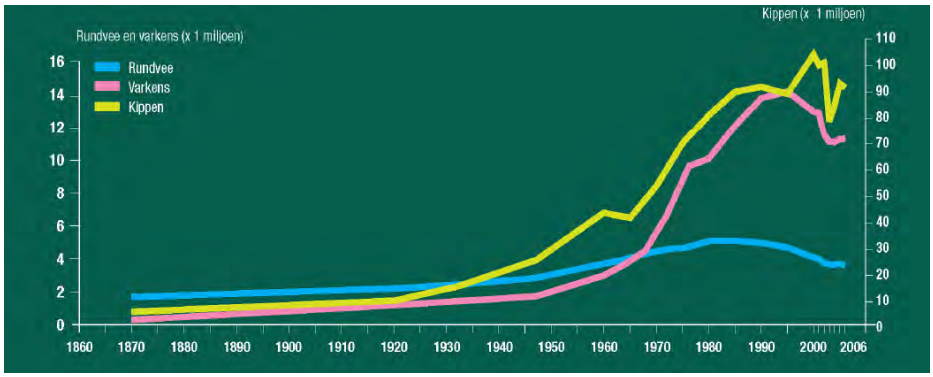

Conclusie: nulgroei is aannemelijk

Voor de intensieve veehouderij is uit bovenstaande te motiveren om nulgroei in Nederweert te veronderstellen tot 2020.

TE VERDELEN PRODUCTIERUIMTE BINNEN NEDERWEERT BIJ NULGROEI

Omdat er wel een autonome toename van bedrijfsgrootte plaatsvindt binnen de IV-sector, is bij de autonome ontwikkeling verondersteld dat kleine IV-bedrijven stoppen (kleiner dan 40 nge), alsmede dat IV-ondernemers in de extensiveringszones hun bedrijf beëindigen. Totaal is er in Nederweert ongeveer 25.000 nge aan intensieve veehouderij (zie ook paragraaf 3.1). Indien IV-bedrijven kleiner dan 40 nge en in extensiveringsgebieden stoppen, dan komt er voor 1400 nge aan productieruimte beschikbaar, bijna 6% van de totale IV-productieruimte in Nederweert. Aanvullend hierop is door de gemeente informatie aangeleverd omtrent verplaatsing van zes bedrijven, welke gegevens zijn meegerekend in de prognoses.

Verdeling bij nulgroei

Van de productieruimte die bij die stoppende bedrijven vrijkomt wordt verondersteld dat deze geheel terechtkomt bij andere of nieuwe IV-bedrijven binnen de gemeente Nederweert. Qua saldo is er sprake van nulgroei.

3.2.2 MOGELIJKE TOENAME EN AFNAME INTENSIEVE VEEHOUDERIJ: +15% RESP -15%

In de themaraad van de gemeente Nederweert is op 1 oktober 2007 is de twijfel uitgesproken of deze trend en de daaruit geconcludeerde nulgroei tot 2020 wel reëel is. De meningen waren verdeeld: zowel groei als afname van de IV-sector zijn geopperd. Daarom is in de modelberekeningen ook gerekend met een mogelijke toename met 15% en met een afname van 15%.

Toename

Er zou sprake kunnen zijn van toename van intensieve veehouderij tengevolge van de volgende ontwikkelingen:

- de marktontwikkelingen pakken gunstig uit voor de IV-sector, denk aan opkomst van nieuwe wereldmarkten;
- het vestigingsklimaat voor de IV-sector in Nederweert is relatief gunstig;
- de IV-sector vindt substantiële oplossingen voor het mestprobleem (nitraat- en fosfaatoverschot);
- de compartimentering voor de handel in dierrechten conform de Meststoffenwet komt te vervallen (zie toelichting hieronder).

VERVALLEN COMPARTIMENTERING PRODUCTIERECHTEN

Veehouders die willen uitbreiden hebben daarvoor productierechten nodig. Deze kunnen zij nu alleen verwerven binnen een bepaalde regio, die is vastgelegd in de Meststoffenwet. Midden- en Oost-Brabant en Noord- en Midden-Limburg vormen tezamen het concentratiegebied Zuid, waarbinnen dergelijke dierrechten verhandeld worden. Het concentratiegebied Zuid functioneert als compartiment, productierechten van andere compartimenten (concentratiegebied Oost en het niet-concentratiegebied (rest van Nederland)) zijn niet toe te passen in concentratiegebied zuid. Deze compartimentering vervalt per 1 januari 2008.
Uit een Quick scan door het LEI blijkt dat dit voor de varkenssector in Brabant zou kunnen betekenen dat deze in tien jaar tijd met 5-6% zou kunnen groeien met dierrechten uit het oostelijke concentratiegebied. Eventueel kan dit nog 0,8% hoger uitpakken als er dierrechten vanuit het niet-concentratiegebied naar Noord-Brabant zouden worden verhandeld (bron: LEI, 5 oktober 2005: *Gevolgen afschaffing compartimentering meststoffenwet voor de Noord-Brabantse varkensstapel*). De mestoverschot-provincies hebben de minister van LNV gevraagd om het opheffen van de compartimentering uit te stellen. De minister heeft in een brief aan de Tweede Kamer laten weten hiertoe geen aanleiding te zien (zie brief 5 sept 2007, kenmerk TRCJZ/2007/2873).

Om de bandbreedte voor een mogelijke toename van de IV-sector voldoende in beeld te brengen is in overleg met de gemeente Nederweert besloten om een scenario met een groei van de IV-sector van 15% door te rekenen.

Afname

Een ander scenario is denkbaar waarbij de intensieve veehouderij in Nederweert juist af gaat nemen de komende jaren. Argumenten die hierbij meespelen:

- de marktontwikkelingen voor de IV-sector vallen tegen, bv. door de opkomst van concurrerende productie in oost-Europa;
- de milieu- en dierenwelzijnseisen belemmeren verdere ontwikkeling van de IV-sector;
- Nederweert kent een minder gunstig vestigingsklimaat t.o.v. andere gemeenten, bv. door de transitie naar plattelandsgemeente en een voor IV meer stringent ruimtelijk beleid en milieubeleid (zie hoofdstuk 1).

Om de bandbreedte voor een mogelijke toename van de IV-sector voldoende in beeld te brengen is in overleg met de gemeente Nederweert besloten om een scenario met een afname van de IV-sector van 15% door te rekenen. Dit is gerealiseerd door te veronderstellen dat bedrijven met een omvang kleiner dan circa 60 nge stoppen.

3.3 ALTERNATIEVEN

De drie in de vorige paragraaf genoemde scenario's zijn aan de hand van twee vestigingsalternatieven gemodelleerd: een verspreid model en een geconcentreerd model. Deze alternatieven verdelen de vrijkomende productieruimte van stoppende bedrijven op verschillende wijze, zoals vermeld in de volgende sub-paragrafen.
Overigens is bij afname van de intensieve veehouderij met 15% geen productieruimte herverdeeld, dus binnen dit scenario is er maar één alternatief.

3.3.1 VERSPREID MODEL

Veronderstelling is dat de gemeente de IV-sector planologisch in het geheel niet stuurt. Voor scenario nulgroei zijn de vrijkomende productierechten van stoppende (kleine) bedrijven zoveel mogelijk over alle andere IV-bedrijven verdeeld, namelijk bestaande locaties, die

- nog niet groter zijn dan 500 zeugen 'gesloten';
- genoeg uitbreidingsruimte hebben voor een evenredig deel van het te verdelen blok.

Door deze verdeling is modelmatig over 69 bedrijven per bedrijf een toename in bedrijfsomvang te realiseren van 19,1 nge.

Dit alternatief is niet realistisch, maar geeft wel aan wat er in het uiterste geval zou kunnen gebeuren als de 'vrijkomende' productieruimte wordt uitgesmeerd over alle intensieve veehouderijen.

3.3.2 GECONCENTREERD MODEL

Veronderstelling is dat de gemeente een dusdanig sterk op concentratie gericht planologisch beleid voert, dat alle vrijkomende productieruimte terecht komt in de landbouwontwikkelingsgebieden en wel op nieuwe locaties waar IV-bedrijven gevestigd worden met 500 zeugen gesloten (komt overeen met 288 nge, 80696 ou en 6561 kg NH_3).

Het is – net als het verspreid model – geen realistisch alternatief, maar geeft het andere uiterste aan van de bandbreedte.

Resumé
Bovenstaande scenario's en modellen/alternatieven kunnen worden weergegeven in een voetbalveldopstelling, waarmee duidelijk wordt wat de 'speelruimte' is waarover dit plan-MER handelt.

FIGUUR 3.2
Speelruimte voor dit planMER in scenario's en alternatieven.

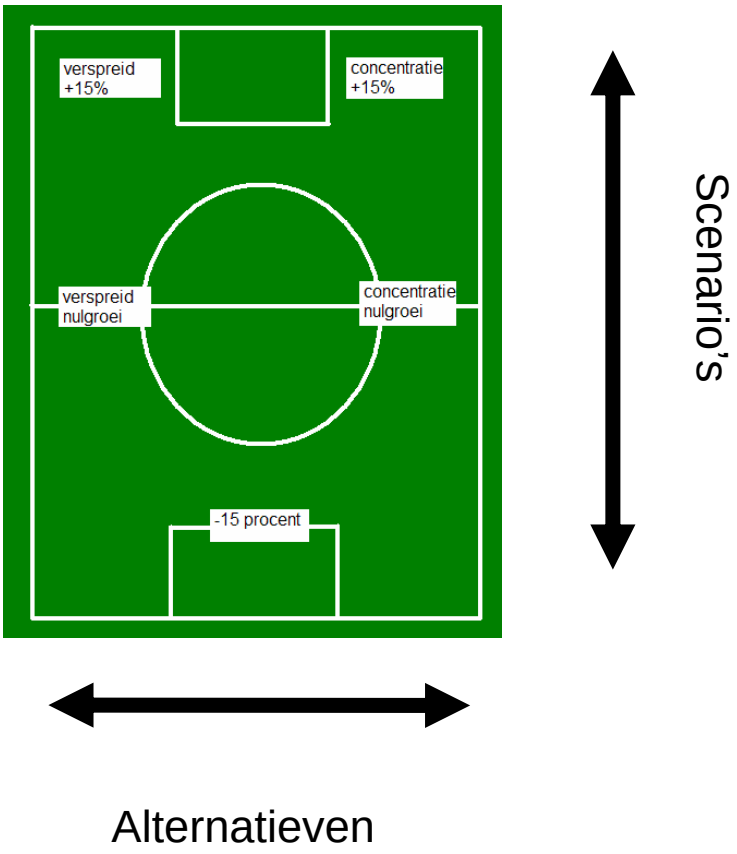

HOOFDSTUK 4 Modelresultaten & effecten

Hoofdstuk 4 beschrijft de effecten van de drie scenario's voor IV-ontwikkeling en de twee planologische alternatieven verspreiden en concentreren. De thema's ammoniak, geur, fijn stof, verkeer, geluid, landschap en water komen aan bod.

4.1 AMMONIAK

HUIDIGE SITUATIE EN PROGNOSE

Ammoniakdepositie op natuur is een belangrijk milieuthema dat samenhangt met de intensieve veehouderij. In veel natuurgebieden ligt de depositie van ammoniak en andere verzurende stoffen zo hoog, dat de natuurdoelen niet gehaald worden. Landelijk zijn de berekeningen en prognoses opgesteld door het RIVM (Bron: Nationale Milieuverkenning 5, 2000 – 2030) en de doorlopende monitoring vindt momenteel plaats door het Milieu en Natuur Planbureau.

FIGUUR 4.1 A EN B
Zure depositie 1980, 2006 en prognose voor 2030.

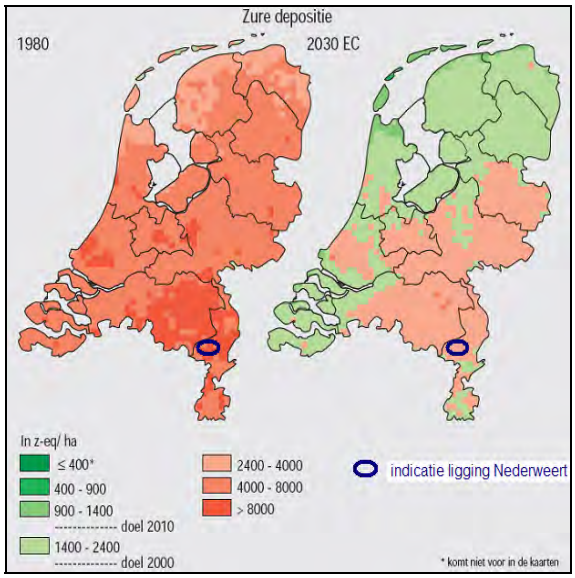

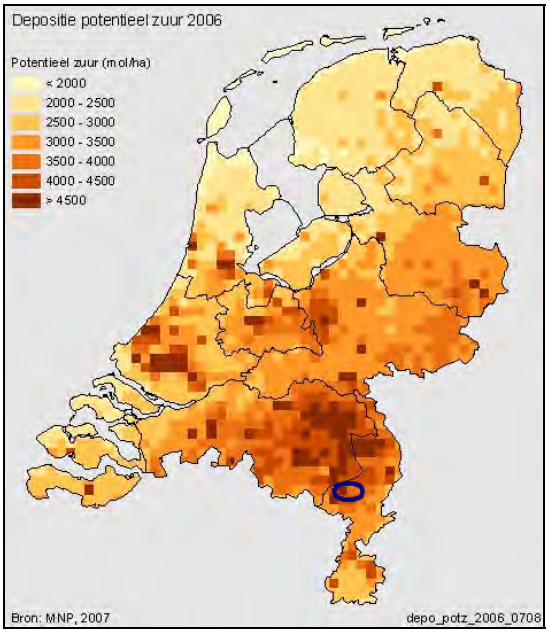

Voor Nederweert blijkt uit bovenstaande figuren dat over een lange reeks van voorliggende jaren de depositie is afgenomen, hetgeen zich in de toekomst naar verwachting zal doorzetten. De achtergronddepositie ligt volgens prognoses voor 2030 in de ordegrootte van 2400-4000 mol/ha,jaar. Voor de meeste natuurgebieden ligt deze waarde boven de kritische depositiewaarde.

4.1.1 METHODIEK

In een gemeente als Nederweert met een concentratie aan intensieve veehouderijbedrijven is het van belang in kaart te brengen welke deposities vanuit stallen te verwachten zijn. Op basis van het gemeentelijke vergunningbestand is voor de in hoofdstuk 3 ontwikkelde scenario's en alternatieven met het OPS-verspreidingsmodel in GIS gemodelleerd welke depositie stalemissies veroorzaken.

4.1.2 RESULTATEN

De depositieniveaus die bereikt worden zijn geïllustreerd in de kaarten in bijlage 5.

NULGROEI

Uit de kaarten van het nulgroei-scenario blijkt:

- dat ten opzichte van de huidige situatie de ammoniakdepositie in 2020 is afgenomen;
- dat er nauwelijks verschil is tussen verspreide en geconcentreerde ontwikkeling;
- dat de depositie uit intensieve veehouderij-stallen de kritische depositiewaarde op delen van de Groote Peel overschrijdt (let wel: er vindt nog méér depositie plaats van andere veehouderijen, vanuit veldemissies en door andere verzurende stoffen).

De afname van de ammoniakdepositie is voornamelijk toe te rekenen aan generiek milieubeleid, gericht op de beperking van stalemissies (zie hoofdstuk 2).

TOENAME IV

Bij een eventuele toename van intensieve veehouderij in de gemeente Nederweert van circa 15% wordt een deel van de ammoniakwinst die is bereikt via generiek beleid teniet gedaan (zie bijlage 5).

AFNAME IV

Bij een eventuele afname van intensieve veehouderij in de gemeente Nederweert van circa 15% wordt nog iets meer ammoniakwinst geboekt dan met het generieke beleid bij nulgroei (zie bijlage 5).

Een belangrijke kanttekening die bij de scenario's gesteld dient te worden is dat deze voor een groot deel niet beïnvloedbaar zijn door de gemeente. Het gaat dan met name om de ontwikkelingen als concurrentiepositie van de sector, generiek milieu- en dierenwelzijnsbeleid en toekomstige oplossingen voor milieuvraagstukken (zie paragraaf 3.2.2).

Natura2000

KRITISCHE DEPOSITIEWAARDE

Uit de modelleringen komt duidelijk naar voren dat de kritische depositiewaarde voor met name de Groote Peel in 2020 nog buiten bereik ligt. De IV-stalemissies vanuit de gemeente Nederweert alleen al zorgen ervoor dat op delen van de Groote Peel een ammoniak-depositie van meer dan 400 mol/ha,jaar optreedt, zelfs bij een afname van de IV-sector in Nederweert van 15% en bij stalaanpassingen volgens het generieke beleid. De optie die door de Commissie voor de m.e.r. is aangedragen in haar advies om *"een meest natuurvriendelijk alternatief [te ontwikkelen] dat uitgaat van het voldoen aan de kritische depositiewaarden van de Natura 2000-gebieden"* is dus niet realiseerbaar. N.a.v. het advies en ingegeven vanuit het natuurbelang is wel een juridische verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om aanvullend milieubeleid te realiseren in de gemeente Nederweert (zie hoofdstuk 2), maar ook dit zal – indien het zou slagen om dit te organiseren – waarschijnlijk onvoldoende soelaas bieden voor het bereiken van de meest kritische depositiewaarden.

RUIMTE VOOR INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Voor ammoniak en Natura2000 is een tijdelijk toetsingskader ontwikkeld (zie hoofdstuk 2). In het kader van dit plan-MER is in beeld gebracht in hoeverre de 5%-drempelwaarde in dit toetsingskader belemmerend zou kunnen zijn voor de ontwikkeling van de LOG's. In kaartbeelden is aangegeven hoeveel kg NH_3 inplaatsbaar is op nieuwvestigingslocaties in de LOG's bij deze drempelwaarde.

Resultaten 5%-drempel

De Groote Peel blijkt in de modellering het belangrijkste Natura2000 gebied te zijn voor de gemeente Nederweert. Dit komt door de relatief lage kritische depositiewaarde.
Uit de kaartbeelden blijkt dat de 5% norm zeer beperkt invloed heeft voor het huidige formaat IV-bedrijven. In het LOG ten noorden van Ospel geldt aan de noordoostzijde de grootste beperking. Echter, een ammoniakuitstoot van 7.500-10.000 kg per jaar blijft nog steeds onder de 5%-drempelwaarde. Bij deze ammoniakemissie kan nog steeds een zeer omvangrijk bedrijf gesticht worden: uitgaande van een uitstoot van 1 kg ammoniak per jaar per vleesvarken bedraagt de omvang 7.500-10.000 vleesvarkens.

Gevoeligheidsanalyse: strenger Natura2000-beleid

Omdat vanuit de milieubeweging het signaal is afgegeven dat een 1%-drempel een beter acceptabele norm zou kunnen zijn, is deze modellering indicatief ook gedaan voor deze strengere drempelwaarde (zie kaartbeelden in bijlage 6).
Het hanteren van de 1% drempelwaarde betekent dat nog steeds omvangrijke IV-bedrijven gesticht kunnen worden in de LOG's, maar deze zullen vanaf een bepaalde omvang al sneller extra emissiebeperkende stalmaatregelen moeten treffen. In het LOG ten noorden van Ospel geldt aan de noordoostzijde de grootste beperking. Hier blijkt dat de ammoniakuitstoot van een nieuw te vestigen IV-bedrijf maximaal 1.000-2.500 kg ammoniak per jaar mag bedragen.

4.2 GEUR

In het kader van de quick scan Wgv is de huidige geurhindersituatie in de gemeente Nederweert al in beeld gebracht. De focus bij dit planMER ligt voornamelijk bij de geurhindersituatie die kan optreden bij de verschillende scenario's en alternatieven.

4.2.1 METHODIEK

Op basis van het gemeentelijke vergunningbestand is voor de in hoofdstuk 3 ontwikkelde scenario's en alternatieven met een door ARCADIS ontwikkelde GIS-applicatie berekend en in kaart gebracht welke achtergrondbelasting aan geur optreedt tengevolge van de stalemissies in Nederweert (zie bijlage 7).

Effecten gemeentelijk geurbeleid

De gemeente Nederweert koerst waarschijnlijk af op een eigen gemeentelijke geurnormering die via een maatwerkaanpak vastlegt dat de leefsituatie t.a.v. geur niet kan verslechteren.
De effecten van dit gemeentelijk beleid op het leefmilieu zijn lastig in een GIS-modellering te bepalen, omdat:

- er in principe geen extra beperkingen worden opgelegd aan IV-bedrijven;
- er voor modellering specifieke gegevens nodig zijn van individuele bedrijven en de toekomstplannen die de betreffende veehouders hebben.

Voor de meeste IV-bedrijven blijft de uitbreidingsruimte beperkt tot stand still, omdat binnen de huidige contour reeds een geurgevoelig object is gelegen.

Het feit dat er tevens een andere norm gaat gelden voor toekomstig woongebied maakt het bouwen binnen zo'n uitbreidingsgebied mogelijk, maar belemmert de IV-sector niet want die zit al door andere conflicterende objecten 'op slot'.
In het kader van de gebiedsvisie Wgv zal aandacht worden besteed aan de ligging van veehouderijen met hun contouren enerzijds en de geurgevoelige objecten anderzijds. Dit vanwege de motivering voor gemeentelijk geurbeleid. Aangezien het enkele specifieke gebieden met een eigen normering betreft is dit op het niveau van het planMER als te gedetailleerd verondersteld.

4.2.2 RESULTATEN

De achtergrondbelasting voor geur verschilt nauwelijks tussen huidige situatie en de beide alternatieven bij nulgroei. Verwacht mag worden dat bij afname van de IV-sector er minder geurhinder zal zijn.
Specifiek voor het scenario dat groei veronderstelt in combinatie met het alternatief met concentratie in de LOG's van de extra IV-bedrijven is het van belang om te bepalen hoe de geurhindersituatie zich ter plaatse ontwikkelt. Daarbij is het nodig om de achtergrondbelasting te relateren aan milieukwaliteit en het aantal geurgehinderden.

4.3 FIJN STOF

Fijn stof is een vorm van luchtvervuiling. Deze heeft een ongunstig effect op de gezondheid van mensen. Tot fijn stof worden in de lucht zwevende deeltjes kleiner dan 10 micrometer (PM10) gerekend. Fijn stof blijft in de lucht zweven en bestaat uit deeltjes van verschillende grootte, van verschillende herkomst, en dus met een verschillende chemische samenstelling. Het is niet bekend welk soort stofdeeltjes schadelijk zijn voor de gezondheid, wel bekend is dat het schade toebrengt aan de gezondheid. Vanaf 2005 gelden Europese normen voor PM10, er komen normen voor PM2,5.

Over de bijdrage van veehouderij aan fijn stof is nog niet veel bekend. Er is nog volop onderzoek gaande naar veehouderij en fijn stof. Zo worden meitellingen en vergunningbestanden bekeken, lopen er onderzoeken aan stalsystemen (m.n. combiwassers doen het goed) en zijn er inschattingen gemaakt van voorgenomen beleid. Deze prognoses geven aan dat de situatie licht verslechtert vanwege de toename van scharrelstallen in de pluimveehouderij.

4.3.1 METHODIEK

Voor Nederweert is een beeld te geven van de concentratie PM10 in de lucht in 2020. De basis hiervoor bestaat uit:

- waarnemingen in de jaren 2004-2005;
- berekend met scenario's voor economische groei;
- toename van verkeer;
- maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren, het zogenaamde 'Prinsjesdagpakket'.

FIGUUR 4.2
Depositie fijn stof op basis van GCN-kaart Nederland 2020.

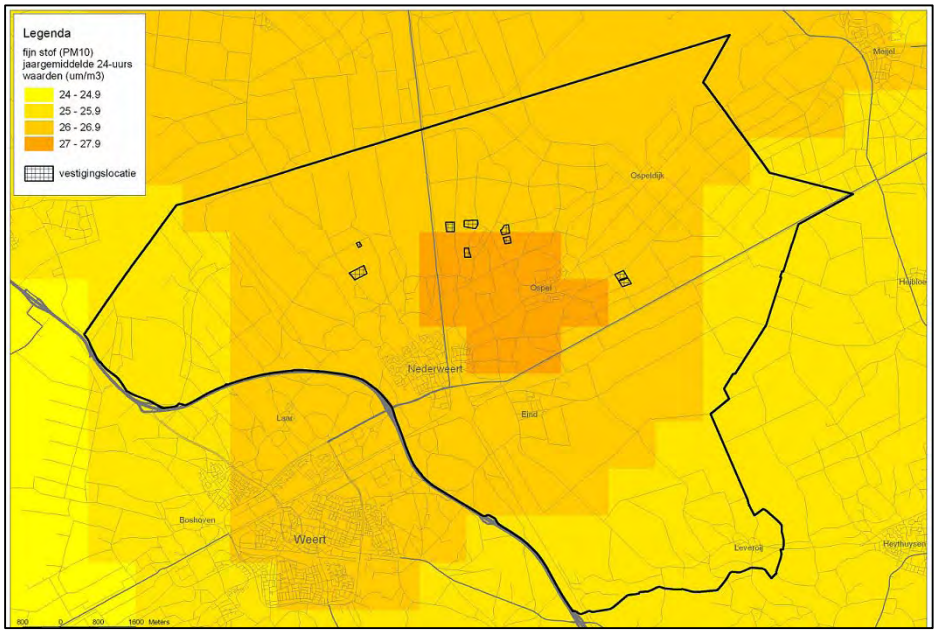

Algemeen wordt aangenomen dat bij een concentratie onder 32,4 µg/m³ minder dan 35 keer per jaar een overschrijding optreedt van de 24-uurgemiddelde concentratie. De normen voor de jaargemiddelde concentratie in gemeente Nederweert zullen wsl. niet overschreden worden en het aantal overschrijdingen van het 24-uurgemiddelde blijft onder de grens van 35 per jaar (zie kaart).

Knelgevallen

Mogelijk is het wel nuttig om te bekijken of er specifieke knelgevallen bestaan of kunnen ontstaan, bv. omschakeling naar scharrelsysteem nabij concentratie woningbouw. Daarvoor zal nader onderzoek noodzakelijk zijn. De provincies willen de aandacht eerst richten op de aanpak van de grootste knelpunten. Een eerste indicatie van knelpunten, waarbij een aanzienlijke fijn stof-emissie plaatsvindt (basis: vergunningbestanden van provincies) in de nabijheid van gevoelige objecten is door ECN uitgevoerd. Daaruit komt onderstaande kaart. Hieruit blijkt dat de grootste knelpunten in Noord- en Midden-Limburg niet in Nederweert liggen.

FIGUUR 4.3
Indicatie knelsituaties t.b.v. prioriteitenstelling voor fijn stof uit veehouderij (bron: presentatie ECN).

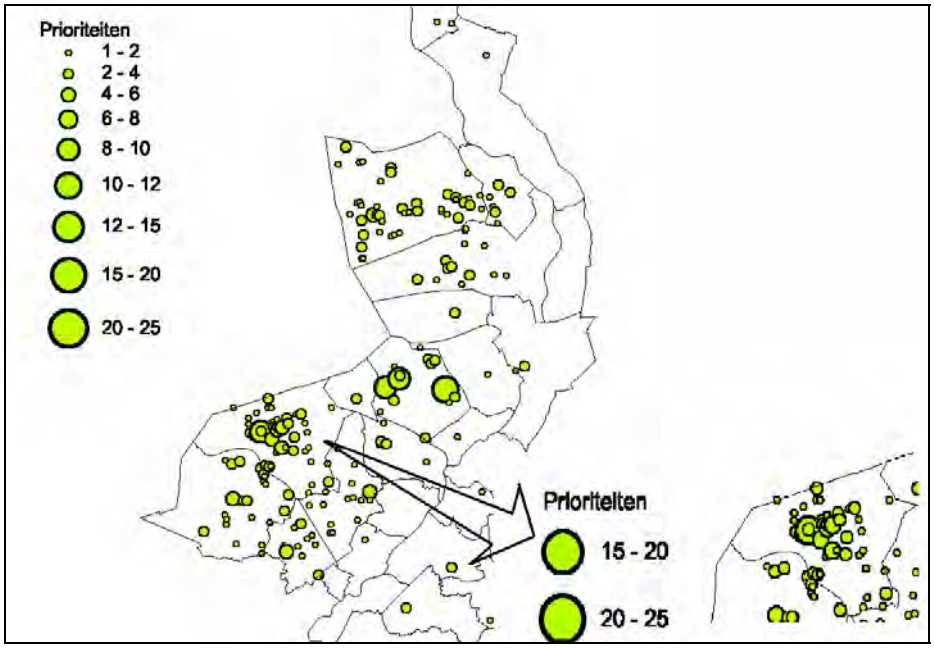

4.3.2 RESULTATEN

Uit bovenstaande lijkt de noodzaak niet aanwezig om grote prioriteit te leggen bij de aanpak van fijn stof-knelpunten in de gemeente Nederweert. Voor beperking van fijn stof-emissies uit de veehouderij bestaan desgewenst de volgende mogelijkheden:

- Aanpak van de bron: voermaatregelen (coating) & huisvesting (strooisel, mest afdekken)
- Aanpak luchtkwaliteit in de stal: vernevelen (olie/water), elektrostatisch filter
- Aanpak luchtkwaliteit bij de uitlaat: (combi-)wasser, watergordijn, filters, groensingels
- Sanering of verplaatsing van bedrijven: de gemeente kan er eventueel voor kiezen om dit uit te voeren als flankerend beleid i.k.v. bestemmingsplan buitengebied.

Bij de grotere aanvragen voor IV-uitbreidingsvergunningen besteedt de gemeente Nederweert overigens reeds aandacht aan fijn stof. De vergunningaanvrager moet aangeven welke maatregelen ter beperking van emissie getroffen worden.

4.4 VERKEER

Het grootste probleem met vrachtwagens zijn de potentiële conflicten met andere weggebruikers, in het bijzonder het langzaam verkeer (met name fietsers). Dit speelt vooral op het lokale wegennet, dus niet op provinciale en rijkswegen. Op de hoofdwegenstructuur zijn deze verkeersdeelnemers standaard gescheiden. Ook is op dit type wegen de toename van vrachtverkeer door de LOG's relatief klein. T.b.v. het plan-MER is onderzocht welke verkeersbewegingen te verwachten zijn bij de verschillende scenario's en alternatieven.

4.4.1 METHODIEK

VERKEERSPRODUCTIE CONCENTRATIE-ALTERNATIEVEN

Bij de concentratie-alternatieven wordt de productieruimte toegekend aan nieuwe IV-bedrijven met een omvang van 500 zeugen gesloten. Één IV-bedrijf met een omvang van 500 zeugen gesloten produceert 3,8 vrachtwagen bewegingen per dag en 2,6 personenautoverplaatsingen per dag (zie bijlage x).

Er zijn twee scenario's waarbij extra productieruimte terecht komt in de LOG's:

1. nulgroei van de productieomvang die leidt tot stoppen van kleine IV-bedrijven en concentratie in de LOG's bij 5 nieuwe IV-bedrijven.
2. groei van productieomvang van 15% hetgeen leidt tot ongeveer 15 extra bedrijven van 500 zeugen gesloten in de LOG's (zie tabel hieronder).

TABEL 4.1
Veranderingen in vrachtwagenbewegingen en personenwagenbewegingen bij verschillende scenario's en alternatieven voor IV-ontwikkelingen in de gemeente Nederweert.

Scenario:	Nulgroei			Toename 15%		
LOG	Bedrijven 500 zeugen gesloten	Vrachtwagenbewegingen/dag	Personenwagenbewegingen/dag	Bedrijven 500 zeugen gesloten	Vrachtwagenbewegingen/dag	Personenwagenbewegingen/dag
Ten noorden van Nederweert Lage Kuilen	1	3,8 / 2,6		3	11,4 / 7,8	
Ten noorden van Ospel	2	7,6 / 5,2		10	38 / 26	
Ten oosten van Ospel	2	7,6 / 5,2		7	26,6 / 18,2	
Totaal	**5**	**19 / 13**		**20**	**76 / 52**	

Verkeersafwikkeling

Bij een geconcentreerde groei bevinden de IV-bedrijven zich hoofdzakelijk ten noordoosten van Nederweert. Aangenomen mag worden dat verreweg het meeste vrachtverkeer richting de A2 zal gaan. In het gebied ten oosten van Nederweert zijn er grofweg drie hoofd-ontsluitingswegen. Vanuit Someren is dit de Wetering (langs het kanaal), vanuit de richting Asten/Meijel is de Meijelsedijk/Ospelweg de ontsluitingsweg richting Nederweert en nog iets zuidelijker ligt de Venloseweg richting Meijel/Beringe.

LOG LAGE KUILEN

Vrachtverkeer vanuit LOG Lage Kuilen zal via de Heerweg en de Randweg West van Nederweert richting de A2 gaan. Deze route gaat door relatief onbebouwd (woon)gebied, de kans op overlast is hierdoor gering. Het vrachtverkeer uit LOG Lage Kuilen is zo gering dat dit geen significante invloed heeft op de verkeersafwikkeling. De spitsintensiteit in 2005 was op de Randweg west 395 richting noord en 217 richting zuid (bron: DHV, 16 maart 2006: kaart motorvoertuigen avondspits). Daarnaast ontbreekt het ook op de route aan belangrijke grote schoolroutes. Zelfs bij vestiging van drie bedrijven in dit LOG, zal de verkeerafwikkeling niet nadelig worden beïnvloed door het groei van het vrachtverkeer. Mocht er een nieuwe aansluiting op de A2 gerealiseerd worden, hetgeen de wens is van de gemeente, dan ligt het LOG Lage Kuilen op het gebied van bereikbaarheid uitstekend.

LOG OSPEL-NOORD

LOG Ospel-noord kent de grootste concentratie van IV-bedrijven. Bij de grootst verwachte groei (10 IV bedrijven) zijn er ongeveer 38 vrachtwagenbewegingen per dag (in twee richtingen). Voor de verkeersafwikkeling is deze groei geen probleem. Het is wel wenselijk dat in deze groeisituatie het vrachtverkeer afgewikkeld wordt via de Wetering/Rijksweg Noord om de overlast in Ospel zoveel mogelijk te beperken. De avondspits-intensiteit was in 2005 447 richting noord en 409 richting zuid.

Een aandachtspunt op het gebied van verkeersveiligheid hierbij is dat in Ospel een belangrijke schoolroute richting Nederweert ligt. Een knelpunt in route die het vrachtverkeer neemt is de slechte verkeersafwikkeling op de Rijksweg-Noord en de Randweg Zuid in de ochtendspits. Het extra vrachtverkeer zal geen significante bijdrage leveren aan de verkeersdruk, echter, de kans is wel aanwezig dat dit vrachtverkeer door de slechte verkeersafwikkeling een andere route zal gaan kiezen.

LOG OSPEL-OOST

Vrachtverkeer komende uit LOG Ospel-oost zal of via de Meijelsedijk of via de Venloseweg naar Nederweert gaan. Het is wenselijk dat het vrachtverkeer via de Venloseweg wordt afgewikkeld zodat er geen conflict ontstaat met de fietsroute op de Meijelsedijk.

4.4.2 RESULTATEN

Geconcentreerde groei

Eventuele problemen kunnen optreden op de toevoerroutes naar het hoofdwegennet. Dit zal in het bijzonder het geval zijn waar zich woonconcentraties bevinden, zoals in de kernen. Dit levert het volgende beeld op t.a.v. extra vrachtverkeer en aandachtspunten: De knelpunten richten zich op de lokale wegen (smalle plattelandswegen zonder specifieke voorzieningen voor fiets). Er is vanuit de LOG's een logische route naar de hoofdwegenstructuur bepaald, uitgaande dat de chauffeurs de kortste en logische route nemen.
Het aandeel vrachtverkeer is relatief gering waardoor deze weinig tot geen effect zal hebben op de verkeersafwikkeling. LOG Lage Kuilen scoort goed op verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. LOG Ospel-noord scoort minder op het gebied van verkeersafwikkeling. Dit wordt echter niet veroorzaakt door de toename van het vrachtverkeer, maar door de huidige situatie wat betreft de verkeersafwikkeling. Het is wenselijk dat het vrachtverkeer vanuit dit LOG afgewikkeld wordt via de Wetering, zodat de drukke schoolroute door Ospel ontlast wordt. LOG Ospel-noord ligt aan de zuidzijde van deze schoolroute. Het is goed mogelijk en wenselijk dat dit vrachtverkeer via de Venlosweg wordt afgewikkeld zodat de kern Ospel en het schoolgaande fietsverkeer ontzien worden.
Zelfs bij het groeiscenario van +15% en concentratie in de LOG's is de invloed op de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid klein. Er hoeven dus derhalve geen grote (of kleine) infrastructurele maatregelen te worden getroffen.

Verspreide groei

Een ander alternatief is dat de groei van de IV-bedrijven zich niet concentreert in de drie LOG's, maar verspreid ligt in de gemeente Nederweert. Een goede voorspelling wat het effect hiervan is, is niet te geven. Het grootse deel van het vrachtverkeer zal naar de A2 worden afgewikkeld via de Randweg Zuid. Is er hierboven nog sprake van enige concentratie van vrachtverkeer op bepaalde wegen, in dit scenario waaiert het vrachtverkeer over de gemeente uit en zal via lokale wegen en de hoofdontsluitingswegen de A2 bereiken. Gezien de beperkte omvang van het vrachtverkeer zal dit scenario geen grote gevolgen hebben voor de verkeersafwikkeling of verkeersveiligheid. Afhankelijk van bepaalde locaties waar een IV-bedrijf gevestigd is, moet worden bekeken of hier een conflict kan ontstaan met het langzame verkeer.

4.5 GELUID

Door toename van intensieve veehouderij in de LOG's zullen de geluidemissies toe gaan nemen. Dit is het gevolg van toename van bedrijfsactiviteiten. De grootste toename van stationaire bronnen mag verwacht worden vanwege ventilatie, omdat ventilatoren zich aan de buitenzijde van de stallen bevinden. De meeste geluidproducerende activiteiten bij intensieve veehouderij vinden verder inpandig plaats. Ook de toename van vrachtverkeer of geluid bij het laden en lossen van dieren of goederen kan een toenemende bron voor geluidemissies vormen.

4.5.1 METHODIEK

De ligging van de locaties waar er sprake is van nieuwvestiging of uitbreiding van intensieve veehouderij ten opzichte van de bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen en woningen is in belangrijke mate bepalend voor eventuele geluidhinder. Op basis van algemeen beschikbare gegevens is globaal ingeschat of nieuwvestiging en uitbreiding van IV invloed kan hebben op de geluidgevoelige functies; bebouwde kom, geluidsgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden. De focus ligt op de LOG's, omdat daar nieuwe IV-bedrijven gevestigd zullen worden.

Bebouwde kom

De zoekgebieden van de LOG's in het Reconstructieplan en latere werkbegrenzing van de raad t.a.v. de LOG's zijn op minimaal 400 meter van de bebouwde kom van Nederweert en Ospel geprojecteerd, ook na uitbreiding van beide kernen aan de noordzijde. Volgens het VNG-handboek *Bedrijven en Milieuzonering* (2007) bedraagt voor het thema geluid de aan te houden afstand minimaal 50 meter tussen een inrichting en een gevoelige functie (wonen). Er kan geconcludeerd worden dat er t.a.v. LOG's derhalve voldoende afstand blijft tussen emissiebronnen van geluid en de gevoelige functie.

Geluidgevoelige gebouwen en terreinen

In of in de nabijheid van de LOG's zijn geen geluidgevoelige gebouwen zoals scholen, ziekenhuizen en verpleeghuizen aanwezig, die beïnvloed zouden kunnen worden door toename van intensieve veehouderij. Ook geluidsgevoelige terreinen, te weten terreinen die behoren bij zorginstellingen en woonwagenstandplaatsen, liggen niet in of nabij de LOG's.

Woningen

Wel is er in en nabij het LOG een aantal woningen gelegen. Het betreft burgerwoningen en agrarische bedrijfswoningen. Praktisch kan er uiteraard wel sprake zijn van geluidhinder.

Stiltegebieden

Stiltegebieden zijn milieubeschermingsgebieden waarin het aspect stilte bijzondere bescherming nodig heeft, aangezien het anders verloren dreigt te gaan. De provincies wijzen stiltegebieden aan via het provinciaal milieubeleidsplan. Voor de LOG's relevante stiltegebieden in de gemeente Nederweert zijn:

- Groote Peel;
- Weerter Bossen;
- Groote en Kleine Moost-Widdonk-Waterbloem-Weyenhout-Doorbrand;
- Sarsven en de Banen;
- Asbroeker heide.

FIGUUR 4.4
Stiltegebieden in de gemeente Nederweert.

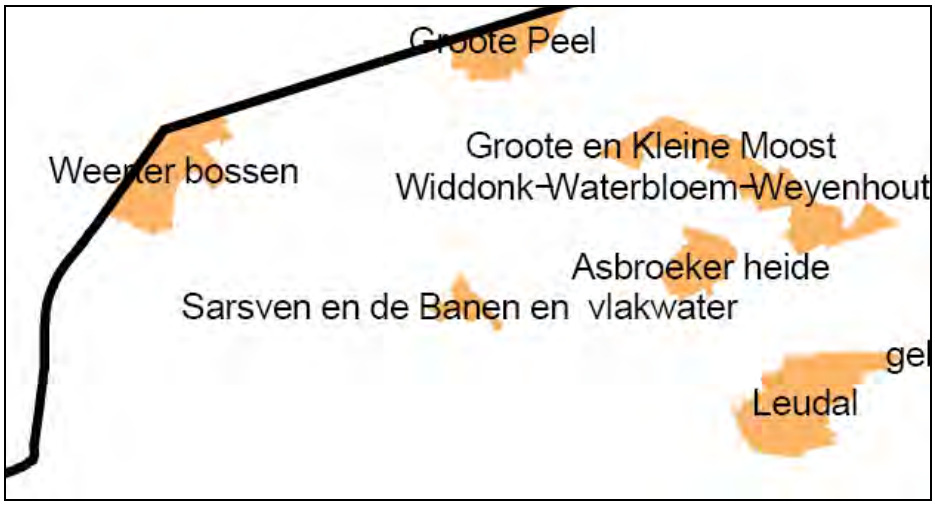

De drie LOG's in de gemeente Nederweert liggen alle op ruime afstand (minimaal 1000 meter) van de stiltegebieden. Het dichtstbijgelegen stiltegebied bij een LOG (Ospel-oost) is Groote Moost. Het LOG ligt op ruime afstand van dit gebied (minimaal 1000 meter) en de verkeerstoename over de Venloseweg (N275) is zeer beperkt (zie paragraaf 4.4), zodat een eventuele geluidstoename vanuit geconcentreerde IV-ontwikkeling in dit LOG naar verwachting niet waarneembaar zal zijn in dit stiltegebied.

4.5.2 RESULTATEN

De verwachting is dat de ontwikkeling van intensieve veehouderijen in de LOG's geen grote problemen oplevert t.a.v. geluidgevoelige bestemmingen. Bij verspreide ontwikkeling kan op bestaande locaties de geluidsemissie toenemen. Het is niet te bepalen in hoeverre dit tot ontoelaatbare geluidsbelasting op gevoelige bestemmingen leidt. Bij de vergunningverlening zullen specifieke geluidsgegevens verkregen moeten worden en zal dit aspect mee worden genomen in het nemen van een besluit over de aanvraag en bij het opstellen van de voorschriften.

4.6 LANDSCHAP

Mogelijke effecten

Op grond van het reconstructieplan zijn er in de LOG's mogelijkheden voor nieuwvestiging, omschakeling en uitbreiding. In verwevingsgebieden is nieuwvestiging niet mogelijk. Wel kan een intensieve veehouderij zich vestigen op een bestaande locatie (hervestiging, omschakeling) en is er ruimte voor uitbreiding tot een in het bestemmingsplan te noemen norm.

De ontwikkeling van de intensieve veehouderij leidt tot extra verstening in het buitengebied. De omvang, de hoogte van gebouwen en het type bebouwing kan bepaalde gebiedskwaliteiten ten aanzien van landschap en beeldkwaliteit aantasten. De meest kwetsbare gebiedskwaliteiten zijn natuurgebieden, beekdalen en gebieden met landschappelijke waarden. Deze waarden zijn in het Kwaliteitsprogramma vertaald naar een zonering van het buitengebied. De meest kwetsbare kwaliteiten liggen in de te Behouden en te Versterken gebieden. In de Respectvol te ontwikkelen gebieden en de Landbouwontwikkelingsgebieden zijn de gebiedskwaliteiten in beperktere mate aanwezig.

Door de ontwikkeling gepaard te laten gaan met groene inpassingsmaatregelen kunnen de negatieve effecten worden gemitigeerd. In de volgende studies zijn richtlijnen aangegeven voor ontwikkeling van de LOG's in Nederweert.

- het onderzoek Nadere uitwerking en begrenzing LOG's van ARCADIS (2005)
- het rapport Ruimtelijk kwaliteitsplan LOG's gemeente Weert en Nederweert van Kragten (2006)

FIGUUR 4.5
Kaart POL perspectieven (POL, 2006).

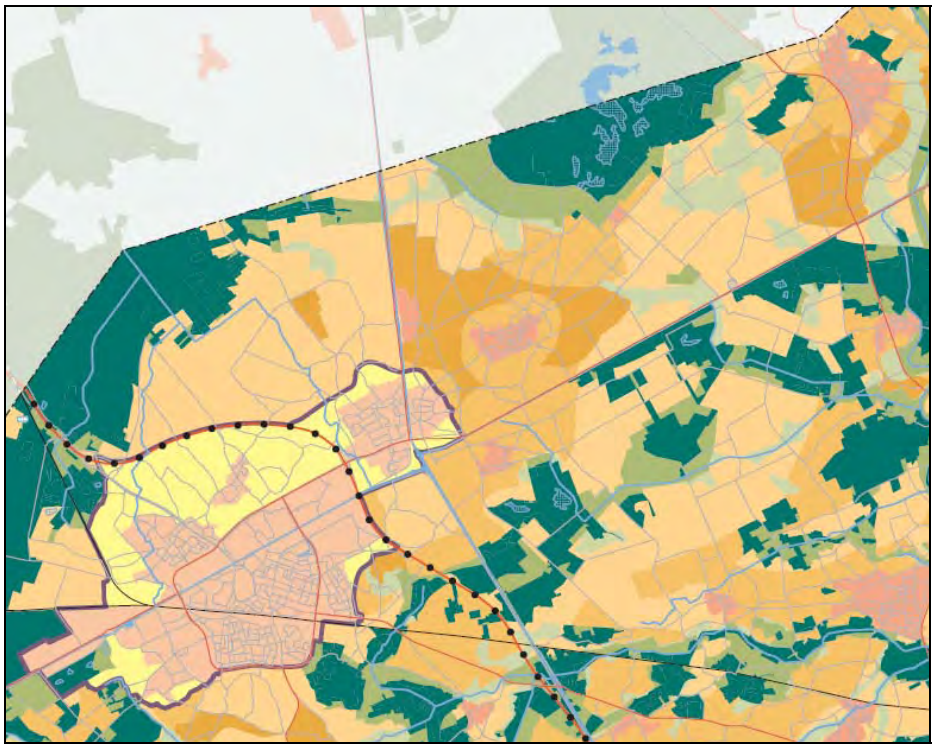

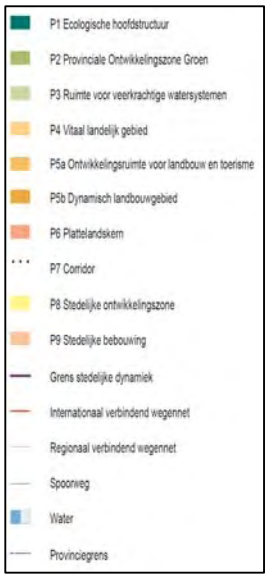

In het rapport 'Ruimtelijk kwaliteitsplan LOG's gemeente Weert en Nederweert' zijn op basis van een gebiedsanalyse en uitgangspunten voor elke LOG beeldkwaliteitsprincipes benoemd. Het rapport geeft daarmee richtlijnen zoals:

- Wat voor soort landschapselementen moet een IV-bedrijf gebruiken, waar moet een groensingel gerealiseerd worden (bv op minimaal 3 kavelgrenzen), hoe breed moet een groensingel zijn;
- Hoe dienen gebouwen en kavels te zijn gesitueerd, in welk materiaal moeten deze zijn uitgevoerd, welke afstand tussen bedrijven moet worden aangehouden;
- Welke landschappelijke structuren moeten worden versterkt;
- Bij uitbreiding gelden BOM+verplichtingen.

Effecten

In het geconcentreerde model concentreren de ontwikkelingen zich met name in de LOG's. Dit zijn juist de gebieden waar de gebiedskwaliteiten minder kwetsbaar zijn. Door randvoorwaarden te stellen bij het toestaan van nieuwe ontwikkelingen kunnen de waarden ten aanzien van landschap en beeldkwaliteit worden gewaarborgd.

In het verspreide model vinden meer ontwikkelingen plaats buiten de LOG's dan in het geconcentreerde model aan de orde is, dus ook in de gebieden Versterken en Respectvol te ontwikkelen.

Met name in het te Versterken gebied komen kwetsbare gebiedskwaliteiten voor als bolle akkers, beekdalen en open gebieden met natuurwaarden. De draagkracht van het te Versterken gebied voor nieuwe IV-ontwikkelingen is dan ook relatief laag.

Advies

Om onevenredige aantasting van het landschap te voorkomen, kan de gemeente Nederweert specifieke randvoorwaarden stellen aan IV-ontwikkelingen. Deze randvoorwaarden kunnen gericht zijn op de diverse gebiedskwaliteiten (in een open gebied kunnen andere randvoorwaarden worden gesteld dan in beekdalen). De randvoorwaarden kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld landschappelijke inpassingsmaatregelen, situering van gebouwen en omvang van bouwblokken. Het ligt voor de hand dat de randvoorwaarden in het te Versterken gebied scherper zijn dan in het LOG.

Mogelijke effecten

Op grond van het reconstructieplan zijn er in de LOG's mogelijkheden voor nieuwvestiging, omschakeling en uitbreiding. In verwevingsgebieden is nieuwvestiging niet mogelijk. Wel kan een intensieve veehouderij zich vestigen op een bestaande locatie (hervestiging, omschakeling) en is er ruimte voor uitbreiding tot een in het bestemmingsplan te noemen norm.

4.7 WATER

Tengevolge van de nieuwvestigingen zal er verhard oppervlak bijkomen. Dit kan enige indicatie geven van verdroging, namelijk als het water niet in de bodem terecht komt. Echter, hemelwaterafvoer kan ook oppervlakkig afvloeien naar de omliggende bodem en daar infiltreren. Welke omvang het verhard oppervlak exact krijgt hangt af van het stalsysteem (wordt in etages gebouwd?), van omvang en type verharding, welke andere voorzieningen nodig zijn rond de stallen (sleufsilo, voedersilo's, brijvoerkeuken, mestopslagloods e.d.) en of een extra toevoerweg naar het bouwblok nodig is.

Op grond van een globale inschatting zullen de bouwblokken voor 500 zeugen gesloten ieder ongeveer twee hectare beslaan. In een worst case-scenario (geen enkele zijwaartse infiltratie en 100% verharding) zal dan de jaarlijkse verminderde infiltratie bij 800 mm neerslag per jaar maximaal 16.000 m3 per bouwblok zijn. Bij het nulgroei-scenario zal de infiltratie niet wijzigen. Bij 15% toename zal er 20 hectare verhard oppervlak bijkomen en vermindert de infiltratie met 160.000 m3. Bij 15% afname van de IV-sector neemt de infiltratie met 160.000 m3 toe, ervan uitgaande dat een evenredig deel van het verhard oppervlak verdwijnt.

WATERWINGEBIED

Het LOG Ospel oost ligt op meer dan 1 kilometer van het waterwingebied van pompstation Ospel, zodat effecten op de grondwaterwinning uitgesloten kunnen worden (zie figuur 4.6). Het thema grondwaterbescherming is wat betreft de gemeente aan de orde in het kader van de vergunningverlening en niet in bestemmingsplanvoorschriften t.a.v. intensieve veehouderij. Uitgangspunt is dat intensieve veehouderij waterneutraal opereert.

FIGUUR 4.6
Uitsnede uit de kaart van de provinciale milieu-verordening (PMV) (afstandaanduiding en werkbegrenzing LOG door ARCADIS).

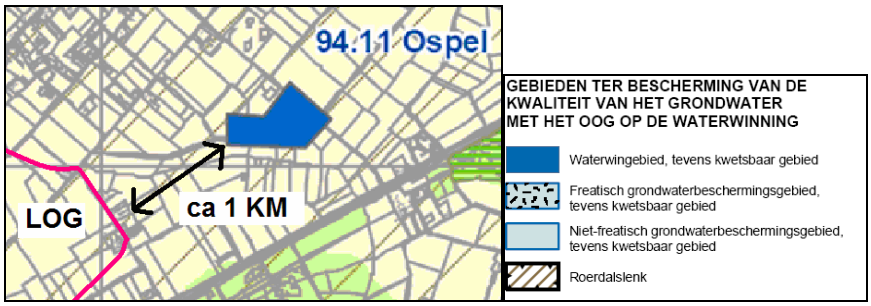

4.8 OVERIGE EFFECTEN

In dit planMER is de focus gelegd op een aantal effecten door de intensieve veehouderij. De verschillen qua milieuthema's tussen scenario's en alternatieven blijkt voor de meeste milieuthema's op gemeentelijk niveau beperkt te zijn. Uiteraard zijn er wel lokale effecten, maar die dienen aan de orde te komen bij individuele vergunningtrajecten, al dan niet met een besluitMER.

Om die reden én omdat bij m.e.r. scoping op de meest relevante thema's algemeen gewenst wordt geacht, is te motiveren om af te zien van een verdere behandeling van de andere milieuthema's. Het gaat hierbij overigens vooral om de milieuthema's die gerelateerd zijn aan verkeersproductie: toe- of afname van stikstofdioxiden (zie tekstkader), stikstofoxiden, zwaveldioxide, lood, benzeen, koolmonoxide, etc.

STIKSTOFDIOXIDE NO_2

In Nederland zijn de maatgevende luchtverontreinigende stoffen stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}, deze luchtverontreinigende stof is behandeld in paragraaf 4.3 behandeld). De concentraties van deze twee stoffen liggen in Nederland over het algemeen dichtbij of boven de gestelde grenswaarden uit het Besluit luchtkwaliteit 2005.
T.a.v. NO_2 kan opgemerkt worden dat de jaargemiddelde zwaveldioxideconcentratie op regionale achtergrondstations in Nederland daalde over de afgelopen 20 jaar van ongeveer 20 µg/m3 naar bijna 2 µg/m^3. Dit is het gevolg van emissiereducties in binnen- en buitenland bij de belangrijkste bronnen van zwaveldioxide, zoals elektriciteitscentrales, raffinaderijen en verkeer. In Nederweert ligt de concentratie in de ordegrootte van 4-8 µg/m^3 (zie figuur 4.7).

FIGUUR 4.7
Zwaveldioxide-concentratie 1984-2005 (bron: MNP).

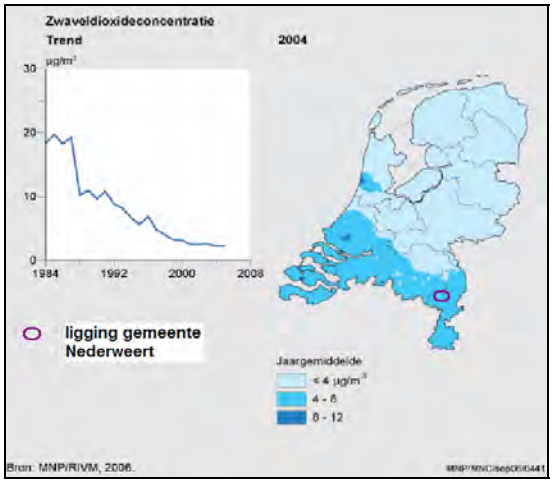

4.9 LEEMTEN IN KENNIS & AANZET TOT EVALUATIEPROGRAMMA

De belangrijkste leemte in kennis is de toekomstige ontwikkeling van de intensieve veehouderij, als sector geheel, maar ook specifiek in de gemeente Nederweert. Hiermee is in dit planMER rekening gehouden door een – naar inschatting – voldoende grote bandbreedte te beschouwen en de effecten van uitersten van planologisch beleid. Uit de registratie van milieuvergunninggegevens kan de gemeente trends ontlenen over de IV-ontwikkelingen op haar grondgebied. De laatste jaren is geïnvesteerd in het digitaliseren van vergunningbestanden, hetgeen vlotter informatie oplevert over trends.

Een cruciale beleidsontwikkeling die in het verschiet ligt betreft de normstelling t.a.v. Natura2000-gebieden. Met name zijn van belang de normen die opgelegd gaan worden aan veehouderij vanwege de ammoniakdepositie die deze veroorzaakt. De gemeente wordt aangeraden deze ontwikkelingen nauwgelet te blijven volgen.

Ten aanzien van de relatie veehouderij-fijn stof is nog weinig bekend. Dit is een recent in de aandacht gekomen thema. Voor de vergunningverlening nabij gevoelige functies wordt de gemeente aangeraden de ontwikkelingen in kennis en wet- en regelgeving over dit onderwerp goed te blijven volgen.

Ondanks de beperkte verschillen tussen scenario's en varianten moet niet uit het oog worden verloren dat de veehouderij in het mestoverschotgebied, waaronder de gemeente Nederweert, een aanzienlijke bijdrage heeft in de milieuproblematiek. Uitgangspunt bij de modelleringen die in dit planMER zijn uitgevoerd is dat de inrichtingen in werking zijn volgens de vergunning en dat voldaan wordt aan generieke normen, zoals de AMvB-huisvesting en IPPC. Het is de gemeentelijke verantwoordelijkheid om hierop toe te zien. In vergelijking met andere landsdelen met een lagere veeconcentratie leveren in Nederweert de stalemissies van de IV-sector in de totale milieubelasting relatief een groter aandeel. De stalemissies van de IV-sector vormen derhalve een kritische factor voor de milieubelasting op bepaalde thema's. In het kader van dit planMER is geen nader inzicht verkregen omtrent de daadwerkelijke situatie in de praktijk, bijvoorbeeld door een herijking van modellen a.h.v. controle- en handhavingsgegevens. Gezien de kritische factor van de stalemissies, die alleen maar toe gaat nemen omdat er meer voorzieningen komen ter beperking van stalemissies en die bovendien dikwijls de veehouder geld kost, is het naar verwachting zinvol om te investeren in extra controle, handhaving en monitoring.

4.10 RESUMÉ EFFECTEN

Er zijn relatief beperkte verschillen tussen scenario's en alternatieven voor de ontwikkeling van de IV-sector in de gemeente Nederweert gesignaleerd. Dit levert een matrix op met veel overeenkomende scores tussen alternatieven. De verschillen zitten vooral tussen de scenario's, maar hierop heeft de gemeente relatief weinig invloed.

TABEL 4.2
Overzichtstabel met effectenscores IV-ontwikkelingen volgens drie scenario's en twee alternatieven voor planologisch beleid in de gemeente Nederweert.

Thema	-15%	0-groei verspreid	0-groei concentratie	+15% verspreid	+ 15% concentratie
Ammoniak	0/+	0	0	0/-	0/-
Geur	0/+	0	0	0/-	0/- (1)
Fijn stof	0/+	0	0	0/-	0/-
Verkeer	0/+	0	0	0	0/- (2)
Geluid	0/+	0	0	0/-	0/-
Landschap	0/+	0	0/+	-	0/-
Water	0	0	0	0	0
Overige effecten	0	0	0	0	0

(1) aandacht nodig voor leefsituatie in de LOG's

(2) aandacht nodig voor routes vrachtverkeer i.v.m. frictie met andere (kwetsbare) weggebruikers

HOOFDSTUK 5 Conclusies & aanbevelingen

5.1 CONCLUSIES

1. Uit modelleringen van een meest verspreid alternatief voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij en een meest geconcentreerd alternatief (namelijk: in de landbouw-ontwikkelingsgebieden (LOG)) in de gemeente Nederweert blijkt dat dit tot relatief beperkte verschillen leidt voor de meest relevante milieuthema's: ammoniak, geur, verkeer en fijn stof. De meeste milieuwinst wordt geboekt door het generieke overheidsbeleid, zoals de plicht tot stalinnovatie.

2. Onderzocht is of de gemeente verdergaande milieu-eisen kan stellen betreffende IPPC-bedrijven en in het kader van het bestemmingsplan buitengebied. Gelet op de juridische risico’s dient te worden afgezien van het voeren van strenger, dan landelijke wet- en regelgeving, milieubeleid en het incorporeren van milieubeleid in het Bestemmingsplan Buitengebied.

3. Vanuit landschappelijk oogpunt heeft planologisch beleid gericht op concentratie van intensieve veehouderij zin, omdat hiermee minder risico ontstaat op ongewenste verstening in gebieden met meest kwetsbare gebiedskwaliteiten, te weten natuurgebieden, beekdalen en gebieden met landschappelijke waarden. Door inpassingsmaatregelen kunnen landschappelijke effecten gemitigeerd worden.

4. De Natura2000 doelen kunnen niet worden gehaald door extra emissiebeperking vanuit de IV-stallen uit Nederweert. Na toepassing van wettelijk vereiste stalaanpassingen ligt de toekomstige bijdrage aan de (achtergrond)depositie aan ammoniak vanuit de Nederweertse stallen op de Groote Peel namelijk nog hoger dan de kritische depositiewaarde. Zelfs als alle stallen zouden verdwijnen uit Nederweert dan wordt de kritische depositiewaarde nog enkele malen overschreden tengevolge van andere bronnen (stallen in andere gemeenten, aanwendingsemissies, verkeer, e.d.).

5. De relatieve verkeerstoename door concentratie en een eventuele groei van de intensieve veehouderij is beperkt ten opzichte van de huidige en verwachte verkeersproductie op de wegen in de gemeente. Bij sterke concentratie van intensieve veehouderij en een mogelijke groei van deze sector in de toekomst is de verkeersafwikkeling wel een aandachtspunt. Dit geldt met name bij het LOG Ospel-noord, waar in Ospel (schoolroute) conflicten zouden kunnen ontstaan bij sterke concentratie van IV in de LOG's.

5.2 AANBEVELINGEN

1. Vanuit landschappelijk oogpunt verdient het de voorkeur om in het bestemmingsplan buitengebied in de LOG's meer ruimte te bieden aan IV-ontwikkelingen dan in de verwevingsgebieden. Dit kan door in de LOG's een ruimere bouwblokgrootte toe te staan.
2. De gemeente Nederweert kan ervoor kiezen om strenger milieubeleid te voeren of dit te incorporeren in haar bestemmingsplan. Dit wordt echter – gezien de juridische risico's – afgeraden.
3. Wel wordt in overweging gebracht om:
   - tevens in te zetten op controle en handhaving achteraf. Hiermee kan zonder juridisch risico naar verwachting milieuwinst geboekt worden.
   - om het flankerend beleid van gerichte verplaatsingen voort te zetten, zoals dat de afgelopen jaren ook is uitgevoerd.
4. De verkeersafwikkeling van met name het LOG Ospel-noord verdient aandacht. Voorkomen moet worden dat meer overlast op gaat treden in Ospel. Dit door verkeersbeleid gericht op afwikkeling van het (vracht)verkeer van en naar dit LOG via de Wetering Rijksweg noord.

HOOFDSTUK

6 Literatuurlijst

1. Animal Sciences Group, 2007: *KWIN veehouderij*
2. ARCADIS, 25 april 2007: *Notitie reikwijdte en detailniveau bestemmingsplan buitengebied / gebiedsvisie Wgv*
3. ARCADIS, februari 2007: *Plan van Aanpak LOG's Nederweert*
4. ARCADIS, 17 november 2006: *Milieuanalyse landbouwontwikkelingsgebieden Nederweert,*
5. *Quick scan*
6. ARCADIS, 4 juli 2006: *Monitoring veehouderij Noord- en Midden-Limburg*
7. ARCADIS, 2005: *Uitwerking landbouwontwikkelingsgebieden Nederweert*
8. Coalitiepartijen JAN, PvdA&VVD Nederweert, 2006: *Volle vaart vooruit, coalitieprogramma 2006-2010*
9. DHV, november 2006: *Kwaliteitsprogramma landelijk gebied*
10. ECN, z.d.: *Resultaten Verfijningsslag* (powerpointpresentatie fijn stof)
11. ECN&Alterra (A.Bleeker, E.Gies & A.Kraai), 2006: *Fijn stof uit stallen, berekeningen in het kader van het NSL*
12. Infomil, 2007: *Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderi*
13. Kragten, augustus 2006: *Ruimtelijk Kwaliteitsplan LOG's gemeente Weert en Nederweert*
14. LEI, 5 oktober 2005: *Gevolgen afschaffing compartimentering meststoffenwet voor de Noord-Brabantse varkensstapel*
15. Ministerie LNV, 5 september 2007: *[Brief aan Tweede Kamer inzake opheffen compartimentering verhandeling productierechten] TRCJZ/2007/2873*
16. Ministerie VROM, april 2006: *Handreiking milieueffectrapportage van plannen (plan-MER)*
17. Ministerie VROM, 31 juli 2007: *Wijziging VROM-beleidslijn IPPC-omgevingstoets Wet ammoniak en veehouderij en IPPC-richlijn*
18. Provincie Limburg, 2005: *Provinciale milieuverordening, negende tranche*
19. Provincie Limburg, 2004: *Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg*
20. RIVM, 2003 (C.G.J.Schotten, W.T.Boersma, J.D.Kunst & M.L.P. van Esbroek, rapport 408651002): *Gebiedenatlas 2003; Overzicht van provinciale en nationale gebiedsindelingen*
21. VNG, 2007: *Bedrijven en milieuzonering, handreiking voor maatwerk in de gemeentelijke ruimtelijke ordeningspraktijk*
22. www.infomil.nl
23. www.milieuennatuurcompendium.nl

BIJLAGE 1 Natura2000-gebieden

De Groote Peel

Het grootste deel van de Groote Peel is zowel Vogelrichtlijngebied als Habitatrichtlijngebied.

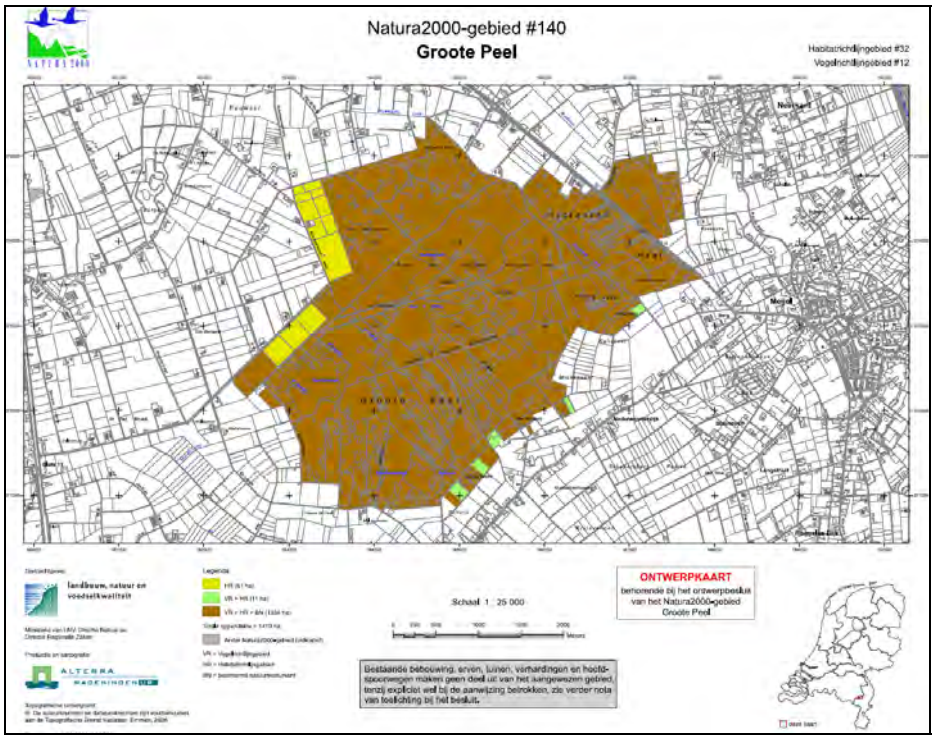

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Het meest noordelijke deel van dit uitgebreide Natura2000-gebied (zowel Vogelrichtlijngebied als Habitatrichtlijngebied) is relevant voor dit plan-MER. Dit gebied wordt ook wel Weerterbosch genoemd (zie het gele gebied op de kaart).

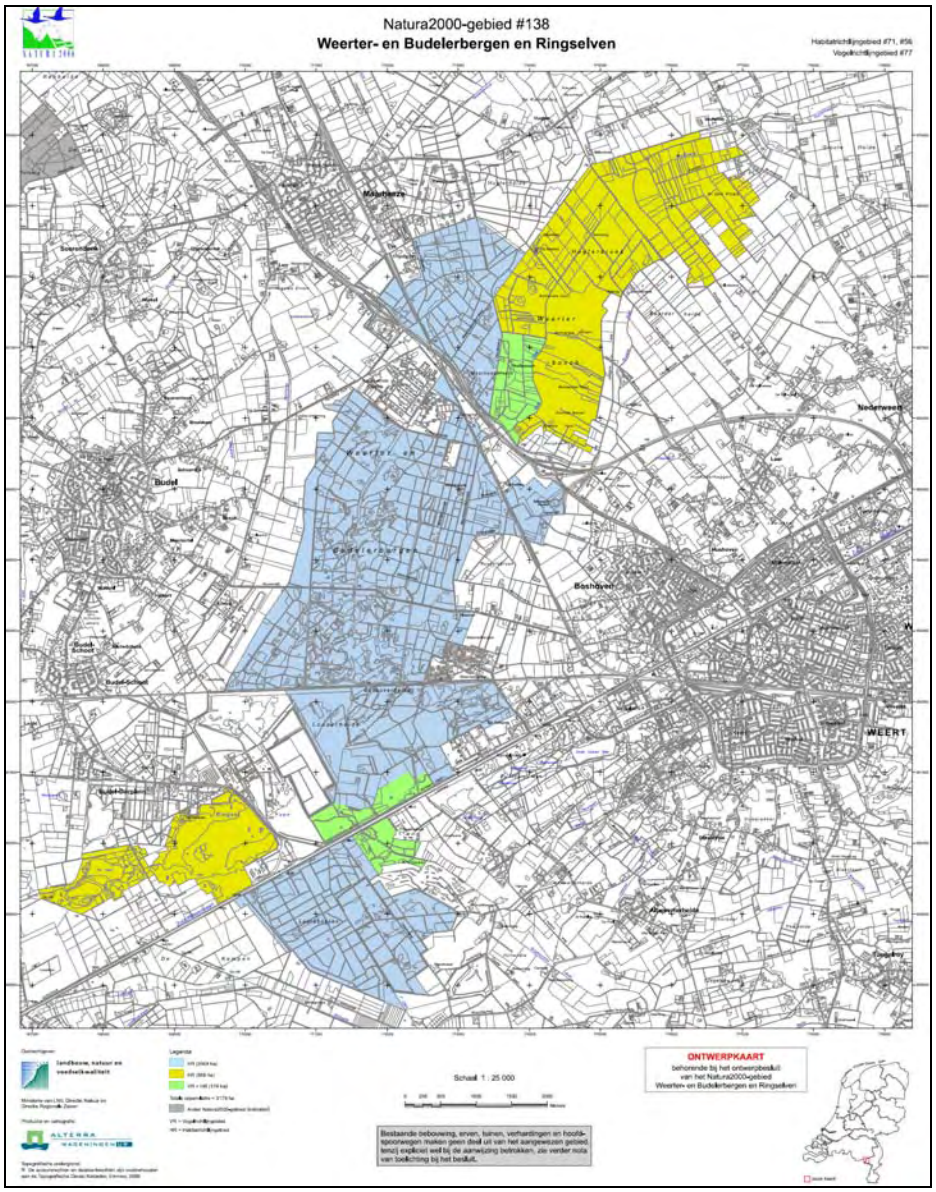

Sarsven en de Banen

Dit betreft een Habitatrichtlijngebied.

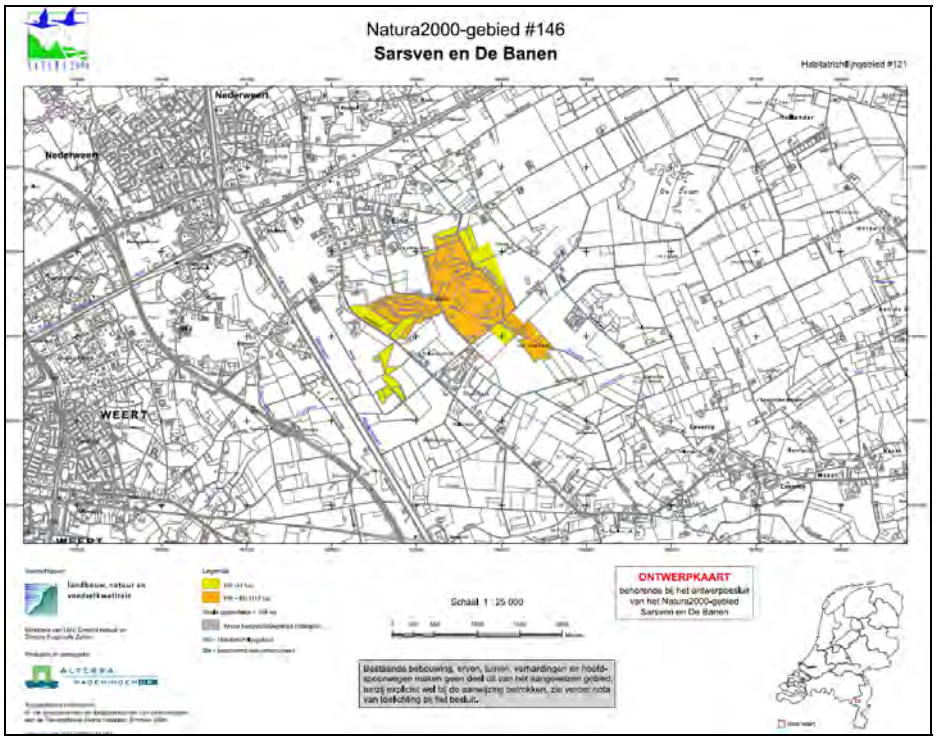

BIJLAGE 2 Memo over Linderveld-uitspraak

BIJLAGE 3 POL-perspectieven

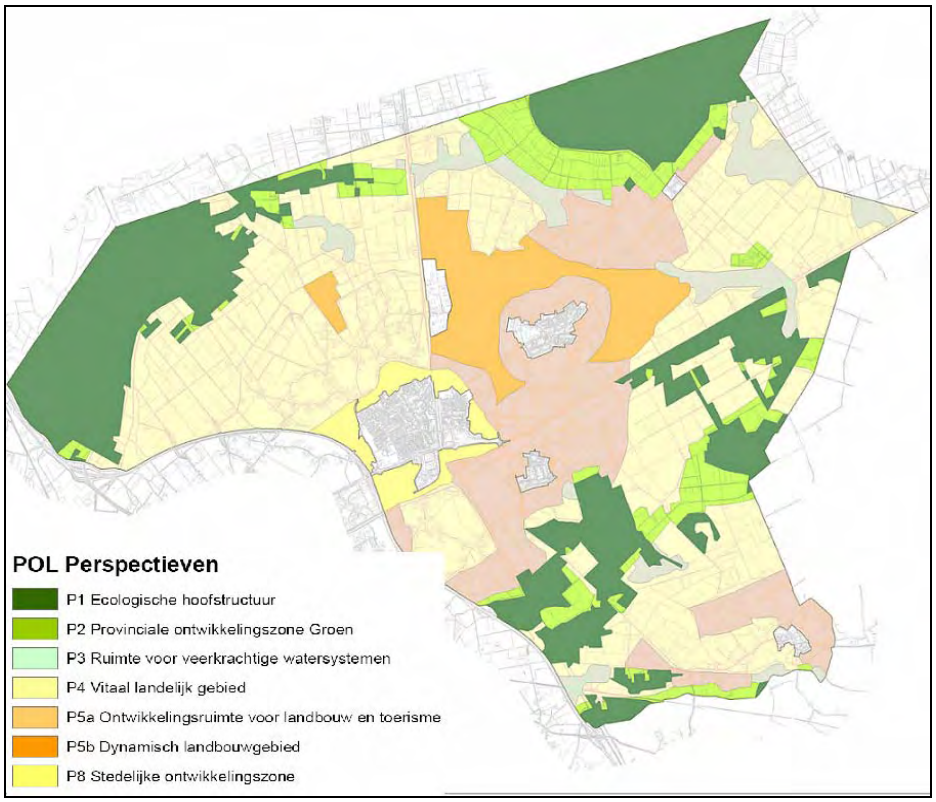

P1 Ecologische Hoofdstructuur

Het provinciaal beleid voor de EHS is gericht op het beschermen en realiseren van de samenhangende robuuste structuur van grotere natuur- en bosgebieden en verbindingen daartussen. Er wordt gestreefd naar ecologisch gezond functionerende watersystemen en naar optimale randvoorwaarden voor de natuur door verbetering van de waterhuishouding en de milieukwaliteit. Voor ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden aantasten of de nagestreefde natuurontwikkeling belemmeren geldt het “nee, tenzij” regime. Als deze activiteiten toch worden toegestaan, moet compensatie plaatsvinden.

P2 Provinciale Ontwikkelingszone Groen

De Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) vormt samen met de EHS de ecologische structuur in Limburg. De POG omvat vooral landbouwgebieden als buffer rond de EHS, delen van steile hellingen met veel natuur en landschapselementen, ecologische verbindingszones, de beken met een specifiek ecologische functie, hamsterkernleefgebieden, waterwingebieden met een natuurlijk karakter vanwege de waterbescherming en gronden die een natuurkarakter krijgen zoals bepaalde lopende ontgrondingen.
Binnen de POG geldt een ontwikkelingsgerichte basisbescherming. Behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden zijn richtinggevend voor ontwikkelingen in de POG. Ook van belang zijn het instandhouden van een goede toeristisch-recreatieve structuur en

een op het landschap georiënteerde landbouw. Belangrijk zijn het behoud en bewerkstelligen van de juiste basiscondities voor de beoogde verbetering van natuur en watersystemen. Het bebouwingsarme karakter blijft gehandhaafd.

P3 Ruimte voor veerkrachtige watersystemen

Het perspectief Veerkrachtige watersystemen heeft betrekking op de meer open delen van beekdalen, winterbed van de Maas en steilere hellingen, voorzover deze geen deel uitmaken van P1 (EHS) of P2 (POG). De betreffende gebieden hebben een relatief open karakter en zijn ingericht voor gebruik door vooral grondgebonden landbouw.
De ontwikkeling van functies in deze gebieden is mogelijk mits dit aansluit op het bieden van ruimte aan een voldoende veerkrachtig watersysteem voor de opvang van hoge waterafvoeren, het bestrijden van watertekort en verdroging en het voorkomen van erosie in aanvulling op de perspectieven 1 en 2. Binnen de algemene randvoorwaarden, te realiseren via BOM+, zijn er nog steeds mogelijkheden voor ontwikkeling van vooral de grondgebonden landbouw en recreatie, alsmede goed gelegen niet-grondgebonden land- en tuinbouw.

P4 Vitaal landelijk gebied

Het perspectief Vitaal landelijk gebied omvat overwegend landbouwgebieden met een van gebied tot gebied verschillende aard en dichtheid aan landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Het gaat om gebieden buiten de beekdalen, steile hellingen en de ecologische structuur van Limburg.
Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van de gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. Daarnaast wordt in deze gebieden extra belang gehecht aan verbreding van de plattelandseconomie.
De bestaande landbouwbedrijvigheid in al zijn vormen kan zich hier verder ontwikkelen, al zijn er wel beperkingen voor de niet-grondgebonden landbouw.

P5a Ontwikkelingsruimte voor landbouw en toerisme

Het perspectief P5a “Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme” omvat gebieden met een overwegend landbouwkundig karakter in Noord en Midden Limburg, waarbij plaatselijk ook omgevingskwaliteiten aan de orde kunnen zijn.
Het biedt ruimte aan een optimale ontwikkeling van de land- en tuinbouw in al haar diversiteit. Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van de gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. Daarnaast wordt in deze gebieden extra belang gehecht aan verbreding van de plattelandseconomie.
De bestaande landbouwbedrijvigheid in al zijn vormen kan zich hier verder ontwikkelen, al zijn er wel beperkingen voor de niet-grondgebonden landbouw.

P5b Dynamisch landbouwgebied

De concentratiegebieden glastuinbouw, de projectvestigingen glastuinbouw en de landbouwontwikkelingsgebieden intensieve veehouderij vormen een apart subcategorie binnen P5. In deze gebieden wordt gestreefd naar verdere ontwikkeling van de niet-grondgebonden landbouw. Een goede landschappelijke inpassing en bescherming van de aanwezige omgevingskwaliteiten gelden als randvoorwaarden, net als het bereiken van een basiskwaliteit voor milieu en water. Bij ontwikkelingen van de landbouw in de landbouwontwikkelingsgebieden intensieve veehouderij en concentratiegebieden glastuinbouw wordt bij toepassing van de BOM+ naar de kwaliteitsbijdrage op gebiedsniveau gekeken.

P6 Plattelandskern

De plattelandskernen zijn overwegend kleinschalig van karakter. De vitaliteit van deze dorpen en stadjes moet behouden blijven. Met het oog daarop wordt ruimte geboden voor de opvang van de woningbehoefte van de eigen bevolking. En voor de groei van lokaal, in een enkel geval ook regionaal georiënteerde bedrijvigheid. Voor de plattelandskernen wordt een terughoudend groeibeleid gehanteerd. Enerzijds op basis van het bundelingsbeleid voor wonen, werken en mobiliteit, anderzijds door het contourenbeleid voor plattelandskernen.

P7 Corridor

De grotere wegen die onderdeel zijn van (inter)nationale infrastructuurnetwerken, met de bijbehorende vrijwaringsstroken, maken deel uit van het perspectief Corridor. Ook bij toenemende verkeersdruk dient het belang van een goede bereikbaarheid van de stadsregio's gewaarborgd te zijn.
Een groene inrichting langs de transportassen laat ruimte voor toekomstige uitbreidingen van de infrastructuur en voorkomt de aaneengesloten ontwikkeling van zichtlocaties. Tevens kunnen zo knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit, geluidhinder en externe veiligheid en verkeersveiligheid in aangrenzende woon- en werkgebieden worden beperkt.

P8 Stedelijke ontwikkelingszone

Het perspectief Stedelijke ontwikkelingszone omvat landbouwgebieden tussen bestaand stedelijk gebied en de grens stedelijke dynamiek rondom iedere stadsregio. Deze zones bieden allereerst plaats aan mensgerichte natuur. Deze functies zijn belangrijk voor het welzijn van de bewoners en vangen een deel van de stedelijke recreatiedruk op.
Deze gebieden kunnen ook ruimte bieden aan stadsuitbreiding. Dergelijke uitbreidingen zijn pas aan de orde als onderbouwd kan worden dat herstructurering van het bestaande gebied, inbreiding of revitalisering geen oplossing kan bieden.

P9 Stedelijke bebouwing

De stedelijke bebouwing omvat de aanwezige of als zodanig reeds bestemde woon- en winkel- en voorzieningengebieden, bedrijventerreinen en bijbehorende wegen. Er is hier in veel gevallen de nodige ontwikkelingsruimte. De verstedelijkingsopgave wordt hier zo veel mogelijk ingevuld, met in achtneming van de randvoorwaarden vanuit het watersysteem. De milieukwaliteit dient te worden afgestemd op aard en functie van de deelgebieden.

BIJLAGE 4 Monitoringsgegevens Noord- en Midden-Limburg

	Bedrijven			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	398	350	-48	-12,1
Totaal alle gemeenten	**3415**	**3111**	**-304**	**-8,9**

	NH^3			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	1212442	1109567	-102875	-8,5
Totaal alle gemeenten	**7656107**	**7128357**	**-527750**	**-6,9**

	Rundvee			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	20247	21028	781	3,9
Totaal alle gemeenten	**185988**	**185130**	**-858**	**-0,5**

	Biggen			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	71398	65811	-5587	-7,8
Totaal alle gemeenten	**587643**	**559769**	**-27874**	**-4,7**

	Zeugen			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	23152	20730	-2422	-10,5
Totaal alle gemeenten	**196813**	**179401**	**-17412**	**-8,8**

	Vleesvarkens			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	139805	143115	3310	2,4
Totaal alle gemeenten	**1082779**	**1090927**	**8148**	**0,8**

	Legkippen / Opfokhennen			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	2904811	2805994	-98817	-3,4
Totaal alle gemeenten	**14124134**	**14161556**	**37422**	**0,3**

	Vleeskuikens			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	1088025	878652	-209373	-19,2
Totaal alle gemeenten	**7484864**	**6244768**	**-1240096**	**-16,6**

	Kalkoenen			
gemeente	1-1-2003	1-1-2006	absoluut	procentueel
Nederweert	260629	230626	-30003	-11,5
Totaal alle gemeenten	**878471**	**723646**	**-154825**	**-17,6**

BIJLAGE 5 Kaartbeelden ammoniak

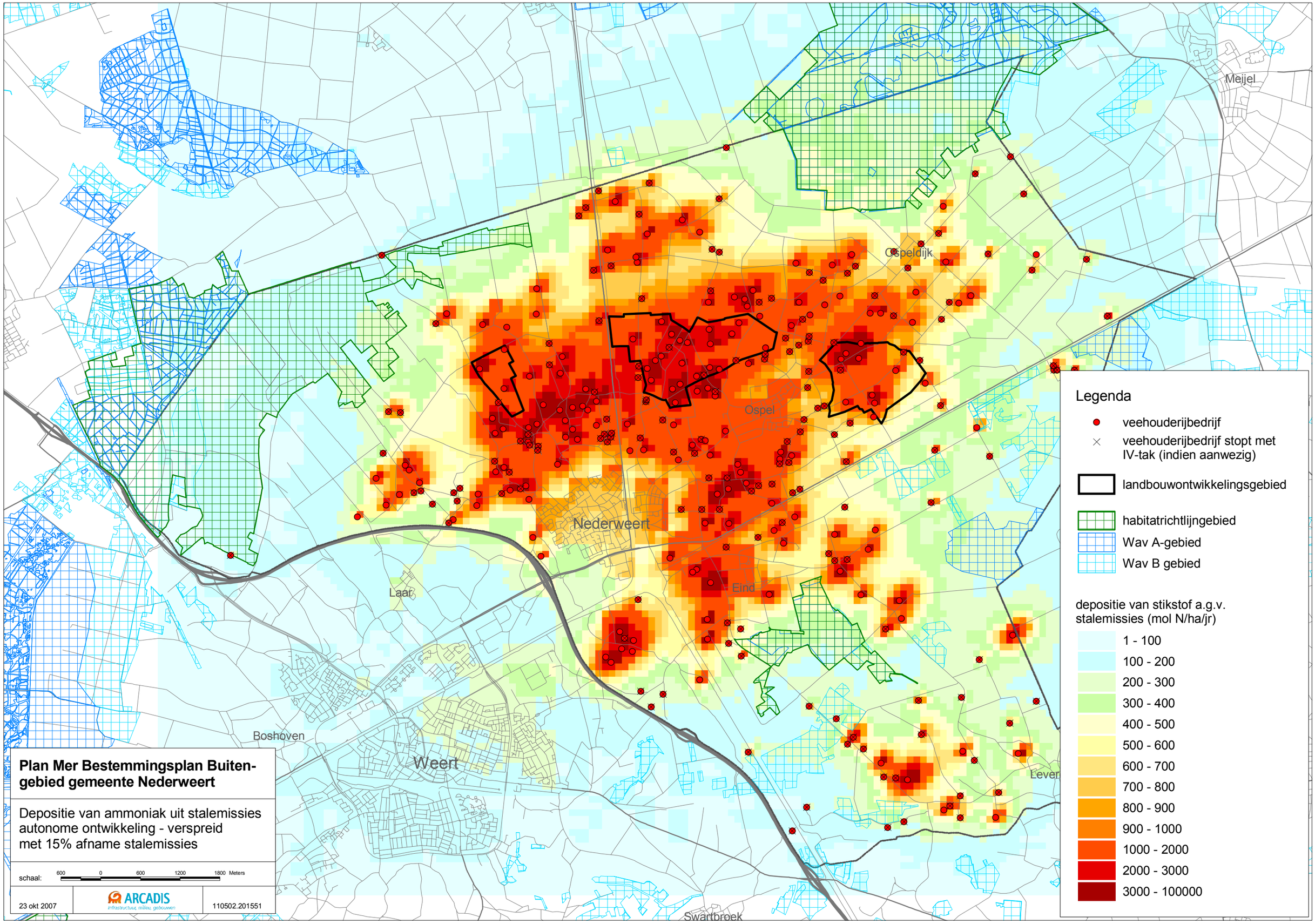
Meijel
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Eind
Laar
Boshoven
Weert
Lever
Swartbroek
Legenda
veehouderijbedrijf
veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)
landbouwontwikkelingsgebied
habitatrichtlijngebied
Wav A-gebied
Wav B gebied
depositie van stikstof a.g.v. stalemissies (mol N/ha/jr)
1 - 100
100 - 200
200 - 300
300 - 400
400 - 500
500 - 600
600 - 700
700 - 800
800 - 900
900 - 1000
1000 - 2000
2000 - 3000
3000 - 100000
Plan Mer Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Nederweert
Depositie van ammoniak uit stalemissies autonome ontwikkeling - verspreid met 15% afname stalemissies
schaal:
600 0 600 1200 1800 Meters
23 okt 2007
ARCADIS
infrastructuur, milieu, gebouwen
110502.201551

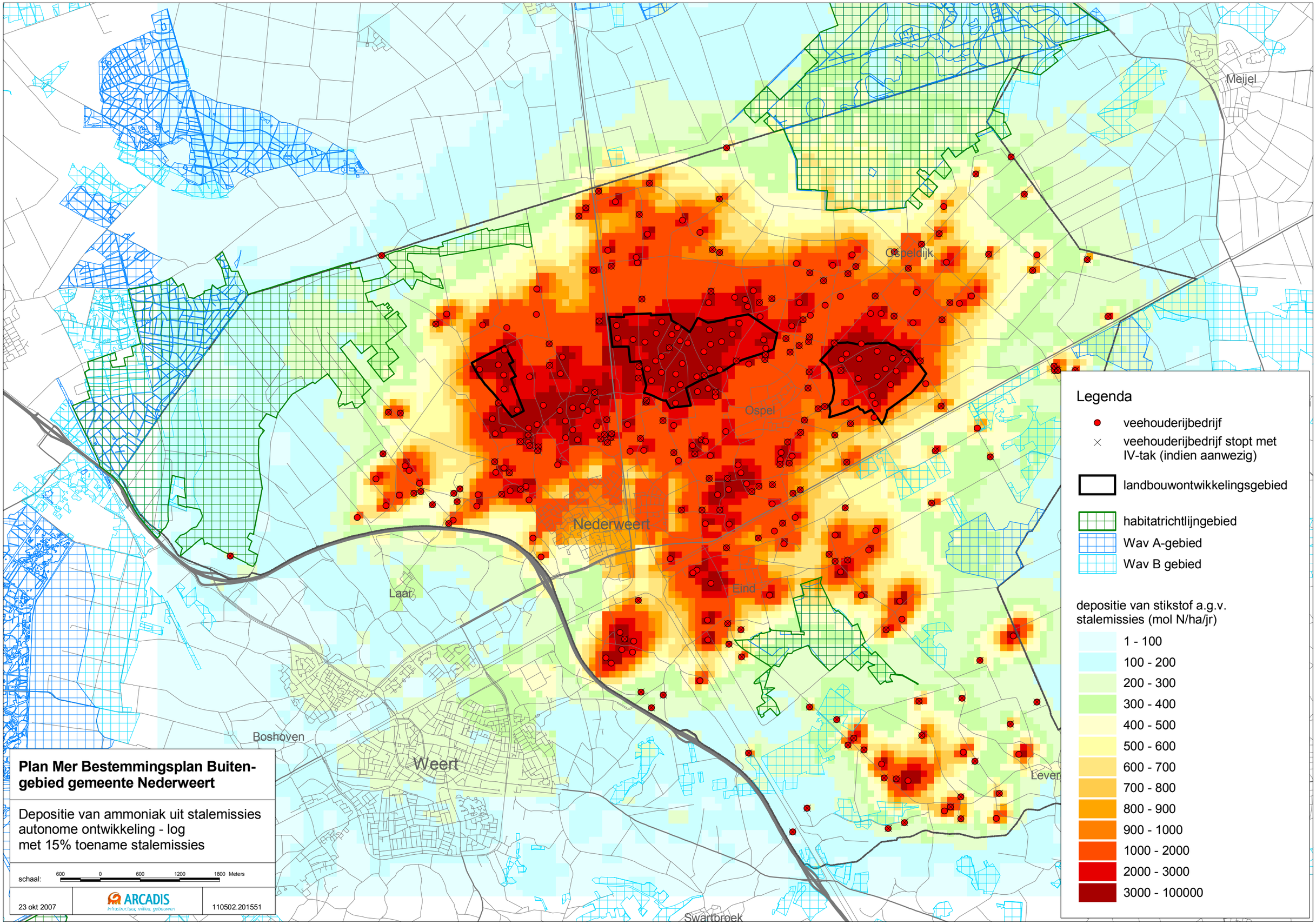
Meijel
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Eind
Laar
Boshoven
Weert
Lever
Swartbroek
Legenda
veehouderijbedrijf
veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)
landbouwontwikkelingsgebied
habitatrichtlijngebied
Wav A-gebied
Wav B gebied
depositie van stikstof a.g.v. stalemissies (mol N/ha/jr)
1 - 100
100 - 200
200 - 300
300 - 400
400 - 500
500 - 600
600 - 700
700 - 800
800 - 900
900 - 1000
1000 - 2000
2000 - 3000
3000 - 100000
Plan Mer Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Nederweert
Depositie van ammoniak uit stalemissies autonome ontwikkeling - log met 15% toename stalemissies
schaal:
600 0 600 1200 1800 Meters
23 okt 2007
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen
110502.201551

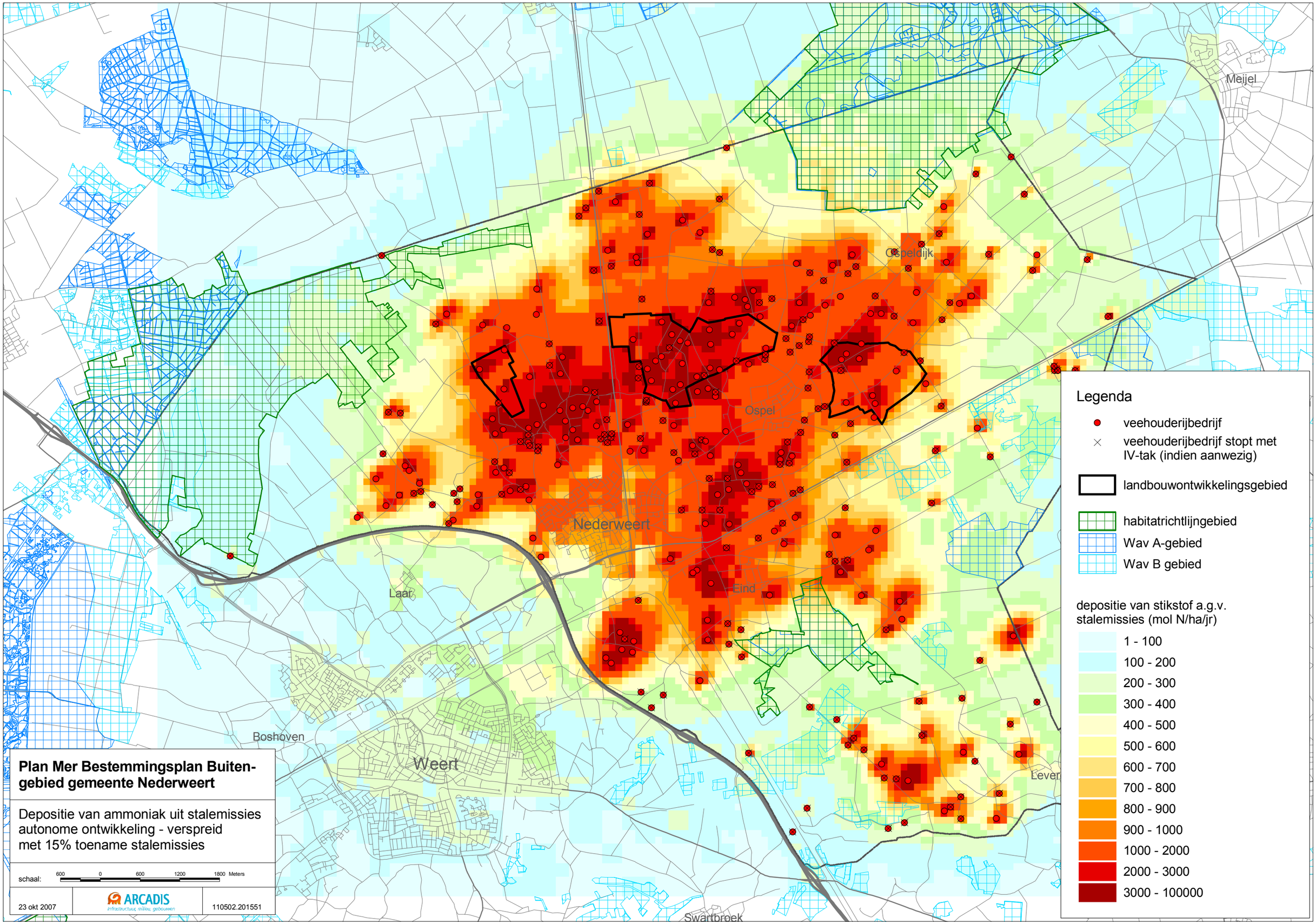

Plan Mer Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Nederweert

Depositie van ammoniak uit stalemissies autonome ontwikkeling - verspreid met 15% toename stalemissies

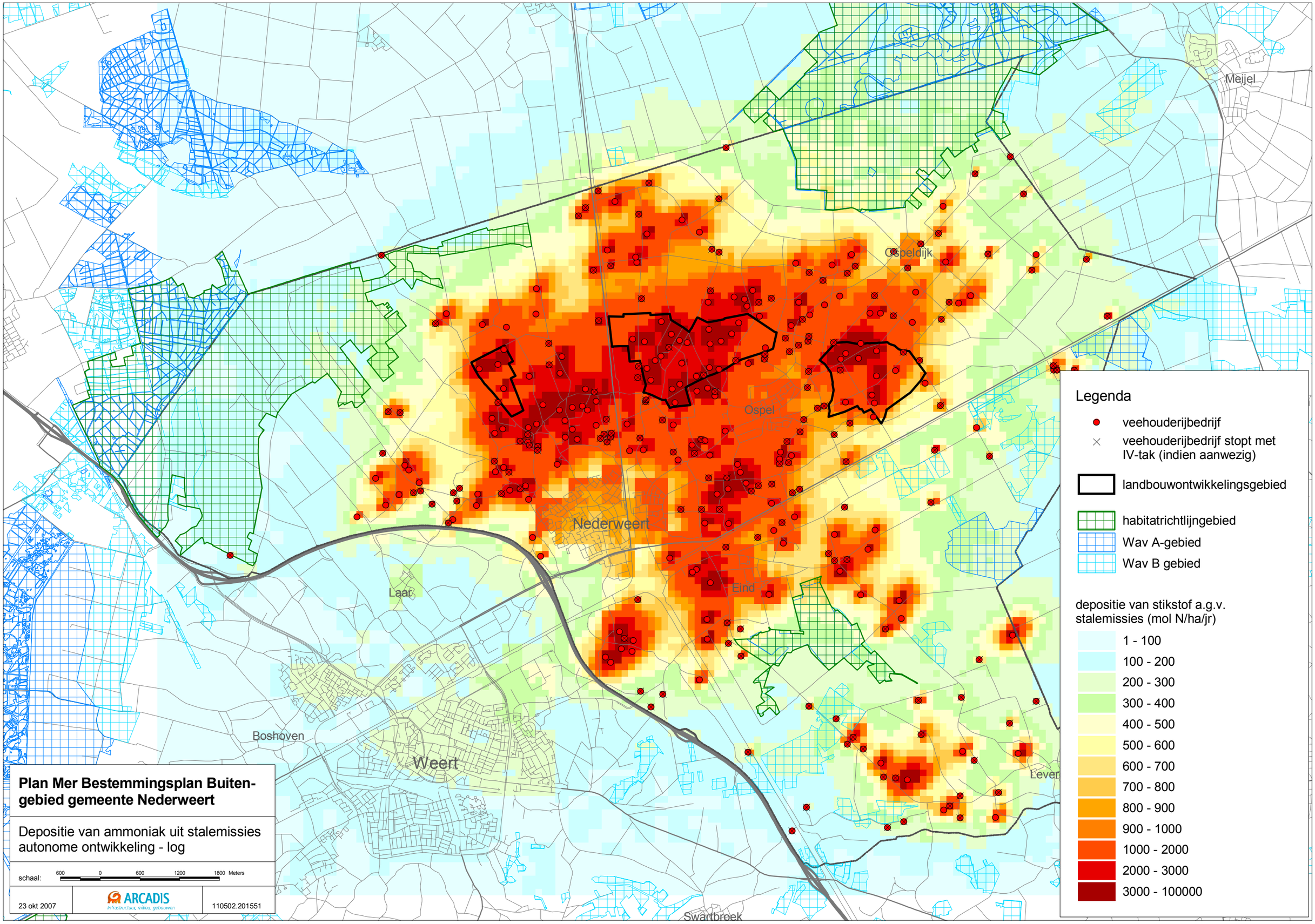
Meijel
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Eind
Laar
Boshoven
Weert
Lever
Swartbroek
Legenda
veehouderijbedrijf
veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)
landbouwontwikkelingsgebied
habitatrichtlijngebied
Wav A-gebied
Wav B gebied
depositie van stikstof a.g.v. stalemissies (mol N/ha/jr)
1 - 100
100 - 200
200 - 300
300 - 400
400 - 500
500 - 600
600 - 700
700 - 800
800 - 900
900 - 1000
1000 - 2000
2000 - 3000
3000 - 100000
Plan Mer Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Nederweert
Depositie van ammoniak uit stalemissies autonome ontwikkeling - log
schaal:
600 0 600 1200 1800 Meters
23 okt 2007
ARCADIS
infrastructuur, milieu, gebouwen
110502.201551

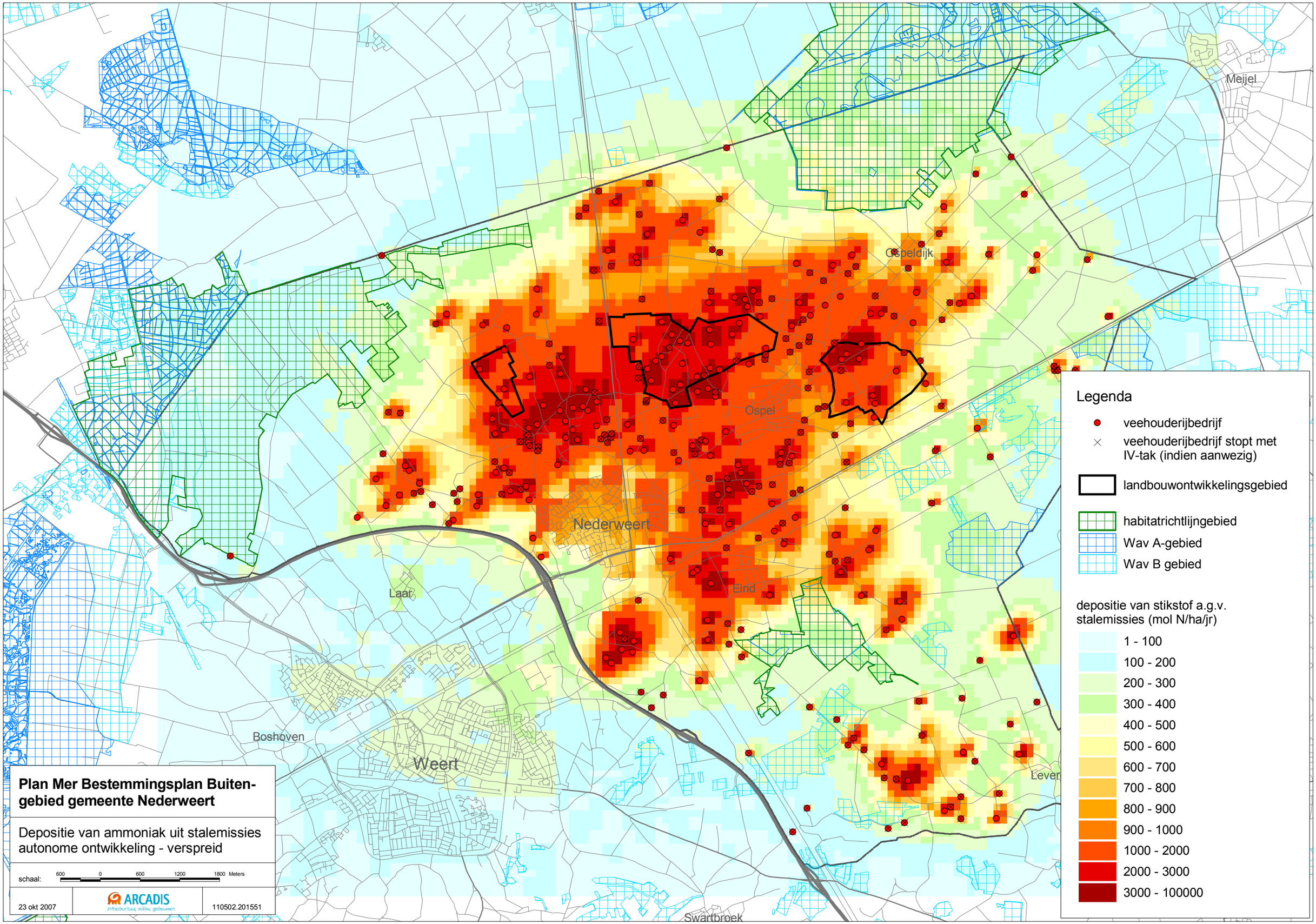
Meijel
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Eind
Laar
Boshoven
Weert
Lever
Swartbroek
Legenda
veehouderijbedrijf
veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)
landbouwontwikkelingsgebied
habitatrichtlijngebied
Wav A-gebied
Wav B gebied
depositie van stikstof a.g.v. stalemissies (mol N/ha/jr)
1 - 100
100 - 200
200 - 300
300 - 400
400 - 500
500 - 600
600 - 700
700 - 800
800 - 900
900 - 1000
1000 - 2000
2000 - 3000
3000 - 100000
Plan Mer Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Nederweert
Depositie van ammoniak uit stalemissies autonome ontwikkeling - verspreid
schaal:
600 0 600 1200 1800 Meters
23 okt 2007
ARCADIS
infrastructuur, milieu, gebouwen
110502.201551

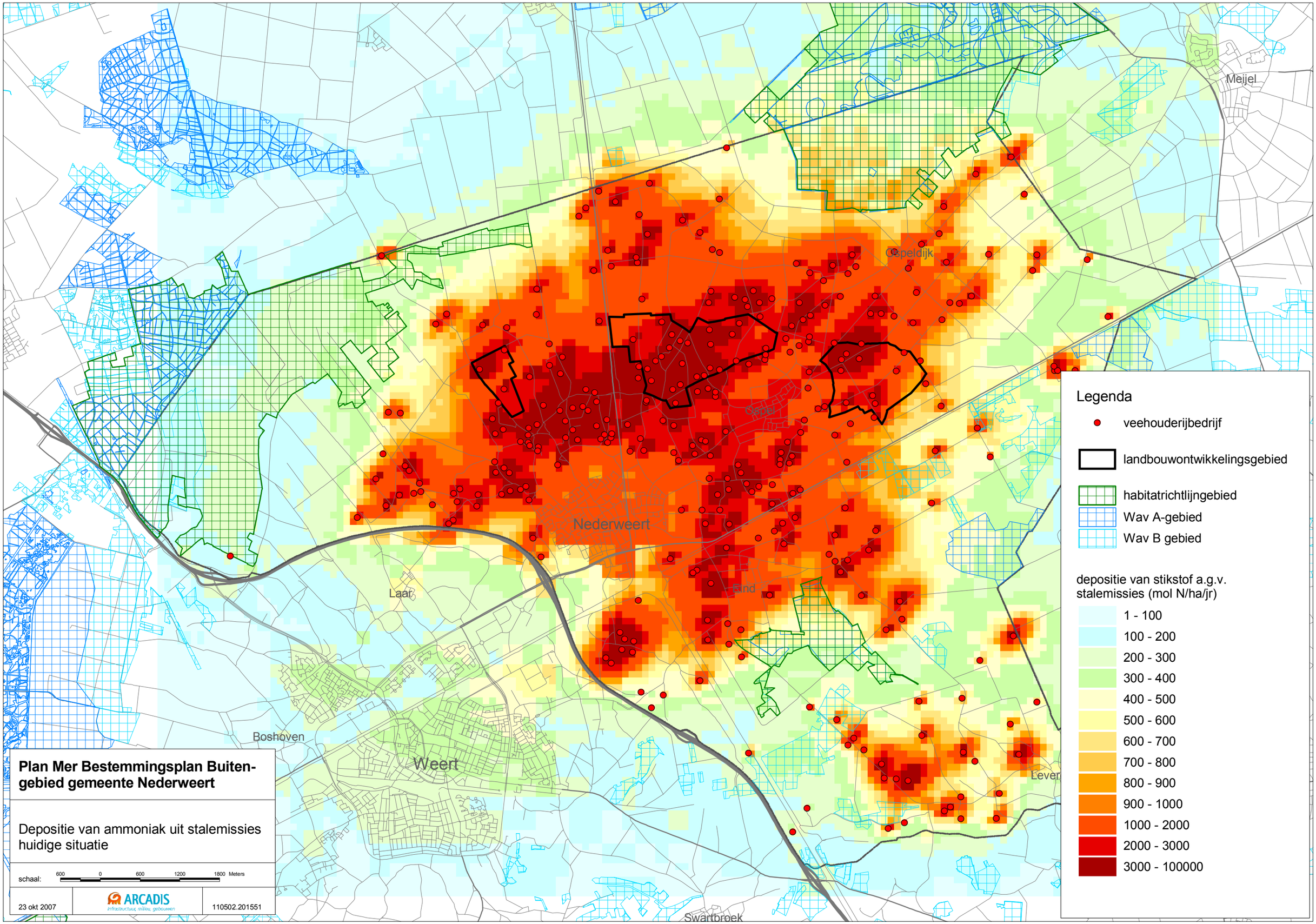
Meijel
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Eind
Laar
Boshoven
Weert
Leven
Swartbroek
Legenda
veehouderijbedrijf
landbouwontwikkelingsgebied
habitatrichtlijngebied
Wav A-gebied
Wav B gebied
depositie van stikstof a.g.v. stalemissies (mol N/ha/jr)
1 - 100
100 - 200
200 - 300
300 - 400
400 - 500
500 - 600
600 - 700
700 - 800
800 - 900
900 - 1000
1000 - 2000
2000 - 3000
3000 - 100000
Plan Mer Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Nederweert
Depositie van ammoniak uit stalemissies huidige situatie
schaal:
600 0 600 1200 1800 Meters
23 okt 2007
ARCADIS
infrastructuur, milieu, gebouwen
110502.201551

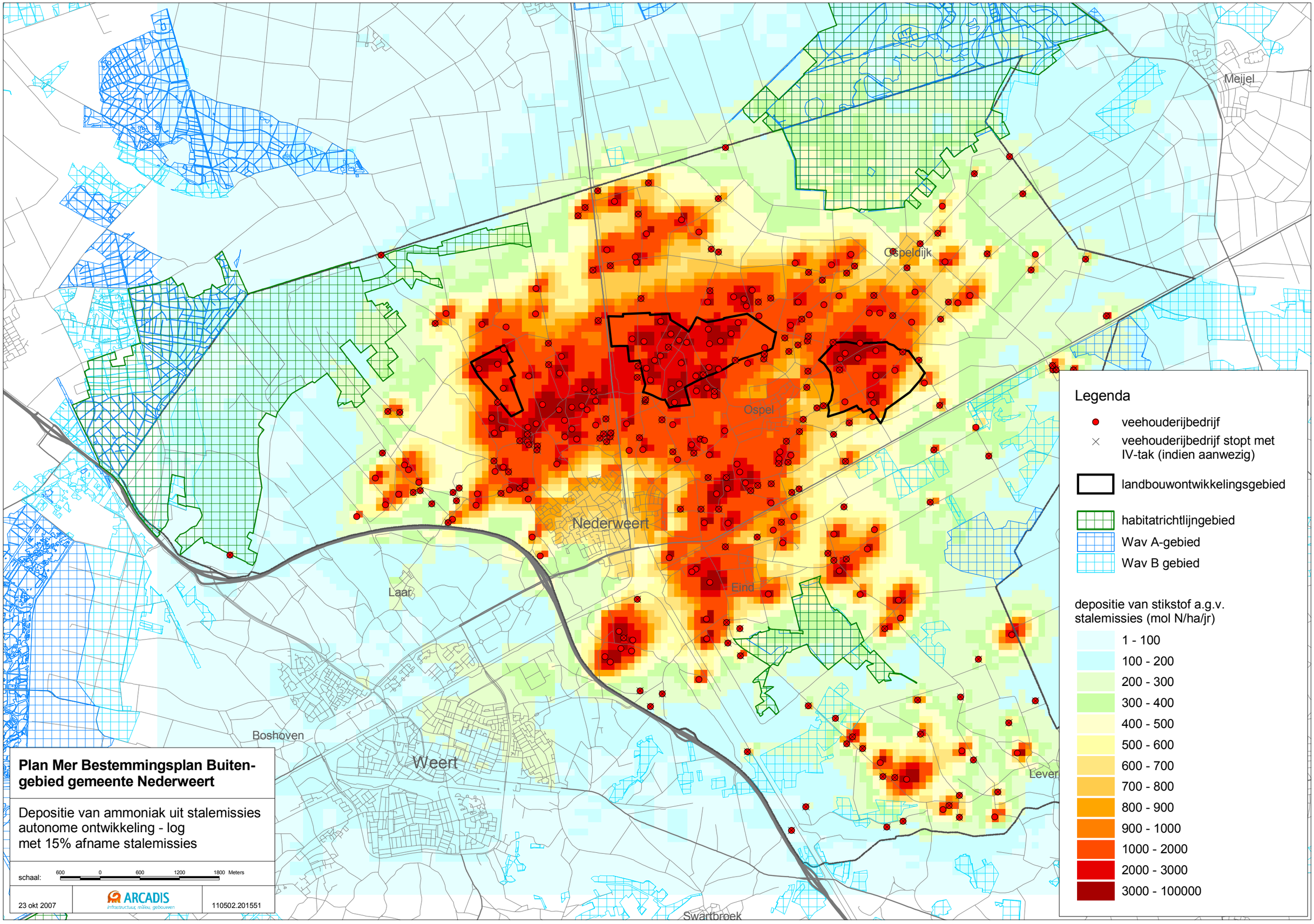
Meijel
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Eind
Laar
Boshoven
Weert
Lever
Swartbroek
Legenda
veehouderijbedrijf
veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)
landbouwontwikkelingsgebied
habitatrichtlijngebied
Wav A-gebied
Wav B gebied
depositie van stikstof a.g.v. stalemissies (mol N/ha/jr)
1 - 100
100 - 200
200 - 300
300 - 400
400 - 500
500 - 600
600 - 700
700 - 800
800 - 900
900 - 1000
1000 - 2000
2000 - 3000
3000 - 100000
Plan Mer Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Nederweert
Depositie van ammoniak uit stalemissies
autonome ontwikkeling - log
met 15% afname stalemissies
schaal:
600 0 600 1200 1800 Meters
23 okt 2007
ARCADIS
infrastructuur, milieu, gebouwen
110502.201551

BIJLAGE 6 Indicatieve kaartbeelden ruimte IV bij Natura2000-normen

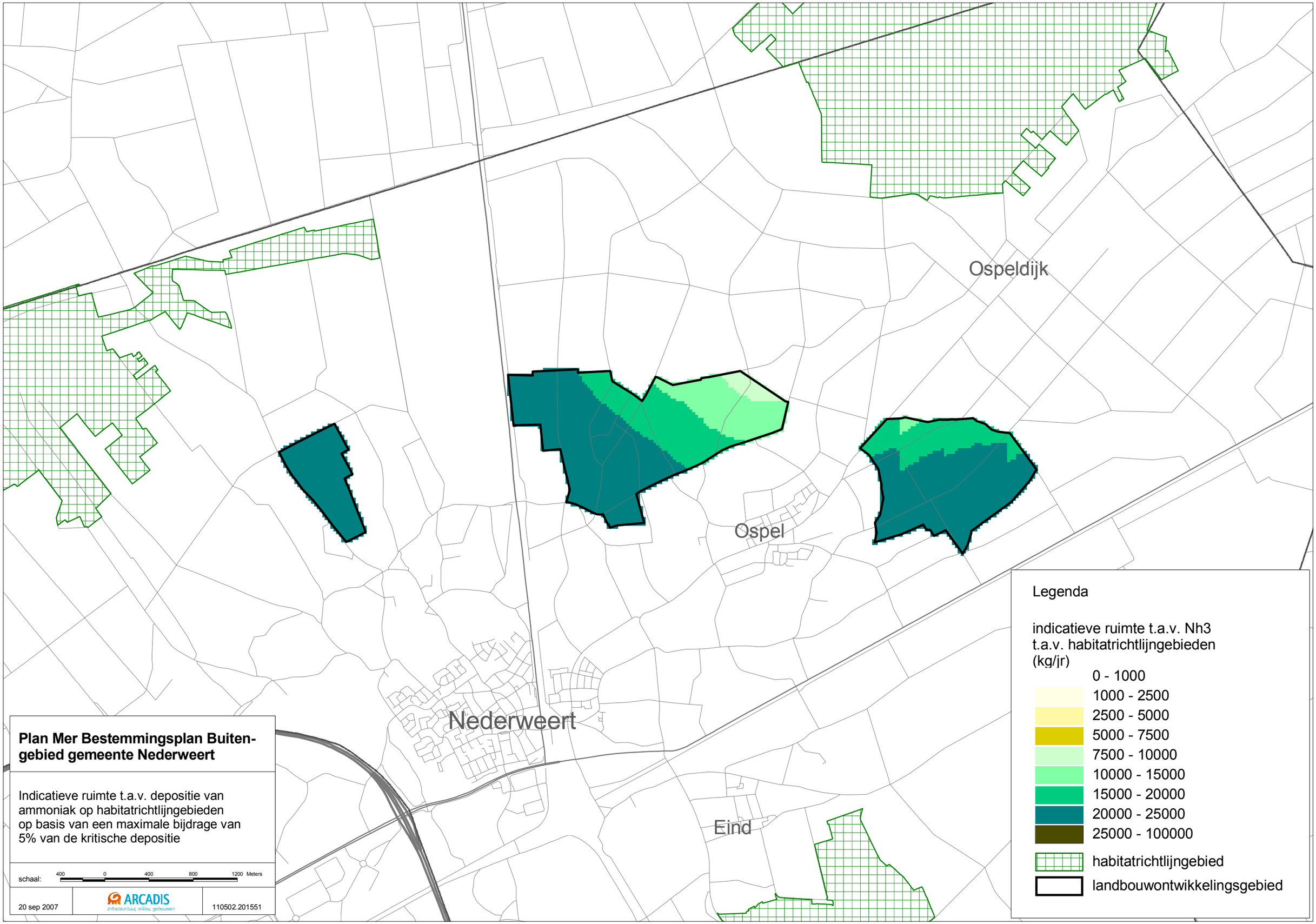
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Eind
Legenda
indicatieve ruimte t.a.v. Nh3
t.a.v. habitatrichtlijngebieden
(kg/jr)
0 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
5000 - 7500
7500 - 10000
10000 - 15000
15000 - 20000
20000 - 25000
25000 - 100000
habitatrichtlijngebied
landbouwontwikkelingsgebied
Plan Mer Bestemmingsplan Buiten-
gebied gemeente Nederweert
Indicatieve ruimte t.a.v. depositie van
ammoniak op habitatrichtlijngebieden
op basis van een maximale bijdrage van
5% van de kritische depositie
schaal:
400
0
400
800
1200
Meters
20 sep 2007
ARCADIS
infrastructuur, milieu, gebouwen
110502.201551

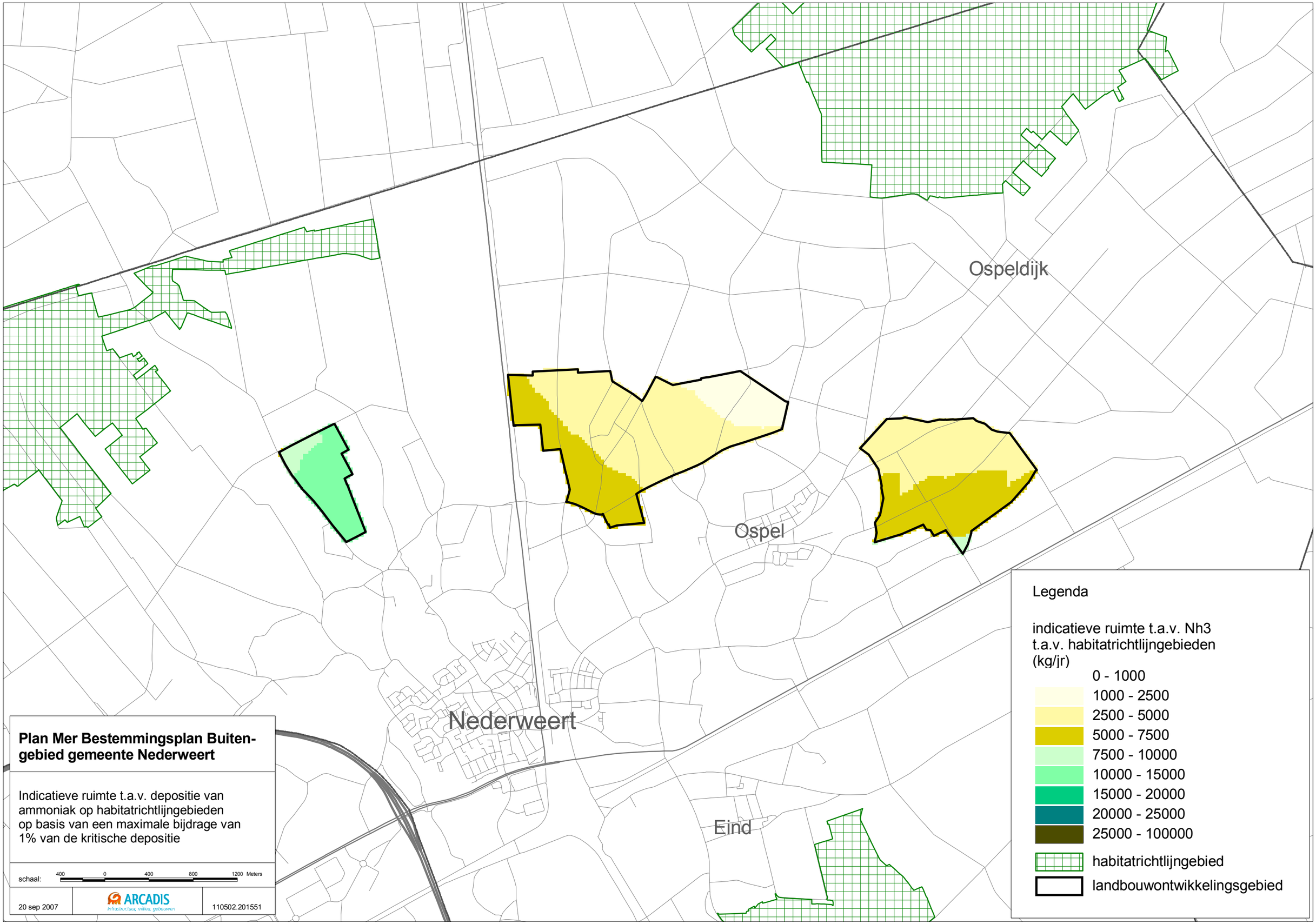
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Eind
Legenda
indicatieve ruimte t.a.v. Nh3
t.a.v. habitatrichtlijngebieden
(kg/jr)
0 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
5000 - 7500
7500 - 10000
10000 - 15000
15000 - 20000
20000 - 25000
25000 - 100000
habitatrichtlijngebied
landbouwontwikkelingsgebied
Plan Mer Bestemmingsplan Buiten-
gebied gemeente Nederweert
Indicatieve ruimte t.a.v. depositie van
ammoniak op habitatrichtlijngebieden
op basis van een maximale bijdrage van
1% van de kritische depositie
schaal:
400 0 400 800 1200 Meters
20 sep 2007
ARCADIS
infrastructuur, milieu, gebouwen
110502.201551

BIJLAGE 7 Kaartbeelden achtergrondbelasting geur

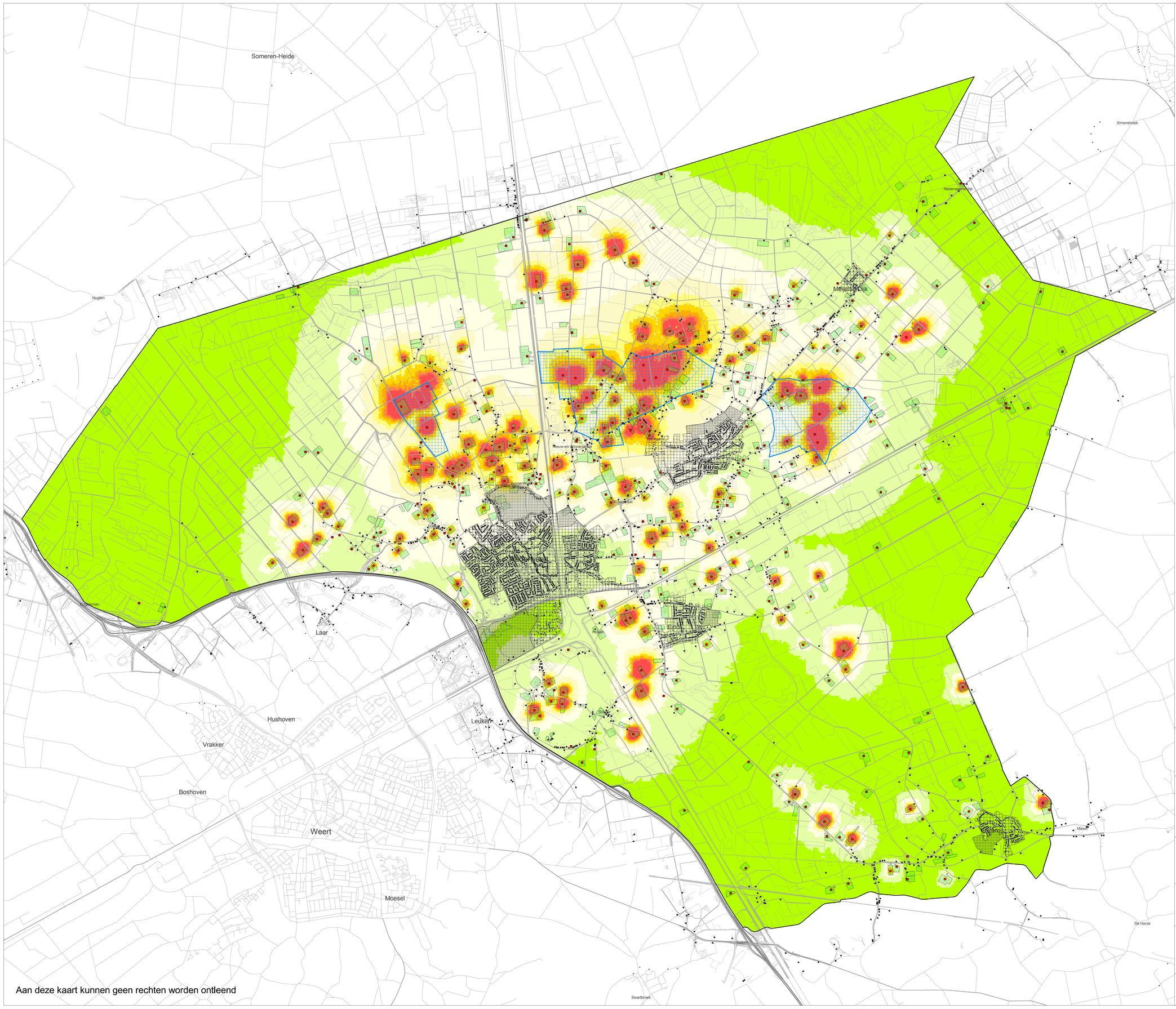

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Legenda

- veehouderijbedrijf
- agrarisch bouwblok
- veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)

voor geurhinder gevoelige objecten

- binnen bebouwde kom
- buiten bebouwde kom

achtergrondbelasting (ou)

- 0 - 5
- 5 - 10
- 10 - 15
- 15 - 20
- 20 - 25
- 25 - 30
- 30 - 35
- 35 - 40
- >=40

bebouwde kom en plannen

- bestaande bebouwde kom
- bebouwde kom plannen
- landbouwontwikkelingsgebied (voorlopige begrenzing)

Plan Mer bestemmingsplan buitengebied gemeente Nederweert

Indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder
Wet Geurhinder en Veehouderij

Autonome ontwikkeling - log

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

WERKKAART

opdrachtgever:
gemeente
Nederweert

uitvoering:
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal: 500 0 500 1000 Meters

20 sep 2007

110502.201551

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Legenda

- veehouderijbedrijf
- agrarisch bouwblok
- veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)

voor geurhinder gevoelige objecten

- binnen bebouwde kom
- buiten bebouwde kom

achtergrondbelasting (ou)

- 0 - 5
- 5 - 10
- 10 - 15
- 15 - 20
- 20 - 25
- 25 - 30
- 30 - 35
- 35 - 40
- >=40

bebouwde kom en plannen

- bestaande bebouwde kom
- bebouwde kom plannen
- landbouwontwikkelingsgebied (voorlopige begrenzing)

Plan Mer bestemmingsplan buitengebied gemeente Nederweert

Indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder
Wet Geurhinder en Veehouderij

Autonome ontwikkeling - verspreid

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

WERKKAART

opdrachtgever:
gemeente
Nederweert

uitvoering:
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal: 500 0 500 1000 Meters

20 sep 2007

110502.201551

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Legenda

- veehouderijbedrijf
- agrarisch bouwblok
- veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)

voor geurhinder gevoelige objecten

- binnen bebouwde kom
- buiten bebouwde kom

achtergrondbelasting (ou)

- 0 - 5
- 5 - 10
- 10 - 15
- 15 - 20
- 20 - 25
- 25 - 30
- 30 - 35
- 35 - 40
- >=40

bebouwde kom en plannen

- bestaande bebouwde kom
- bebouwde kom plannen
- landbouwontwikkelingsgebied (voorlopige begrenzing)

Plan Mer bestemmingsplan buitengebied gemeente Nederweert

Indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder
Wet Geurhinder en Veehouderij

Huidige situatie

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

WERKKAART

opdrachtgever:
gemeente
Nederweert

uitvoering:
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal: 500 0 500 1000 Meters

20 sep 2007

110502.201551

Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Legenda

- veehouderijbedrijf
- agrarisch bouwblok
- veehouderijbedrijf stopt met IV-tak (indien aanwezig)

voor geurhinder gevoelige objecten

- binnen bebouwde kom
- buiten bebouwde kom

achtergrondbelasting (ou)

- 0 - 5
- 5 - 10
- 10 - 15
- 15 - 20
- 20 - 25
- 25 - 30
- 30 - 35
- 35 - 40
- >=40

bebouwde kom en plannen

- bestaande bebouwde kom
- bebouwde kom plannen

- landbouwontwikkelingsgebied (voorlopige begrenzing)

Plan Mer bestemmingsplan buitengebied gemeente Nederweert

Indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder
Wet Geurhinder en Veehouderij

Scenario autonome ontwikkeling - log toename 15% in logs

gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

WERKKAART

opdrachtgever:
gemeente Nederweert

uitvoering:
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal: 500 0 500 1000 Meters

25 okt 2007

110502.201551

BIJLAGE 8 Ingekomen reacties op de notitie Reikwijdte en Detailniveau

1. Commissie voor de m.e.r.

De Commissie heeft op 26 juli 2007 een advies uitgebracht inzake de reikwijdte en het detailniveau voor het op te stellen planMER (zie: news.eia.nl/bestanden/a1926prd.pdf). De Commissie vraagt o.a. aandacht voor:

- verduidelijking van de transitie van agrarische gemeente naar plattelands-gemeente;
- het betrekken van alle luchtgerelateerde effecten door het bestemmingsplan;
- het uitwerken van verschillende scenario's voor Natura2000-beleid, waaronder een alternatief waarbij wordt voldaan aan de kritische depositiewaarde voor de Natura2000-gebieden;
- de effecten op het watersysteem;
- het toepassen van technische maatregelen in de veehouderij;
- eventuele mogelijkheden van duurzame energieopwekking;
- de gevolgen voor cultuurhistorie en archeologie.

Aan voorgaande advies van de Commissie voor de m.e.r. is zoveel mogelijk invulling gegeven in dit planMER. Omdat de milieuverschillen in gevolgen tussen scenario's en alternatieven beperkt bleken te zijn, is een relevante selectie van milieuthema's aan de orde gesteld in dit planMER (scoping) en zijn derhalve niet alle thema's uitputtend behandeld (zie ook paragraaf 4.7).

2. LLTB, Roermond

Is een plan-m.e.r. echt nodig?	Ja, gezien de kaderstelling van het bestemmingsplan voor later m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten.
In 2.4.1. toevoegen dat vormverandering van bouwkavels in extensiveringsgebied wel mogelijk is.	Dit onderwerp bleek te gedetailleerd, is niet behandeld in dit planMER.
In 2.5.3. het provinciale beleid als nul-alternatief nemen. In variant 1b de bovengrens van 1,5 ha. schrappen. Welke nieuwe natuurgebieden worden onder variant 2 bedoeld? Het op voorhand differentiëren van gebieden mbt bouwhoogten is onnodig. Via BOM+ kan dit geregeld worden.	Dit is in dit planMER anders opgepakt a.h.v. modellering. Zie voorwoord.
In 2.5.4. het geurbeleid benutten om in LOG ruimere normen te hanteren.	Dit is vooralsnog niet de keuze van de gemeente Nederweert. In de themaraad van

	4 september 2007 was de conclusie dat vooralsnog de norm van 14 ou gehandhaafd blijft in de LOG's. Dit wordt niet in het bestemmingsplan geregeld, maar nader uitgewerkt in de gebiedsvisie t.b.v. de gemeentelijke geurnormering.
In 2.6: de conclusies t.a.v. tabel 2.2 wordt niet gedeeld. In verwevingsgebied ligt een aantal grote bedrijven die op een goede plek liggen. De conclusie dat bedrijven moeten samenvoegen van verwevingsgebied naar LOG wordt niet onderschreven. Dat kan ook binnen verwevingsgebied. Niet alle bedrijven kunnen in LOG worden geplaatst.	In de modellering in dit planMER zijn uiterste alternatieven doorgerekend, waarbij het voorstel van de LLTB impliciet is meegenomen binnen de beschouwde bandbreedte.
In 2.7.: afsprakenkader passende beoordeling tot 5% van de kritische depositiefwaarde (en niet van 5%)	Hiermee is o.a. gerekend in dit planMER, alsmede met een strengere 1% norm.

3. WML, Maastricht

Verzoekt om in plan-m.e.r. rekening te houden met het waterwingebied rondom het pompstation in Ospel.	Zie paragraaf 4.7.

4. Gemeente Weert

Door een mogelijke toename in vrachtverkeer op specifieke locaties (bijvoorbeeld binnen het LOG-gebied dat door de raad van Nederweert is aangewezen) dient er, naast fijn stof, ook aandacht te zijn voor de uitstoot van stikstofdi- en -oxiden, zwaveldioxide, lood, benzeen, koolmonoxide, etc.	Uit dit planMER blijkt dat op de totale verkeersproductie de bijdrage van scenario's en alternatieven voor IV-ontwikkelingen marginaal is. Om die reden spelen deze thema's een marginale rol en worden ze m.u.v. NO_2 niet verder behandeld in dit planMER. Zie paragraaf 4.8.

5. Stichting milieufederatie Limburg

Kan er een kaart komen waarin de zonering uit het reconstructieplan en het kwaliteitsprogramma met elkaar worden gecombineerd. Tevens dient er in het plan-m.e.r. worden ingegaan op de gevolgen van de zonering van het te versterken gebied in een deel van het LOG.	Deze kaart is opgenomen in paragraaf 2.8.
De terminologie van nieuwvestiging en hervestiging overnemen uit het	Akkoord.

reconstructieplan.	
In het nulalternatief is er geen LOG. Graag een beschrijving over hoe in dat geval wordt omgegaan met b.v. artikel 19-procedures.	Dit is in dit planMER anders opgepakt a.h.v. modellering. Zie voorwoord.
Bij beschrijving van varianten duidelijker aangeven welke zonering wordt gebruikt. Bij voorkeur niet twee zoneringen door elkaar gebruiken (kwaliteitsprogramma en reconstructieplan).	Idem.
In plan-m.e.r. aangeven waarom een differentiatie in bouwblokgrootte een pushfactor wordt richting LOG.	Idem.
Wordt met de omvang van een bouwblok van 1,5 ha het totale bouwblok bedoeld of de uitbreiding van het bouwblok met 1,5 ha.?	Idem.
In variant ' autonome ontwikkeling' duidelijker ingaan op de pull- en pushfactoren omdat het verschil met andere varianten niet echt duidelijk is.	Idem.
In variant 'spreiding veehouderij' komt de concentratiegedachte van het reconstructieplan niet tot uitvoering. Hier moet worden stilgestaan bij de kansen die dit alternatief biedt.	Idem.
In plan-m.e.r. dient uitgebreider ingegaan te worden op de ontwikkelingsruimte in het verwevingsgebied. Er dient een push richting LOG plaats te vinden.	Idem.
Fijn stof zou breder getrokken moeten worden tot luchtkwaliteit in zijn algemeenheid.	Uit dit planMER blijkt dat op de totale verkeersproductie de bijdrage van scenario's en alternatieven voor IV-ontwikkelingen marginaal is. Om die reden zijn deze thema's niet verder behandeld in dit planMER.
Water en verdroging, beïnvloeding van het watersysteem, is in deze regio ook een 'prominent' thema	Uit een eerder uitgevoerde milieuanalyse is gebleken dat toename van verhard oppervlak een issue is, maar dat dit zo lokaal speelt dat het voor een planMER
Het vóórkomen van soorten, Flora- & Faunawet dient aan de orde te komen.	Dit is te gedetailleerde informatie op planMER-niveau. De focus is gelegd bij de gebiedsbescherming volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura2000).
Ook gebiedsbescherming, de effecten op Natura 2000 en EHS gebieden, dient aan de orde te komen.	De invloed van ammoniakdepositie op Natura2000-gebieden en vice versa komt aan de orde in paragraaf 4.1.
Onduidelijkheid bestaat over de termen natuurvernietiging en –verstoring – wellicht vallen ook eerder genoemde soorten- en	IV-bedrijven zullen zich niet vestigen in of nabij natuur. Informatie over de Flora en faunawet is te specifiek voor planMER (zie

gebiedsbescherming hieronder.	antwoord hierboven).
In de plan-m.e.r. aangeven hoe wordt omgegaan met de aanwijzing van de nieuwe Wav-gebieden door de provincie.	Zie paragraaf 2.3. Overigens dient niet het bestemmingsplan, maar de vergunning-verlening met deze wet rekening te houden.
AMVB-huisvesting meenemen in de plan-m.e.r.	Beperkingen van stalemissies zijn in de modelleringen voor situatie 2020 meegenomen.

COLOFON

PLANMER INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

T.B.V. BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE NEDERWEERT
DEFINITIEF RAPPORT

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

F. Dotinga
K. Albers

GECONTROLEERD DOOR:

L. Bekkers

VRIJGEGEVEN DOOR:

F. Dotinga

20 december 2007
110502/ZF7/5V3/201551/002

ARCADIS REGIO BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister 9053755

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

MEMO

Onderwerp:
Overschrijding kritische depositie Natura 2000-gebieden, passende beoordeling

Den Bosch,
26 oktober 2009

Projectnummer:
110502.201551

Van:

Opgesteld door:
E.P.A.G. Schouwenberg / M. Gerlach

Afdeling:
divisie Milieu & Ruimte

Ons kenmerk:
110502/ZF9/2M2/700137

Inleiding

Op 17 maart 2008 is er een overleg geweest bij de Commissie over het planMer intensieve veehouderij Nederweert. De Commissie heeft Arcadis verzocht een Passende Beoordeling te maken voor de ammoniakdeposities op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

De concept Passende Beoordeling van 17 maart 2008 was vanwege (recente) veranderingen niet meer actueel. Zo is de kritische depositiewaarde van habitattypen en gebieden gewijzigd en is het toetsingskader ammoniak, de zogenaamde “5% regeling voor ammoniak”, door rechterlijke uitspraak onbruikbaar geworden. In deze Passende Beoordeling zijn de wijzigingen verwerkt.

Algemeen

De aangewezen Natura 2000-gebieden en de Beschermde Natuurmonumenten in de gemeente Nederweert worden op grond van de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. Binnen de gemeente Nederweert liggen de Natura 2000-gebieden:

- Groote Peel;
- Weerter- en Budelerbergen & Ringselven;
- Sarsven en De Banen.

Er zijn nog andere Natura 2000-gebieden, maar deze liggen op grotere afstand van de gemeente.

De intensieve veehouderij in het gebied beïnvloedt de aangewezen habitattypen in de Natura 2000-gebieden door emissie van ammoniak uit de stallen. Deze ammoniakuitstoot slaat neer binnen de natuurgebieden (depositie), en heeft zo direct invloed op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden.

Natura 2000-gebieden

In het navolgende zal kort worden weergegeven voor welke habitattypen en soorten de gebieden zijn aangewezen. Bovendien zal kwalitatief de gevoeligheid van de habitattypen en soorten worden weergegeven. In een volgende paragraaf zullen de waarden voor de stikstofdepositie worden gekwantificeerd en gerelateerd aan de kritische stikstofdeposities.

Groote Peel
Het Natura 2000-gebied Groote Peel kwalificeert zich op basis van de aanwezigheid van de volgende te beschermen habitats en soorten:

Code	**Omschrijving**
H7120	Herstellende hoogvenen
A004	Doodaars
A008	Geoorde fuut
A119	Porseleinhoen
A272	Blauwborst
A276	Roodborsttapuit
A039	Taigarietgans
A039	Toendrarietgans
A041	Kolgans
A127	Kraanvogel

De gevoeligheid van deze habitats en soorten voor vermesting en verzuring is weergegeven in de volgende tabel (bron: Effectenindicator, Ministerie van LNV, Broekmeyer et al. 2006):

Storingsfactor	**Verzuring**	**Vermesting**
Herstellende hoogvenen	🟩	🟥
Blauwborst (broedvogel)	🟧	🟩
Dodaars (broedvogel)	🟩	🟩
Geoorde fuut (broedvogel)	🟩	🟩
Porseleinhoen (broedvogel)	🟧	🟧
Roodborsttapuit (broedvogel)	🟩	🟧
Taigarietgans	🟧	🟩
Toendrarietgans	🟧	🟩
Kolgans	🟧	🟩
Kraanvogel	🟩	🟧

🟥 zeer gevoelig
🟧 gevoelig
🟩 niet gevoelig

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven
Het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven kwalificeert zich op basis van de aanwezigheid van de volgende te beschermen habitats en soorten:

Code	**Omschrijving**
H3130	Zwak gebufferde vennen
H7210	Galigaanmoerassen
H91D0	Hoogveenbossen
H1149	Kleine modderkruiper
H1166	Kamsalamander
H1831	Drijvende waterweegbree

Code	Omschrijving
A224	Nachtzwaluw
A246	Boomleeuwerik
A276	Roodborsttapuit

De gevoeligheid van deze habitats en soorten voor vermesting en verzuring is weergegeven in de volgende tabel (bron: : Effectenindicator, Ministerie van LNV, Broekmeyer et al. 2006)

Storingsfactor	Verzuring	Vermesting
Zwakgebufferde vennen	gevoelig	gevoelig
*Galigaanmoerassen	gevoelig	gevoelig
*Hoogveenbossen	niet gevoelig	zeer gevoelig
Drijvende waterweegbree	gevoelig	zeer gevoelig
Kamsalamander	niet gevoelig	gevoelig
Kleine modderkruiper	niet gevoelig	gevoelig
Boomleeuwerik (broedvogel)	gevoelig	gevoelig
Nachtzwaluw (broedvogel)	gevoelig	gevoelig
Roodborsttapuit (broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig

zeer gevoelig
gevoelig
niet gevoelig

Sarsven en de Banen
Het Natura 2000-gebied Sarsven en de Banen kwalificeert zich op basis van de aanwezigheid van de volgende te beschermen habitats en soorten:

Code	Omschrijving
H3110	Zeer zwak gebufferde vennen
H3130	Zwak gebufferde vennen
H3140	Kranswierwateren
H1831	Drijvende waterweegbree

De gevoeligheid van deze habitats en soorten voor vermesting en verzuring is weergegeven in de volgende tabel (bron: : Effectenindicator, Ministerie van LNV, Broekmeyer et al. 2006):

Storingsfactor	Verzuring	Vermesting
Zeer zwakgebufferde vennen	gevoelig	zeer gevoelig
Zwakgebufferde vennen	gevoelig	gevoelig
Kranswierwateren	zeer gevoelig	gevoelig
Drijvende waterweegbree	gevoelig	zeer gevoelig

zeer gevoelig
gevoelig

Resumé
Voor bovengenoemde Natura 2000-gebieden geldt dat een aantal habitattypen gevoelig tot zeer gevoelig zijn voor verzuring en/of vermesting. Ook blijken enkele soorten gevoelig te zijn voor verzuring, en vooral ook vermesting. De gevolgen van stikstofdepositie zal worden bepaald aan de hand van de habitattypen. Voor de habitats zijn namelijk kritische depositiewaarden gekwantificeerd.

De effecten als gevolg van depositie op soorten liften mee met de effecten op habitattypen, aangezien deze habitattypen de leefgebieden van de soorten zijn. Om na te gaan in welke mate er mogelijk significante gevolgen optreden, zal in het navolgende worden vastgesteld of en in welke mate de kritische depositiewaarden worden overschreden.

Kritische depositie
Voor alle Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgelegd. Voor habitattypen en soorten met een ongunstige staat van instandhouding geven de instandhoudingsdoelstellingen aan dat gestreefd dient te worden naar verbetering van de kwaliteit. Hierbij is niet aangegeven in hoeverre de kwaliteit dient te worden verbeterd. Ook is geen termijn verbonden aan het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen. In het beheerplan zal steeds voor een periode van 6 jaar worden aangegeven welke maatregelen genomen en in hoeverre de achtergronddepositie dient te worden gereduceerd om de gewenste verbetering te bereiken.

In de Leidraad bepaling significantie van het Steunpunt Natura 2000 welke op 7 juli 2009 is vastgesteld door de Regiegroep Natura 2000 is aangegeven dat van significante gevolgen (of een significant negatief effect) sprake is indien ten gevolge van menselijk handelen een instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied niet gehaald zal worden. In de Leidraad wordt het volgende gesteld over trends in ontwikkeling van kwaliteitsaspecten van habitattypen en leefgebieden.

Het kan voorkomen dat zich al een positieve trend richting verbetering heeft ingezet of met bepaalde maatregelen daarin is voorzien. Het tempo van verbetering wordt door de wet en richtlijnen echter niet voorgeschreven. Activiteiten die een vertragend effect op de verbetering hebben zijn niet per definitie activiteiten met significante gevolgen, zolang er maar verbetering is en blijft en het halen van de instandhoudingsdoelstellingen binnen redelijke termijn niet in de weg wordt gestaan.

Om aan te kunnen geven of er mogelijk significante gevolgen optreden als gevolg van de depositie van ammoniak (stikstof) zijn voor de habitattypen kritische stikstofdeposities vastgesteld.

Kritische depositiewaarde voor stikstof
Met de term 'kritische depositiewaarde voor stikstof' wordt bedoeld: de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitattype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie.
Dit komt inhoudelijk overeen met de internationaal gangbare definitie: ‘de kritische depositie is een kwantitatieve schatting van de blootstelling aan één of meer verontreinigende stoffen, waar beneden geen significante schadelijke effecten optreden aan gespecificeerde gevoelige elementen in het milieu, volgens de huidige stand van kennis’ (Nilsson & Grenfeldt, 1988; o.a. overgenomen in Europese regelgeving).

De kritische depositiewaarde kan vergeleken worden met de huidige of toekomstige depositie, om een beeld te krijgen van de knelpunten ten aanzien van verzuring en/of vermesting . Wanneer de atmosferische depositie hoger is dan het kritische niveau van het ten doel gestelde habitattype, dan bestaat er een duidelijk risico op een significant negatief gevolg, namelijk dat het instandhoudingsdoel t.a.v. de kwaliteit niet wordt gerealiseerd. De nadruk ligt daarbij op negatieve effecten in termen van veranderingen in biodiversiteit. Hoe hoger de overschrijding van het kritische niveau en hoe langduriger die overschrijding, hoe groter het risico op (ongewenste) veranderingen in biodiversiteit.

Bij de effectbeschrijving op de Natura 2000-gebieden wordt gebruik gemaakt van de kritische depositiewaarden van de habitattypen binnen deze gebieden. De waarden zijn per habitattype bepaald en vastgelegd in het rapport “Overzicht kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden” (H. van Dobben & A. van Hinsberg, 2008). De onderstaande tabel geeft per gebied de habitattype met de laagste kritische depositiewaarde. In de meeste gebieden zijn er ook echter andere typen die – zij het in mindere mate – gevoelig zijn voor stikstofdepositie.

Voor de drie Natura 2000-gebieden gelden de volgende kritische depositiewaarden:

Natura 2000-gebied	Kritische depositiewaarde in Kg N/ha/jr	Kritische Depositiewaarde in Mol N/ha/jr	Habitattype
Groote Peel	5	400	Herstellende hoogvenen
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	5,8	410	Zwakgebufferde vennen
Sarsven en de Banen	5,8	410	(Zeer) zwakgebufferde vennen, Kranswierwateren

Effectbeoordeling scenario’s
De ammoniakemissie in de referentiesituatie zal veranderen ten opzichte van de huidige situatie. De ammoniakemissie neemt af omdat alle bedrijven naar verwachting in de planperiode aan de AMvB huisvesting moeten voldoen. Dit betekent dat de bedrijven een emissiearm huisvesting systeem moeten invoeren.

De verandering in emissie bij de alternatieven leidt tot een verandering van de ammoniakdepositie in beschermde natuurgebieden. De grootte hiervan is berekend met een computermodel specifiek voor ammoniakberekeningen (Ops-pro model). Deze gegevens zijn in GIS verwerkt tot depositiecontouren.

In de huidige situatie is de achtergronddepositie, dat wil zeggen de depositie ten gevolge van de huidige luchtkwaliteit, ter plekke van alle beschreven Natura 2000-gebieden, al hoger dan de kritische depositiewaarde van deze gebieden. Er is dus al sprake van een overbelaste situatie ten aanzien van stikstof.

In tabel 1 is weergegeven wat de huidige bijdrage van het plangebied is aan depositie op de Natura 2000-gebieden.

Gebied	Kritische depositiewaarde	Huidige situatie	AMvB, gespreid	AMvB, geconcentreerd	AMvB, 15% krimp	LOG 15% krimp	AMvB,15% groei	LOG, 15% groei
Groote Peel	400	935	639	634	543	538	734	741
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	410	526	386	387	328	328	443	426
Sarsven en De Banen	410	1530	1320	1310	1122	1113	1517	1330

Tabel 1: Depositie van ammoniak in mol N/ha/jr

Uit tabel 1 blijkt dat:
- In alle scenario's neemt de depositie af ten opzichte van de huidige situatie.
- Alles scenario's een waarde weergeven boven het kritische depositieniveau van de Natura 2000-gebieden.
- Het scenario "LOG" met 15% krimp" heeft de laagste depositie op alle drie in de omgeving aanwezige Natura 2000-gebieden.
- Het scenario "LOG met 15% groei" geeft de meest ongunstige depositiewaarden weer op alle drie de Natura 2000-gebieden.

Conclusie
Groote peel
- Alle scenario's hebben een depositie die boven de kritische depositiewaarde van het gebied ligt.
- Alle scenario's geven een lagere depositie weer ten opzichte van de huidige situatie.

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven
- De scenario's "AMvB 15% groei" en "LOG 15% groei" hebben een depositie die boven de kritische depositiewaarde ligt.
- De scenario's "AMvB, gespreid", "AMvB, geconcentreerd", "AMvB, 15% krimp" en "LOG 15% krimp" hebben een depositie die boven de kritische depositiewaarde ligt.
- Alle scenario's geven een lagere depositie weer ten opzichte van de huidige situatie.

Sarsven en De Banen
- Alle scenario's hebben een depositie die boven de kritische depositiewaarde van het gebied ligt.
- Alle scenario's geven een lagere depositie weer ten opzichte van de huidige situatie.

Bij berekening van de bijdrage aan depositie van ammoniak op de Natura 2000-gebieden geeft scenario "LOG met 15% krimp" het meest gunstig de laagste depositiewaarden op de Natura 2000-gebieden weer.

Literatuur
Broekmeyer, M.E.A., E..P.A.G. Schouwenberg, M. van der Veen, A.H. Prins & C.C. Vos, 2006 Effectenindicator natura 2000-gebieden; Achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra-rapport 1375.

Dobben, H.F van, E.P.A.G. Schouwenberg, J. P. Mol, H.J.J. Wieggers, M.J.M. Jansen, J. Kros & W. de Vries, 2004. Simulation of critical loads for nitrogen for terrestrial plant communities in The Netherlands. Alterra-rapport 953.

H. van Dobben & A. van Hinsberg, 2008. Overzicht kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Wageningen, Alterra. Alterra-rapport 1654.

Nilsson, S.I. & P. Grenfeldt (eds.), 1988. Critical Loads for Sulphur and Nitrogen. NORD 1988: 97. Kopenhagen: Nordic counsel of ministers.

Steunpunt Natura 2000, 2009. Leidraad bepaling significantie; Nadere uitleg van het begrip significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet. Utrecht.

Bijlage 1: Depositie van ammoniak in de huidige situatie

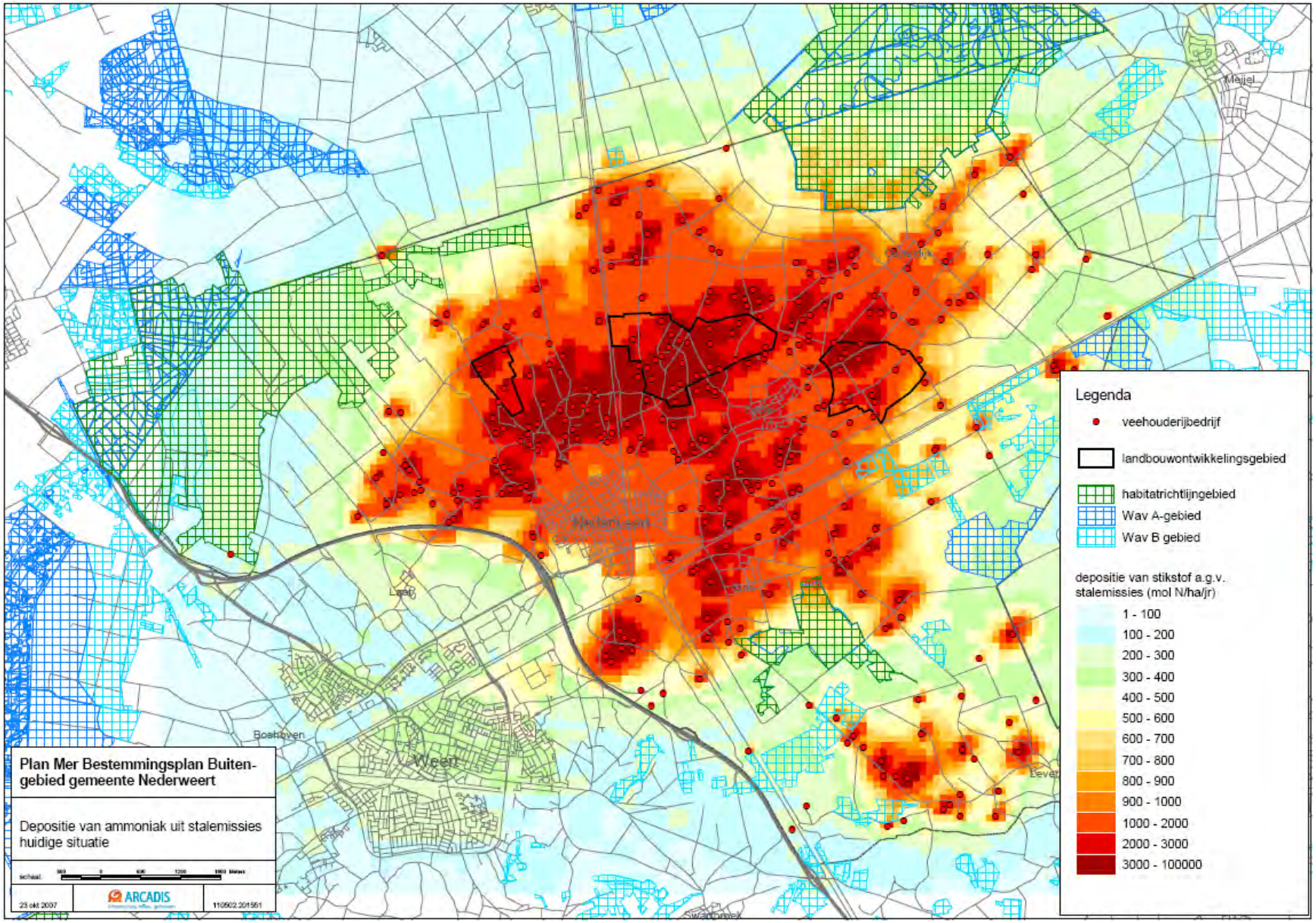

Bijlage 2: Depositie van ammoniak AMvB huisvesting en gespreide herverdeling

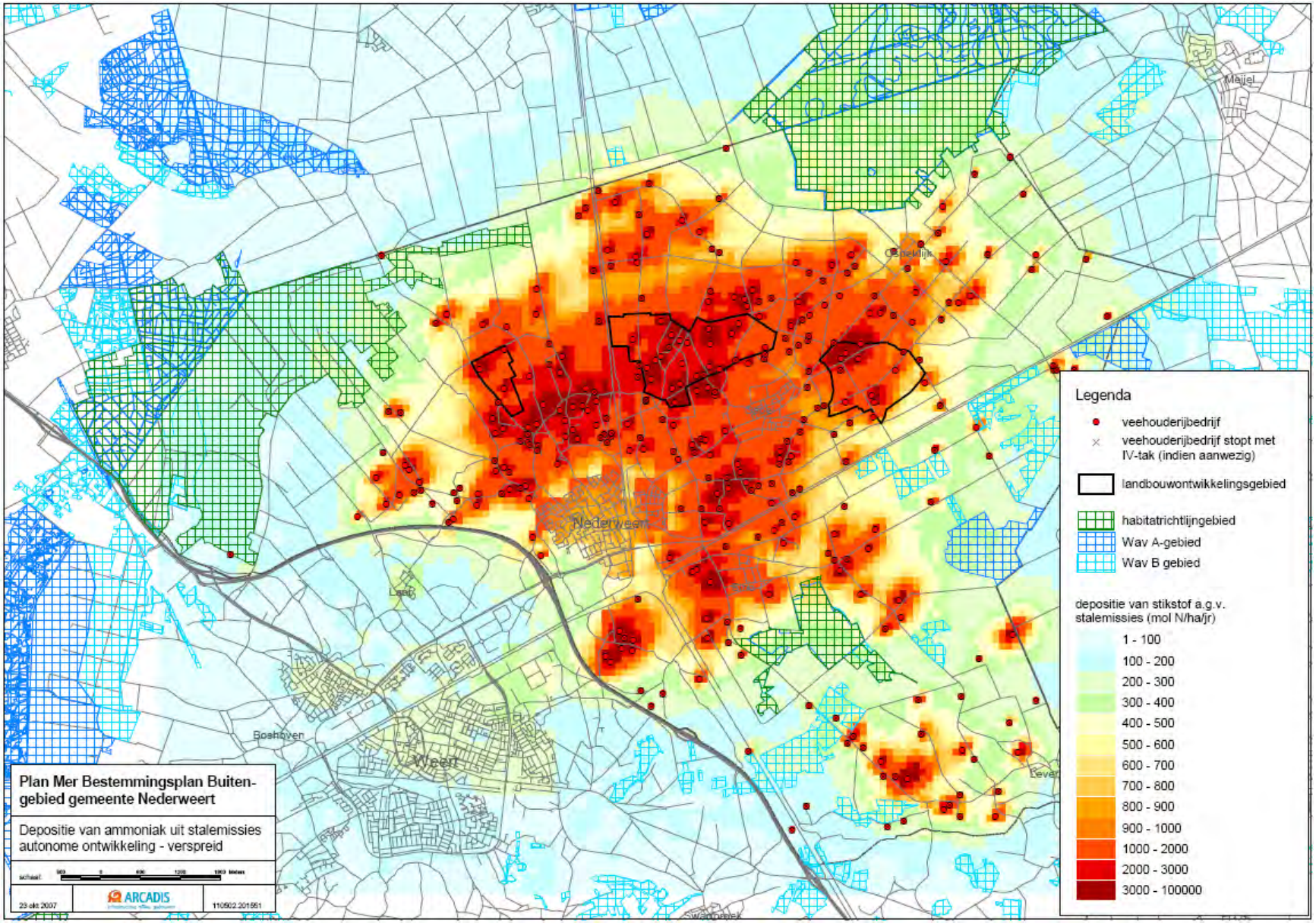

Bijlage 3: Depositie van ammoniak AMvB huisvesting en geconcentreerde herverdeling in LOG's

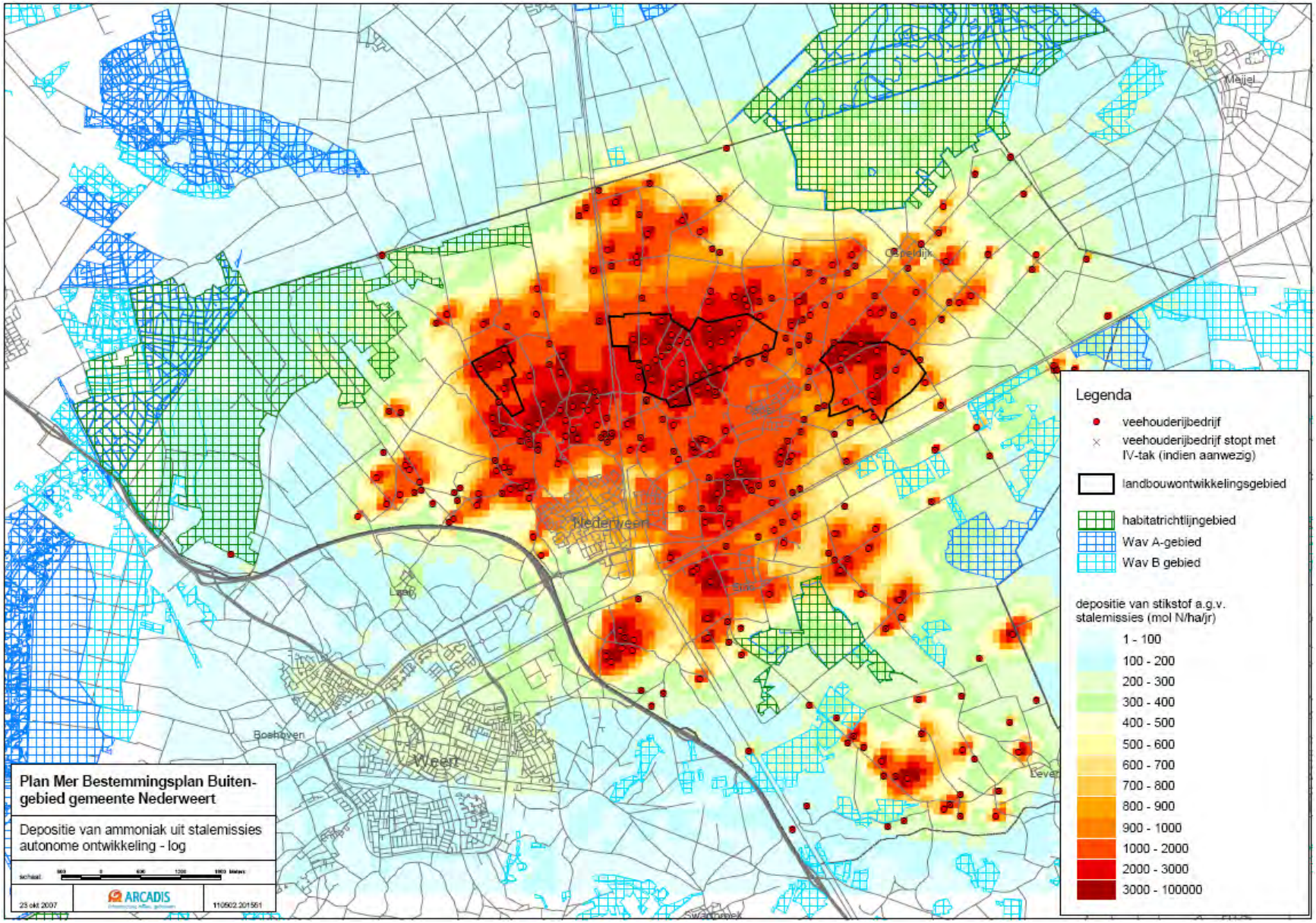

Bijlage 4: Depositie van ammoniak AMvB huisvesting met 15% krimp

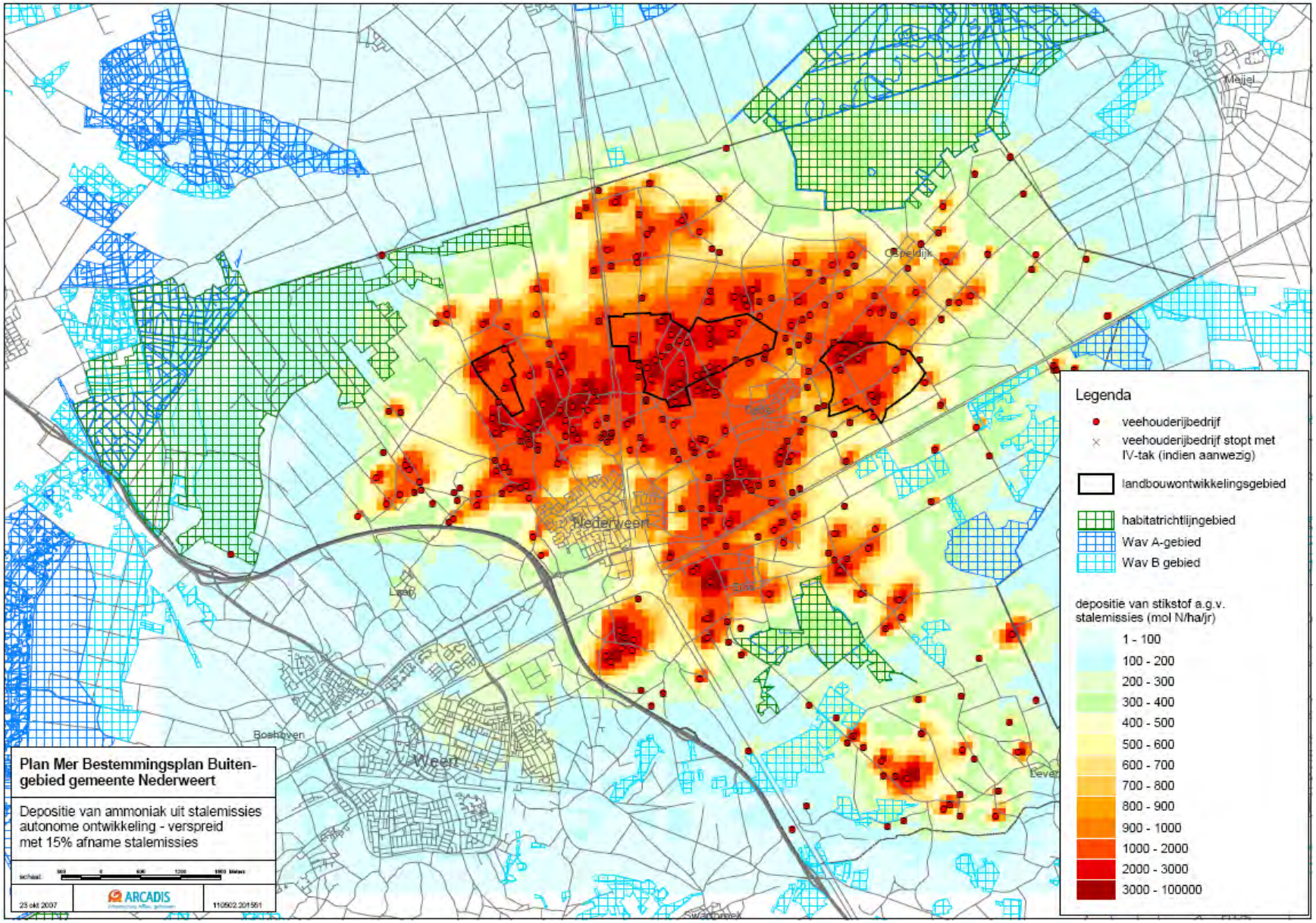

Bijlage 5: Depositie van ammoniak LOG met 15% krimp

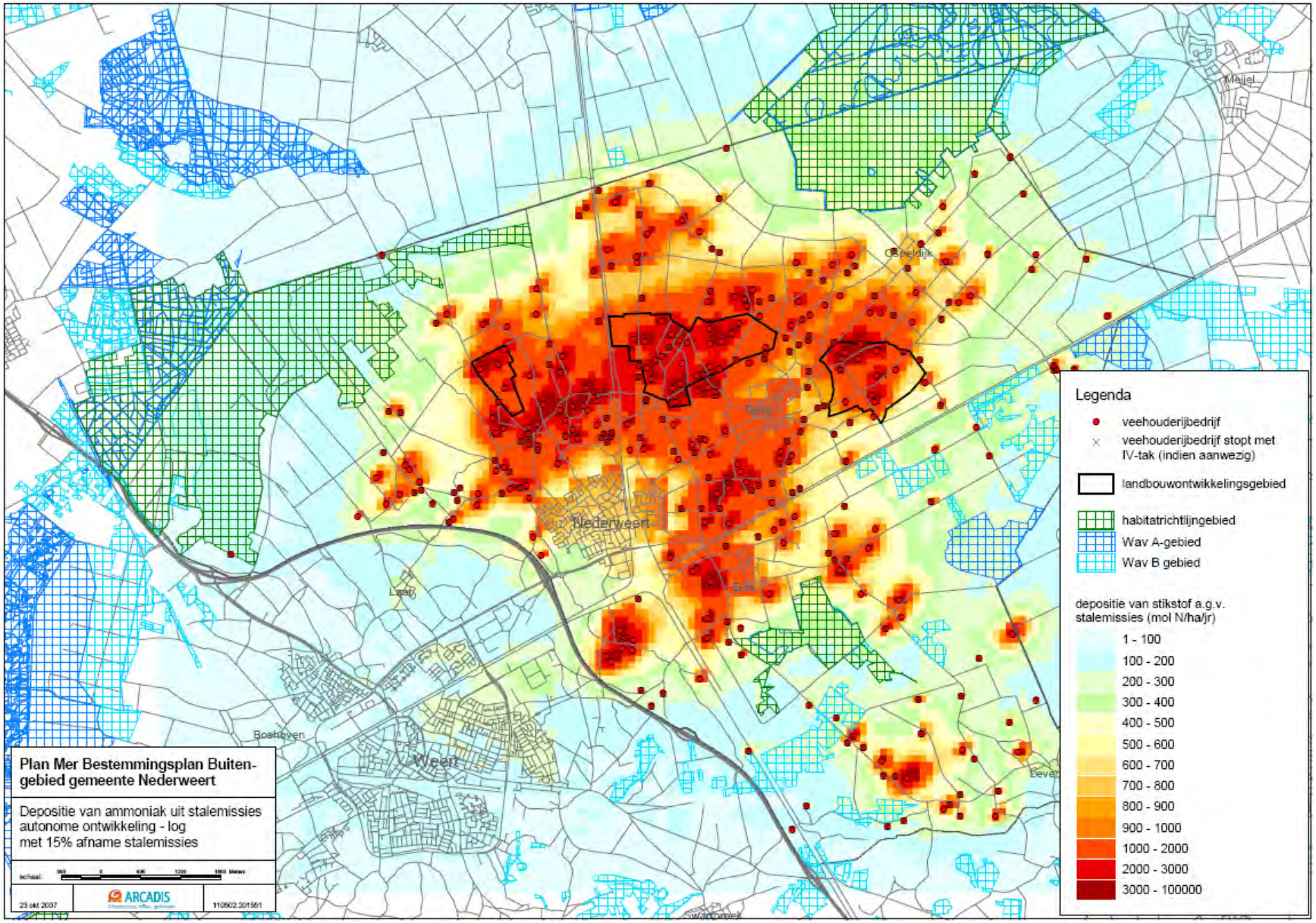

Bijlage 6: Depositie van ammoniak AMvB huisvesting met 15% groei)

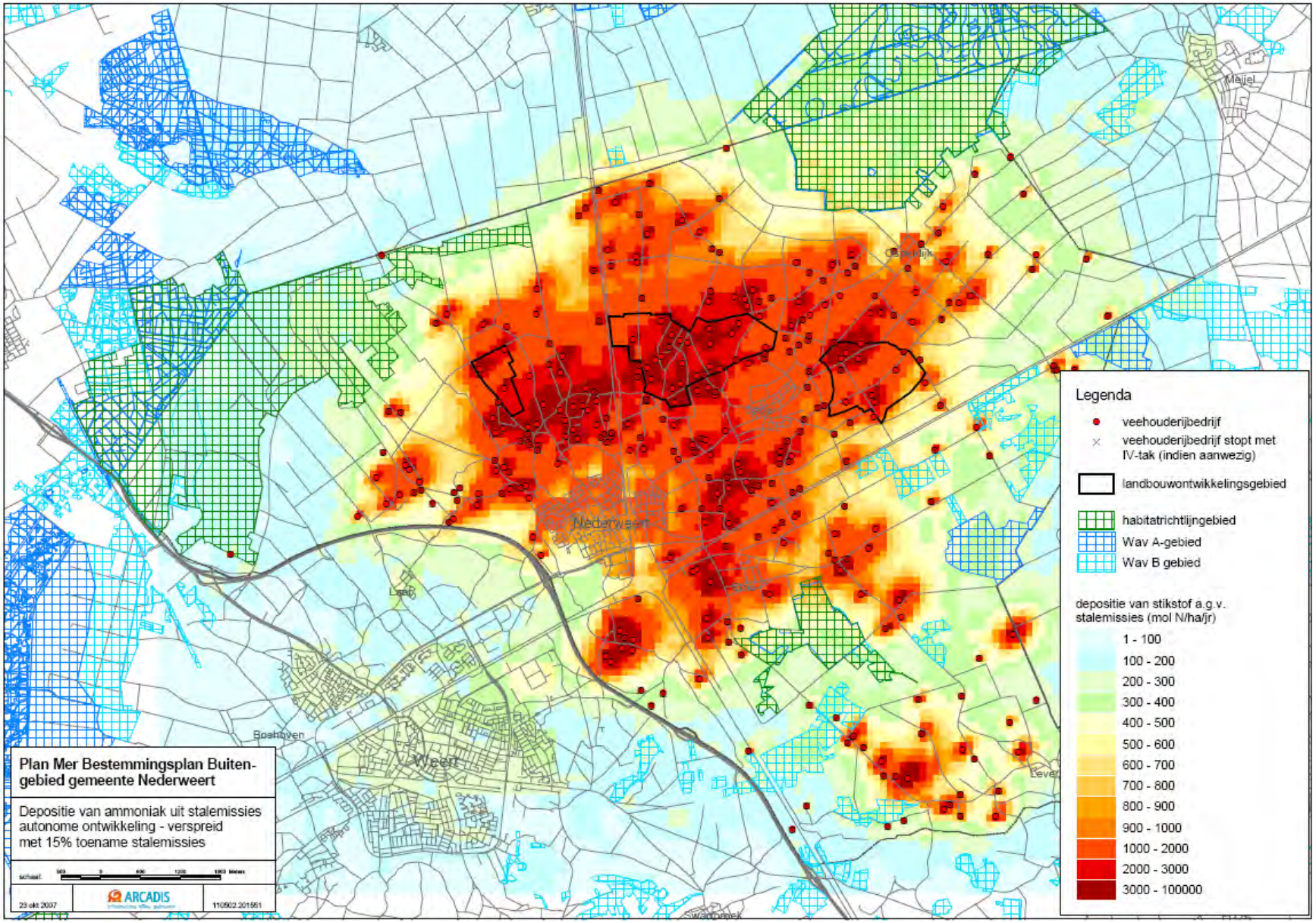

Bijlage 7: Depositie van ammoniak LOG met 15% groei (nieuwvesting in LOG's)

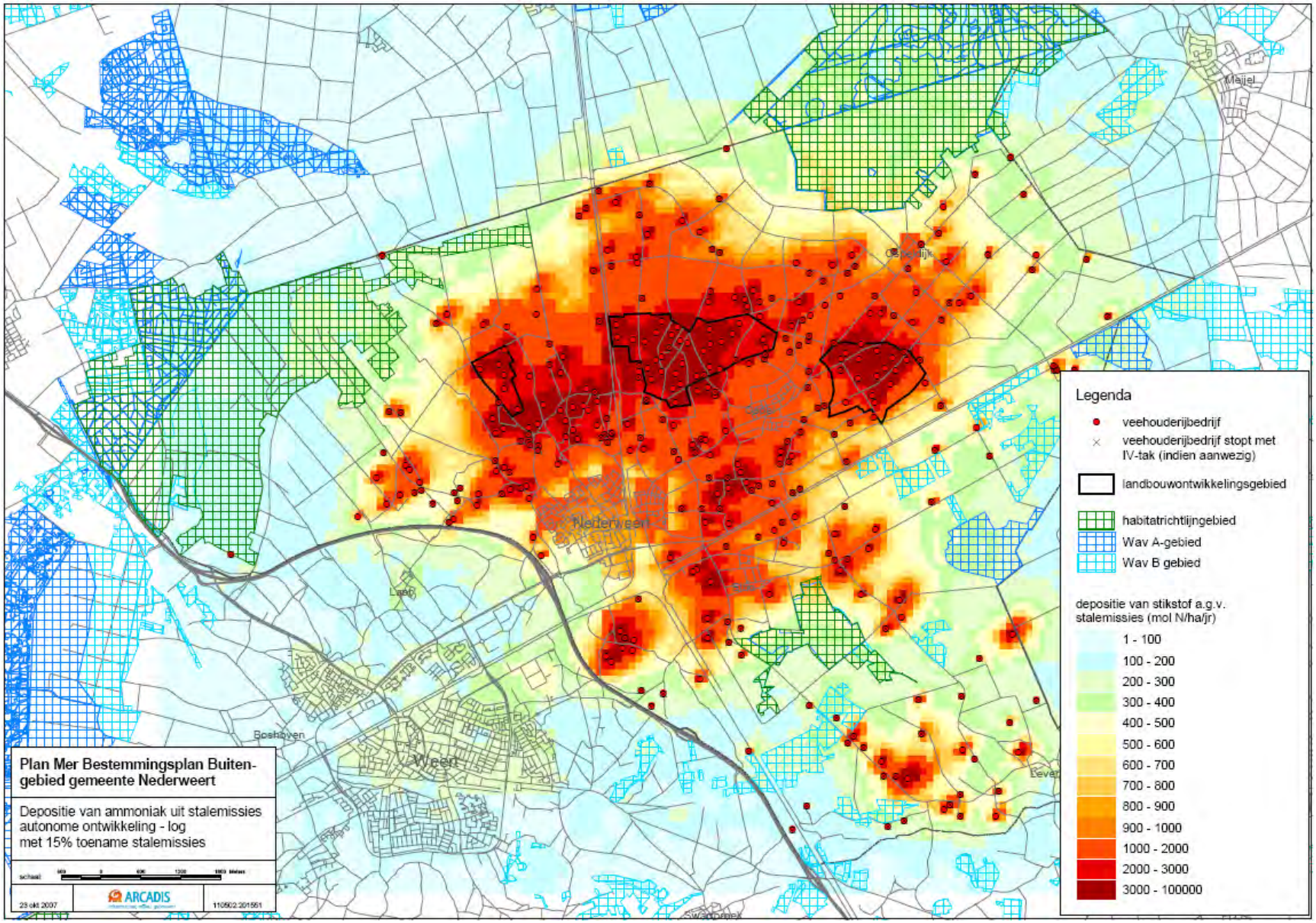

COLOFON

BUITENGEBIED NEDERWEERT

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE NEDERWEERT
TOELICHTING

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

M. Fick

GECONTROLEERD DOOR:

E. Wolfs

VRIJGEGEVEN DOOR:

M. Siecker

24 november 2009
074403524:0.4

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister
9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.